

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ARCHIVNICTVÍ A POMOCNÝCH VĚD HISTORICKÝCH

DIPLOMOVÁ PRÁCE

TIŠTĚNÉ KALENDÁŘE V ČECHÁCH 1570 – 1670

Vedoucí práce: doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.

Autor práce: Bc. Petra Kratochvílová

Studijní obor: Archivnictví (ARCn)

Ročník: 2.

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Slavňovice 29. července 2011

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří mi pomáhali při psaní této diplomové práce.

Hlavní a největší poděkování patří vedoucí mé diplomové práce doc. PhDr. Marii Ryantové, CSc. za veškerou pomoc, připomínky, opravy a rady, které mi po celou dobu psaní práce ochotně poskytovala.

Velký dík patří pracovnícím Akademické knihovny za veškerou pomoc při shromáždění potřebné literatury. Dále bych ráda poděkovala pracovníkům archivů, zejména Archivu hlavního města Prahy, za konzultace a zpřístupnění pramenů.

Poděkování patří i mojí rodině a přátelům za podporu a pomoc nejen při psaní této práce, ale také po celou dobu mého studia.

Anotace

Bc. Petra Kratochvílová

Tištěné kalendáře v Čechách 1570 – 1670

Tématem této diplomové práce jsou kalendáře vycházející v Čechách tiskem mezi léty 1570 – 1670. Práci tvoří tři hlavní části. První část se zabývá dějinami vývoje kalendáře a jejich grafického zpracování v Evropě a následně v Čechách s největším důrazem na dějiny v raném novověku. Druhá část se zabývá tvůrci českých kalendářů, zde jsou uvedeny medailony nejčastějších českých kalendářových autorů a nejčastějších tiskařů, kde jsou popsány jejich životní osudy a činnost, zaměřená hlavně na kalendáře. Poslední část obsahuje vnější a vnitřní rozbor kalendářů vydávaných v letech 1570 – 1670 a kapitolu věnující se svátkům, které tvoří hlavně údaje získané z nevydaných archivních pramenů. Přílohami práce jsou především soupis tištěných kalendářů v Čechách a ukázky zajímavých částí několika kalendářů.

Notice

Bc. Petra Kratochvílová

Tištěné kalendáře v Čechách 1570 – 1670

The subject matter of this dissertation work are calendars, that were printed in Bohemia between years 1570 – 1670. This work is divided in three parts. The first part provides history of calendar's evolution and it's graphical imaging in Europe and subsequently in Bohemia with the biggest emphasis on history in early modern times. Second part deals with creators of these Bohemian calendars, in this place profiles of the most frequent authors and printers were chosen with regard to their lives and work focused on calendars. Last part is focused on internal and external analysis of calendars printed between years 1570 and 1670, as well as on a chapter that deals with feast days, which were found in unpublished archive sources. Supplements of work are primarily list of printed calendars in Bohemia and images of several interesting parts of calendars.

Obsah

Úvod	7
1. DĚJINY KALENDÁŘŮ	9
1.1 VÝVOJ KALENDÁŘE V EVROPĚ	9
1.2 VÝVOJ KALENDÁŘE V ČECHÁCH	19
2. TVŮRCI KALENDÁŘŮ	30
2.1 ČEŠTÍ AUTOŘI KALENDÁŘŮ	30
2.2 TISKAŘI KALENDÁŘŮ VYDÁVANÝCH V ČECHÁCH.	45
3. KALENDÁŘOVÝ ROZBOR	68
3.1 ROZBOR KALENDÁŘŮ	68
3.2 KALENDÁŘOVÉ SVÁTKY	79
3.3 KALENDÁŘOVÉ POZNÁMKY	88
Závěr	91
Seznam použité literatury a pramenů	92
Seznam zkratk	96
4. PŘÍLOHY	97
4.1 SOUPIS TIŠTĚNÝCH KALENDÁŘŮ	97
4.2 GRAFY A TABULKY	179
4.3 OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	184

Úvod

Tématem této diplomové práce jsou tištěné kalendáře v Čechách mezi léty 1570 – 1670. Kalendáře patřily k nejranějším produktům knihtiskařských dílen, proto je důležité zaměřit na ně naši pozornost. Pro poznání lidského vnímání a určování času byly kalendáře důležitým pramenem. Během uplynulých dob kalendáře měnily svůj charakter, od kamenných kvádrů přes tištěné knihy až po dnešní počítačové programy. Přesto byly a jsou důležitou součástí lidského života. Kalendáře byly zpočátku využívány pouze v církevním prostředí, poté se všeobecně rozšířily zvláště díky vynálezu knihtisku, a dnes jsou nezbytnou součástí každé domácnosti.

Studium kalendářů se v poslední době stalo alespoň v cizích zemích velmi populárním. Příkladem může jít Německo, kde v posledních letech vycházejí sborníky *Acta calendariographica*, zabývající se dějinami kalendáře. V Čechách snad kromě vynikající publikace Marie Bláhové¹ a několika letitých drobných studií, především z pera Františka Palackého² a Čenka Zírta,³ neexistuje komplexnější práce zabývající se vývojem kalendáře v raném novověku. Sice bývá za zlatý věk českých kalendářů označována doba národního obrození, základy kalendářů v tomto období však sahají do doby vzniku knihtisku. Kalendářům 18. a 19. století se věnoval ve svých pracích velmi úspěšně Zdeněk Urban,⁴ ale obdobím 15. – 17. století se zabýval velmi okrajově.

Cílem této práce je obsáhnout vývoj kalendáře mezi druhou polovinou 16. století a druhou polovinou 17. století, ve které došlo k několika historickým mezníkům. V oblasti vývoje kalendářů to byla především gregoriánská reforma kalendáře v Čechách provedená v roce 1584,⁵ v oblasti politické české stavovské povstání a

---

¹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, Praha 2001.

² František PALACKÝ, *O pranostikách a kalendářích českých, zvláště v XVI. století*, Časopis Společnosti Vlasteneckého muzeum v Čechách 3, Praha 1829, s. 33 – 64; František PALACKÝ, *Staročeský všeobecný kalendář*, Časopis společnosti Vlasteneckého muzeum v Čechách 3, 1829, s. 105 – 125.

³ Čeněk ZÍBRT, *O staročeských kalendářích*, Velký slovanský kalendář 17, 1888.

⁴ Zdeněk URBAN, *Století českého kalendáře*, Praha 1987; Zdeněk URBAN, *K dějinám českých kalendářů 16. – 18. století*, in: *Práce z dějin Slavistiky* 14, Praha 1990, s. 173 – 191; Zdeněk URBAN, *Prolegomena k českým verzím lužickosrbských kalendářů A. Mollera*, *Acta universitatis Carolinae Phil et Hist* 1, Praha 1994, s. 115 – 125.

⁵ Josef KOLLMANN, *Zavedení gregoriánského kalendáře v českých zemích*, Sborník archivních prací

třicetileté válka a v neposlední řadě ve sféře náboženské Majestát na náboženskou svobodu⁶ a Obnovené zřízení zemské, s kterým souvisela hlavně rekatolizace.

Tato práce se pokusí o nastínění vývoje kalendáře v 16. a 17. století. Nejdříve se bude soustředit na vývoj kalendáře v Evropě a poté hlavně na vývoj v českých zemích po vynálezu knihtisku. Dále se bude věnovat tvůrcům kalendářů jak autorům, tak tiskařům, což jsou sice někdy významné, ale poměrně neznámé osobnosti kulturního života dané doby. Poslední část se bude věnovat rozboru kalendářů z hlediska vzhledu i obsahu. Nedílnou součástí bude soupis vydávaných kalendářů ve sledovaném období.

Všeobecné informace k vývoji kalendářů jsou čerpány především ze dvou vynikajících děl Historická chronologie a Encyklopedie knihy,⁷ ke sledování vývoje českého kalendáře mi posloužily hlavně krátké studie z odborných časopisů a obsáhlá databáze Knihopisu.⁸ Důležitým zdrojem mi byly především zkoumané kalendáře uložené ve Sbírce starých tisků Archivu hlavního města Prahy,⁹ ve fondu Archiv pražského arcibiskupství Národního archivu v Praze¹⁰ a ve sbírce rukopisů Státního oblastního archivu v Třeboni.¹¹

24, 1974, s. 3 – 41.

⁶ K tématu Jiří JUST, 9. 7. 1609. *Rudolfův Majestát. Světla a stíny náboženské svobody*, Praha 2009.

⁷ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy. Starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století*, Praha 2006.

⁸ *Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století*.

⁹ Archiv hlavního města Prahy (dále AHMP), Sbírka starých tisků (dále SVTI), sign. 2D 34.

¹⁰ Národní archiv (dále NA), Archiv pražského arcibiskupství I. (dále APA I.), sign. B 77.

¹¹ Státní oblastní archiv v Třeboni (dále SOA Třeboň), Schwarzenberský archiv, Sbírka rukopisů C8, (dále sign. C8).

1. DĚJINY KALENDÁŘŮ

1.1 VÝVOJ KALENDÁŘE V EVROPĚ

Slovo kalendář pochází z latinského *calendae*. Kalendy (česky volánky) byly veřejně vyhlášené první dny v měsíci, které označovaly novoluní. Kalendář by se dal definovat jako seznam chronologicky uspořádaných dní jednoho roku rozdělených na týdny a měsíce. Římské *calendarium* byla původně kniha, do které se zapisovala jména dlužníků, vypůjčená částka a datum splatnosti, ten byl obvykle k prvnímu dni dalšího měsíce, čili ke kalendě.¹²

Soustavné měření času vymezujících roční období a s tím spojené počítání dnů se vyvinulo už v dávných dobách. Za „předchůdce“ kalendářů se dají považovat seskupení kamenných kvádrů do různých útvarů, nacházející se ve Francii a Anglii (např. Stonehenge). Hlavní účel, k němuž tyto stavby vznikly, však nebyl nikdy prokázán. Za nejstarší kalendář přibližně 13000 let starý se považuje kost nalezená ve Francii, která má slabé zářezy zřejmě označující měsíční fáze.¹³

První zobrazení kalendáře byla většinou epigrafického charakteru, ať se již jedná o hliněné destičky nebo kamenné kvádry. Velmi brzy se začal objevovat kalendář psaný, zpočátku na svitcích papyru, pergamenu nebo na plátěném šátečku.¹⁴ Vzhledem k nižší gramotnosti obyvatelstva existovalo kalendářových pomůcek velmi málo. K nejstarším nesporným dochovaným kalendářům patří *kassitský mezník* z Babylonu mající tvar rovnoramenného trojúhelníku, jehož odvěsny symbolizují planetu Země a planetu Jupiter a přepona Slunce.¹⁵

Starověcí Řekové znázorňovali kalendář tabulemi a sloupy, na nichž byl vyryt devatenáctiletý cyklus pocházející od řeckého astronoma Metóna z roku 432 př. n. l. Podobné epigrafické pomůcky používaly i další národy, především Římané, u nichž jsou dochovány již od 6. století př. n. l. Římské kalendáře byly ale většinou nápisového charakteru, buď namalované do omítky, nebo vytesané do kamene. Jediným úplně

¹² Milan SALAJKA, *Kalendář, osobní jména a křesťanské svátky*, Praha 1995, s. 29.

¹³ Jiří KLABZUBA – Věra KOŽNAROVÁ, *Historie a současnost, čas a kalendáře*, Aplikovaná meteorologie a klimatologie 1, s. 27.

¹⁴ František ZAHÁLKA, *Přehled knihtisku: Příručka pro praxi a pro studium „černého umění“*, Praha 1952.

¹⁵ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 159.

dochovaným kalendářem z doby předjuliánské je kalendář *Fasti Romani* z 1. století př. n. l. dochovaný s nejstarším známým seznamem konzulů *Fasti consulares*. Již tento kalendář *Fasti Romani* je odlišen dvěma barvami, je malován černě a červeně na bílé omítce a znázorňuje měsíce Januarius až December.¹⁶

Základy dnes používaného kalendáře v Evropě a mnoha dalších civilizovaných částech světa leží právě zde ve starověkém Římě. V roce 46 př. n. l. nechal Gaius Julius Caesar vypracovat byzantským matematikem a astronomem Sósigenem reformu římského kalendáře. Hlavním změnou bylo počítání podle slunečního tropického roku, na rozdíl od původního lunisolárního kalendáře. Reformou vznikl tzv. *juliánský kalendář*, který měl délku 365 dnů, při čemž měl být každý čtvrtý rok přestupný a mít 366 dnů, přestupný den se vkládal po 23. únoru. Kalendář začínal 1. januarii a skládal se z dvanácti měsíců, jejichž počet dnů zůstal dodnes nezměněn. Původní římský kalendář měl třináct měsíců, právě ten poslední *Mercedonius* byl v juliánském kalendáři vypuštěn.¹⁷

Z dalších období jsou kalendáře dochovány více, zejména v období raného císařství. Tyto kalendáře měly nápisový charakter. Římské juliánské kalendáře byly poměrně obsáhlé, byly uspořádány do sloupců, které měly písmena, datum dne, jména svátků a značky uvádějící právní charakter jednotlivých dnů. Jiné obsahovaly údaje o trzích, konaných hrách, obřadech nebo o počasí. Antické kalendářové pomůcky vypadaly různě, v Pompejích se dochoval například kamenný *kolíčkový kalendář* znázorňující sedmidenní týden.¹⁸

Křesťané pro své potřeby přejali juliánský kalendář, uzpůsobili si ho tím, že k některým dnům přiřadili svátky. Svátečními dny byly především neděle, ty byly přijaty za oficiální svátky v roce 321 n. l. Konstantinem Velikým. Další svátky postupně přibývaly, týkaly se především událostí ze života Ježíše Krista a jeho rodiny.¹⁹

Prvním křesťanským kalendářem je Filocalův *Římský chronograf* z roku 354 n. l., který byl zachován až v mladších opisech. Byl to římský státní kalendář s údaji o termínech her, termínem zasedání senátu, narozeninách císařů a s dalšími především astrologickými záznamy, ale také ještě pohanskými svátky. V jeho opisu z 5. století jsou

---

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ Marie BLÁHOVÁ, *Křesťanský kalendář*, Dějiny a současnost 2, 2000, s. 7 – 12.

¹⁸ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 159.

¹⁹ Marie BLÁHOVÁ, *Křesťanský kalendář*, s. 7 – 12.

uvedeny už křesťanské svátky společně s pohanskými, které však ustupovaly do pozadí.²⁰

Tento kalendář byl zakladatelem tradice středověkých rukopisných kalendářů, jejichž kalendárium tvořily křesťanské svátky. Ve středověku byly rukopisné kalendáře sestavovány pro delší časové období, jednalo se o tzv. *věčné kalendáře*. Byly v nich uvedeny dny uspořádané do měsíců a pevné svátky. Další potřebné údaje bylo nutné prostřednictvím kalendářových pomůcek vypočítat. Zlaté číslo sloužilo k výpočtu data jarního úplňku nutného pro stanovení termínu Velikonoc. Nedělní písmena určují dny v týdnu. Věčné kalendáře bývaly většinou součástí liturgických knih.²¹

Ze 7. století pochází nejstarší známý seznam světců *Martyrologium Hieronymianum*. Začátkem 8. století sestavil kalendář anglosaský mnich Willibrord. Základem pro středověké kalendáře v latinské církevní oblasti je říšský kalendář z doby Karla Velikého. Ten se rozšířil po celém území svatořímské říše.²²

Od 9. století se v Evropě poprvé objevují *cisiojány*. Byly to latinské kalendářové básně psané v hexametrech sloužící k zapamatování sledu svátků každého měsíce a k výuce čtení. Tyto básně měly dvanáct strof, jejichž slabiky byly určeny tím, kolik měl konkrétní měsíc dnů. Slabiky byly zkratkami svátků, jejich místo ve strofě naznačovalo kolikátého je. Termín cisioján vznikl z latinského *circumcisio Domini*, což byl svátek obřezání Páně původně slavený k 1. lednu. Mnohdy vznikaly také nesmyslné nebo špatně srozumitelné verše. Od 13. století byly vytvářeny cisiojány v národních jazycích.²³

Vrcholně středověké kalendáře byly tvořeny údaji v několika sloupcích. Obsahovaly informace o počtu dní v měsíci, délce měsíce, délce dne a noci, Zlaté číslo, nedělní písmena, označení dnů průběžným číslováním nebo římskými číslicemi a svátky. Tyto rukopisy bývaly hojně zdobeny malováním. Hlavními motivy byla znamení zvěrokruhu nebo obrazy měsíců. V miniaturách a iniciálách byly zobrazovány zemědělské práce nebo jiné činnosti většinou obvyklé pro daný měsíc. Koncem středověku se objevují kalendáře psané v národních jazycích. Prvním německým je Wumprechtův kalendář

---

²⁰ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 160; Karl Klaus WALTHER, *Lexikon der Buchkunst und der Bibliophilie*, Leipzig 1987, s. 235 – 239.

²¹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 160.

²² Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 161.

²³ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 353; Zdeněk URBAN, *Století českého kalendáře*, Praha 1987, s. 16.

z roku 1373 vzniklý ve Vídni. Jedním z nejznámějších středověkých autorů kalendářů byl vídeňský profesor a dvorní astronom Matyáše Korvína Jan Müller z Královce, známý většinou jako Regiomontanus.²⁴

Rukopisné knihy byly ve středověku velmi nákladnou záležitostí, také okruh čtenářů nebyl díky nižší gramotnosti příliš velký, proto kalendáře vlastnily nejvíce církevní instituce, později též vzdělané movité vrstvy společnosti. Orientovat v čase se však potřebovali i lidé, kteří si nemohli dovolit pořízení rukopisů nebo nebyli gramotní, proto bývaly výtvarně zpracované kalendáře umístěné na veřejně přístupných místech, hlavně v kostelech. Existovaly také lidové kalendáře ve formě dřevěné tabulky s vyřezanými kalendářovými značkami. Tyto značky tzv. *karaktery* znázorňující svátky se ustálily ve 13. století, v pozdějších dobách se začaly rozšiřovat značky i pro údaje spojené s počasím nebo astronomií. V severoevropských zemích se ve vrcholném středověku objevovaly *runové kalendáře*, typické pro mimoevropské oblasti byly *kolíčkové kalendáře*. K těmto typům kalendářů nebyla potřeba znalost čtení.²⁵

Ke knižním kalendářím začaly být postupně přidávány různé součásti. Nejčastěji to byly pranostiky. Jako pranostiky se označují buď veršovaná přísloví vztahující se k různým dnům roku, nebo pranostiky astronomické, zvané také *prognostiky*.²⁶ Od 15. století bývaly astronomické pranostiky přidávány ke většině knižních kalendářů. Termín pranostika pochází z latinského *prognosticon*, což znamená budoucí počasí. Autory pranostik byli univerzitní astronomové – mistři mající za úkol každoročně vydávat univerzitní kalendáře. Univerzitní astronomové existovali na všech významných středověkých univerzitách. Pranostiky bývaly velmi obsáhlé a pro čtenáře populární, proto si své místo v kalendářích udržely po velmi dlouhou dobu.²⁷

Dalším typem starých kalendářů byly *efemeridy*: hvězdářské tabulky, ve kterých jsou zaznamenána postavení Slunce, Měsíce a oběžnic vůči poledníkům. Nejznámějším autorem velmi přesných efemerid byl již zmíněný Regiomontanus.²⁸

K nejmohutnějšímu rozšíření kalendářů přispěl vynález knihtisku. Mezi nejstarší kalendářové druhy patří čtyři tisky z mohučské dílny Johanna Guttenberga. Jedná se o různé tisky s kalendářovými specifiky. První úplný datovaný kalendář je

---

²⁴ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 162 – 163.

²⁵ Tamtéž, s. 163 – 166.

²⁶ Tamtéž, s. 167.

²⁷ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 426 – 427.

²⁸ Petr VOIT, *Encyklopedie*.

Türkenkalender na rok 1455. Obsahuje zlaté číslo a fáze měsíce, vytištěn byl v prosinci předcházejícího roku. Na začátku každého měsíce má uvedenou veršovanou výzvu k boji proti Turkům. Je k němu připojeno také první známé novoroční blahopřání. *Türkenkalender* patří mezi jeden z nejstarších tisků vůbec. Dalším tiskem je *Aderlass- und Laxierkalender* na rok 1456 sloužící jako pomůcka k pouštění žilou. O rok později byl vytištěn německý cisioján *Cisianus zu dutsche*. Kalendářové tisky mohučské produkce uzavírá *Astronomischer Kalender* vytištěný v roce 1458. Jedná se o astrologické planetové tabulky určené laikům k sestavování horoskopů.²⁹

Prvním tiskem pocházejícím z Rakouska je jednolistový *Wiener Kalender* na rok 1462 od Ulricha Hana, prvního vídeňského tiskaře. Obsahoval již všechny nejdůležitější kalendářní údaje jako zlatá čísla, nedělní písmena, pořadí dnů v týdnu a fáze měsíce. Největší část byla věnována informacím o pouštění žilou.³⁰ Nejstarší kalendář pocházející ze Slovenska a z Uher sestavil Peter Slovacius na rok 1579, který vytiskl Miklós Telegdi.³¹

Tištěné kalendáře byly vydávány buď na rok dopředu, na více let – nejčastěji stoleté - nebo jako věčné. *Věčné kalendáře* se tiskly velmi málo. Nejstarší věčný kalendář *Calendarium perpetuum* pochází z roku 1475 z Tridentu. K nejznámějším tištěným patřily věčné kalendáře Jana z Gmundenu. Věčné kalendáře tištěné byly velmi podobné rukopisným, založeny byly na jednom nebo dvou devatenáctiletých cyklech, byly doplněny tabulkami pro vypočítání měsíčních fází, uváděly zlaté číslo a seznam pohyblivých svátků. K zapamatování kalendářních údajů a k orientaci v kalendáři sloužily různé mnemotechnické pomůcky použitelné k výpočtu data Velikonoc a ostatních pohyblivých svátků. Od sedmdesátých let 15. století přibývalo kalendářů určených pouze na jeden rok, kde byla data pohyblivých svátků určena přímo, což usnadňovalo použití kalendářů mnohým čtenářům.³²

Mezi prvotní tištěné kalendáře patřily *minuce*. Každoročně sestavované minuce vyznačovaly dny vhodné k *venesekci*, čili pouštění krve žilou v závislosti na konstelaci planet a fázích Měsíce. Později vyznačovaly také data vhodná k dalším činnostem spojeným se zdravím nebo k zemědělským pracem. Český název minucí pochází

²⁹ Susanne GREILICH, *Populäre Kalender im vorindustriellen Europa*, Berlin 2006, s. 1 ; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 167.

³⁰ Stephan FÜSSEL, *Gutenberg and the impact of printing*, Hampshire 2005, s. 61.

³¹ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 717.

³² Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 168; Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 717.

z latinského *minutio sanguinis*. V němčině se minuce označují termíny *Aderlasskalender* nebo *Aderlasstafel*.³³ Pouštění krve patřilo k jednomu z nejčastějších středověkých a raně novověkých léčebných postupů, které prováděli lazebníci.³⁴ Minuce nejprve měly podobu nástěnného jednolistu velkých rozměrů. Okolo roku 1500 začaly minuce obsahovat kompletní seznam všech dnů kalendária a dny vhodné k venesekci byly označeny znaménky. Později název přešel na kalendáře knižní podoby, které byly malého formátu a obsahovaly pranostiku. Sešitové minuce nástěnné jednolisty postupně zcela vytlačily.³⁵

Knižní minuce byly vydávány na rok dopředu, jejich kalendárium obsahovalo seznam dnů uspořádaných do měsíců a některé charaktery týkající se fází Měsíce nebo Slunce, počasí, znamení zvěrokruhu a jiné. K minucím byl připojen obsáhlý návod k pouštění krve, kdy je vhodné pouštět krev a kdy nevhodné a na jakých místech těla, bývaly v nich zobrazeny dřevořezové minuční figury také vyznačující, na jakých místech těla je vhodné úkon provádět. Nejstarším tiskem je výše zmíněný *Aderlass- und Laxierkalender* na rok 1456 z dílny Johanna Guttenberga. Od poloviny 16. století začal mizet rozdíl mezi knižní minucí a kalendářem, převládaly kalendáře kvartového formátu. Většinou byly minuce tištěny dvoubarevně. Knižní minuce byly hojně ilustrovány tematickými dřevořezy, především zobrazujícími znamení zvěrokruhu nebo činnosti spojené s měsíci nebo ročními obdobími.³⁶

Dalším druhem kalendářů byly kalendáře *selské*. Ty byly určeny pro venkovské obyvatelstvo, proto v nich bylo uvedeno mnoho informací zemědělského charakteru, astrologicky vhodné termíny pro setbu a sklizeň, zatmění Slunce a Měsíce, byly ilustrativně zdobené.³⁷

Doba od roku 1462 do konce raného novověku je obdobím masivního rozšíření knihtisku, v německých zemích je dochováno na čtyři sta kalendářů z tohoto úseku. Skutečný počet vydaných kalendářů je ve skutečnosti mnohem vyšší, vytištěných exemplářů se dochovala pouze zanedbatelná část.³⁸ Původně velkého množství druhů

---

³³ Kamil BOLDAN, *Sbírka minucí a pranostik z 15. a 16. století tepelského kláštera premonstrátů*, in: *Minulostí západočeského kraje* 43, 2008, s. 79 – 86.

³⁴ Zdeněk URBAN, *Století*, s. 17.

³⁵ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 595.

³⁶ Tamtéž, s. 595.

³⁷ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 169.

³⁸ Karl Klaus WALTHER, *Lexikon*, s. 235 – 239.

kalendářů postupně ubývalo. Nejvíce se prosadil vícelistový kalendář knižní podoby v kvartovém nebo šestnácterkovém formátu určený na jeden rok. V zahraniční praxi se tento druh zpočátku označoval jako *almanach*. Název kalendář se prosadil o něco později. Autory kalendářů byli nejdříve duchovní, později se jimi díky přesunutí centra vydávání na univerzity stali laikové, hlavně astronomové a lékaři.³⁹

Přání mít v kalendáři místo na osobní poznámky vedlo ke změně charakteru kalendáře. Jednolisty začaly vytlačovat vícelistové kalendáře s volným místem na poznámky nejčastěji kvartového formátu, vznikly tak tzv. *Schreibkalender* nebo *kalendáře k psaní*. Buď byly v kalendáři vloženy prázdné listy, nebo byla na protilehlé straně natištěna políčka pro poznámky ke dnům nebo měsícům. Časem také přibývaly natištěné sloupečky pro zaznamenávání finančních příjmů a výdajů vhodné pro obchodníky. Jedním z nejznámějších autorů kalendářů k psaní byl německý matematik, astrolog a astronom Johannes Kepler. Sestavování kalendářů a pranostik bylo jeho hlavní činností v rakouském Štýrském Hradci, kde působil od roku 1594, kalendáře sestavoval i za působení v Praze a Linci.⁴⁰

Významnou událostí ovlivňující vydávání kalendářů v raném novověku byla kalendářová reforma. Tehdy používaný juliánský kalendář totiž byl oproti slunečnímu tropickému roku o 11 minut delší. Tento rozdíl již za 130 let činil jeden celý den, tato nedokonalost byla patrná již v raném středověku. Cyklicky uváděné úplňky již brzy nekorespondovaly s úplňky skutečnými. Proto bylo nutné tento stav upravit. Od 14. století se návrhy na reformu zabývali i papežové, od 15. století se chyby v kalendáři řešily už i na církevních koncilech. Pro koncil v Římě a v Kostnici připravil návrh reformy Pierre d'Ailly. Více pozornosti bylo kalendáři věnováno na basilejském koncilu, kde svoje návrhy přednesli Hermann Zoest z Münsteru a Mikuláš Kusánský. Mezitím vzrůstal tlak k nápravě kalendáře také z mimocírkevních kruhů především díky velkému rozšíření tištěných kalendářů. Pokusy o zreformované kalendáře činili i význační astronomové jako Jan z Gmundenu, Jan Müller z Královce nebo i Mikuláš Kopernik. Problém však nevyřešil ani Tridentský koncil konaný v letech 1545 – 1563.⁴¹

Až v roce 1575 přednesl lékař a astronom Antonio Giglio návrh vypracovaný ve spolupráci se svým bratrem Luigim a takto se prosadil. Zreformovaný kalendář byl

---

³⁹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 169.

⁴⁰ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 427; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 170.

⁴¹ Marie BLÁHOVÁ, *Křesťanský kalendář*, s. 7 – 12.

vyhlášen v roce 1582 v bule *Inter gravissimas* vydané papežem Řehořem XIII., podle něhož byl kalendář nazván gregoriánským. Řehoř XIII. vydal v roce 1586 i nové *Martyrologium Romanum* se všemi novými světcí. Zreformovaný kalendář vrátil jarní rovnodennosti na 21. březen, k tomu došlo vynecháním deseti dnů v kalendáři, podle buly měl po 4. říjnu 1582 následovat 15. říjen. V původním termínu byla reforma přijata pouze v některých katolických zemích – v Itálii, Španělsku a Portugalsku. Další země jako Francie, Nizozemí a Německo zavedli gregoriánský kalendář ještě do konce roku 1583. Protestanté reformu kalendáře vzniklou katolickým papežem odmítali, v německých oblastech, kde již byl přijat nový kalendář, a protestanté setrvali při starém, existovaly dva kalendáře současně. To způsobovalo problémy v hospodářském i běžném životě lidí, proto v roce 1700 přijali nový kalendář i protestanté.⁴²

Kalendáře vznikající v době reformy měly zvláštní formu, ve sloupcích vedle sebe byla uvedena data gregoriánského a juliánského kalendáře. Nebo byla tato data napsána ve zlomku, kde byl platný datum v čitateli a starý ve jmenovateli zlomku. Toto se lišilo podle konfesijního zaměření kalendáře, u katolíků bylo vždy nejdříve datum podle gregoriánského kalendáře a u protestantů podle juliánského.⁴³

Tištěné kalendáře vznikající od 16. století měly velký rozsah. Ve vlastním kalendáriu byla uváděna dvojverší s poučením, jak se v daném měsíci nebo týdnu chovat. Dále zde byly ke každému dni přiděleny historické údaje, předpověď počasí, znamení zvěrokruhu, často několik slov z bible. Pranostiky tvořily informace z oblasti astronomie – o zatměních, znameních zvěrokruhu, částech roku, z oblasti zemědělství – kdy je nejlepší setí, sklizeň, štěpování, kácení dřeva, z oblasti zdravotnictví – pouštění žilou, stříhání nehtů a vlasů, obrana před nemocemi a další různé informace – o válkách a epidemiích moru, přírodních pohromách nebo politických událostech.⁴⁴

Velmi populárními se staly kalendáře, které vydával do třetí čtvrtiny 16. století francouzský lékař a astrolog Nostradamus. Nostradamovy kalendáře byly zajímavé svými veršovanými předpověďmi uvedenými na začátku každého měsíce, které se

---

⁴² Tamtéž, s. 7 – 12; Václav FRITZ, *Staročeský kalendář se seznamem pevných svátků podle křesťanského kalendáře z XV. a XVI. století*, Hradec Králové, s. 6 – 7; Pro české prostředí Josef KOLLMANN, *Zavedení gregoriánského kalendáře v českých zemích*, Sborník archivních prací 24, 1974, s. 3 – 41.

⁴³ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 171.

⁴⁴ Tamtéž, s. 170.

týkaly budoucích válek, hladu, morových epidemií a různých pohrom nebo politických událostí.⁴⁵

Počet druhů kalendářů neustále narůstal. Kalendáře, ve kterých převážila dějepisně zpravodajská forma textů, byly označovány jako *historické* (*Historischer Kalender*). Historické informace v úspornější formě byly často součástí *Hospodářského a kancelářského kalendáře* (*Wirtschafts – und Kanzlei- Kalender*), ty vznikaly po polovině 16. století. Okolo poloviny 17. století se objevuje *Titulární kalendář* (*Titular- Kalender*), jehož doprovodné texty byly upraveny na způsob tituláře se seznamem adres a titulatur významných osob ze světa církevní i světské správy.⁴⁶ Podobné kalendáře se snažily vydávat oficiální instituce jako „státní“ nebo „městské“ kalendáře, v nich se uváděly údaje také o panujících knížatech, rodové heraldice i genealogii panujících rodů. V *rodinném kalendáři* (*Familien – Kalender*) byl schematický seznam rodin panského a rytířského stavu. Speciální erbovní kalendáře velkých rozměrů byly vydávány od 16. do 19. století.⁴⁷ Kalendářem podobného typu byl *Logiaments-Kalender* s adresami a titulářem osob ze soudní a výkonné sféry.⁴⁸

V roce 1721 vyšel tiskem kalendář označený tiskařem jako *stoletý*, jehož autorem byl cisterciácký opat Moritz Knauer z Langheimu. Hlavním úkolem jeho kalendářů bylo předpovídání počasí a poskytování rad zemědělcům. Podle Knauerova kalendáře se každých sedm let počasí periodicky opakovalo. Tento kalendář byl původně určen pouze klášteru v Langheimu, přesto se poté stal všeobecně oblíbeným a rozšířil se po Německu, Rakousích nebo i v českých zemích. Stoleté kalendáře zabývající se hojně astronomickými jevy, astrologickými předpověďmi, historickými událostmi, zemědělstvím, vinařstvím, rybářstvím, obranou před nemocemi a dalším nabyly mezi veřejností značné obliby.⁴⁹

Čtenáři se zajímali taktéž o soudobé informace, proto tvůrci kalendářů zařazovali k historickým událostem také vyprávění o životech světců, zprávy o soudobých politických událostech, o jízdách pošty. Takovéto kalendáře k praktickému využití, zvláště pak ke čtení, se opět nazývaly *almanachy*. Přibýváním neustále nových informací se rozsah kalendářových knížek zvětšoval. Od poloviny 17. století se

---

⁴⁵ Tamtéž, s. 171.

⁴⁶ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 426 – 428.

⁴⁷ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 171.

⁴⁸ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 426 – 428.

⁴⁹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 171 – 172.

kalendáře neustále více laicizovaly, k tomu došlo zlevněním tiskařských technik a rozšířením gramotnosti i do nejnižších vrstev obyvatelstva. Kalendáře se seznamem trhů, výročními bitev a narozenin, jízdními řády poštovních dostavníků a jinými informace opouštěly údaje o pohybu planet, o znameních zvěrokruhu nebo částech roku.⁵⁰

Hlavně od dob osvícenství byly k nelibosti uživatelů vypouštěny všechny možné informace spojené s astrologií. Pranostiky byly velmi kritizovány, přinášené informace byly často podloženy zkušenostmi, proto mizí také předpověď počasí. Postupně vznikaly odborné kalendáře věnující se různým oborům. Z 18. století pocházejí cestovní kalendáře oktávového nebo šestnácterkového formátu nebo kapesní kalendáře. Zlatým věkem vydávání kalendářů bylo až 19. století, kdy se výrazně zlevnila výroba, a kalendáře se rozšířily do většiny domácností.⁵¹ Mezi literárními druhy se řadí k žánru lidového čtení.⁵²

---

⁵⁰ Tamtéž, s. 172.

⁵¹ Tamtéž, s. 172.

⁵² Karl Klaus WALTHER, *Lexikon*, s. 235 – 239.

1.2 VÝVOJ KALENDÁŘE V ČECHÁCH

Tématika kalendářů je úzce spjata s církevním prostředím. Kalendáře se k nám poprvé dostávaly prostřednictvím křesťanských misionářů společně s liturgickými knihami z cizích, především německých zemí.⁵³ Nejstarším kalendárium vzniklé v českých zemích je v Olomouckém horologiu z roku 1155 vzešlém z iniciativy Jindřicha Zdíka.⁵⁴ Středověká latinská kalendária byla vytvářena z praktické potřeby, jejich prvotními tvůrci byli příslušníci církevních řádů, především cisterciáků a benediktinů. Taková středověká kalendária obsahovala především seznam světců, údaj o počtu dnů, sluneční a měsíční reguláry, zlaté číslo, nedělní písmena, znamení zvěrokruhu, datování římskými číslicemi. Vybrané dny obsahovaly ještě údaje o nešťastných dnech, začátcích ročních dob či fázích měsíce.⁵⁵

Prvními z řady pomůcek pro určování dat byly cisiojány – veršované texty pro zapamatování sledu svátků.⁵⁶ První český cisioján pochází pravděpodobně z roku 1260 a patří mezi jeden z nejstarších v národních jazycích vůbec. Cisiojány z 15. století obsahovaly i další údaje - nedělní písmena, zlaté číslo, fáze slunce, postupně se tak měnily v planetáře - knihy vysvětlující pohyby planet a také obsahující zdravotnická naučení.⁵⁷

Největší rozmach ve vydávání kalendářů a skládání pranostik souvisel se založením pražské univerzity. Univerzitní mistři a profesori byli pravidelnými autory pranostik „z učení pražského“, z doby dřívější je znám mistr Havel a jeden z nejznámějších astronomů Křišťan z Prachatic.⁵⁸ V 15. století vznikla funkce veřejného astronoma, prvním z nich byl Martin z Lenčice.⁵⁹ Významnými astronomy té doby byli univerzitní vzdělanci Jan Šindel, Václav Pacovský nebo Pavel z Příbramě.⁶⁰

⁵³ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, Praha 2001, s. 175 – 182.

⁵⁴ Zdeněk FIALA, *Přemyslovské Čechy*, Praha 1975, s. 105.

⁵⁵ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175 – 182.

⁵⁶ K vývoji cisiojánu v Čechách: Julie NOVÁKOVÁ, *Počátky českého cisiojánu*, Sborník historický 15, 1967, s. 5 – 43; Táž, *České cisiojany od 14. století*, Praha 1971; Karel DOSKOČIL, *Vývoj cisiojánu u nás*, Sborník historický 6, 1959, s. 97 – 170.

⁵⁷ Tamtéž.

⁵⁸ František PALACKÝ, *O pranostikách a kalendářích českých, zvláště v XVI. století*, Časopis Společnosti Vlasteneckého muzeum v Čechách 3, Praha 1829, s. 33 – 64.

⁵⁹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 176.

⁶⁰ František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 82 – 114.

Ke všeobecnému rozšíření kalendářů přispěl v Čechách a rovněž v celé Evropě vynález knihtisku. O oblíbenosti žánru kalendáře svědčí zájem o jeho vydávání od samých počátků tisknutí knih.⁶¹ Z padesáti známých českých inkunábulí je hned jedenáct s kalendářovou tematikou. Názvy mají tyto prvotisky různé - kalendář, minucí či praktika, obsah však mají společný, vždy se jedná o systém uspořádání dnů či měsíců jednoho roku.⁶²

Počátky i rozvoj vydávání českých kalendářů jsou neodmyslitelně spjaty s prostředím pražské univerzity. Prvním známým autorem česky tištěných kalendářů byl Vavřinec z Rokycan, v té době nejpovolanější pražský astronom, univerzitní hvězdář a profesor, v letech 1477 – 1479 rektor pražské univerzity. V roce 1484 vyšla ve Vimperku, druhém městě, kde se v Čechách tisklo, jeho *Minucí na rok 1485*. Tiskařem byl Němec Johann Alakraw pocházející z Pasova, který ve Vimperce působil pouhý jeden rok. Vydal zde tři tisky – latinské spisy *Samomluvy* a *Pojednání o svátosti oltářní* a jeden český – již zmíněnou minuci na rok 1485, která je považována za nejstarší český tištěný kalendář.⁶³ Jednolistová nástěnná minuce o formátu 32 x 40 cm je provedená v černé barvě a vytištěna rotundou, stejně jako ostatní Alakrawovy tisky. Zřejmě vzhledem k horší znalosti českého jazyka obsahuje minuce jazykové chyby a postrádá českou diakritiku, je zde nechané volné místo pro domalování iniciál. Jedná se o lunární kalendář, který kromě dní vhodných pro pouštění krve obsahuje i výčet kalendářních údajů a data fází měsíce.⁶⁴ Druhým kalendářem Vavřince z Rokycan je *Minucí na rok 1489*, rovněž jednolistový nástěnný tisk, tentokrát však v kvalitnější úpravě, proveden červeno-černě, obsahuje natištěné červené iniciály. Vydán je v Praze tiskařem Pražské bible.⁶⁵

Jediným známým kalendářem plzeňské provenience je *Kalendarium český na rok 1489*, původně považovaný za první tištěný kalendář.⁶⁶ Jeho autor není znám a žádný

---

⁶¹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 176.

⁶² Emma URBÁNKOVÁ (ed.), *Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století*. Dodatky. Díl I. Prvotisky (do r. 1500), Praha 1994.

⁶³ Cyril STRAKA, *Česká minucí z roku 1485*, *Typografia* 32, 1925, s. 49 – 54.

⁶⁴ Pravoslav KNEIDL, *500 let od vytištění prvního českého kalendáře*, *Typografia* 87, 1984, s. 179 – 181; František HORÁK, *Pět století českého knihtisku*, Praha 1968, s. 10.

⁶⁵ Ve starší literatuře se za tiskaře považuje Jan Kamp spjatý se severinskou tiskárnou; Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 924 – 927.

⁶⁶ Antonín SCHILLER, *Několik zpráv o nejstarších českých kalendářích*, *Typografia* 7, 1894, s. 20 – 21.

výtisk se bohužel nezachoval. Tiskařem byl pravděpodobně Mikuláš Štětina, bakalář Krakovské univerzity, označovaný také jako Mikuláš Bakalář,⁶⁷ známý především prvním tiskem Vespucciho a Mandevillova cestopisu. Tento kalendář podle středověkých zvyklostí začínal 25. prosince a byl rozdělen na šest ročních dob – zima, jaro, podletí, léto, poletí a podzim po dvou měsících, obsahoval také selskou pranostiku.⁶⁸

Dalším známým autorem prvotiskových minucí je pražský učenec Matěj z Vilémova. Jeho tisky vyšly v Praze, *Minucí na rok 1492* u tiskaře Pražské bible a *Minucí na rok 1493* u tiskaře Korandy.⁶⁹ Prvním kalendářem knižního formátu je překlad šestilistové *Praktiky kolínské* na rok 1493 vytištěné u tiskaře Korandy. Autorem je Němec Sigismundus Fabri neboli Zikmund z Brunstattu. *Praktiky kolínské* vycházely každoročně a např. v roce 1497 už měly dvojnásobný počet stran.⁷⁰ Další známé inkunábule vycházely v Praze a jejich autoři nejsou známí, pravděpodobně se jedná o univerzitní hvězdáře. Tiskař Pražské bible vytiskl *Minucí na rok 1491* a *Kalendář s praktikou na rok 1496* a tiskař Korandy *Minucí na rok 1496* a *Minucí na rok 1497*.⁷¹

Ve třicátých letech 16. století vydával v Litomyšli Pavel Olivetský z Olivetu, zakladatel tiskařské linie Olivetských, proslulé *Minucí Pavla Olivetského*. V tomto období končí obliba jednolistových minucí a rozšiřují se kalendáře knižního formátu.⁷²

Kalendáře knižního formátu byly označovány zpočátku jako almanach, pranostika či praktika nebo stále minuce. Kalendář na rozdíl od vícestránkových minucí byl kvartového formátu v rozsahu tří nebo více tiskových archů, záleželo na počtu vložených prázdných listů, minuce byly šestnácterkového (kapesního) formátu, mívaly šest a více tiskových archů a jejich obsah byl mnohem bohatší. Původem německý název almanach je v českém prostředí užíván méně, s novým názvem kalendář toto označení mizí.⁷³

---

⁶⁷ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 176.

⁶⁸ Antonín SCHILLER, *Několik zpráv*, s. 20 – 21.

⁶⁹ Emma URBÁNKOVÁ (ed.), *Knihopis*.

⁷⁰ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 177.

⁷¹ Emma URBÁNKOVÁ (ed.), *Knihopis*.

⁷² Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 177.

⁷³ Josef ČERNÝ, *Krakovské kalendáře na Moravě v 16. – 18. století*, in: *Knihy a dějiny* 5/ 1-2, 1998, s. 44.

Poprvé bylo v názvu použito slovo kalendář v roce 1571 u *Kalendáře hvězdářského k psaní* od Václava Zelotýna z Krásné Hory vytištěného v Praze u Tomáše Taubmanna.⁷⁴ Velká část kalendářů 16. – 18. století je původně českých, pochází především od představitelů pražské univerzity. Často vycházely také české překlady od německých, polských nebo lužickosrbských autorů.⁷⁵

Nejoblíbenějším druhem kalendáře byl kalendář hospodářský a kancelářský k psaní, v tomto kalendáři byly vynechány volné listy pro poznámky, buď byl potištěn jeden list z obou stran a protější list zůstal prázdný, nebo byly prázdné tři stránky. Méně vynechaných stránek obsahovaly almanachy, ještě méně minuce a pranostiky byly potištěny úplně.⁷⁶

Vzhled kalendářové tabulky se lišil podle druhu kalendáře. Zatímco hvězdářské kalendáře byly děleny po měsíci na každé straně, hospodářské kalendáře byly děleny po týdnech. Kapesní kalendáře měly měsíc rozdělený na dva protější listy, pokud zbylo místo, začal na stejné stránce další měsíc.⁷⁷

Almanachy a pranostiky vydával od třicátých let 16. století bakalář učení pražského Mikuláš Šúd ze Semanína pocházející z Litomyšle. Univerzitu však záhy opustil, jako univerzitní hvězdář vydal pouze dva kalendáře v roce 1523 a 1525. Další jeho almanachy jsou dochovány až o desetiletí později, vydával je jako soukromá osoba pod názvem *Almanach Mistra Mikuláše Šúda ze Semanína*. Jeho pranostiky dosáhly velké obliby pro svou pravdivost, zejména u Ferdinanda I., který mu udělil privilegium k sestavování almanachů a přidělil roční plat. Almanachy Mikuláše Šúda se staly pro mnohé autory vzorem, vydával sešity o kvartovém nebo šestnácterkovém formátu, ve kterých za nejdůležitější část kalendáře pokládal předmluvu a pranostiku se všemi dalšími informacemi. Tiskaři jeho kalendářů jsou různí. Z důvodu finanční nouze Šúd každý svůj almanach dedikoval jiné významné osobě.⁷⁸

⁷⁴ *Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století*, č. K17207.

⁷⁵ Zdeněk URBAN, *K dějinám českých kalendářů 16. – 18. století*, in: *Práce z dějin Slavistiky* 14, Praha 1990, s. 173 – 191.

⁷⁶ Aleš STEJSKAL, *Deníky nebo úřednické zápisky? Studie k problematice a používání tištěných kalendářů z doby poslední Rožmberků*, in: *Archivum Trebonense* 10, 2002, s. 116 – 151.

⁷⁷ Petra VEČEŘOVÁ, *Šumanská tiskárna (1585 – 1628)*, Praha 2002, s. 105.

⁷⁸ František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 33 – 64.; Josef JIREČEK, *Dějiny literatury české*, Praha 1876, s. 279 – 280.

Každoročně byly vydávány kalendáře z učení pražského, vznikla oficiální funkce „Universitatis astronomus“, který byl pověřen sestavováním kalendářů.⁷⁹ Mezi univerzitní hvězdáře patřili Jan Zahrádka, Tadeáš Hájek z Hájku, Šimon Proxenus ze Sudetu, Petr Kodycyllus z Tulechova, Kašpar Stehlík z Čeňkova, Martin Bacháček z Nauměřic, Ondřej Mitýsko, Daniel Basilius z Deutschenberka, Simeon Partlicius ze Špicberku, Jakub Jan Václav Dobřenský ze Schwarzbrucku a jiní.⁸⁰

Mezi nejpopulárnější kalendáře patřily tisky dolnolužického autora Albína Mollera Střoupického (nar. 1541), od něhož pochází více než dvacet českých kalendářů, vydávaných v souvislých řadách. Podle údajů v těchto v kalendářích vztahujícím se hlavně k českým dějinám se předpokládá, že se nejedná pouze o doslovné překlady německých tisků, ale o jinou verzi určenou pouze pro české prostředí.⁸¹ Většinu Mollerových českých tisků vydal v Praze Mikuláš Pštros, později spolupracovali i na tisku všech Mollerových kalendářů. Na titulním listu bývá u většiny jeho tisků hvězdářova podobizna. Moller povoláním farář, příznivec luteránství, proslul jako znalec léčivých rostlin a zvláště jako autor astrologických pranostik.⁸² Jeho kalendáře byly natolik oblíbené, že pod jménem Albína Mollera vycházely několik let po jeho smrti, pravděpodobně zemřel roku 1618 nebo 1622 a poslední známý kalendář nesoucí jeho jméno pochází z roku 1629.⁸³ V Mollerových kalendářích bývá uváděn aktuální věk autora, který je např. v kalendáři na rok 1622 vytištěn nečitelný a v dalších letech chybí tento údaj úplně.⁸⁴

Dalším lužickým autorem byl Mistr Řehoř Žalud Görlický. Dochovaných kalendářů od něj zbylo málo, jak však zápisy v kalendářích naznačují, přeloženo a vydáno jich bylo mnohem více.⁸⁵ Jeden tisk kalendáře pochází od licenciáta filozofie a matematiky Antonína Žaluda Engelstadtského, podle roku vydání by se mohlo jednat možná o syna Řehoře Görlického.⁸⁶

---

⁷⁹ Zdeněk URBAN, *K dějinám*, s. 173 – 191.

⁸⁰ *Ottův slovník naučný*, heslo Kalendář.

⁸¹ Zdeněk URBAN, *Prolegomena k českým verzím lužickosrbských kalendářů A. Mollera*, Acta universitatis Carolinae Phil et Hist 1, Praha 1994, s. 115 – 125.

⁸² Tamtéž.

⁸³ Týž, *K dějinám*, s. 176 – 191.

⁸⁴ Archiv hlavního města Prahy (dále AHMP), Sbirka starých tisků (dále SVTI), sign. 2D 34, knihy č. 1622, 1625, 1626.

⁸⁵ *Knihopis*, č. K17585.

⁸⁶ *Knihopis*, č. K17583.

Několik málo svazků pochází od rodáka ze Švýcarské Basileje Leonharda Thurneissera zum Thurn, chemika, lékaře a především významného botanika. Thurneisser procestoval téměř celou Evropu a některé části Afriky a Asie, uměl několik jazyků a byl autorem četných děl o rostlinách. Poprvé svoje botanické poznatky shrnul ve vydaných kalendářích.⁸⁷

Mezi další hojně vydávané autory německého původu patří Hermann de Werwe Essenský, dochovány od něj máme téměř dvě desítky tisků, z nichž většinu vydala Ludmila Sedlčanská z Karlova na Starém městě pražském. Oblíbeným německým autorem 17. – 18. století byl hvězdář a lékař Michal Kruegener, jehož kalendáře mají rozpětí 82 let, jedná se zde zřejmě o stejný případ jako u Albína Mollera, jehož jménem byly kalendáře vydávány i po jeho smrti.⁸⁸

Dalším oblíbeným překládaným autorem byl Martin Holborer Würzburgský, známé jsou jeho tisky od konce padesátých let do začátků osmdesátých let 17. století, většina jich vyšla u Urbana Baltazara Goliáše v Praze. Bývá uváděn také pouze jako „milovník astronomie“ bez bližšího vzdělání či funkce.⁸⁹

Tři tisky kalendářů máme dochovány od Davida Herlicia, německého lékaře a matematika, profesora a rektora univerzity v Greifswaldu. Mezi léty 1584 – 1636 vydával kalendáře, které byly překládány do několika evropských jazyků.⁹⁰ O několik desetiletí dříve vycházely v Praze kalendáře od mistra svobodných umění univerzity ve Vitenberku Bartholomea Sculteta Görlického.⁹¹ Do roku 1592 vycházely u Jiřího Černého z Černého Mostu, který mu na popud Scultetových nepřátel odmítl další kalendáře vydat, Scultetus se tedy obrátil na jiné vydavatele.⁹²

Dalšími v Čechách překládanými autory byli Poláci, jednalo se o mistry univerzity v Krakově, kde stejně jako na pražské univerzitě existovala funkce univerzitního

---

⁸⁷ Ernst Heinrich MEYER, *Geschichte der Botanik*, Königsberg 1896, s. 434 – 438.

⁸⁸ *Knihopis, K04549*.

⁸⁹ Tamtéž.

⁹⁰ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník českých, slovenských a cizích autorů 16. – 18. století*, Praha 2010, s. 424.

⁹¹ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 981 – 982.

⁹² Jaroslava KAŠPAROVÁ, *Zlomek dosud neznámého český tištěného kalendáře Bartholomea Sculteta z roku 1592 dochovaný ve sbírce hispanik Roudnické lobkowiczké knihovny*, in: *Miscellanea oddělení rukopisů a starých tisků 11*, Praha 1994, s. 109 – 123.

hvězdáře. Roku 1549 získala univerzity monopol k vydávání kalendářů. Centrem tisků krakovských kalendářů byla Praha, kde vycházely již od 16. století.⁹³

Prvním doloženým překladem polského autora vydaným v Čechách je *Almanach na rok 1544* od krakovského mistra Petra z Proboszczowicz, vydaný u Jana Olivetského v Olomouci. Tento kalendář je velmi zajímavý, svým rázem je nekatolický, obsahuje např. svátek Mistra Jana Husa a zajímavou pranostiku.⁹⁴

Nejvíce vydávaným polským autorem v Čechách byl lékař, filozof a matematik Zykmond Czarnowski. Tiskařem jeho kalendářů byl výhradně Urban Baltazar Goliáš a vydával je pod názvem *Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou*.⁹⁵ Titulní list podobně jako u Mollerových kalendářů zdobí autorova podobizna.⁹⁶ Goliáš vydal i kalendář doktora filozofie a profesora matematiky Matouše Jozeffa Orlinskiho.⁹⁷

V Praze především u Zikmunda Lévy z Brozánků vyšlo několik kalendářů od Maurize Huberina, norimberského matematika polského původu, který psal svoje kalendáře v němčině.⁹⁸

Krakovské kalendáře vycházely také v Litomyšli, kde je vydával Jan Ryk, po něm tiskárnu převzal manžel jeho vdovy Matouš Václav Březina a Březinově smrti převzala tiskárnu jeho manželka Dorota Březinová. Jedná se o kalendáře Vavřince Jakobeiuse, Jana Stanislava Jaxana, Damiána Pajackiho, Jana Wrzenskiho a Jiřího Lemky. Roku 1627 bylo císařem Ferdinandem II. uděleno Březinovi výhradní privilegium k tisku kalendářů na Moravě se seznamem moravských jarmarků.⁹⁹

Druhým mimopražským centrem tisku byla moravská Olomouc, kam přenesl tisk z Litomyšle Vít Jindřich Ettel svým sňatkem s vdovou Dorotou Březinovou.¹⁰⁰ Příležitostně tisky vydal také Mikuláš Hradecký z Kružnova a jeho manželka či Jiří

---

⁹³ Josef ČERNÝ, *Krakovské kalendáře*, s. 42 – 69.

⁹⁴ Tamtéž.

⁹⁵ *Knihopis*.

⁹⁶ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, knihy č. 1664, 1666

⁹⁷ *Knihopis*, č. K06654.

⁹⁸ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*.

⁹⁹ Josef ČERNÝ, *Krakovské kalendáře*, s. 44 – 45.

¹⁰⁰ Karel CHYBA, *Slovník pražských knihtiskařů do roku 1860 a jejich adresy, Miscellanea oddělení rukopisů a vzácných tisků I*, 1971.

Handl. Vydali tisky Jana Czerneka, Jana Bandorkowicze, Gabriela Joannyci, Jana Dymowskiho a Sebastiana Fabiana Stryjewicze.¹⁰¹

V roce 1564 byla zavedena cenzura veřejných tisků, zvláště novin. Provádět ji měl úřad arcibiskupské konzistoře, tehdy funkci pražského arcibiskupa zastával Antonín Brus z Mohelnice. Roku 1594 doporučil arcibiskup Zbyněk Berka z Dubé předkládání všech tisků ke kontrole.¹⁰² V roce 1583 proběhla na základě mandátu Rudolfa II. v českých zemích gregoriánská reforma kalendáře, která zapříčinila spory mezi katolíky a protestanty o jména českých světců v kalendářích. Vycházely kalendáře podle starého způsobu, podle nového způsobu či byly označeny novým i starým datem napsaným ve zlomku.¹⁰³ Roku 1583 vydal Václav Zelotýn z Krásné Hory kalendář s juliánským datováním společně s daty gregoriánskými, ostatní autoři však nehledě na nařízení vydávali kalendáře podle starého způsobu.¹⁰⁴ Tak vydal i Václav Zelotýn kalendář na následující rok 1584, který byl ihned zkonfiskován a vydavatel uvězněn.¹⁰⁵ V kalendáři na rok 1585 vynechal Petr Kodycyllus z Tulechova svátek Mistra Jana Husa a Jeronýma Pražského, zřejmě z obavy před cenzurou. Tento čin vzbudil v Čechách značnou nelibost, proto v kalendáři na rok 1588 tento svátek opět zařadil. Nicméně po jeho vzoru byly tyto svátky často vynechávány, obzvláště u překládaných kalendářů.¹⁰⁶

Kalendáře vydávané mistry pražské univerzity obvykle měly dedikaci - věnování svému příznivci s lichotivou předmluvou, od kterého autoři obvykle očekávali finanční ohodnocení.¹⁰⁷ Dedikaci však vlastnily i kalendáře překládané od cizích autorů, zde bylo věnování doplňováno tiskařem textu.

Úprava kalendářů v raném novověku byla různá. Prvním kalendářem k psaní, tedy obsahujícím volné listy pro poznámky byl výše zmíněný Zelotýnův kalendář na rok 1571.¹⁰⁸ Z roku 1593 pochází první jazykově česká verze *Kalendáře hospodářského a kancelářského* od Martina Bacháčka z Nauměřic, vytištěn byl u Jiřího Jakubův

---

¹⁰¹ *Knihopis*.

¹⁰² Milan KOPECKÝ, *Úvod do studia staročeských rukopisů a tisků*, Praha 1978, s. 61 an.

¹⁰³ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 426 – 428.

¹⁰⁴ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175 – 182.

¹⁰⁵ *Knihopis*, č. K17215.

¹⁰⁶ Čeněk ZÍBRT, *O staročeských kalendářích*, s. 98 – 100.

¹⁰⁷ Čeněk ZÍBRT, *O staročeských kalendářích*, s. 98 – 100.

¹⁰⁸ *Knihopis*, č. K17207.

Dačického.¹⁰⁹ Od poloviny 16. století měly kalendáře u dní vynecháno prázdné místo pro poznámky, takto vypadal např. almanach na rok 1532 od Mikuláše z Práchnan.¹¹⁰ Kalendáře hospodářské a kancelářské i k psaní obsahovaly rubriku pro zaznamenávání finančních operací.¹¹¹

K jednotlivým dnům začaly být přiřazovány historické události. Jednalo se o informace politického charakteru – války, významná data panovnických rodů, jako byly korunovace, úmrtí apod., zprávy o založení, požárech či živelných pohromách, moru či nemocech ve městech, astronomické jevy, různé senzační nadpřirozené úkazy, kriminální činy a mnohé další informace.¹¹²

Odkud autoři získávali tyto údaje, není přesně známo, vliv mohl mít *Kalendář každoroční hospodářský* od Simeona Partlicia ze Špicberku z roku 1570, který obsahoval mnoho historických událostí, mohli je také přebírat ze starších kalendářů. Vliv na pozdější autory mohl mít také Historický kalendář Daniela Adama z Veleslavína,¹¹³ v němž se mnoho událostí shoduje s událostmi v kalendářích.¹¹⁴ Překládané kalendáře vesměs obsahovaly informace týkající se středoevropského okruhu, zatímco kalendáře od českých autorů se zaměřovaly na události z českého prostředí, třeba i méně významné.¹¹⁵

V roce 1561 byl k *Minucí a pranostice krakovské* od Tomáše Petrzkowskiho poprvé připojen seznam jarmarků v Království českém.¹¹⁶ Po jeho vzoru býval přehled jarmarků zveřejňován i dalšími autory.¹¹⁷ V 16. století se seznam jarmarků objevuje zřídka, vícekrát ho použil pouze Tadeáš Hájek z Hájku ve svých minucích.¹¹⁸ V kalendářích 17. století byl již přehled jarmarků uváděn běžně. Krakovské kalendáře často obsahovaly pouze přehled jarmarků Markrabství moravského, zvláště ty, které

---

¹⁰⁹ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 426 – 428.

¹¹⁰ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175 – 182.

¹¹¹ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 426.

¹¹² Josef ČERNÝ, *Krakovské kalendáře*, s. 42 – 57.

¹¹³ O tom pojednává Olga FEJTOVÁ, *Veleslavínův Kalendář historický z majetku pražského rodu Dvorských z Gryfí hory*, in: *Miscellanea oddělení rukopisů a starých tisků* 15, 1998, s. 97 – 124.

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1618.

¹¹⁶ Čeněk ZÍBRT, *O staročeských kalendářích*, s. 98 – 100.

¹¹⁷ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175 – 182.

¹¹⁸ František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 33 – 64.

byly vydávané v Olomouci.¹¹⁹ Kalendář každoroční hospodářský od Simeona Partlicia ze Špicberku uvádí abecední seznam jarmarků v „Království českém a v okolních krajinách“, najdeme zde především mnoho německých měst, ale také zmínky o vzdálenějších místech, jako je např. Paříž.¹²⁰

Od sedmdesátých let 16. století začaly být do kalendářů přidávány dny konaných soudů. Pravděpodobně prvním kalendářem obsahujícím data soudů byla Kodycyllova Minucí na rok 1577.¹²¹ V kalendářích se zpravidla uváděly červeným písmem v části vyhrazené pro poznámky tyto soudy: soud komorní, soud dvorský, soud zemský menší a větší, soud o škody a soud na postranní pře.¹²²

Zájem o vydávání finančně výhodných kalendářů byl značný, vycházely v několikatisícových nákladech. Zisk plynul autorům nebo tiskařům z dedikací významným osobnostem a samozřejmě také z prodeje na jarmarcích.¹²³ Častým jevem bývalo dobarvování dřevořezu titulních listů kalendářů, které činili již jeho majitelé za účelem drobného finančního přivýdělku, obzvláště v období Vánoc.¹²⁴

Po roce 1620 z důvodu neustále vzrůstající cenzury jakékoli veřejné činnosti značně ubylo kalendářů vydávaných českými autory, proto jsou v této době nejvíce vydávány cizojazyčné překlady. Obsah kalendářů také velmi upadal.¹²⁵

Kalendář 17. století měl ustálený charakter, nejčastěji se jednalo o malou knížku kvartového formátu vytištěnou v černé barvě, kdy byly důležité značky a významná data vytištěna červeně. Jednotlivé svazky obsahovaly vysvětlení značek v kalendáři, vlastní kalendárium a pranostiku pojednávající o nebeských tělesech, o částech roku, o jednotlivých měsících. Mezi další uvedené informace patřilo naučení o zdraví, o zemědělských pracech a také válečná zpravodajství.¹²⁶

V 18. století začaly přibývat další druhy kalendářů. Roku 1702 udělil císař Leopold privilegium k tisku českého i německého *Titulárního kalendáře* Jiřímu Labounovi. Titulární kalendáře obsahovaly titulaturu významných církevních i světských osobností,

---

¹¹⁹ Josef ČERNÝ, *Krakovské kalendáře*, s. 42 – 57.

¹²⁰ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č 1570.

¹²¹ Čeněk ZÍBRT, *O staročeských kalendářích*, s. 98 – 100.

¹²² AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1636.

¹²³ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 426 – 428.

¹²⁴ Čeněk ZÍBRT, *O staročeských kalendářích*, s. 98 – 100.

¹²⁵ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175 – 182.

¹²⁶ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 426 – 428.

část s kalendáři, seznamy jarmarků a mnohé další informace. Nejprve vydával Jiří Laboun kalendáře Petra Gruenwalda až do roku 1708. Poté mu císař Josef I. prodloužil privilegium na dalších deset let, kdy vydával titulární kalendáře Jana Františka Nováka. Ve vydávání jeho kalendářů pokračoval i syn Jiří Laboun mladší až do roku 1769.¹²⁷ Výtvarná úroveň kalendářů klesala, byly stále častěji skromné úpravy. Zmenšovala se část věnující se vysvětlení nebeských úkazů a pranostikám, naopak přibývaly různé praktické informace, jako jízdni řady, poštovní spojení, nová nařízení a patenty a podobně.¹²⁸

Dne 19. února 1700 přijali gregoriánský kalendář také protestanté. Po vydání tolerančního patentu byly některé kalendáře určeny i obyvatelům evangelického vyznání.¹²⁹ Roku 1787 vyšel první *Kalendář tolerancí pro veškeren národ český katolického i evangelického vyznání* od Václava Matěje Krameria, který obsahoval oba kalendáře vedle sebe. Kramerius vydával toleranční kalendáře deset let.¹³⁰

S vývojem tiskařských technik a zlevněním výroby papíru se kalendáře rychle rozšiřovaly, proto v polovině 18. století došlo k zavedení daně z prodeje kalendářů a karet. Vzhledem k oblibě kalendářů se jednalo o významný příjem do státní pokladny. Daň se platila formou kolku a jeho výše měla za následek zkvalitňování obsažených informací i úbytek tiskařů.¹³¹

Koncem 18. století začali vydavatelé omezovat části kalendáře zabývající se astronomickými výklady, zdravím, zemědělskými radami a pranostiku a naopak přibývaly informace praktického charakteru. Velkou oblibu v této době měly tzv. kalendáře stoleté, ve kterých k omezování astronomických částí nedocházelo. Vývoj pokračoval i v 19. století, kdy objem vydávaných tisků neustále narůstal. Kalendáře se tak dostávaly do každé domácnosti. Rozšířila se specializace kalendářů na různé obory.¹³²

---

¹²⁷ R. MARTINČÍK, *Z dějin kalendáře*, Typografia 24, 1913, s. 163 – 165.

¹²⁸ Tamtéž.

¹²⁹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175 – 182.

¹³⁰ R. MARTINČÍK, *Z dějin kalendáře*, s. 163 – 165.

¹³¹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 175 – 182.

¹³² Tamtéž.

2. TVŮRCI KALENDÁŘŮ

2.1 ČEŠTÍ AUTOŘI KALENDÁŘŮ VZNIKLÝCH MEZI LÉTY

1570 – 1670

Ve sledovaném období mezi léty 1570 až 1670 vzniklo na českém území několik stovek kalendářů. Kalendářová produkce se v tomto období skládá z kalendářů překládaných cizích autorů a původních kalendářů českých autorů, množstevně je nepatrně více překladů. Autory českých kalendářů bylo mnoho významných učenců jako Martin Bacháček z Nauměřic či Tadeáš Hájek z Hájku, několik lékařů jako Jakub Jan Václav Dobřenský ze Schwarzbrucku nebo Adam Zalužanský ze Zalužan, také pár amatérských astrologů jako Jan Straněnský nebo Bavor Rodovský z Hustiřan a velké množství školených astronomů univerzitního vzdělání. Nejplodnějším autorem byl Johann Christoff Daysygnier, kterého zřejmě živilo především vydávání kalendářů. Z dochovaných kalendářů je známo, i kdy přesně byly kalendáře napsány, dělo se tak často v druhé polovině předešlého roku, nejčastěji ke dnům významných svátků jako např. k památce sv. Václava. Zde jsou uvedeny stručné životopisy nejčastějších kalendářových autorů a charakteristika jejich kalendářové i jiné literární činnosti.

Martin Bacháček z Nauměřic

(nar. 1538 v Nauměřicích u Slaného, zemř. 1612 v Praze)

Martin Bacháček nabyt značného vzdělání, přestože pocházel ze selské utrakvistické rodiny. Patřil ve své době k nejvzdělanějším osobnostem v Čechách. Roku 1590 byl zbaven poddanství od svojí vrchnosti pana Hartvika Žejdlíce ze Šenfeldu a o rok později byl Rudolfem II. obdařen predikátem z Nauměřic. Základního vzdělání se mu dostalo v několika městech - ve Slaném, v Táboře, na škole u sv. Štěpána na Novém městě pražském a v Klatovech. Studoval jak v Čechách, tak v zahraničí, na univerzitách v Lipsku a ve Witemberku, na pražské univerzitě dosáhl v roce 1577 hodnosti bakaláře a 1582 se stal mistrem svobodných umění. Aby se naučil německy, zastával ve Znojmě a Vídni funkci krasopisce u arcibiskupa Antonína Bruse z Mohelnice.¹³³

Po celý svůj život Martin Bacháček vyučoval na nižších školách i na univerzitě. Řídil školy v Pardubicích, u sv. Havla v Praze a v Žatci. Na univerzitě zastával téměř všechny

¹³³ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 58 – 61; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 108 – 109; Josef JIREČEK, *Rukověť k dějinám literatury české I. -II.*, Praha 1876, s. 41 – 42.

možné funkce – od roku 1583 byl profesorem, v letech 1585 – 1586 a 1593 – 1594 děkanem, 1591, 1593, 1597 byl prorektorem a 1598 – 1599 rektorem, od roku 1603 tuto funkci zastával nepřetržitě až do své smrti. V letech 1583 – 1584 a 1591 – 1592 působil ve funkci probošta Karlovy koleje, vedl v letech 1584 a 1598 Laudovu kolej, 1598 a 1610 Polskou kolej, 1583 a 1592 Karlovu kolej a od roku 1604 do roku 1612 kolej krále Václava. Věnoval se zejména matematice, astronomii, zeměpisu a kosmografii. Jako významný představitel univerzity byl ve styku a přátelil se s astronomy Johannem Keplerem, Tychonem Brahem, Tadeášem Hájkem z Hájku, Adamem Huberem z Rysenpachu či Petrem Kodycyllem z Tulechova a lékařem Janem Jesseniem.¹³⁴

Bacháček psal kalendáře jako univerzitní astronom. Jeho kalendáře tiskli různí pražští tiskaři. Martin Bacháček nevydal mnoho kalendářů, této činnosti se věnoval s přestávkami po deset let, v době, kdy byl podruhé zvolen děkanem a podruhé rektorem. Vydal *Minucí s pranostikou*, *Kalendáře hvězdářské* i *Kalendář hospodářský a kancelářský*. Největší část tisků dedikoval Adamovi II. z Hradce a Přechovi Hodějovskému z Hodějova. Jeho kalendáře nejsou nijak zvláštní, neobsahují ani zajímavé pranostiky nebo výklady o planetách.¹³⁵

Daniel Basilius z Deutschenberka

(nar. 1585 v Partizánské Lupče na Slovensku, zemř. 1628 v Praze)

Daniel Basilius byl astronom slovenského původu.¹³⁶ Narodil se roku 1585 v okolí Liptovského Mikuláše. Studoval v Praze u sv. Jindřicha, v roce 1609 se stal bakalářem a roku 1612 mistrem svobodných umění. Nejdříve byl učitelem v Mladé Boleslavi, v letech 1610 – 1613 byl rektorem u sv. Mikuláše v Praze na Malé Straně. Roku 1612 se

---

¹³⁴ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 58 – 61; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 108 – 109; Josef Jireček, *Rukověť*, Praha 1876, s. 41 – 42; Jan HAVRÁNEK – František KAVKA – Karel KUČERA, František ŠMAHEL – Miroslav TRUC, *Stručné dějiny Univerzity Karlovy*, Praha 1964, s. 103.

¹³⁵ Příloha *Soupis tištěných kalendářů v Čechách v letech 1570 – 1670*, č. 1 – 9; AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1595.

¹³⁶ K osobnosti Daniela Basilia z Deutschenberku v Eva FRIMMOVÁ, *Daniel Basilius (1585-1628). Život a dílo*, *Knihy a dějiny* 5, 1998, s. 84 – 85.

stal veřejným notářem a o dva roky později dosáhl právnického doktorátu. Později se stal měšťanem na Malé Straně, kde byl i po dva roky konšelem.¹³⁷

Roku 1615 byl přijat na univerzitu jako řádný profesor určený pro sestavování kalendářů, po smrti Albrechta z Kaménka roku 1618 se stal profesorem hebrejštiny. Přednášel také o matematice, fyzice a hvězdářském umění. V letech 1616, 1619 a 1621 působil jako děkan fakulty artistické, od roku 1620 vedl proboštví Karlovy koleje. V roce 1622 byl donucen složit úřad děkana společně s rektorem Troilem a prorektorem Campanem. Velmi brzy poté konvertoval ke katolicismu, což mu pomohlo k velkému materiálnímu obohacení a kariérnímu postupu: byl primasem v Malostranské radě, sekretářem České kanceláře a radou apelačního soudu. Roku 1624 byla Basiliovi potvrzena nobilita, v dalším roce zdědil tiskárnu svého přítele Jana Vaška Stříbrského, kterou však sám neřídil, ale brzy prodal. Když 25. června 1628 Daniel Basilius náhle zemřel, zbyl po něm rozsáhlý majetek, který odkázal církvi.¹³⁸

Daniel Basilius vydával kalendáře od roku 1615 asi do roku 1628, tisky netvořily souvislou řadu. Do roku 1620 vydal *Minucí s pranostikou* a *Nové a staré s pranostikou a historiemi kalendáře hospodářské a kancelářské*, od roku 1620 vydával *Kalendáře hospodářské a kancelářské* u Jana Vaška Stříbrského a poté u Pavla Sessia v Praze.¹³⁹ Basiliovy pranostiky připojené ke kalendářům byly velmi obsáhlé, týkaly se velkého množství informací. Mimo obvyklých naučení o planetách, částech roku a podobných tradičních částí Basilius psal i astronomická pojednání o Království českém, Markrabství moravském a Království uherském, jeho výklady o planetách a částech roku byly doplněny astronomickými tabulkami.¹⁴⁰ Basilius byl také autorem dvou spisů o kometách. V roce 1623 zakázal pražský arcibiskup na popud Karla z Lichtenštejna prodej kalendářů vydávaných nekatolíky, Lichtenštejn tehdy doporučil právě Basiliovy kalendáře.¹⁴¹

---

¹³⁷ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 78 – 80.

¹³⁸ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 78 – 80; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 49 – 50; Jan HAVRÁNEK – František KAVKA – Karel KUČERA, František ŠMAHEL – Miroslav TRUC, *Stručné dějiny*, s. 99.

¹³⁹ Příloha *Soupis tištěných kalendářů v Čechách v letech 1570 – 1670*, č. 11 – 19.

¹⁴⁰ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1624, 1628.

¹⁴¹ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 78 – 80.

Johann Christoff Daysygnier

(nar. 1616 v Mostě, zemř. 1657 v Kadani)

Také Jan Kryštof Daysygnier označován jako Mostský. V letech 1639 – 1640 byl kandidátem umění hvězdářského a lékařského, roku 1642 dosáhl hodnosti magistra svobodných umění a filozofie a hvězdář Království českého, o rok později je uváděn jako lékař Don Moncadického pluku. V roce 1650 obdržel městské právo v Kadani, kde působil jako lékař a později zde také zemřel.¹⁴²

Jeho kalendáře vycházely od roku 1637 v souvislé řadě po dvacet let. Nejprve je vydával Jan Bylina mladší, po něm Jiří Šípař a jeho vdova Ludmila a v posledních letech Urban Baltazar Goliáš.¹⁴³ Vzhled a obsah se podle jednotlivých vydavatelů příliš neměnil, v době vydávání Ludmilou Šípařovou přibyl k pranostikám také seznam *jarmarků Království českého*. Historické události k jednotlivým dnům uváděl Daysygnier neustále totožné, zatímco informace uváděné na začátku, jako charaktery planet, zvěrokruh a především události, od kterých se počítá letopočet, se snažil každoročně zaměňovat.¹⁴⁴

Jakub Jan Václav Dobřenský ze Schwarzbrucku

(nar. 1623 v Praze, zemř. 1697 v Praze)

Bývá označován také jako Dobřenský z Černého Mostu nebo latinsky z Nigro Pontu. Byl vnukem Václava Dobřenského. V Praze získal doktorát z filozofie, poté se vydal na cesty po Itálii (navštívil Ferraru, Padovu, Parmu, Řím, Tivoli a jiné), kde vydával spisy o lékařství. V roce 1663 dosáhl na univerzitě v Praze titulu doktor lékařství. Po pobytu v Karlových Varech, kde se zabýval léčivými prameny, se v roce 1664 vrátil do Prahy a začal přednášet na univerzitě, jako nástupce svého přítele Jana Marka Marciho z Kronlandu. Byl několikrát děkanem medicíny a v roce 1670 a 1685 také rektorem. Zabýval se i alchymií a matematikou.¹⁴⁵

Jakub Jan Václav byl velmi plodným autorem minucí a kalendářů, s vydáváním začal v roce 1664 a vedl téměř nepřetržitou řadu až do roku 1693. Většinu jeho *Minucí*

¹⁴² Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 243 – 244.

¹⁴³ Příloha *Soupis*, č. 36 – 55.

¹⁴⁴ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, knihy č. 1642, 1650, 1651, 1652, 1653, 1656.

¹⁴⁵ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 266 – 267; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 163.

s *pranostikou hvězdářskou* nebo *S pranostikou hvězdářskou kalendářů hospodářských* vydal Jan Arnolt z Dobroslavína starší v Praze a v Litoměřicích.¹⁴⁶ U Arnolta vydal i svůj nejslavnější spis *Veřejná a přirozená před nemocmi obrana*.¹⁴⁷ K některým kalendářům připojil seznam *jarmarků v Království českém*, k vydaným v Litomyšli *jarmarky Markrabství moravského* a někdy také *jarmarky v okolních krajinách*. V roce 1664 připojil ke kalendáři *Discursus astrophilomanticus – důvtipné o obloze nebeské rozmlouvání*.¹⁴⁸ V dalších letech přidával další příběhy o nebeských tělesech, nazývané *discursus, důvtipné rozmlouvání*, např. o kometách.

Jeroným Gebler starší

Ve čtyřicátých a padesátých letech 17. století vydával kalendáře. Byl astronomem i astrologem, od roku 1650 je v kalendářích uváděn jako lékař.¹⁴⁹ O jeho životě není více známo. Geblerovy kalendáře vydávali stejní tiskaři jako Jana Kryštofa Daysygnera.¹⁵⁰

Jeroným Gebler vydával *Kalendáře hospodářské a kancelářské* a *S pranostikou hvězdářskou kalendáře hospodářské a kancelářské*.¹⁵¹ V některých jeho kalendářích jsou k jednotlivým dnům uváděné netradiční údaje, nejprve vypisuje chronologicky všechny římské panovníky s dobou jejich nástupu na trůn, poté pokračuje panovníky svaté říše římské a nakonec předkládá knížata a krále české, v dalších měsících se zabývá bitvami třicetileté války, daty narození nebo úmrtí příslušníků habsburského rodu a v posledním měsíci se zabývá heraldickými symboly významných království a knížectví.¹⁵²

---

¹⁴⁶ Příloha *Soupis*, č. 56 – 60.

¹⁴⁷ *Knihopis*, č. K02037.

¹⁴⁸ *Knihopis*, č. K02006.

¹⁴⁹ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 361.

¹⁵⁰ Příloha *Soupis*, č. 68 – 79.

¹⁵¹ Tamtéž.

¹⁵² AHMP, SVTI, sign. 2D 34, knihy č. 1646, 1654, 1655.

Tadeáš Hájek z Hájku

(nar. 1525 v Praze, zemř. 1600 v Praze)

Tadeáš Hájek, označovaný také jako Nemicus, studoval nejprve v rodné Praze, od roku 1548 ve Vídni lékařství a hvězdářství. V roce 1550 byl v Praze jmenován bakalářem, 1552 magistrem in artibus čili mistrem svobodných umění. Po studiích se vydal na cesty po Evropě. V Miláně byl studentem jednoho z nejvzdělanějších renesančních učenců, matematika, fyzika, astrologa, lékaře a filozofa Jeronýma Cardana, navštívil také další italská města. V letech 1553 – 1554 byl proboštem Karlovy koleje, o rok později se stal profesorem, vedl na univerzitě přednášky o matematice. Od roku 1557 se věnoval pouze lékařství, v roce 1562 se stal doktorem medicíny. Jako polní lékař působil na výpravách proti Turkům ve Vídni a v Uhrách. Roku 1571 byl povýšen do rytířského stavu, přídomek z Hájku a erb obdržel již v roce 1554 a přídomek z Hájku začal používat již v roce 1548. V roce 1593 byl protomedikem Království českého, i když již od roku 1566 byl osobním lékařem Maxmiliána II. Byl jediným zemským lékařem až do své smrti v roce 1600. Vyznáním byl novoutrakvista a také se podílel na úpravě České konfese. Mezi jeho nejznámější dílo patří doplněné *Herbáře jinak Bylinář Petra Ondřeje Mathioly*, je znám také svým pozorováním supernovy v souhvězdí Kasiopey.¹⁵³

Tadeáš Hájek vydal několik *Minucí a pranostik Mistra Thadeáše Hájka z Hájku* mezi léty 1553 – 1570. Tiskařem jeho minucí byl výhradně jeden z nejvýznamnějších pražských tiskařů Jiří Melantrich z Aventýnu starší.¹⁵⁴ Všechny jeho minuce byly buď šestnácterkového nebo osmerkového formátu, mají pěknou úpravu a jsou bohatě doplněny dřevořezy ilustrujícími pranostiku.¹⁵⁵

---

¹⁵³ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 398 – 399; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 213 – 215; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 100 – 102.

¹⁵⁴ Příloha *Soupis tištěných kalendářů v Čechách v letech 1570 – 1670*, č. 80; *Knihopis* č. K02856 – K02862.

¹⁵⁵ SOA Třeboň, sign. 9/C8/1, kniha č. 9 – 1570; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 100 – 102; Více k osobnosti a dílu Tadeáše Hájka z Hájku v Jiří BOUŠKA (ed.), *Tadeáš Hájek z Hájku (1525 – 1600)*, Praha 1976, s. 7 – 38.

Martin Horký

Martin Horký pocházel z Lochovic nad Litavkou z luteránské rodiny. Roku 1607 se stal bakalářem. O rok dříve byl ustanoven správcem školy u sv. Haštala v Praze, kde působil po dva roky. Byl pomocníkem Johanna Keplera. Procestoval mnoho měst západní a jižní Evropy. V Bologni byl žákem hvězdáře G. A. Maginiho, v Itálii se seznámil také s Galileem Galileim a stal se jeho odpůrcem, pro „nekorektní“ jednání vůči Galileimu byl nucen Bolognu opustit. Do Čech se navrátil roku 1611, roku 1615 se stal mistrem svobodných umění. Poté tři roky doprovázel jako lékař poselství do Istanbulu. Po bitvě na Bílé Hoře opustil Čechy a odebral se do Německa, v roce 1631 je doložen jako lékař působící v Hamburku.¹⁵⁶

Kalendáře Martina Horkého jsou dochovány mezi léty 1611 – 1618. Vydal jednu šestnácterkovou *Minucí a pranostiku hvězdářskou* a několik kvartových *Kalendářů hospodářských a kancelářských* u různých pražských tiskařů.¹⁵⁷ Jeho vydaná minucí obsahuje seznam jarmarků Království českého, ostatní kalendáře nejsou ničím zvláštní.¹⁵⁸

Adam Huber z Rysenpachu

(nar. 1546 ve Velkém Meziříčí, zemř. 1613 v Praze)

Podle svého rodiště byl označován také jako Mezeřícký. Roku 1567 se stal magistrem filozofie na univerzitě ve Witemberku, ve stejném roce byl mistrem a profesorem pražské akademie. O rok později působil jako probošt Karlovy koleje. V roce 1577 získal ve Witemberku doktorát z lékařství, poté dva roky zastával funkci děkana filozofické fakulty v Praze. Byl zastáncem učení anatomie, kterou ve svých přednáškách prosazoval. Roku 1580 se oženil a přestěhoval do Litoměřic, kde byl městským fyzikem. O čtyři roky později se oženil znovu s příslušnicí patricijského rodu a stal se staroměstským a později novoměstským měšťanem. Roku 1609 zastupoval Nové Město pražské na českém sněmu, 1611 dosáhl profesury na lékařské fakultě a rok poté byl zvolen rektorem pražské univerzity. Huber byl tajným přívržencem Jednoty bratrské, stejně jako jeho přítel Daniel Adam z Veleslavína. Od roku 1580 byl plně

---

¹⁵⁶ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 453 – 454; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 254.

¹⁵⁷ Příloha *Soupis*, č. 98 – 103.

¹⁵⁸ O Martinovi Horkém více v J. SMOLKA, *Martin Horký a jeho kalendář*, *Miscellanea oddělení rukopisů a starých tisků* 18, 2003 – 2004.

oddán lékařství, věnoval se i spisovatelství, od roku 1600 patřil k lékařům císaře Rudolfa II.¹⁵⁹

Od Adama Hubera je dochováno velmi málo exemplářů vydaných na roky 1588 – 1590, známé tisky pocházejí od Jana Schumanna.¹⁶⁰ Dedikace dvou svých *Kalendářů hvězdářských* věnoval Petru Vokovi z Rožmberka. Jeho pranostiky jsou velmi obsáhlé.¹⁶¹

Petr Kodycyllus z Tulechova

(nar. 1533 v Sedlčanech, zemř. 1589 v Praze)

Kodycyllus pocházel se Sedlčan, jeho otec se jmenoval Jan Codex čili Bradáč. Kodycyllus studoval na pražské univerzitě, roku 1552 se stal bakalářem. Přitom dělal pomocníka v soukromé škole Matouše Collina, roku 1553 byl správcem školy v Žatci. V roce 1560 na univerzitě dokončil magisterské studium a 1561 také profesorské. Poté zde přednášel řečtinu a matematiku. Po návratu ze zahraničních studií ve Witemberku byl správcem školy u sv. Jindřicha v Praze. V letech 1564 – 1566 byl univerzitním děkanem a celkem osmkrát zvolen od roku 1572 – 1573 rektorem, tento úřad zastával od roku 1582 až do své smrti. V roce 1574 byl jemu a bratru Jakobovi udělen erb a titul z Tulechova.¹⁶²

Byl také Proboštem Karlovy koleje v letech 1562 – 1563, proboštem koleje u Všech svatých od roku 1577, této funkce se dobrovolně vzdal a od roku 1587 byl proboštem koleje krále Václava jako nástupce zemřelého Václava Zelotýna. Kodycyllus vyznával novoutrakvismus, jako písař dolní konzistoře měl podíl na úpravě České konfese. Aby zachránil pro sebe i univerzitu privilegium vydávat kalendáře, vynechal na nátlak jezuitů v kalendáři na rok 1583 věnovaném Bořitům z Martinic svátek Mistra Jana Husa a Jeronýma Pražského. Tento čin vzbudil tak značné pobouření, že byl nucen se uchýlit k Martinicům na Okoř. Až v roce 1588 tyto svátky do kalendária vrátil.¹⁶³

¹⁵⁹ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 465 – 467; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 268 – 270; Jan HAVRÁNEK – František KAVKA – Karel KUČERA, František ŠMAHEL – Miroslav TRUC, *Stručné dějiny*, s. 104; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 107 – 108.

¹⁶⁰ Příloha *Soupis*, č. 108 – 111.

¹⁶¹ SOA Třeboň, Schwarzenberský archiv, sign. 11/C8/1, kniha č. 11 – 1589, 12/C8/2, kniha č. 12 - 1590

¹⁶² Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 577 – 580; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 104 – 106; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 359 – 362.

¹⁶³ Tamtéž.

Petr Kodycyllus vydával *Minucí a pranostiky z učení pražského* nepravidelně v letech 1565 – 1589. Tiskaři jeho minucí jsou různí, všichni tiskli v Praze.¹⁶⁴ Poslední minuce na rok 1589 obsahuje seznam *jarmarků Království českého*. Všechny kalendáře dedikoval, pokaždé jiné významné osobnosti. Vydal také několik spisů o kometách a mnohé další spisy.¹⁶⁵

Michal Ygnacius Krásný

Mistr svobodných umění a filozofie bývá označován Polický, pravděpodobně podle svého rodiště Poličky v dnešním Pardubickém kraji. V letech 1659 – 1664 byl uváděn jako hvězdář a lékař.¹⁶⁶

Mezi léty 1658 – 1664 vydával souvislou řadu jeho *Kalendářů hospodářských a kancelářských, Nových kalendářů hospodářských a Minuci s pranostikou hvězdářskou* v Litomyšli Jan Arnolt z Dobroslavína starší.¹⁶⁷ Od roku 1659 obsahují kromě seznamu českých jarmarků také seznam jarmarků v okolních zemích.¹⁶⁸

Ondřej Mitýsko

(nar. 1550 v Litoměřicích, zemř. 1602 v Praze)

Ondřej Mitýsko pocházel z Litoměřic. Na studia se zapsal do Prahy, kde v roce 1583 dokončil bakalářské studium, roku 1588 se stal mistrem svobodných umění. Od roku 1584 působil ve školství, začal jako správce školy v Chlumci nad Cidlinou, poté správcoval na školy u sv. Jiljí na Starém městě pražském, v roce 1590 v Havlíčkově Brodě, o rok později v Kutné Hoře u sv. Jakuba. V roce 1594 byl povolán k univerzitní službě, několik let zastával funkci probošta Karlovy koleje. Na univerzitě přednášel astronomii a matematiku. V roce 1602 byl zvolen děkanem, ale po dlouhé nemoci zemřel ještě před skončením svého úřadu.¹⁶⁹

---

¹⁶⁴ Příloha *Soupis*, č. 131 – 143.

¹⁶⁵ *Knihopis*, č. K04163, K 04165.

¹⁶⁶ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 361.

¹⁶⁷ Příloha *Soupis*, č. 149 – 156.

¹⁶⁸ *Knihopis*, č. K04395.

¹⁶⁹ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 749 – 750; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 110 – 111, Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 39.

Od Ondřeje Mitýska je dochováno několik *Kalendářů hospodářských a kancelářských* a *Minucí a pranostik z učení pražského* vzniklých mezi léty 1592 – 1600. Kalendáře se známým tiskařem byly vydávány v Schumannské tiskárně.¹⁷⁰

Simeon Partlicius ze Špicbergku mladší

(nar. 1588 v Třešti)

Narodil se asi roku 1588 nebo 1590 v Třešti na Moravě. Jeho otec se amatérsky věnoval lékařství. Partlicius nejprve studoval od roku 1607 gymnázium ve Zhořelci, v roce 1610 přijel do Prahy, kde se o dva roky později stal pod Bacháckovým vedením bakalářem astronomie. Již za studií byl správcem školy u sv. Klimenta v Praze, následně se živil jako učitel v Klatovech. Poté se vrátil ke studiu na univerzitě, na základě rektorovy žádosti byl propuštěn z poddanství a v roce 1614 se stal magistrem. V téže roce se vrátil ke správce škol, nejprve v Pelhřimově, poté u sv. Jindřicha v Praze. V roce 1617 opustil školu u sv. Jindřicha a dal se na dráhu soukromého vychovatele dětí u šlechtice Fridricha Collony z Felsu. Se svými žáky hojně cestoval a pobýval hlavně v Německu. V roce 1619 se vrátil zpět do Čech, kde přijal místo správce školy v Hradci Králové.¹⁷¹

V roce 1620 vstoupil do služeb Fridricha Falckého, který ho obdařil erbem a predikátem ze Špicbergku. Byl vychovatelem Fridrichova syna, kterého doprovázel na cestě do Holandska. Po bitvě na Bílé Hoře se do Čech nevrátil, v roce 1620 se zapsal na univerzitu v Basileji, kde dosáhl doktorátu v lékařství. Jezuité mu znemožnili návrat do Čech, proto hodně cestoval po pevnině i po moři. V roce 1622 se zapsal na univerzitu do Rostocku, 1625 do Leidenu. Roku 1627 pobýval v Londýně, zde působil opět jako vychovatel dětí Fridricha Falckého. Partliciovy kalendáře vycházející i po roce 1620 v Čechách byly zřejmě překládány z německých verzí. Partlicius patrně ke konci svého života někdy před rokem 1640 konvertoval ke katolicismu a žil v Čechách až do své smrti.¹⁷²

Partliciovy kalendáře jsou dochovány od roku 1615 do roku 1640 a netvoří souvislou řadu. Nejvíce jich vydal Daniel Karolides z Karlsperka, ale tiskaři jsou různí.¹⁷³ Existuje

¹⁷⁰ Příloha *Soupis*, č. 173 – 179; O Schumannské tiskárně pojednává Petra VEČEŘOVÁ, *Šumanská tiskárna (1585 – 1628)*, Praha 2002.

¹⁷¹ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 822 – 823; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 82 – 83.

¹⁷² Tamtéž.

¹⁷³ Příloha *Soupis*, č. 210 – 224.

také kalendář na rok 1650 vydaný v Trenčíně připisovaný Simeonu Partliciovi, vzhledem k datu Partliciova narození je velmi pravděpodobné, že v té době žil a tento kalendář napsal.¹⁷⁴ Od Simeona Partlicie pochází také *Calendarium perpetuum oeconomicum*, kalendář určený na léta 1500 – 1800 a několik spisů o hvězdách a kometách.¹⁷⁵ Jeho kalendáře nemají seznamy jarmarků ani dedikace známým osobnostem, pokud se někde objevuje dedikace, bývá určena radám různých měst. Pranostiky obsahují tradiční části, o částech roku, o měsících, o počasí, o úrodách, o válce.¹⁷⁶

Bavor Rodovský z Hustiřan mladší

(nar. 1526 v Hustiřanech, zemř. 1592 v Budyni)

Bavor Rodovský z Hustiřan mladší se narodil ve východočeských Hustiřanech kolem roku 1526. Jako jeden z mála neměl vyšší vzdělání. Všechny své znalosti nabyt jako samouk, tak se naučil latinsky i německy. Roku 1566 se usadil na Radostově poblíž Hradce Králové, kde se věnoval alchymii a hvězdářství. Nákladné alchymistické pokusy ho donutily statek v roce 1575 prodat. Další pokusy mu pomohli financovat jeho příznivci v čele s Vilémem z Rožmberka. Roku 1578 bydlel v Praze a působil jako alchymista na dvoře Rudolfa II. Později působil u Zbyňka Zajíce z Házmburka.¹⁷⁷

Od Bavora Rodovského je dochovaný jediný tisk *Kalendáře s praktikou všem hospodářům, písařům i jiným obchodníkům užitečný* na rok 1589 vytištěný Jiřím Černým z Černého Mostu na Starém Městě pražském.¹⁷⁸ Napsal také spis o dřívě neznámé hvězdě a příručku o vaření *Kuchařství to jest knížka o rozličným krmích*.¹⁷⁹ Bavor

---

¹⁷⁴ *Knihopis*, č. K06889.

¹⁷⁵ *Knihopis*, č. K06873, K06875, K06892.

¹⁷⁶ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, knihy č. 1618, 1638, 1640, 1642; Partliciov kalendář na rok 1621 dochovaný v Roudnické lobkovické knihovně používal ke svým osobním poznámkám lékař Matyáš Borbonius z Borbenheimu, více k tomu v Max DVOŘÁK, *Dva denníky dra. Matiaše Borbonia z Borbenheimu*, Praha 1896; K Partliciovým názorům v knize Vladimír URBÁNEK, *Simeon Partlicius a jeho příspěvek k politickému myšlení doby bělohorské. Typologie válek a právo na odpor*, *Studia Comeniana et Historica* 29, 1999, s. 61-75.

¹⁷⁷ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 1236; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 182 – 183.

¹⁷⁸ Příloha *Soupis*, č. 231.

¹⁷⁹ K dílu Bavora Rodovského: Ivana EBELOVÁ, *Alchymie česká Bavora Rodovského z Hustiřan. (Obsahově kodikologický rozbor rukopisu knihovny Národního muzea sg. IG22)*, *Acta universitatis Carolinae Philosophia et historia* 2, 1995, s. 111 – 131; Karel HOLUB – Jiří BURIAN, *Prostřené stoly v době Rudolfa II. Česká kuchařka rytíře alchymista Bavora mladšího Rodovského z Hustiřan z roku*

Rodovský k dějinám českých kalendářů přispěl svou překladatelskou činností, nepochybná je jeho role překladatele u kalendářů Bartholomea Sculteta Görlického.¹⁸⁰

Kašpar Ladislav Stehlík z Čeňkova

(nar. 1571 v Plzni, zemř. 1613 v Plzni)

Kašpar Ladislav Stehlík pocházel z Plzně, narodil se v roce 1571 jako třetí syn plzeňského měšťana Bartoloměje Stehlíka staršího a jeho manželky Marty. V roce 1583 začal studovat v Praze u jezuitů poetiku a rétoriku. Roku 1588 se stal mistrem svobodných umění a 1591 bakalářem. Během studií u jezuitů projevil zájem o matematiku, a přestože byl katolického vyznání, seznámil se s několika univerzitními profesory, kteří mu dávali soukromé hodiny matematiky a astronomie. Roku 1593 začal v Plzni psát historii rodu *Stehlíkovského*. Roku 1595 byl správcem partikulární školy ve Stříbře. O rok později se vypravil do německého Ingolstadtu na univerzitu, kde v roce 1598 dosáhl hodnosti mistra. V témže roce obdařil císař Rudolf II. Bartoloměje Stehlíka staršího a jeho potomky erbem a přídomkem z Čeňkova. V dalších letech pobýval Kašpar Stehlík v Praze, pracoval jako císařský geometr. Díky známostem u dvora a na univerzitě se dostal do služeb Tychona Brahe jako jeho pomocník a osobní sekretář. V roce 1599 ho Stehlík doprovázel do Nových Benátek. Poté se Stehlík bohatě oženil a přebýval již pouze v Plzni, kde byl v roce 1600, 1607 a 1609 obecním starším a roku 1604 a 1611 byl městským radním. Zemřel v roce 1613 ve svém rodišti.¹⁸¹

V letech 1595 – 1596 vyšly Stehlíkovy *Kalendáře hvězdářské*, 1598 a 1605 *Minucí s pranostikou* a od roku 1601 do roku 1610 *Kalendáře hospodářské* nebo *hospodářské a kancelářské*. Známé tisky vycházely u Mikuláše Pštroša, u dědiců Jana Schumanna a nejvíce u Kašpara Kargesia.¹⁸² Všechny své kalendáře dedikoval buď významným šlechticům, nebo radám města. Minucí na rok 1598 napsanou v Ingolstadtu dedikoval svému otci Bartoloměji staršímu Stehlíkovi z Čeňkova.¹⁸³

1591, Praha 1997.

¹⁸⁰ František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 111.

¹⁸¹ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 1041 – 1043; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 245.

¹⁸² Příloha *Soupis*, č. 237 - 249.

¹⁸³ *Knihopis*, č. K15686.

Jan Straněnský

(nar. 1517 v Počátkách, zemř. 1585)

Jan Straněnský se narodil přibližně roku 1517 v Počátkách nedaleko Pelhřimova. Základního vzdělání se mu dostalo v rodišti, další vyšší školy navštěvoval v Jindřichově Hradci. Roku 1545 byl ve službách pánů z Hradce jako písař v Jindřichově Hradci, v roce 1553 na Žirovnici a poté za Jáchyma z Hradce byl opět písařem na zámku v Jindřichově Hradci. Před rokem 1560 se vrátil do Počátek, kde se stal právoplatným měšťanem v panských službách, byl několik let také rychtářem s právem vybírat mýto a posudné. Straněnský byl také obchodníkem s různými druhy zboží. Vyznání byl utrakvistického, zemřel pravděpodobně v Počátkách roku 1585.¹⁸⁴

V padesátých až osmdesátých letech 16. století vycházely *Minucí a pranostiky a almanachy* od Jana Straněnského, tiskaři byli různí. Straněnského pranostiky nebo kalendář nejsou nijak zvláště obsáhlé.¹⁸⁵ *Minucí a pranostika od Jana Straněnského k léthu páně 1585*, která je pravděpodobně poslední dílem, prý vydal bez arcibiskupova povolení a se svátky Jana Husa a Jeronýma Pražského, díky čemuž měl problémy.¹⁸⁶ Straněnský hodně kalendářů jiných autorů opisoval i překládal, bohužel zdroje, z nichž čerpal, neuváděl, přestože se k používání cizích děl přiznával.¹⁸⁷

Adam Zalužanský ze Zalužan

(nar. 1555 v Mnichově Hradišti, zemř. 1614 v Praze)

Adam se narodil okolo roku 1555 v Mnichově Hradišti, jeho otec Matěj (nebo Matyáš) byl úředníkem ze starého rytířského rodu. Roku 1578 studoval ve Witemberku a v Praze. V roce 1581 ukončil bakalářské studium univerzity v Praze, 1584 se stal mistrem svobodných umění. Roku 1585 byl rektorem školy u sv. Jindřicha v Praze a další rok rektorem školy v Hradci Králové. Studium lékařství dokončil doktorátem na německých univerzitách v Helmstedtu a Braunschweigu. Roku 1587 byl přijat za člena Karlovy koleje v Praze a za profesora řečtiny. Roku 1589 se stal proboštem

---

¹⁸⁴ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 1051; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 246 – 247; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 99.

¹⁸⁵ Příloha *Soupis*, č. 250 – 254.

¹⁸⁶ *Knihopis*, č. K15728.

¹⁸⁷ František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 99.

Karlovy koleje, po dvou letech byl zvolen za děkana a v roce 1593 za rektora. V téže roce mu byl obnoven český rytířský stav a erb.¹⁸⁸

Byl oblíbencem mnoha významných osobností, Vilém z Rožmberka mu nechal zřídit skleníky pro botanické pokusy na zámku Kratochvíle. Adam Zalužanský měl v Karlově koleji lékárnu, později ho pražská obec jmenovala inspektorem pražských lékáren. Byl přívržencem Jednoty bratrské. Poté, co se oženil, musel se vzdát své univerzitní kariéry. Zůstal na Starém Městě pražském, kde provozoval lékařskou praxi. Přestože již nepracoval na univerzitě, stále se zajímal o její činnost, především o návrhy reforem např. na zavedení výuky lékařství. Zemřel v roce 1613 na mor, pohřben byl v Betlémské kapli.¹⁸⁹

Adam Zalužanský byl významným lékařem a autorem lékařských spisů. Z jeho kalendářů jsou dochovány pouze dva tisky: *Pranostika* na rok 1593 a *Kalendář nový s pranostikou* na roku 1596, který vydal Daniel Sedlčanský.¹⁹⁰

Václav Zelotýn z Krásné Hory

(nar. 1653 v Praze, zemř. 1585 v Praze)

Václav Zelotýn se roku 1561 stal mistrem svobodných umění na pražské univerzitě, pravděpodobně na Witemberské univerzitě se stal doktorem obojího lékařství. Od roku 1564 přednášel na artistické fakultě v Praze filozofii, matematiku, lékařství a medicínu. V letech 1568 a 1577 byl jejím děkanem. V letech 1573-1574 byl proboštem Karlovy koleje, zároveň vedl účty Betlémské kaple. V roce 1584 byl zvolen za probošta Nazaretské koleje. Působil také na českém sněmu. 25. října 1570 mu byl společně s Tomášem Jílovským udělen erb a predikát z Krásné Hory (a Formoso Monte).¹⁹¹

V roce 1571 počal Václav Zelotýn vydávat *Kalendáře hvězdářské k psaní*, pokračoval až do roku 1583, pravděpodobně v souvislé řadě, ale všechny ročníky se

¹⁸⁸ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 1227 – 1229; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 109 – 110; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 347 – 349.

¹⁸⁹ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 1227 – 1229; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 109 – 110; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 347 – 349; Jan HAVRÁNEK – František KAVKA – Karel KUČERA, František ŠMAHEL – Miroslav TRUC, *Stručné dějiny*, s. 91, 99, 104, 118.

¹⁹⁰ Příloha *Soupis*, č. 286 – 287.

¹⁹¹ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*, s. 1236; František PALACKÝ, *O pranostikách*, s. 107; Josef JIREČEK, *Rukověť*, s. 355.

nedochovaly. Tiskaři jeho hvězdářských kalendářů byli různí.¹⁹² Jeho kalendáře neobsahovaly pranostiky a jen některé byly dedikovány. K některým bylo přidáno *Sumovní poznamenání běhu a hnutí planet* nebo *Zpráva o poznamenání hodin celého i polovičního orloje*.¹⁹³ V roce 1582 vydal kalendář podle gregoriánského datování, o rok později ale opět podle juliánského, tento kalendář byl zkonfiskován a jeho dnes neznámý tiskař uvězněn.¹⁹⁴

---

¹⁹² Příloha *Soupis*, č. 288 – 297.

¹⁹³ *Knihopis*, č. K17213, K17209, K17208.

¹⁹⁴ *Knihopis*, č. K17215.

2.2 TISKAŘI KALENDÁŘŮ VYDÁVANÝCH V ČECHÁCH V LETECH 1570 – 1670

Mezi léty 1570 – 1670 tisklo kalendáře, almanachy, minuce a pranostiky na padesát knihtiskařů. Nejvýznamnější tiskaři působili v Praze. Zanedbatelná část kalendářových tisků pochází z Litomyšle a z Olomouce.¹⁹⁵ Jednalo se o velmi lukrativní a relativně levný druh tisků vycházející i v několikatisícových nákladech, proto je vydávala snad každá v té době činná tiskárna. Více než tři čtvrtiny tiskařů vydaly méně než pět kusů, pouhých devět tiskařů vydalo více než deset kusů. Nejvíce kalendářů ve sledovaném období vydal Baltazar Urban Goliáš v Praze.¹⁹⁶ V některých tiskařských rodinách tvořilo vydávání kalendářů dlouholetou tradici.

Pražský knihtisk ovlivňují dva mezníky, zákaz tisku v roce 1547, po němž mohl tisknout pouze Bartoloměj Netolický,¹⁹⁷ a porážka stavovského povstání v bitvě na Bílé hoře roku 1620. S přestěhováním císařského dvora do Prahy souvisel příliv německých tiskařů koncem osmdesátých let 16. století, tehdy přišel Michal Peterle, Jan Schumann, Mikuláš Pštros a začátkem 17. století Kašpar Kargesius nebo Pavel Sessius. Po roce 1547 najdeme 28 činných tiskařských linií a více než sto tiskařů. Krátké období činnosti tiskařů bývá spojeno s jejich brzkým úmrtím, k čemuž docházelo často ve spojení s otravou olovem, které využívali při své práci. Vedení tiskárny pak podle vdovského práva přebíraly vdovy, které si často pro udržení živnosti znovu braly tiskaře nebo faktory svých tiskáren.¹⁹⁸

Často kvůli kalendářům vznikaly soudní spory. Kalendáře tehdy byly výnosným artiklem, proto se o privilegium k tisku tiskaři často dohadovali. Prodej knih probíhal v tiskárně, manželky tiskařů (např. Magdalena Černá, manželka Jiřího Černého z Černého Mostu) prodávaly knihy na trhu na Staroměstském náměstí. Tiskaři nebo tovaryši jezdili prodávat knihy také na mimopražské trhy. Knihy se prodávaly také ve výklencích oken Vladislavského sálu. V roce 1570 si tiskaři Jan Kantor Had, Jan

¹⁹⁵ Příloha Graf č. 1

¹⁹⁶ Příloha *Soupis tištěných kalendářů v Čechách v letech 1570 – 1670*.

¹⁹⁷ Po porážce povstání následovala různá opatření ze strany císaře Ferdinanda I. jako zákaz tisku všemi českými tiskaři kromě císaři vždy věrného Bartoloměje Netolického, který tímto získal v podstatě monopol. V roce 1549 bývala tiskařská privilegia opět udělována; Jiří PEŠEK, *Jiří Melantrich z Aventýna. Příběh pražského arcitiskaře*, Slovo k historii: Slovo k historii 32, 1991, s. 1 – 40.

¹⁹⁸ Petra VEČEŘOVÁ, *Každodennost pražských tiskařů v 16. na počátku 17. století*, in: *Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska*, Brno 2006, s. 83 – 97.

Jičínský a Jiří Jakubův Dačickým společně zřídili v Karlově koleji první knihkupectví.¹⁹⁹

Jiří Melantrich z Aventýnu

První v řadě tiskařů kalendářů sledovaného období stojí jeden z nejvýznamnějších českých knihtiskařů vůbec Jiří Melantrich z Aventýnu, který se věnoval tiskařské činnosti mezi léty 1547 – 1589.²⁰⁰

Jiří Melantrich se narodil roku 1511 v Rožďalovicích, městečku mezi Nymburkem a Jičínem. Roku 1534 se stal bakalářem na pražské artistické fakultě. K příjmení Melantrich se dostal ve třicátých letech, kdy počítal slovo Černovlásek. Původním jménem byl tedy Jiří Černý Rožďalovský.²⁰¹ Pravděpodobně se řemeslu knihtiskaře naučil v cizině, možná studoval ve Witenberku, kde se seznámil s Řehořem Hrubým z Jelení, který ho dostal do Frobeniovy dílny v Basileji.²⁰² V roce 1542 se odebral s Janem Güntherem do Prostějova, kde se jistě vyučil knihtiskařskému řemeslu. Svou první knihu vydal u něj v roce 1545, jednalo se o kvartové vydání *Doktora Urbana Rhegia rozmlouvání s manželkou svou*. Jiří se nábožensky přikláněl k luteránství, které mělo díky Janu z Pernštejna moravské centrum právě v Prostějově.²⁰³

Melantrich přichází do Prahy koncem roku 1546. Jako první pod jménem Jiřík Rožďalovský vytiskl luteránský *Katechismus Urbana Rhegia* v roce 1547, který sám přeložil do češtiny.²⁰⁴ Urban Rhegius patřil v Melantrichových začátcích k oblíbeným autorům, podle toho lze soudit, jaká byla Melantrichova náboženská inklinace.

Po stavovském povstání došlo k zákazu provozování tiskáren. Jediný kdo tomuto nařízení ušel, byl panovníkovi věrný Bartoloměj Netolický. Zákaz tiskaři řešili tak, že se soustředili na knihkupeckou činnost, vydávali pár tisků opatřovaných datem před nařízením a prodávali je jako již dříve vytištěné. Melantrich nařízení vyřešil tím, že se

---

¹⁹⁹ Tamtéž, s. 83 – 97.

²⁰⁰ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré podle Melantricha a Veleslavínů*, Praha 2005, s. 23 – 28.

²⁰¹ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

²⁰² Jiří PEŠEK, *Jiří Melantrich*, s. 1 – 40.

²⁰³ Josef JIREČEK, *Rukověť*; Jiří PEŠEK, *Jiří Melantrich*, s. 1 – 40.

²⁰⁴ Knihopis, č. K14817.

nechal zaměstnat právě v tiskárně Bartoloměje Netolického.²⁰⁵ Hlavním tiskem, který spolu s Bartolomějem Netolickým vydal, byla *Bible česká*.²⁰⁶ Na drobných tiscích Melantrich pracoval jako námezdní dělník, v tisku bible byl však uveden jako spolutiskař. Bible vyšla roku 1549, Melantrich ji opatřil *Předmluvou k pobožnému čtenáři*.²⁰⁷

Do roku 1552 zůstal Melantrich zaměstnancem nebo společníkem Netolického tiskárny. Snad pokročilé stáří nebo finanční pohledávky přiměly Netolického k odprodeji výsadních práv na tisk Bible a celé tiskárny mladšímu společníkovi Melantrichovi. V roce 1552 Melantrich zakoupil dům „U Dvou velbloudů“ na Starém Městě, kam přenesl svou tiskařskou dílnu.²⁰⁸ Stal se měšťanem Starého Města, živil se vinařstvím a zakoupil sklep v soukenických koticích. Již roku 1553 vydal *Minucí a pranostiku M. Thadeáše Hájka z Hájku*.²⁰⁹

V roce 1554 se Melantrich oženil s Annou, dcerou soukeníka Adama, nedlouho po svatbě však zemřel Adam a po něm i jeho dcera, což způsobilo Melantrichovi nemalé existenční problémy, spory o věno mezi Melantrichem a Anninou matkou vyřešila až městská rada v roce 1555. Nedlouho potom se Melantrich oženil s další Annou, s níž měl čtyři děti – Annu, Alžbětu, Dorotu a hlavně syna Jiřího.²¹⁰

V padesátých letech vydával hlavně drobné tisky jako minucí a kalendáře Tadeáše Hájka z Hájku a Šimona Proxena ze Sudetu. V roce 1556 vydal další tisk Bible české, tentokrát již jako samostatný tiskař. Privilegium mu udělil císař Ferdinand I. na dvanáct let za podmínky předložení prvního vydání před tiskem k cenzuře úřadu arcibiskupa Antonína Brusa z Mohelnice.²¹¹ Pro tento tisk bible si nechal vyrobít svůj nový signet zobrazující žezlo s holubicí obtočené hady a ozdobené hvězdami. Bibli vydal hned třikrát. Ve třetím vydání bible otiskl svůj nový signet, kde je na kartuši ve věnci

---

²⁰⁵ Jiří PEŠEK, *Jiří Melantrich*, s. 1 – 40.

²⁰⁶ Knihopis, č. K01101.

²⁰⁷ Jiří PEŠEK, *Jiří Melantrich*, s. 1 – 40.

²⁰⁸ Karel CHYBA, *Seznam*.

²⁰⁹ Knihopis, č. K02856.

²¹⁰ Jiří PEŠEK, *Jiří Melantrich*, s. 1 – 40.

²¹¹ František TISCHER, *Příspěvek k dějinám cenzury za arcibiskupa Antonína Brusa*, Listy filologické 32, 1905, s. 259.

zkřížená pochodeň s kopím, obojí provléknuto prstenem s dýmantem, okolo se vine stuha s nápisem *Nec igni cedit nec ferro*.²¹²

V srpnu 1557 obdrželi bratři rožďalovičtí Jiří Melantrich a Tomáš erbovní listinu od Ferdinanda I. udělující jim erb a přídomek z Aventýnu. Později Melantrich přijal k erbovnímu strýcovství svého přítele Marka Bydžovského. V roce 1558 Melantrich zasedl na staroměstské radnici, členem městské rady byl celkem osmkrát.²¹³

Roku 1562 vydal poprvé Melantrich soubor výroků řeckých mudrců *Dicta Graeciae sapientum*, který byl natolik populární, že byl vydán ještě jedenáctkrát a stal se nejvydávanějším titulem v předbělohorských Čechách.²¹⁴ Významným tiskem Melantrichovým byl Mattioliho *Herbář*, svou typografickou stránkou přesáhl všechno, co bylo doposud v Čechách vydáno.

V roce 1576 se Alžběta Melantrichová, Jiřího mladší dcera, vdala za Daniela Adama z Veleslavína. Adam se stal Melantrichovým společníkem a praktickým vedoucím tiskárny. Melantrichova tiskařská činnost byla ukončena v roce 1580 publikací *Masopust* Václava Leandra Rvačovského, poté vedl tiskárnu Daniel Adam jako principál tiskárny až do roku 1584. Jiří Melantrich zemřel v listopadu téhož roku, pohřben byl stejně jako jeho druhá manželka v Betlémské kapli. Zbylo po něm monumentální dílo čítající více než 200 typograficky kvalitních titulů knih. Kolem stovky bylo jazykově českých, 75 latinských, 3 německé a jedna italská práce a zbytek se skládal z vícejazyčných učebnic a slovníků. V roce 1584 dosáhl plnoletosti Jiří Melantrich mladší, ten se tiskárny ujal po švagrovi Danielovi Adamovi z Veleslavína, mnoho již vytisknout nestačil a už roku 1586 zemřel.²¹⁵

Jiří Jakubův Dačický a Jan Ottmar Jakubův Dačický.

Nedlouho po Jiřím Melantrichovi začal tisknout další vydavatel kalendářů Jiří Jakubův Dačický, působící mezi léty 1568 – 1619.²¹⁶ Jiří Jakubův pocházel z rodiny

---

²¹² František HORÁK, *Signety starých českých tiskařů*, Ročenka československých knihtiskařů 24, 1941, s. 35 – 93.

²¹³ Jiří PEŠEK, *Jiří Melantrich*, s. 1 – 40.

²¹⁴ Petr VOIT, *Minulost pražského knihtisku*, Praha 1987, s. 66.

²¹⁵ Jiří PEŠEK, *Jiří Melantrich*, s. 1 – 40; Josef JIREČEK, *Rukověť*.

²¹⁶ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

Marka Jakobova z Dačic. Nejprve také pracoval jako tovaryš v tiskárně Jana Kozla. Od roku 1568 provozoval vlastní tiskárnu na Starém Městě pražském v Konešovic ulici.²¹⁷

Dačický byl v častých konfliktech se zákonem. Jako nekatolík byl nejméně třikrát vězněn především kvůli rozšiřování tisků neprošlých cenzurou. Roku 1571 se dostal pro přetisk kalendáře Petra Kodycylla z Tulechova do vězení, žalobcem byl Burián Valda. Dačický také ochotně tiskl luteránské i kalvínské publikace. V roce 1607 byl obžalován univerzitou kvůli dluhu za nezaplacený Kodycyllův kalendář, musel zaplatit 80 kop. Míval také soudy o nadávky. Roku 1577 vinil tiskaře Valdu a knihaře Tomáše, že ho nazvali zlodějem. Pro přechovávání různých pochybných existencí ve svém domě byl v mnoha sporech a městská rada ho roku 1609 zbavila měšťanství.²¹⁸

Dačického tiskárna vyprodukovala více než sto českých publikací a drobné příležitostné tisky v němčině nebo latině. Jiří Dačický se snažil konkurovat tiskárně Černého nebo Melantrišsko-veleslavínské. Tiskl kalendáře, knížky lidového čtení, novinové letáky nebo učebnice. Dačický tiskl již starší čtenářsky oblíbené publikace, jako např. *Gramatiku českou* nebo *Písň starého zákona* a často používal v tiscích různé typografické ozdůbky.²¹⁹ Poprvé uvedl v tisku *Šťastné a pravdivé noviny z Uher o dobytí sedmi pevností tureckých* dřevořez s habsburským orlem zašlapávajícím Turka, který přešel později k Janu Arnoltovi do Litomyšle a ten ho využíval ke zdobení kalendáře Michala Ignácia Krásného.²²⁰

Dačický byl ve sporu i s Janem Ottmarem, svým synem z prvního manželství s Markétou. Roku 1608 však odevzdal tiskárnu Janu Ottmarovi, poté co přislíbil za otce zaplatit dluh 400 kop českých. Roku 1617 se Dačický oženil s jakousi Annou, ženou pochybné pověsti, které chtěl odkázat veškerý svůj majetek, proti tomu se ohradila městská rada a sňatek neuznala.²²¹ Jiří Jakubův Dačický zemřel v pokročilém věku. Po jeho smrti tiskárnu spravovala vdova Anna.

---

²¹⁷ Karel CHYBA, *Seznam*.

²¹⁸ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo a živnosti XVI. věku v Čechách (1526 – 1620)*, Praha 1909, s. 252 an.

²¹⁹ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 195 – 196; Josef VOLF, *Dějiny českého knihtisku do roku 1848*, Praha 1909, s. 38 an.

²²⁰ Faksimile titulní strany kalendáře Knihopis, č. K04397.

²²¹ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 an.

Během let 1589 – 1608 provozoval samostatnou živnost Jiřího syn Jan Ottmar Jakubův Dačický, do roku 1605 se jeho tiskárna nalézala na stejném místě jako tiskárna jeho otce.²²² Po otcově příkladu pokračoval v tisku starých osvědčených publikací, jako byli např. *Letopisové trojánští*.²²³ Z jeho tiskárny vycházely tak jako z jiných malých především drobné tisky, kalendáře od Antonína Hroma, sněmovní artikuly nebo noviny. Jan Ottmar zemřel dříve než jeho otec, 13. 4. 1609 byl zavražděn.²²⁴ Po Ottmarově smrti tiskárna zanikla.

Jiří Černý z Černého Mostu

Mezi léty 1571 – 1606 byl samostatně činný Jiří Černý z Černého Mostu.²²⁵ Jiří Černý z Černého Mostu byl také znám jako Jiří Černý Nigrin, Jiří Černý ze Schwarzbrucku, nebo z Nigropontu. Jednalo se o jednoho z nejvýznamnějších předbělohorských tiskařů vůbec.²²⁶ Pocházel asi z Prahy, vyučil se knihtiskařskému řemeslu a jako tovaryš pracoval v dílně Jana Kozla. Poté byl najat dědicí Jana Jičinského staršího, u kterých působil mezi léty 1570 – 1572. Za manželku si vzal vdovu po Jičinském Magdalenu a stal se poručníkem Jičinského dětí, Jan Filoxen se vyučil také knihtiskařem. Jičinského tiskárnu spravoval do roku 1586,²²⁷ dobu mezi léty 1572 – 1573 strávil ve vězení za cenzurou nepovolený tisk Jana Okurky *Knížka, jenž slouží muože Obživující kořen*.²²⁸ Jiří Černý byl ženatý ještě dvakrát s Ludmilou v roce 1588 a s Alžbětou Melcarovou z Breitenberku roku 1602.²²⁹

Vlastní tiskárnu provozoval Jiří Černý již v roce 1571. První známý tisk s Nigrinovým impresem z roku 1571 je šestilistový latinský sborníček od Petra Kodycylla vytvořený k sňatku staroměstského notáře Jiřího Rosina z Javorníku.²³⁰

²²² Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

²²³ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 195 – 196.

²²⁴ Petra VEČEŘOVÁ, *Každodennost*, s. 83 – 97.

²²⁵ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

²²⁶ František HORÁK, *Pět století českého knihtisku*, Praha 1968, s. 23.

²²⁷ Petr VOIT, *Minulost*, s. 68 – 69.

²²⁸ Knihopis, č. K06616.

²²⁹ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

²³⁰ Mirjam BOHATCOVÁ – Josef HEJNIC, *Knihtiskař, Jiří Nigrin a jednolistové proroctví Jindřicha Demetriana*, Sborník Národního muzea v Praze, Serie A, 15, Praha 1981, s. 73 – 92.

V roce 1576 Nigrin krátce spolupracoval s Jiřím Dačickým, v období mezi léty 1578 – 1580 se spojil s Michalem Peterlem k vydání dvou tisků bohatě zdobených kalendářů lékaře braniborského kurfiřta Leonharda Thurneissera zum Thurn na rok 1579 a 1580. Jeden věnovali arcibiskupu Antonínu Brusovi z Mohelnice a druhý Vilémovi z Rožmberka. Nigrinova účast poté pomalu mizí a dílo zůstává v rukou společníka.²³¹

Černého tiskárna byla jedna z nejvýznamnějších v předbělohorských Čechách, která svými aktivitami sahala až do zahraničí. Černý nebyl konfesně vyhrazen, pracoval pro katolíky, utrakvisty, jezuity i jednotou bratrskou. Černého sazeči tvořili tradičně české, německé i latinské tisky, ale také italské, španělské, řecké nebo hebrejské. Tiskárna používala mědirytiny a jako první dokonalý nototisk. Jazykově české texty vycházející ve velkých nákladech, hlavně kalendáře, kancionály nebo kuchařky, byly typograficky nevýrazné kvůli co možná nejlevnější výrobě.²³² Mezi léty 1588 – 1592 vydával kalendáře Bartholomea Sculteta, podle autora je poté odmítl Černý vydávat kvůli pomluvám Scultetovými nepřáteli.²³³ Nigrin tiskl také noty, vytiskl např. edici hudebního díla Iacoba Handla, kraňského hudebního skladatele.²³⁴

Černého tiskárna se specializovala na jednolisty. Podstatnou složkou tisků byla zakázková výroba příležitostných humanistických jednolistů, z nichž se mnoho dochovalo v Kodexu Dobřenského nacházejícím se ve Strahovské knihovně.²³⁵ Z Černého tiskárny pochází první publikace v Čechách zdobená mědirytem *Empresas morales* z roku 1581 od španělského vyslance Rudolfa II. Juana de Borji, která obsahuje více než sto mědirytových emblémů. Od roku 1592 užíval Černý místo podpisu někdy také iniciály „GN“, v německých tiscích se podepisoval jako Georg Schwarz.²³⁶ V roce 1592 byl obdařen erbem a přídomkem z Nigropontu (a Nigro Ponte, ze Schwarzbrucku, z Černého Mostu) a přijal svého příbuzného Václava Dobřenského v erbovní strýcovství.²³⁷ V tiscích někdy užíval značku podobnou signetu, zobrazující lilie a barevný chochol. Mezi léty 1571 – 1606 vydal 581 svazků.²³⁸

---

²³¹ Tamtéž, s. 73 – 92.

²³² Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 186 – 188.

²³³ Jaroslava KAŠPAROVÁ, *Zlomek*, s. 109 – 123.

²³⁴ Mirjam BOHATCOVÁ – Josef HEJNIC, *Knihtiskař*, s. 73 – 92.

²³⁵ Petr VOIT, *Minulost*, s. 68 – 69.

²³⁶ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

²³⁷ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

²³⁸ Mirjam BOHATCOVÁ – Josef HEJNIC, *Knihtiskař*, s. 73 – 92.

Ani jeden z Černého synů otce nepřežil, po smrti Černého převzala podnik poslední manželka Alžběta Černá. Tiskárna fungovala v letech 1606 – 1609 pod názvem *Impresse Nigrinská*. V roce 1609 se Alžběta provdala za tiskaře Jonatu Bohutského z Hranic. Bohutský byl až do roku 1611 poután faktorskými povinnostmi v Adamovské tiskárně, po roztržce se Samuelem Adamem pracoval i v Černého tiskárně. Dům s tiskárnou byl v roce 1628 prodán, když se Bohutský uchýlil do exilu.²³⁹

Michal Peterle starší

Michael Peterle byl zakladatelem knihtiskařské rodiny působící v Praze na přelomu 16. a 17. století, jako tiskař působil mezi léty 1572 – 1588.²⁴⁰ Pocházel z Annaberku v Krušných Horách.²⁴¹ V Lipsku a Norimberku se vyučil dřevořezáčem. V roce 1562 bydlel již v Praze, dokládá to Peterlův dřevořez *Praga Bohemiae metropolis accuratissime expressa* 1562 zobrazující pohled na město Praha z Petřína, který vznikl u příležitosti korunovace Maxmilána II na českého krále.²⁴² Roku 1565 se stal Peterle členem cechu malířů, jako tiskař je poprvé doložen roku 1568. Bydlel v Praze v domě u Tří zvonků, pak si otevřel tiskárnu na Novém Městě.²⁴³

Roku 1572 vyšel jeho první tisk *Napomenutí nové hvězdy*. Vydal také *Noviny o zázraku tří duh a tří sluncí* s velikým obrazem.²⁴⁴ Do doby počátku jeho tiskařské činnosti patří jeho sňatek s Apolenou, čímž si pravděpodobně zajistil finance na zavedení živnosti. Od roku 1582 pracoval Peterle ve svém domě v ulici Pod stupni Hradu.²⁴⁵ Okolo roku 1575 uzavřel Peterle partnerství s knihkupcem Janem Bognerem, který měl stánek ve Vladislavském sále na Pražském hradě. Roku 1575 vytiskl ve spolupráci s Janem Bognerem Zelotýnův kalendář.²⁴⁶

²³⁹ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 186 – 188.

²⁴⁰ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

²⁴¹ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

²⁴² Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 679 – 680.

²⁴³ Karel CHYBA, *Seznam*.

²⁴⁴ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

²⁴⁵ Pravoslav KNEIDL, *Michael Peterle, přední pražský dřevorytec a tiskař 16. století*, in: *Bibliotheca Strahoviensis* 1, 1995, s. 107 - 119.

²⁴⁶ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

Mezi roky 1578 – 1579 spolupracoval s Jiřím Černým z Černého Mostu, s kterým se seznámil v Kozlově tiskárně, když zde byl Černý tovaryšem a Peterle dřevorytcem. Peterle si také pronajímal prodejní místo na knižních veletrzích v Linci. Hlavní činností Peterleho tiskárny byly jazykově latinské a německé tisky, českých publikací mnoho nevydal, zabýval se především tiskem jednolistů.²⁴⁷

U dřevořezů ilustrujících jednolisty se předpokládá Peterleho autorství. Okolo roku 1588 vznikl v Peterleho dílně první maďarský tisk v Čechách – nedatovaný jednolist s portrétem Jana Hunyadyho. Velmi překvapuje, že u Peterleho, dřevorytce z povolání, nevycházely žádné typograficky hodnotné tisky. Dřevořezy, které používal především na své jednolisty, jsou výborné kvality.²⁴⁸ Peterle užíval jako signet elipsovité medailon s dvěma rukama vyčnívajícima z oblak a držícima svíce, přičemž levá svíce je planoucí, pravá zhasnutá, v opisu se slovem *Praeluceamus* (Sviťme vpřed).²⁴⁹ V roce 1588 Michael Peterle zemřel. Je znám epitaf Michaela Peterla od Bartoloměje Sprangera a také jeho podobizna i se členy jeho rodiny.²⁵⁰ Po otcově smrti převzal tiskárnu Michael Peterle mladší, který se oženil s Ludmilou ze Závěřic. Ta si po smrti Peterleho mladšího vzala roku 1596 Václava Maryna z Jenčic, pravděpodobně otce Matěje Pardubského. Roku 1607 se měla Ludmila Marynová z Jenčic provdat potřetí za Jiřího Závětu ze Závěřic, to však není prokázáno.²⁵¹

Burián Valda a Oldřich Valda

V osmdesátých letech započal svojí činnost i tiskař Burián Valda pocházející z Bělé.²⁵² Tiskl od roku 1574 do roku 1598, kdy vyšlo z jeho tiskárny přes osmdesát jazykově českých titulů.²⁵³ Roku 1569 přijal měšťanství Starého Města pražského.²⁵⁴

²⁴⁷ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 679 – 680.

²⁴⁸ Pravoslav KNEIDL, *Michael Peterle*, s. 107 – 119.

²⁴⁹ Cyril STRAKA, *O značkách knihtiskařů a knihkupců*, in: Ročenka československých knihtiskařů 9, 1926, s. 59.

²⁵⁰ Pravoslav KNEIDL, *Michael Peterle*, s. 107 – 119.

²⁵¹ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 679 – 680.

²⁵² Josef VOLF, *Dějiny*, s. 38 a n.

²⁵³ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

²⁵⁴ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

O dva roky později vedl s Dačickým spor o Kodycyllovu *Pranostiku*.²⁵⁵ V roce 1580 koupil sobě a své ženě Mandaleně dům, 1594 se oženil podruhé s vdovou Dorotou Nepomuckou z Německého Brodu. Tiskl většinou drobné věci, jako minuce a pranostiky, roku 1592 vytiskl nějaký kalendář proti univerzitnímu monopolu a univerzitní hvězdáři Adam Zalužanský, Martin Bacháček a Adam Huber ho pohnali k soudu. Valda tiskl české i německé noviny, v roce 1595 shrnul zprávy z tureckého bojiště za poslední tři týdny a vydal *Noviny z Krakova a Tokaje*, první noviny obsahující kumulované zprávy u nás, rozsahem je tvořily maximálně čtyři strany.²⁵⁶ Tiskl gratulační tisky nebo také hospodářskou práci *O štěpování*.²⁵⁷ I on byl ve sporech se svým synem Oldřichem, přesto mu v roce 1598 odkázal dům i s tiskárnou.

Mezi léty 1598 – 1618 se objevují tisky Oldřicha Valdy, Buriánova syna. Oldřich Valda je poprvé zmíněn v pramenech jako účastník svatby, kde se dopustil zabití Kryštofa Czona, tovaryše tiskaře Jiřího Černého; Valda musel odpřisáhnout, že se tak stalo v sebeobraně, při čemž byl odsouzen k šesti nedělím vězení a vykázán z Prahy. Mimo Prahu dlouho nepobyl, na přimluvení svého otce se směl vrátit. Oldřich Valda byl velmi zadlužen, pomohlo mu až dědictví po otci. V roce 1611 měl tiskárnu na Novém Městě, 1613 ji rozšířil přikoupením Hanušovy tiskárny. Valdova tiskárna nejvíce vydávala příležitostné tisky jako noviny nebo kalendáře. Roku 1593 Valda dedikoval kalendář jindřichohradecké vrchnosti, za což obdržel pět kop, podruhé roku 1600 mu bylo dáno deset kop. Roku 1616 vstoupil jako host do řeznického cechu, kde rozdál několik kalendářů, za což byl odměňován.²⁵⁸

Oldřich Valda užíval jako signet dva stejně veliké čtverce umístěné vedle sebe. V nich tvořily čtyři ozubené trojlisty v rozích a čtyři menší lístky nebo žaludy uprostřed široký rámeček. Ve středu v bílém čtverci byla dvě gotická písmena WW nebo letopočet tisku.²⁵⁹

---

²⁵⁵ Petra VEČEŘOVÁ, *Každodennost*, s. 83 – 97.

²⁵⁶ Petr VOIT, *Minulost*, s. 70 – 71.

²⁵⁷ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

²⁵⁸ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

²⁵⁹ František HORÁK, *Signety*, s. 35 – 93.

Zakladatelem jedné z nejstarších knihtiskařských rodinných tradic byl Daniel Sedlčanský zvaný Rýmar. Tento pražský tiskař a nakladatel pocházel ze Sedlčan. Vyučil se jako tovaryš u Jiřího Melantricha staršího.²⁶⁰ V roce 1581 získal měšťanství Starého Města pražského a o rok později se oženil s Marií nebo Marjanou.²⁶¹ Mezi léty 1582 až 1613 provozoval vlastní tiskárnu na Starém Městě pražském.²⁶² Vydal první *Noviny pořádné celého měsíce září 1597*.²⁶³ Hlavní činností tiskárny byl tisk latinských humanistických básní. Daniel Sedlčanský byl prvním tiskařem periodických novin v Čechách. Také vydával některé polské tisky, např. Paprockého *Ogródu królewski* nebo *Zrcadla slavného markrabství moravského*.²⁶⁴

Pokračovatelem Daniela staršího byl Daniel Sedlčanský mladší. Jeho činnost je doložena mezi roky 1613 – 1619. Je tiskařem prvního prozaického průvodce Prahou od exulanta Bartoloměje Martinovského.²⁶⁵ Daniel Sedlčanský mladší byl pro „rebelii“ v roce 1620 odsouzen k peněžité pokutě, soudí se, že potom konvertoval ke katolicismu.²⁶⁶ Tiskárna se tehdy přeorientovala na katolickou literaturu.²⁶⁷

Po smrti Daniela mladšího převzal živnost jeho nejstarší syn Jiří, který samostatně pracoval v letech 1633 – 1637, z jeho produkce je známo několik kalendářů.²⁶⁸ Po něm se ujala tisku na rok 1637 Ludmila Sedlčanská. Poté do roku 1648 funguje opět tiskárna pod jménem Daniela Sedlčanského, který zemřel roku 1648 společně se svým synem Danielem buď na mor, nebo při obraně města proti Švédům. Činnost Daniela Sedlčanského v roce 1648 je doložena jedním kalendářovým tiskem.²⁶⁹

---

²⁶⁰ Petr VOIT, *Minulost*, s. 65

²⁶¹ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

²⁶² Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 782 – 783.

²⁶³ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

²⁶⁴ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 782 – 783.

²⁶⁵ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 782 – 783.

²⁶⁶ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

²⁶⁷ Petr VOIT, *Minulost*, s. 70 – 71.

²⁶⁸ Knihopis, č. K01809, K02953, K17590.

²⁶⁹ Petra KRATOCHVÍLOVÁ, *Tištěné kalendáře Ludmily Sedlčanské z 50. a 60. let 17. století*, České Budějovice 2009, bakalářská práce, Filozofická fakulta, Ústav archivnictví a pomocných věd historických Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích 2009, s. 20 – 23.

Ludmila Sedlčanská z Karlova provozovala vdovským právem živnost od roku 1651 až do roku 1664. Od počátků usilovala o funkci „dvorské impressorky“, která jí byla v době uvěznění Urbana Baltazara Goliáše roku 1657 udělena. Ludmila tiskla sněmovní artikuly, patenty a kalendáře. Když Ludmila Sedlčanská v roce 1664 zemřela, bylo Sedlčanským dvorské privilegium kvůli nekvalitnímu tisku odebráno. Roku 1658 také získala privilegium k tisku periodických novin *Ordinarii Wochentliche Postzeitungen*, které byly tištěny téměř dvacet let.²⁷⁰ Ludmila Sedlčanská vydala mnoho kalendářů, především překladů německých autorů Hermanna de Werwe a Michala Kruegenera.²⁷¹

Živnost po své matce převzala Ludmila Sedlčanská ze Šarfenberka, která byla dvakrát vdaná, ale ani jednou za tiskaře, proto museli její živnost řídit odborní faktoři. Tiskárna fungovala pod značkou *dědici Daniele Sedlčanského*. V období 1665 – 1672 se o chod Sedlčanské tiskárny staral faktor Dominik Schmid. Kvalita tisků po smrti Ludmily Sedlčanské z Karlova upadala, proto s ukončením činnosti Dominika Schmida přišla tiskárna o privilegium k tisku novin.²⁷²

Z prvního manželství Ludmily Sedlčanské ze Šarfenberka pocházel syn Daniel Michálek, jenž se vyučil knihtiskařskému řemeslu. Daniel Michálek vznášel marně nároky na vedení Sedlčanské tiskárny. Jeho matka ztratila právo k tisku a pražští tovaryši zakázali Schmidovi u ní pracovat. Dominik Schmid přešel proto ke konkurenční tiskárně Jana Arnolta z Dobroslavína staršího. Sedlčanská neustále vznášela námitky a žádosti na prodloužení dvorského privilegia, přesto na úkor Arnolta neuspěla. Daniel Michálek se stal tiskařem vlastní tiskárny v roce 1673. O šest let později získal měšťanství Starého Města pražského. I Michálek opakovaně žádal o privilegium být dvorským tiskařem a vydávat periodické noviny, bylo mu vyhověno v roce 1688. Michálek byl první tiskařem *Českých novin*. Dlouho se z udělených privilegií neradoval, zemřel začátkem roku 1689. Živnosti se ujala Michálkova manželka Eva Polexina Michálková, která tiskárnu prodala Arnoltovi.²⁷³

V Sedlčanské tiskárně během celé její existence vyšlo mnoho kalendářů od různých autorů, tiskárna žila nejvíce z privilegia pro tisk kalendářů. Nejvíce jich vydala Ludmila Sedlčanská z Karlova.

---

²⁷⁰ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 782 – 783.

²⁷¹ Příloha *Soupis*, č. 266 – 283, 158 – 167.

²⁷² Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 782 – 783.

²⁷³ Petr VOIT, *Encyklopedie*, s. 782 – 783.

Okolo roku 1580 se přestěhoval z německého města Jessen do Prahy Hans Schumann. V Praze potom založil tiskárnu činnou více než třicet let. Pravděpodobně se řemeslu naučil v Lipsku, kde dokonce pracovala tiskárna s názvem Schumann, příbuzenské vztahy ale nejsou prameny doloženy.²⁷⁴ První dochovaný tisk Jana Schumanna pochází z roku 1585 a jedná se o tištěné neperiodické noviny o Turcích. Měšťanem Starého Města se stal roku 1589. Tiskárna fungovala v domě *U červeného jelena*.²⁷⁵ Pravděpodobně si s sebou z Německa Jan Schumann přinesl nějaký tiskařský materiál. Jeho tiskařská činnost se plně rozběhla až po získání měšťanského práva, v letech 1585 – 1589 vydávala tiskárna maximálně čtyři tisky ročně, v letech 1589 – 1594 vzrostla produkce na třicet až čtyřicet tisků ročně.²⁷⁶

Jan Schumann se zaměřil hned od počátků na tisk dobře prodejných tisků, jako jsou noviny a kalendáře a se stal největším vydavatelem českých i německých periodických novin. Pravděpodobně zemřel roku 1594, což se soudí podle formulace v tiscích, kdy se změnilo označení *u Jana Šumana* na *impressí Jana Šumana*, nebo v *impressí Šumanový*.

V roce 1595 převzala živnost jeho manželka Anna Schumannová, která jako nejvýznamnější tisk vydala *Rejstřík historický* od Abrahama Buchholzera, jméno Anny Schumannové se vyskytuje po tři roky.²⁷⁷ Roku 1598 se objevuje označení *u dědice Jana Šumana* a 1601 *u dědiců Jana Šumana*. Od roku 1602 se používá už jen název *impressí Šumanská*. Existence Jana Schumanna mladšího není doložena. Nejsou doloženy žádné děti s Annou Schumannovou, syn by musel být již z jiného manželství v Německu. Pravděpodobně se jedná jen o zavedenou obchodní značku. V roce 1589 vycházely tisky pod jménem dědiců Jana Schumanna i pod jménem Anny Schumannové.²⁷⁸

V roce 1599 je v pramenech zaznamenán sňatek Anny Schumannové s Jiřím Závětou ze Závětic. V dubnu 1600 je doloženo narození jejich dcery Elišky, která zemřela ve věku čtyř měsíců. Uvádí se, že Anna Schumannová podlehla moru.²⁷⁹ Anna

²⁷⁴ Petra VEČEŘOVÁ, *Šumanská tiskárna (1585 – 1628)*, Praha 2002, s. 11 a n.

²⁷⁵ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.; Josef JIREČEK, *Rukověť*.

²⁷⁶ Petra VEČEŘOVÁ, *Šumanská tiskárna*, s. 11 a n.

²⁷⁷ Petr VOIT, *Minulost*, s. 70 – 71.

²⁷⁸ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

²⁷⁹ Petra VEČEŘOVÁ, *Šumanská tiskárna*, s. 11 a n.

Schumannová vydávala noviny a příležitostné humanistické listy, tiskařsky činná byla po pět let a pod jejím jménem vyšlo na devadesát tisků.²⁸⁰

Autory kalendářů Schumannské tiskárny byli Martin Bacháček z Nauměřic, Adam Huber z Rysenpachu, Ondřej Mitýsko a Kašpar Ladislav Stehlík z Čeňkova. Z období Anny Schumannové a dědiců pocházejí dvě skupiny kalendářů, jednu tvoří typograficky pečlivější kalendáře zastoupené např. kalendářem na rok 1589 od Adama Hubera z Rysenpachu, druhá skupina se skládá typograficky chudších kalendářů spadajících do období dědiců Jana Schumanna. Na titulní stránce těchto kalendářů je stejný renesanční portálový rámeček s nahoře hrajícími andílky a po stranách se zbrojí a trofejemi.²⁸¹

Mikuláš Pštros

Mikuláš Pštros pocházel z německého Fojtlandu, jako tiskař v Praze působil mezi léty 1589 – 1622.²⁸² Roku 1588 přijal staroměstské měšťanství, oženil se s Ludmilou a koupili roku 1594 dům v Kaprově ulici.²⁸³ Roku 1612 se oženil znovu s Kristinou. Jako „Pštros“ se psal v českých tiscích, v německých „Strauss“, ale česky se naučil dobře.²⁸⁴

Vydal Hájkovu *Kroniku* v němčině, vydával také drobné práce. Nejraději tiskl hospodářské kalendáře a noviny, k jejichž tisku vlastnil od roku 1593 od Rudolfa II. privilegium.²⁸⁵

Od roku 1604 měl s Václavem Marynem z Jenčic o vydávání Mollerových kalendářů dlouhý spor. Tehdy žaloval Pštros císaři, že Ludmila Marynová tiskne Mollerovy kalendáře, na které má dohodu a privilegium jen on. Císařský rychtář proto dostal rozkaz k zastavení činnosti Marynovy tiskárny. Mezitím však stejný kalendář proti povolení vytiskl i Jan Ottmar Jakubův Dačický. Pštros se odvolával na smlouvu

---

²⁸⁰ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

²⁸¹ Petra VEČEŘOVÁ, *Šumanská tiskárna*, s. 104.

²⁸² Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

²⁸³ Karel CHYBA, *Seznam*.

²⁸⁴ Petr VOIT, *Minulost*, s. 70 – 71.

²⁸⁵ Karel KADLEC, *Počátky práva autorského*, Časopis Musea Království českého 67, 1893, s. 569; Josef VOLF, *Dějiny*, s. 38 a n.

s Mollerem do roku 1630 a na císařské privilegium,²⁸⁶ Marynová na povolení tisku stejných titulů jako tiskl její první manžel Peterle. Spor se dostal až k císařské radě, která rozhodla ve prospěch Ludmily Marynové. Pak byl spor veden na městském soudě, ještě téhož roku vydal Pštros kalendář s hanlivou předmluvou proti Ludmile Marynové. Což popudilo opět Ludmilu Marynovou, která žádala, aby kalendáře byly zabaveny a zapečetěny. Pštros si zažádal o vrácení kalendářů a bylo mu vyhověno za podmínky prodeje kalendářů bez předmluvy a dedikace. Mollerovy kalendáře nakonec tiskli i Mikuláš Pštros i *imprese Marynová*.²⁸⁷

Jonata Bohutský z Hranic

Jonata Bohutský byl synem Jana Bohutského, měšťana Nového Města pražského, který se přátelil s Oldřichem Šturmem z Hranic, registrátorem Desek zemských. Oldřich Šturm přijal Jana Bohutského v erbovní strýcovství, které bylo potvrzeno 1614.²⁸⁸

Roku 1586 přišel Jonata Bohutský do Prahy, kde v roce 1604 získal staroměstské měšťanství. V Praze byl už roku 1595 zaměstnán v tiskárně Daniela Adama z Veleslavína. Bohutský převzal povinnosti faktora a veleslavínskou tiskárnu udržoval v chodu. Publikace vydával *pod impressí dědicové Daniela Adama z Veleslavína*.²⁸⁹

Roku 1605 si vzal Jonata Bohutský za manželku Annu Adamovou, sňatkem se však nestal ani vlastníkem ani spoluvlastníkem Veleslavínské tiskárny. Necelý rok po svatbě Anna zemřela, proto proběhlo dědické řízení, které dopadlo příznivě pro Bohutského. V roce 1608 zůstal z Adamových dětí naživu už jen Samuel Adam, tehdy vycházely tisky pod impressí *dědic Daniele Adama z Veleslavína*, z prodeje tisků profitoval Bohutský i Samuel.²⁹⁰

Pod impressí *dědice Veleslavína* vydal Bohutský poprvé cestopis Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdruzic *Putování aneb Cesta z Království českého do města Benátek*.²⁹¹ Kniha obsahovala Harantovu podobiznu, nejstarší mědiryt v jazykově českém tisku.

---

²⁸⁶ Josef VOLF, *Dějiny*, s. 38 a n.

²⁸⁷ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

²⁸⁸ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

²⁸⁹ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 129.

²⁹⁰ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 129.

²⁹¹ Knihopis, č. K02903.

Neshody Bohutského a Samuela Adama z Veleslavína vedly k Bohutského odchodu. V roce 1609 pojal za manželku Alžbětu Černou z Braitenberku, vdovu po Jiřím Černém z Černého Mostu, a obnovil činnost slavné tiskárny. Alžběta byla živa do roku 1615, rok poté se Bohutský oženil se Zuzanou, dcerou Blažeje Presle, měšťana Starého Města.²⁹²

V tisku Bohutský pokračoval až do roku 1620, kdy byl jako odpůrce Habsburků nucen řemesla zanechat. V roce 1628 emigroval do saského Freiburgu, kde však až do své smrti kolem roku 1640 v tiskařské živnosti nepokračoval. Existuje však zpráva, že emigroval do Perna, kde vystupoval jako knihtiskařský znalec.²⁹³ Bohutský jako samostatný tiskař vytvořil téměř stovku publikací v češtině, němčině i latině. Bohutský užíval signet zobrazující erb, který získal v roce 1614, kde je *kerykeion* (hůl obtočená dvěma hady) v klenotu mezi dvěma křídly. Většina jeho českých tisků byla náboženského charakteru, významnou roli měly také humanistické básnické texty. Typograficky Bohutského texty nedosahovaly vysoké úrovně, používal běžný dekor převzatý po Černém.²⁹⁴

Kašpar Kargesius

Kašpar Kargesius z Haselštejna byl katolický tiskař německého původu, jenž se usadil před rokem 1605 v Praze. Malou tiskařskou dílnu provozoval od roku 1605 do roku 1613.²⁹⁵ V roce 1608 získal městské právo na Starém Městě pražském. V září 1612 obdržel privilegium k tisku kalendářů a minucí, k nim tiskl ještě novinové letáky. Kargesiovy práce byly typograficky velmi vydařené a propracované, dřevořezy si vyráběl sám. Vytiskl také několik jezuitských publikací a vydal několik kalendářů Kašpara Ladislava Stehlíka z Čeňkova. Roku 1612 vydal Schererův *Katechismus* a Ptolemaiův astrologický spis.²⁹⁶

---

²⁹² Mirjam BOHATCOVÁ – Josef HEJNIC, *Knihtiskař*.

²⁹³ Josef VOLF, *Dějiny*, s. 38 a n.

²⁹⁴ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 129.

²⁹⁵ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

²⁹⁶ Petr VOIT, *Minulost*, s. 118.

V pramenech se uvádí, že patiskl písničku Ludmily Marynové. Dům nezakoupil, měl pronajat pouze pokoj, někde u kláštera sv. Anny, kde provozoval tiskařskou živnost.²⁹⁷ Jeho tiskárna zaměstnávala vlastního knihaře. Po Kargesiově smrti zdědila tiskárnu vdova Alžběta, která ji vedla mezi léty 1613 – 1615, pod impresí *dědiců Karpara Kargesia*.²⁹⁸ V tiskárně byl zaměstnán jako faktor Němec Tobiáš Leopold, kterého pojala Alžběta Kargesiová v roce 1615 za manžela, tak přešla tiskárna do rukou Tobiáše Leopolda.²⁹⁹

Daniel Karolides z Karlšperka

Daniel Karolides byl pražský tiskař působící mezi léty 1612 – 1624.³⁰⁰ Jeho bratrem byl významný humanistický básník Jiří Karolides.³⁰¹ Knihtiskařskému řemeslu se Daniel vyučil asi v Německu.³⁰² Mezi léty 1610 – 1612 pracoval jako nájemný tiskař Valdštejnské tiskárny na zámku v Dobrovici u Prahy, poté si zřídil živnost na Novém Městě pražském ve Spáleného ulici, domě U Dvou pavlačí.³⁰³ Je pravděpodobné, že Karolides získal tiskárnu Kargesiových dědiců. Karolides vlastnil také knihvazačskou dílnu. Jako nekatolík Karolides po Bílé Hoře musel zaplatit peněžitou pokutu, odmítl však konvertovat ke katolicismu, proto byl v roce 1628 vypovězen a emigroval do Saska.³⁰⁴ Při vpádu Saských do Čech se sem nakrátko vrátil. Minimálně užíval v tiscích signet, který obsahoval starý rodový erb a iniciály DKZK.³⁰⁵

Karolides vytiskl velmi mnoho publikací, tiskl německy i latinsky. V češtině je dochováno více než sto titulů. Karolidova tiskárna se silně angažovala pro stavovský stát, vytiskla např. *Druhou apologii stavův Království českého* z roku 1619, v témže roce německou verzi *České konfese* nebo tisk *Dostatečná obrana víry a náboženství*

²⁹⁷ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.; Karel CHYBA, *Seznam*.

²⁹⁸ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

²⁹⁹ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*.

³⁰⁰ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

³⁰¹ Knihopis, č. K03784.

³⁰² Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 149 – 150.

³⁰³ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.; Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*; Karel CHYBA, *Seznam*.

³⁰⁴ Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník*.

³⁰⁵ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 149 – 150.

církvi anglických. V roce 1620 Karolides společně s Pavlem Ješínem z Bezdězí vydali poprvé tiskem Kroniku tak řečeného Dalimila.³⁰⁶ Karolides vydával kalendáře především Simeona Partlicia ze Špicberku.³⁰⁷

Jan Vašek Stříbrský

U Jiřího Melantricha se vyučil Jan Vašek Stříbrský, který v roce 1613 převzal živnost po svém otci Janu Stříbrském. Roku 1625 tiskárnu nacházející se na rohu Celetné ulice a Ovocného trhu odkázal svému příteli Danielu Basiliovi z Deutschenberku.³⁰⁸ Stříbrského tiskárna byla z lepších, tiskl drobné, ale i větší tisky, zakázky mu dávala také univerzita.³⁰⁹ Jako tiskař působil mezi léty 1613 – 1628.³¹⁰ Patřil mezi méně významné tiskaře, vytiskl několik kalendářů Basiliovyh.

Matěj Pardubský

Matěj Pardubský vydával množství drobných tisků hned od roku 1613, prvního, v němž počal na Starém Městě pražském tisknout, jeho tiskařská činnost skončila roku 1620.³¹¹ Tiskl hlavně Horkého kalendáře. V městských knihách jsou o něm zmínky týkající se požáru vypuklého roku 1614, který buď vznikl u Pardubského, nebo u knihaře Jana Čížka, oba byli odsouzeni k vězení a společné pokutě deset kop.³¹²

---

³⁰⁶ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 149 – 150; Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

³⁰⁷ Příloha *Soupis*, č. 212 – 217.

³⁰⁸ Petr VOIT, *Minulost*, s. 118.

³⁰⁹ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

³¹⁰ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

³¹¹ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

³¹² Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

Pavel Sessius

Pavel Sessius přišel do Čech pravděpodobně z Německa v roce 1606. Sessius bydlel od počátků v koleji sv. Václava, později se stal měšťanem Starého Města pražského.³¹³ Je známo, že se Pavel Sessius oženil s Alžbětou Trautnerovou, ale zda měli děti, není jasné. Sessiova tiskárna patřila k větším podnikům, měl několik tovaryšů a kompositora. Jako tiskař se specializoval na drobné příležitostné tisky, kterých v době jejího působení vyšlo okolo šesti stovek. Již od počátků produkoval tisky hlavně pro potřeby univerzity, po roce 1615 Sessiova produkce přesahuje zakázky jiných tiskáren.³¹⁴

V roce 1618 se univerzita rozhodla jmenovat svého vlastního tiskaře, o tuto funkci Pavel Sessius zažádal a byla mu udělena. Stal se tak prvním *Akademickým tiskařem* v Čechách. Sessiova tiskárna pravděpodobně ukončila činnost v roce 1631. Malou historii má pobočka jeho tiskárny v Roudnici nad Labem, která trvala jen několik málo let od roku 1626. Sessius také stál u základu tiskárny v českolipském klášteře.³¹⁵

V Sessiově produkci značně převažují tisky v latině převážně vzniklé v univerzitním prostředí. Svůj signet Sessius uvedl pouze jednou v počátcích své tiskařské dráhy, jednalo se o dřevořez zobrazující slepici s deseti kuřaty, nad nimiž je nápis *Grabat e fimo scrutans*. Sessiova činnost nebyla přerušena ani po roce 1620, pouze se přeorientoval na tisky katolické. Ztratil sice funkci akademického tiskaře, ale v roce 1625 byl povýšen na tiskaře arcibiskupského.³¹⁶ Sessius vydal několik kalendářů od vícera autorů.

Zikmund Léva z Brozáněk

Mezi léty 1624 – 1631 působil jako tiskař v Praze Zikmund Léva z Brozáněk.³¹⁷ Zikmund Léva pocházel ze zchudlé vladycké rodiny, byl tiskařem a také spisovatelem. Je autorem práce *Vítání aneb vinš k šťastnému příjezdu pána falckraběte Fridricha*

---

³¹³ Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo*, s. 252 a n.

³¹⁴ Andrea POKORNÁ, *Akademický tiskař Pavel Sessius*, in: Sborník k 80. Narozeninám Mirjam Bohatcové, Praha 1999, s. 272 – 278.

³¹⁵ Andrea POKORNÁ, *Akademický tiskař*, s. 272 – 278.

³¹⁶ Andrea POKORNÁ, *Akademický tiskař*, s. 272 – 278.

³¹⁷ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

do měst pražských léta 1619, vytištěného u Anny Dačické, to způsobilo Zikmundovi problémy a po roce 1620 byl nucen konvertovat ke katolicismu.³¹⁸ Roku 1621 obdržel měšťanské právo Starého Města pražského. Pracoval zejména pro klementinské jezuity. Vlastní tiskárnu opustil, když byla zřízena jezuitská tiskárna, kde se stal prvním faktorem. Ve vlastnoručně psaných předmluvách se však označoval za *akademického impressora*.³¹⁹ Vydal několik překladů kalendářů od německých a polských autorů.

Jan Bylina mladší a Jan Bylina starší

Zakladatelem knihtiskařského rodu Bylinových byl, první pobělohorský tiskař pocházející z Plzně, hlásící se vždy ke katolictví, Štěpán Bylina. Jako tiskař působil v letech 1622 – 1623.³²⁰ Bylina a jeho manželka Judita se stali majiteli bývalé veleslavínské tiskárny. Karel z Lichtenštejna tuto tiskárnu původně věnoval jezuitům a ti ji roku 1621 prodali Juditě. Vzhledem k věrnosti jejího manžela císaři v době stavovského povstání byla Juditě udělena funkce dvorské tiskařky. Do roku 1626 vedla Judita tiskárnu sama, po smrti svého manžela přibrala jako společníky své dva syny Jiřího Adama a Jana.³²¹ Mezi léty 1630 – 1631 vycházely tisky u Jana Byliny mladšího, 1633 – 1645 u Jana Byliny a 1642 – 1645 u Jana staršího Byliny. Pravděpodobně se jednalo o dvě osoby v příbuzenském vztahu. Janovi mladšímu postoupil Jiří Adam svůj dědičný podíl a odešel k císařské armádě. Jan Bylina mladší pracoval v tiskárně mezi léty 1630 – 1631. Když se Jiří Adam vrátil z armády, uchýtil se u dvora na Pražském hradě.³²²

Rodinnou profesi převzal roku 1633 Jan starší. Ten byl obdařen titulem dvorského tiskaře s právem označit svůj dům či krám říšským znakem. Po smrti Jiřího Adama i jeho manželky Ludmily se stal Jan starší poručníkem jeho nezletilých dětí Štěpána Arnošta a Karla. Tiskárna Bylinových patřila ve třicátých letech k jedné z největších v Praze – vedle tiskárny Pavla Sessia a Zikmunda Lévy z Brozánků. Tato tiskárna

---

³¹⁸ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

³¹⁹ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*.

³²⁰ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 146 – 147.

³²¹ Josef VOLF, *Dějiny*, s. 38 a n.

³²² Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 146 – 147.

vydala okolo stovky titulů, přičemž více než polovina byla česky, třetina německy a zbytek latinsky.³²³

Mezi léty 1637 – 1643 zdobila Bylinova tiskárna kalendáře Jana Kryštofa Daysygnera a Hermanna de Werwe bordurou s Jákobovým žebříkem, babylonskou věží a novým Jeruzalémem, která byla poprvé použita v Schumannské tiskárně k výzdobě *Anti-Alkoranu* od Václava Budovce z Budova. Jan Bylina také hojně využíval mědirytiny. K posledním pracem Jana Byliny staršího patří *Kalendář hospodářský a kancelářský* k létu Páně 1645 od Hermanna de Werwe, který obsahuje Melantrichův signet se změněnými iniciálami IP. Privilegium k tisku kalendářů a dvorských publikací přenesl panovník roku 1645 na Jiřího Šípaře, který vydražil Bylinův tiskařský materiál původně tedy patřící melantrišsko-veleslavínské tiskárně.³²⁴

Jiří Šípař a Ludmila Šípařová

V roce 1639 se objevuje v Praze Jiří Šípař, prvním jeho tiskem je Partliciův kalendář původně vycházející u Bylinových.³²⁵ Po zániku tiskárny Bylinových roku 1644 převzal Jiří Šípař bylinovské písmo i veškeré zakázky, především dvorského charakteru, jako byly sněmovní artikuly, přestože dvorským tiskařem výslovně nebyl. Když Jiří Šípař roku 1652 zemřel, vedla jeho tiskárnu vdova Ludmila Šípařová, která se po roce provdala za Urbana Baltazara Goliáše.³²⁶

Z produkce Šípařových pochází velké množství kalendářů, především českých autorů, jako byli Jeroným Gebler starší nebo Jan Kryštof Daysygner.³²⁷

Urban Baltazar Goliáš

Urban Baltazar Goliáš se vyučil tiskařem ve vídeňské dvorské tiskárně. Někdy v polovině 17. století se usadil v Praze.³²⁸ V roce 1651 nebo 1652 byl zaměstnán jako

³²³ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 146 – 147.

³²⁴ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*, s. 146 – 147.

³²⁵ Knihopis, č. K06887.

³²⁶ Josef VOLF, *Dějiny*, s. 38 a n.

³²⁷ Příloha *Soupis*, č. 41 – 49, 68 – 75.

faktor u Ludmily Šípařové, s kterou se o rok později oženil, čímž převzal Šípařovu tiskárnu a měšťanství na Starém Městě pražském. Jako samostatný tiskař působil v roce 1653 až 1678.³²⁹ Na čtyři roky mu zpočátku byl udělen titul dvorského tiskaře.³³⁰ V roce 1656 se pro prohřešek proti cenzurnímu řádu dostal do vězení. Dvorské privilegium poté získala Ludmila Sedlčanská z Karlova, která zemřela roku 1664, po ní převzal dvorské privilegium opět Urban Baltazar Goliáš.³³¹

Goliáš přestěhoval původně šípařových tiskárnu z domu *U červeného jelena* do domu *U tří lvů* ve stejné Železné ulici. U Goliáše vycházely především kalendáře, sněmy a náboženská nebo právnická literatury. Jeho poslední tisk je z roku 1679. Roku 1680 tiskla opět vdova Ludmila, roku 1681 se hádaly Šípařovy děti o dědictví, Šípař mladší se svou sestrou Kateřinou Eufrozínou, manželkou tiskaře Arnolta.³³² Ve sporech zvítězila Kateřina Eufrozína, která se provdala za tiskaře Jana Arnolta staršího z Dobroslavína, jenž připojil Goliášovu tiskárnu ke svojí.³³³

Z Goliášovy produkce pochází velké množství kalendářů, především Jeronýma Geblera staršího, také celá česká produkce Martina Holborera a Zikmunda Czarnowskiho.³³⁴

Jan Arnolt z Dobroslavína

Roku 1669 zakoupil v Praze na Malé Straně dům litomyšlský tiskař Jan Arnolt z Dobroslavína, zde si zařídil tiskárnu. Narodil a vyučil se v Hradci Králové, kde měl tiskárnu jeho otec Jan Arnolt z Lehnice.³³⁵ V roce 1653 pojal za manželku Dorotu Březinovou, vdovu po litomyšlském tiskaři Matoušovi Václavovi Březinovi. Sňatkem zdědil Březinovu tiskárnu, kterou v roce 1658 přenesl do domu na náměstí. V roce 1659

---

³²⁸ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*.

³²⁹ Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré*, s. 23 – 28.

³³⁰ Karel Chyba, *Seznam*.

³³¹ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*.

³³² Josef VOLF, *Dějiny*, s. 38 a n.

³³³ Petr VOIT, *Encyklopedie knihy*.

³³⁴ Příloha *Soupis*, č. 21 – 30, 87 – 97.

³³⁵ Josef VOLF, *Dějiny*, s. 38 a n.

zakoupil bývalou Sedlčanských tiskárnu a přestěhoval se do Prahy. Až do roku 1686 vlastnil i tiskárnu v Litomyšli, kterou poté prodal Danielu Kamenickému.³³⁶

Roku 1668 obdržel od Tomáše Pešiny erb a přídomek z Dobroslavína.³³⁷ Arnolt jako signet užíval, když působil v Litomyšli, znak města Litomyšl. Po získání titulu z Dobroslavína používal jako signet příčně dělený štít, v němž stojí v horní polovině modrá poloviční postava gryfa, v dolnější polovině je zlatá hvězda v černém poli. Klenot tvoří poloviční postava gryfa držící v pravém pazouru černou hvězdu.³³⁸

V Praze se Jan Arnolt z Dobroslavína znovu oženil s Kateřinou, dcerou Jiřího Šípaře a po smrti její matky zdědili knihtiskárnu Goliáše. Arnolt získal privilegia na tisk celoročních novin, kalendářů a sněmů. Soudil se s Ludmilou Sedlčanskou, s jejím synem Michálkem, s vdovou po tiskaři Kateřinou Černochovou i s malostranskou městskou radou. Po jeho smrti vedla tiskárnu krátce vdova Kateřina, načež se řemesla ujal její syn Karel Ferdinand, který se stal dvorským tiskařem.³³⁹ Druhý syn Karel Jan působil jako rada u pražského apelačního soudu.³⁴⁰

---

³³⁶ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

³³⁷ Josef VOLF, *Dějiny*, s. 38 a n.

³³⁸ František HORÁK, *Signety*, s. 35 – 93.

³³⁹ Josef VOLF, *Dějiny*, s. 38 a n.

³⁴⁰ Josef JIREČEK, *Rukověť*.

3. KALENDÁŘOVÝ ROZBOR

3.1 VNĚJŠÍ I VNITŘNÍ ROZBOR KALENDÁŘŮ

K tomuto rozboru byly použity některé kalendáře umístěné ve sbírce starých tisků Archivu hlavního města Prahy,³⁴¹ ve sbírce rukopisů Schwarzenberského archivu uložené ve Státním oblastním archivu v Třeboni,³⁴² ve fondu Archivu pražského arcibiskupství I. uloženém v Národním archivu v Praze³⁴³ a digitalizované kalendáře umístěné v databázi serveru Manuscriptorium,³⁴⁴ rovněž jako internetová databáze Knihopis.³⁴⁵

Kalendáře v období 1570 – 1670 zaznamenaly dva významné mezníky a to gregoriánskou reformu kalendáře provedenou v Čechách a na Moravě v roce 1584³⁴⁶ a změnu poměrů po bitvě na Bílé Hoře v roce 1620.³⁴⁷ Vzhled a styl kalendářů byly značně individuální, záležely na autorovi kalendáře především z hlediska obsahu a na tiskaři kalendáře z hlediska typografie.

Kalendáře ve sledovaném období měly různé knižní formáty. Převládá mezi nimi kvartový formát, čili rozměr přibližně velikosti papíru A5. Tento formát měly především *Hospodářské a kancelářské kalendáře* a *Hvězdářské kalendáře*. Méně jsou zastoupeny kalendáře šestnácterkového formátu, čili poloviční rozměr oproti kvartovému, někdy bývají označovány za kapesní. Šestnácterkový formát měly hlavně *Minuci s pranostikou*.³⁴⁸ Výjimečně měly kalendáře jiné formáty, hlavně osmerkový.³⁴⁹

Počet listů kalendářů s léty narůstal, záleželo na rozsahu připojené pranostiky nebo na počtu vložených prázdných listů u *kalendářů k psaní*. Nejnižší počet stran – do deseti

³⁴¹ Archiv hlavního města Prahy (dále AHMP), Sbirka starých tisků (dále SVTI), sign. 2D 34.

³⁴² Státní oblastní archiv Třeboň (dále SOA Třeboň), Schwarzenberských archiv, sbírka rukopisů, sign. C/8.

³⁴³ Národní archiv Praha (dále NA Praha), Archiv pražského arcibiskupství I. (dále APA I.), sign. B 77.

³⁴⁴ Digitální knihovna Manuscriptorium, odkaz: <http://www.manuscriptorium.com/apps/main/index.php>

³⁴⁵ Knihopis Digital www.knihopis.org

³⁴⁶ Josef KOLLMANN, *Zavedení gregoriánského kalendáře v českých zemích*, in: Sborník archivních prací 24, 1974, s. 3 – 41.

³⁴⁷ K tématu více např. v František KAVKA, *Bílá Hora a české dějiny*, Praha 2003.

³⁴⁸ I některé kalendáře viz příloha *Soupis* č. 145, 157, 180, 188, 209, 224, 286.

³⁴⁹ *Knihopis*, č. K04310.

– měly samostatné *Pranostiky*.³⁵⁰ *Hvězdářské kalendáře* bez pranostiky měly velmi malý počet stran – okolo dvaceti.³⁵¹ Okolo třiceti až čtyřiceti stran měly nejpočetnější *Hospodářské a kancelářské kalendáře s pranostikou*, počet stran se přidáním prázdných listů na poznámky znásobil.³⁵² Mnoho listů měly i *Minucí s pranostikou*.³⁵³

Kalendáře patřily k tiskům, u kterých si vazbu nechávali dělat majitelé kalendářů podle osobního vkusu. Vzhledem k co nejnižším nákladům na tisk kalendářů tiskaři používali k výrobě desek staré neprodané tisky, jako byly především nototisky. Většina běžných uživatelů používala kalendáře s původní „vazbou“ od tiskaře. Významnější instituce si nechávaly udělat vazbu vlastní. Kalendáře umístěné ve fondu Archivu pražského arcibiskupství byly opatřeny červenou lepenkovou vazbou se zlatě vyraženým motivem říšského znaku a nápisem *Kalendář k léthu Páně* etc. Znak byl vyražen na předních i zadních deskách, buď se jednalo o orlice, lvy nebo portréty panovníka. Kalendáře umístěné ve Sbírce starých tisků archivu hlavního města Prahy měly až na výjimky vazbu lepenkovou vytvořenou ze starých nepotřebných tisků, většinou latinských zpěvníků, někdy bylo ručně dopsáno, jaké instituce kalendář patřil.³⁵⁴ Kalendáře z treboňské sbírky pocházejí ze staršího období než předešlé, zde pevné vazby téměř nejsou. Kalendáře začínají titulním listem a končí posledním listem tisku s impresem, případně prázdným listem. Samozřejmě se mnoho vazeb kalendářů nedochovalo. Kalendáře používané vysokými světskými a církevními úředníky mívaly vkusně upravenou vazbu, např. kalendáře, které používal jako pracovní deník Zdeněk Vojtěch Popel z Lobkowicz, měly kožené desky s vytlačeným lobkovickým erbem.³⁵⁵

Titulní listy byly ve většině případů provedeny dvoubarevně. Název kalendáře, ať již se jednalo o hospodářské kalendáře, hvězdářské kalendáře nebo minuce, býval nadepsán červeně, někdy s ozdobnou iniciálou *K* v případě kalendářů.³⁵⁶ Dále byl na titulní straně

³⁵⁰ Příloha *Soupis*, č. 64 má 8 stran, č. 65 má 4 strany.

³⁵¹ Příloha *Soupis*, č. 3 – 4, 109 – 110, 288 – 296.

³⁵² Příloha *Soupis*, č. 149 – 151 mají okolo padesáti stran.

³⁵³ Příloha *Soupis*, č. 119 od Vavřince Jakobeia má 80 stran, č. 143 od Petra Kodycylla z Tulechova má 88 stran, č. 248 od Kašpara Ladislava Stehlíka z Čenkova 96 stran.

³⁵⁴ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1650: *Kalendář úřadu šestipanského Starého Města pražského*.

³⁵⁵ Petr MAŤA, *Nejstarší české a moravské deníky. (Kultura každodenního života v raném novověku a některé nové perspektivní prameny)*, Folia Historica Bohemica 18, 1997, s. 99 – 120.

³⁵⁶ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1618 vytištěna Danielem Karolidem z Karlšperka. 1628 a 1631 vytištěné Pavlem Sessiem, 1633 a 1636 vytištěné Jiřím Sedlčanským, 1659, 1660 a 1661 vytištěné Ludmilou Sedlčanskou a NA, APA I., sign. B77/ 12 – 19 vytištěné Ludmilou Sedlčanskou.

uveden autor kalendáře a tiskař, někdy s místem vzniku.³⁵⁷ Někdy obsahovaly titulní listy i údaj o *povolení duchovní vrchnosti* nebo *pány roku*, samozřejmostí bylo vyznačení roku, pro který byl kalendář určen. Titulní listy měly různou výzdobu, většinou se jednalo o upravený rám, buď jednoduché pásy a bordury,³⁵⁸ nebo rám obsahující různé motivy. Mezi oblíbené patřil rám zobrazující alegorické postavy planet.³⁵⁹ Další hojně využívaný rám byl rozdělený do čtyř samostatných částí, v dolním obdélníku byla veduta Hradčan, v levém obdélníku postava císaře, v pravém postava císařovny a v horním vlys s českým, císařským a uherským znakem.³⁶⁰ Nejpoužívanější rám obsahoval v dolní části znak Starého Města pražského s andílky jako štítonoši, v horní části znak Království českého, v levé části je zobrazena postava svatého Jiří, v pravé části postava světce s kosou a dítětem, v rozích a okolo hlavních motivů jsou různé drobné motivy, jako hlavy lvů nebo květiny.³⁶¹ Další rámy zobrazují např. znamení zvěrokruhu, květinové portály, různé ornamenty.

Titulní listy nebyly zdobeny jen rámy, hodně kalendářů má na titulním listě především ústřední motiv. Všechny kalendáře od Albína Mollera tak zobrazují dřevorez hvězdáře; jelikož se stejný motiv neobjevuje u kalendářů jiných autorů, je zřejmé, že se jedná o autorovu podobiznu.³⁶² Dřevorez s autorovou podobiznou mají i kalendáře od

---

³⁵⁷ Existují i případy, kdy byl na titulním listě uveden pouze autor - viz příloha *Soupis* č. 20 od Bernarda Krakovského, nebo pouze tiskař - viz příloha *Soupis* č. 301 – 301 vytištěn u Oldřicha Valdy, autor Gregor Žalud není zmíněn.

³⁵⁸ Jednoduché rámy používala k výzdobě titulních listů kalendářů Hermanna de Werwe Ludmila Sedlčanská, k výzdobě kalendářů od Albína Mollera Mikuláš Pštros i Zikmund Léva z Brozánků, ke kalendářům Jana Kryštofa Daysygnera všichni jeho tiskaři – Jan Bylina, Jiří Šípař, Ludmila Šípařová i Urban Baltazar Goliáš, ozdobné rámy a bordury byly u různých tiskařů různé.

³⁵⁹ Ten používali k výzdobě Kruegenerových kalendářů Ludmila Sedlčanská i Dominik Schmid, Particiových kalendářů Daniel Karolides z Karlšperka a Jiří Šípař, novější dřevorez stejného motivu použil k výzdobě Holborerových kalendářů i Urban Baltazar Goliáš – viz Příloha *Obrazová příloha*, č. 1.

³⁶⁰ Urban Baltazar Goliáš jej užíval ke Geblerovým kalendářům, Jiří Sedlčanský u kalendářů Herlicia i Urtyky – viz Příloha *Obrazová příloha*, č. 4.

³⁶¹ Tento rám použil Jiří Šípař u Espichových, Werweových a Geblerových kalendářů a Pavel Sessius u kalendáře Jiřího Jana Žaluda, zjevně je tento rám vyhotoven podle kvalitnější předlohy na Hvězdářském kalendáři od Václava Zelotyňa vytištěném u Jiřího Dačického, který je skoro o sto let mladší než ostatní. U mladších napodobenin jsou nezřetelní štítonoši českého znaku a postava vpravo je neznámý svatý, na rozdíl od Dačického postavy astronoma vpravo; *Knihopis*, č. K17209.

³⁶² Viz Příloha *Obrazová příloha*, č. 3.

Zigmunda Czarnowskiho.³⁶³ Dalšími motivy ústředních dřevořezů jsou hlavně císařské znaky,³⁶⁴ české znaky,³⁶⁵ nebo podobizny panovníků.

Samotné názvy kalendářů se vyvíjely a neustále prodlužovaly. K nejstarším názvům ve sledovaném období patří *Minucí a Pranostika*, největší množství kalendářů s takovým názvem najdeme v sedmdesátých a devadesátých letech 16. století, s *Minucí* se setkáváme po roce 1620 velmi zřídka.³⁶⁶ Nejčastěji vydávali minuce mistři krakovské univerzity a mistři pražské univerzity, jako Jan Straněnský,³⁶⁷ Petr Kodycyllus z Tulechova³⁶⁸ nebo Tadeáš Hájek z Hájků.³⁶⁹

V sedmdesátých až devadesátých letech 16. století vycházely *Kalendáře hvězdářské k psaní*, ty psali zejména Adam Huber z Rysenpachu,³⁷⁰ Kašpar Ladislav Stehlík z Čeňkova³⁷¹ a Václav Zelotýn z Krásné Hory.³⁷² Ojedinele se vyskytují *Kalendáře k psaní* nebo *Kalendáře k psaní s pranostikou*.

Nejvíce zastoupené jsou *Kalendáře hospodářské a kancelářské ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody (všelíjaké) vedoucím*. Někdy bývají zmíněni i *historikové*. Většinou k nim bývá přidávána *Pranostika* nebo *Pranostika hvězdářská*. Hospodářské kalendáře jsou vydávány především po roce 1620.

Na další straně nebo dvojstraně tisku bývají popisovány základní astronomické údaje. Jednotlivé části jsou hezky upravené, většinou barevně odlišené jsou důležité značky. Součástí snad všech hospodářských a kancelářských kalendářů je počítání současného roku od nějaké události. Každý kalendář obsahoval těchto událostí několik. Tento údaj chybí u hvězdářských kalendářů, v minucích je pouze omezený počet údajů. Převládají údaje *od stvoření světa, od potopy světa, od prvního českého knížete, od založení města Prahy, od začátku juliánského kalendáře, od napravení kalendáře, od prvního knížete českého Čecha, od začátku monarchie Římské, od začátku tureckého*

---

³⁶³ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1664, 1666.

³⁶⁴ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1624.

³⁶⁵ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1628 – viz Příloha *Obrazová příloha*, č. 2.

³⁶⁶ Příloha *Soupis*, č. 152.

³⁶⁷ Příloha *Soupis*, č. 250 – 254.

³⁶⁸ Příloha *Soupis*, č. 131 – 143.

³⁶⁹ Příloha *Soupis*, č. 80.

³⁷⁰ Příloha *Soupis*, č. 108 – 110.

³⁷¹ Příloha *Soupis*, č. 237 – 238

³⁷² Příloha *Soupis*, č. 288 – 197.

tyranství a různé podobné události významné, i méně významnější. Tyto údaje bývají ukončeny léty od korunování současného panovníka.³⁷³

Po roce 1620 přibýlo počítání *od bitvy a vítězství na Bílé Hoře před Prahou*,³⁷⁴ *od švédského vpádu do Prahy, od triumfu a vyhlášení pokoje v Království českém*³⁷⁵ nebo *od začátku vojny v Čechách*.³⁷⁶ V některých kalendářích se objevují údaje zaměřené na jiná náboženství - *od začátku machometského tureckého tyranství*,³⁷⁷ nebo *od vyvedení lidu izraelského z Egypta*.³⁷⁸ Množství různých počítání v jednom kalendáři svědčilo o sečtělosti autora, léty počítání narůstalo kvantitativně.

Tyto údaje se psaly buď za sebe do řádků, nebo do sloupečků, číslo se vždy psalo červeně. Bez ohledu na typ kalendáře se vždy uvádí *Zlatý počet*,³⁷⁹ *Cyrkl sluneční*,³⁸⁰ *Římský počet, Epakta měsíční*,³⁸¹ *Litera nedělní*³⁸² a počet dní a neděl masopustu.

Další nezbytnou součástí úvodu kalendáře je *Vyznamenání* nebo *Vysvětlení charakterův*. Zde jsou vysvětleny karaktery pro měsíční fáze,³⁸³ pro pouštění žilou³⁸⁴ a kdy je vhodné provozovat různé lidské činnosti.³⁸⁵ Dále jsou zde *Charaktery sedmi*

³⁷³ To se většinou objevuje až po Bílé Hoře, jsou zde zmiňováni Ferdinand III., Ferdinand IV. a Leopold I.

³⁷⁴ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1664.

³⁷⁵ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1668.

³⁷⁶ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1661.

³⁷⁷ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1616.

³⁷⁸ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1641.

³⁷⁹ Zlaté číslo je číslo od jedné do devatenácti, které udává místo příslušného roku v devatenáctiletém měsíčním kruhu, které slouží k výpočtu data Velikonoc; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 240.

³⁸⁰ Sluneční kruh je průběžně číslovaná řada 28 let, v níž ve všech letech označených týmž číslem připadají stejné týdenní dny na stejná data kalendářních měsíců, slouží k výpočtu data velikonočních nedělí; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 233.

³⁸¹ Gregoriánské epakty udávají stáří Měsíce 1. Ledna příslušného roku a ukazují ve věčném gregoriánském kalendáři dny, kdy v jednotlivých letech devatenáctiletého cyklu nastává novoluní; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 243 – 245.

³⁸² Denní písmena tvoří kruh prvních sedmi písmen abecedy, A až G, jimiž se označují jednotlivé dny roku, z uvedených sedmi písmen to, které připadne na první neděli v roce se nazývá nedělním písmenem příslušného roku. Rovněž slouží k výpočtu data Velikonoc; Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 234 – 236.

³⁸³ *Nový Měsíc, Čtvrť první, Plný měsíc, Čtvrť poslední.*

³⁸⁴ *Pouštění dobré, Pouštění výborné, Pouštění baňkami* nebo také *Pouštění lepší.*

³⁸⁵ *Míti lázně, Síti, Štěpovati, Vlasy stříhati, Děti odstaviti, Zvěř loviti, Ryby lapati, Ptáky lapati, Stromy*

*planet.*³⁸⁶ Ke všeobecným charakterům nebo charakterům planet jsou přidávány aspekty, což jsou polohy planet vzhledem ke Slunci nebo Měsíci.³⁸⁷ Někdy bývají označeny *Šťastné dny* a *Něšťastné dny*. Další součástí většiny kalendářů je *Dvanácte znamení nebeských* většinou rozdělených na *Znamení jarní,*³⁸⁸ *letní,*³⁸⁹ *podzimní*³⁹⁰ a *zimní.*³⁹¹ V úvodní části také nechybí část *O zatměních*, kde jsou popsána viditelná i neviditelná zatmění na Slunci a Měsíci. Úvodní informace mohou být, především u minucí uvedeny až za kalendářem.

Na úvodních stránkách bývá uvedena také autorská nebo tiskařská dedikace, čili věnování některé významné osobnosti světské nebo církevní sféry. Mezi dedikanty převládá jméno arcibiskupa kardinála Arnošta Vojtěcha hraběte z Harrachu, prostřednictvím této dedikace se tiskaři snažili udržet si přízeň hlavního představitele cenzury. Často bývaly kalendáře dedikovány i radám měst, především Starého Města pražského. U kalendářů českých autorů se jedná o autorské dedikace, u kalendářů překládaných autorů o tiskařské dedikace. Ze sféry politické byly kalendáře často dedikovány vysokým hodnostářům jako Vilému z Rožmberka, Petru Vokovi z Rožmberka,³⁹² Adamu II. z Hradce,³⁹³ Popelům z Lobkovic, Valdštejnům nebo Bořitům z Martinic. České kalendáře bývaly dedikovány častěji než překládané, stejné osoby se opakují u jednotlivých autorů výjimečně.³⁹⁴ Dedikace jsou tvořeny bohatou titulací, často i znakem města u dedikace radě nebo erbem dedikované osoby.

Po úvodních částech následuje samotné kalendárium. Kalendária v šestnácterkových minucích bývají uspořádána různě, většinou se celý měsíc nevejde na dvojlist, proto je rozdělen na dvě až tři strany.³⁹⁵ Dny jsou nadepsány římskými pořadovými číslicemi,

---

klestiti, Pole a zahrady hnojiti, a jiné.

³⁸⁶ *Hladolet=Saturnus, Kráломoc=Jupiter, Smrtonoš=Mars, Slunce=Sol, Venuše=Venus,*

Dobropán=Mercurius a Měsíc=Luna.

³⁸⁷ *Spojení=Spolu spojení, Naproti sobě patření=Naproti patření, Čtverhranné patření, Tříhranné patření, Šestihranné patření, Hlava dračí, Ocas dračí, directus a rectogradus.*

³⁸⁸ *Skopec, Býk, Blíženci.*

³⁸⁹ *Rak, Lev, Panna.*

³⁹⁰ *Váha, Štír, Střelec.*

³⁹¹ *Kozorožec, Vodnář, Ryby.*

³⁹² Příloha *Soupis*, č. 108 – 109, kalendáře Adama Huber z Rysenpachu.

³⁹³ Příloha *Soupis*, č. 1 – 3, kalendáře Martina Bacháčka z Nauměřic.

³⁹⁴ Tamtéž.

³⁹⁵ Viz Příloha *Obrazová příloha* č. 8.

u každého dne je přiřazen svátek, většinou se jedná o zkratku, která se používá kvůli velkému počtu charakterů k jednotlivým dnům. Minucí jsou také uspořádány k psaní,³⁹⁶ v nichž je měsíc rozdělen na dvě poloviny, na protější straně jsou volná místa na poznámky, kde každý řádek má předtištěno pořadové číslo dne. Každý měsíc je označen svým názvem česky³⁹⁷ i latinsky³⁹⁸ a uvádí počet dnů každého měsíce římským číslem. Dny u některých minucí bývají prokládány také citáty z bible. U minucí jsou jednotlivé měsíce často doplněny dřevořezy zobrazujícími práce příslušné k danému měsíci.³⁹⁹

Hvězdářské kalendáře mívají každý měsíc uspořádaný na jednu celou stránku.⁴⁰⁰ Kalendária jsou velmi podobná minucím. Každý den je opatřen karaktery se znamením zvěrokruhu a dalšími označujícími nebeské úkazy nebo vhodné činnosti. Většina hvězdářských kalendářů je určena k psaní, tudíž mají na protilehlém listě označeny datem řádky příslušné ke každému dni a volné místo na poznámky. Tyto strany jsou orámovány stejně jako dny kalendária. Některé řádky jsou stejně jako u minucí prokládány citáty z bible. Např. kalendáře Václava Zelotýna z Krásné Hory jsou opatřeny u každého měsíce na stránce pro poznámky veršovanou pranostikou.⁴⁰¹ Kalendáře Adama Hubera z Rysenpachu obsahují méně charakterů a ke každému měsíci mají na stránce se svátky připojeny dvě až čtyři krátké historické zprávy.⁴⁰² Důležité svátky a karaktery jsou vytištěny červenou barvou.

Uspořádání kalendária u kvartových hospodářských kalendářů je naproti výše zmíněným druhům kalendářů odlišné.⁴⁰³ Kalendáře jsou děleny na sedmidenní týdny,

---

³⁹⁶ SOA Třeboň, sign. 9/C8/1

³⁹⁷ *Leden, Unor, Březen, Duben, Máj, Červen, Červenec, Srpen, Září, Říjen, Listopad, Prasinec* – v 17. století se často vyskytuje i dnešní výraz *prosinec*, měsíc *únor* se také uvádí s dlouhým *ú*.

³⁹⁸ *Ianuaris, Februarius, Martius, Aprilis, Maius, Iunius, Iulius, Augustus, September, October, Nouember, December.*

³⁹⁹ SOA Třeboň, sign. 12/C8/2.

⁴⁰⁰ Viz Příloha *Obrazová příloha*, č. 9.

⁴⁰¹ Kalendář na rok 1575: *Února toho měsíce - Mej se, pouštěj, jez Zajíce - Slunce se k rybám přenáší - mokré časy nám přináší; Října měsíce hub se střež - koropty jině ptactvo jez - Slunce na Štíra vzkazuje - dlouhosti dnův ukracuje.*

⁴⁰² Kalendář na rok 1590: Listopad – *Léta 1348 dne 7. Císař Karel IV. toho dne do Wratislavě přijel a tam to město rozšířil přidav k němu druhý břeh Řeky a Klášter svaté Doroty na svůj náklad vystavěti nechal.*

⁴⁰³ Viz Příloha *Obrazová příloha*, č. 10.

každá stránka obsahuje pouze jeden celý týden vždy začínající nedělí. Na první stránce kalendária se buď objevují ještě údaje *o Zatměních*,⁴⁰⁴ *o Vlácích roku*, nebo dřevořez s podobiznou panovníka,⁴⁰⁵ při čemž záleží na dni, kdy začíná rok, respektive na volném místě pro tisk. V každém hospodářském kalendáři je slovy označen *Začátek kalendáře* a *Konec kalendáře*, případně *Finis*. Na začátku každého měsíce se tradičně římskou číslovkou uvádí počet dnů v měsíci. Týdny hospodářského kalendáře jsou uspořádány do tabulky, každý den je v samostatném políčku, vedle něhož je místo určené pro poznámku ke každému dni. Každý týden je nadepsán *Dnové Ledna, února*, atd., na protější straně je totéž uvedeno v latině *Dies Ianuarii, Februarii*, atd. Týdny jsou uvozeny citátem z nedělního evangelia. Dny jsou nadepsány svým jménem,⁴⁰⁶ poté následuje denní datum, denní písmeno a svátek. V hospodářských kalendářích díky dostatku místa bývá uváděno celé jméno svatého i s dovětkem.⁴⁰⁷ V políčku pro dni je u každého dne uvedena některá historická zajímavost. Tyto informace jsou z různých oblastí, nejvíce se autoři soustředí na současné nebo nedávné dějiny hlavně z českých zemí, méně jsou zastoupeny události ze zemí cizích. V největší míře jsou zastoupeny události z oblasti válek a vzpour, zaměřené zvláště na třicetiletou válku,⁴⁰⁸ nebo válku s Turky,⁴⁰⁹ na druhém místě stojí události spojené s panovnickými rody – jako narození, korunování⁴¹⁰ a úmrtí panovníků,⁴¹¹ zvláště českých králů a římských císařů. Dalšími zastoupenými údaji jsou církevní událost,⁴¹² církevní stavby,⁴¹³ živelné pohromy,⁴¹⁴

---

⁴⁰⁴ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1625.

⁴⁰⁵ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1667- viz Příloha *Obrazová příloha*, č. 6.

⁴⁰⁶ Červeně vytištěná *Neděle, Pondělí, Outerý, Středa, Čtvrtek, Pátek, Sobota*.

⁴⁰⁷ *Opata, Panny, Rytíře, Biskupa* atd. Někdy bývá vypouštěn a kalendář obsahuje pouze jméno.

⁴⁰⁸ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 16. srpna *Kláster Sedlecký u Hory od krajských vojákův vyplundrováno 1618*.

⁴⁰⁹ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 22. července *Turci poraženi od Jana vojvody Sedmíhradského 1456*.

⁴¹⁰ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 24. května *Císař Matyáš na České Království v Praze korunován 1611*.

⁴¹¹ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 29. prosince *Císař Karel 4. ve 2 hodin na Noc na Hradě pražském umřel 1378*.

⁴¹² AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 7. března *Poláci skrze kníže jejich Mečislava víru katolickou přijali 965*.

⁴¹³ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: *Kostel sv. Víta v Praze od Pražanů hanebně vybrán a zloupen 1421*.

⁴¹⁴ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 23. července *Veliké krupobití v Čechách bylo a škody veliké na*

založení měst,⁴¹⁵ události ve městech,⁴¹⁶ morové epidemie,⁴¹⁷ neúrody, láce⁴¹⁸ a drahota,⁴¹⁹ zločiny,⁴²⁰ vynálezy⁴²¹ a nadpřirozené úkazy⁴²² a astronomické jevy.⁴²³ V některých kalendářích se objevují události, které se nevztahují k určitým dnům, ale jsou rozepsány postupně – zejména léta panování českých panovníků a římských císařů od počátků starověkého Říma až po Svatou říši římskou, dále válečné události ze Třicetileté války a heraldická část vztahující se k nejbližším královstvím a vévodstvím. Všechny tyto historické události se mění velmi zřídka. Většinou je autoři opisovali jeden od druhého, existuje také varianta, že autoři nechali výběr těchto historických událostí plně v kompetenci tiskaře. Texty jsou také plné chyb, vztah ke dni, na který byly určeny, je značně spekulativní, v kalendářích od stejných autorů jsou tyto údaje někdy i vyměňovány. O výměnu informací se snažili především čeští autoři, pravděpodobně čerpající z Kalendáře historického od Daniela Adama z Veleslavína, ze starých kalendářů českých nebo i cizích, také mohli informace čerpat ze známých kronikářských děl.

V políčku pro poznámku jsou natištěny nejdůležitější charaktery, dny soudů a předpověď počasí.⁴²⁴ Vpravo na stránce s týdnem jsou tři úzké sloupečky

---

obilí učinilo 1632.

⁴¹⁵ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 1. března *Císař Karel založil Nové Město Pražské Léta Páně 1438.*

⁴¹⁶ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 30. října *Město Jihlava v Moravě všeckno z gruntu vyhořelo 1532.*

⁴¹⁷ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 2. listopadu *Mor veliký byl v Klácku a okolo po němž město skoro spustlo 1633.*

⁴¹⁸ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 18. června *Bylo lacino v Čechách korec pšenice za dva peníze kupovali 839.*

⁴¹⁹ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 11. června *Veliká drahota a hlad v Čechách tak že chudí lidé hladem mřeli 1190.*

⁴²⁰ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 5. září *Valouni v Novém Městě pražském pomordování 1597.*

⁴²¹ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 2. ledna *Tlačení kněh od Jana Guttenbergera v Mohutči vynalezeno jest léta Páně 1440.*

⁴²² AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 10. ledna *V Sasích jednomu zemanu obilí se v hady obrátilo.*

⁴²³ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, č. 1648: 17. prosince *Byli spatřiny tři Slunce o poledni na nebi 1491.*

⁴²⁴ Předpověď počasí byla vzhledem k vydávání kalendářů na rok dopředu značně orientační, např. v měsíci únoru se uvádí *zima, sněžno, studeno, vítr, mráz, pošmournost* v létě lze počasí *děšť, teplo, hřímání* také velmi dobře předpovídat. Počasí nebývá uváděno na každý den a mnoho autorů tyto údaje úplně vynechává.

pro poznamenání finanční úkonů majitele kalendáře.⁴²⁵ Vzhled ani obsah kalendária se v závislosti ke gregoriánské reformě zásadně nezměnil.

Hospodářské kalendáře pozdější doby mají vloženy dvě nebo tři nepotištěné strany určené na osobní poznámky uživatele. Z dochovaných kalendářů a vypracovaných studií⁴²⁶ vyplývá, že majitelé používali kalendáře k různým účelům, hlavně jako pracovní deníky. Existuje velmi málo kalendářů bohatě popsanych, většina dochovaných kalendářů obsahuje buď velmi málo uživatelských poznámek, nebo vůbec žádné.

Nezbytnou součástí minucí je kapitola o pouštění krve, v které se popisuje, kdy a na jakých místech těla je vhodné provozovat venesekci. Často jsou minucí doplněny minuční figurou nebo minučním schématem. Mezi čtenáři velmi oblíbenou a v 17. století nezbytnou součástí kalendáře bývala pranostika, v tomto období běžně tvořená dvěma částmi - *Kapitolami*. Nejčastější označení bývalo *Prognosticon astrologicum*, *Pranostika hvězdářská* a *Praktika hvězdářská*. Na prvním listě pranostiky byl kromě obšírného názvu uveden autor, někdy také tiskař s místem vytištění a hlavně římskými číslicemi rok, na který byla pranostika určena. Existuje pár kalendářů, kde je autorem pranostiky a autorem kalendáře jiná osoba.⁴²⁷ Bývá zde také opět dedikace, stejná jako na začátku, často s erbem. Po úvodní stránce pranostiky často následuje autorův úvod, kde vysvětluje, za jakým účelem kalendář vznikl, astronomické jevy v daném roce, nebo třeba politickou situaci. Především univerzitně vzdělaní autoři psali úvod v latině.

První část pranostiky tvoří všeobecné informace vztahující se k následujícímu roku. Autoři nejprve pojednávají o *Správcích roku tohoto*, kde se zmiňují o planetách, jejich cestě po obloze, o rovnodennosti a slunovratu, o přírodních jevech a počasí v závislosti na planetách. Další část *O Zatměních* obsahuje obšírnější výklad viditelných i neviditelných zatmění *nebeských těles*.⁴²⁸ Další kapitola obsahuje výklad *Čtyř částek ročních*,⁴²⁹ zde se píše o začátcích ročních období, očekávaném počasí, znameních

---

⁴²⁵ Tyto sloupečky jsou nadepsány zkratkami peněžních jednotek fl.=fl.=kop. (kop zlatých), gr.=kl.=kr. (krejcarů), pe.=dz. (peníze, denáry)

⁴²⁶ Aleš STEJSKAL, *Deníky*; Petr MAŤA, *Nejstarší české a moravské deníky*.

⁴²⁷ SOA Třeboň, 5/C8/1 Kalendář od Tadeáše Hájka z Hájku, autorem pranostiky je Petr z Proboštic.

⁴²⁸ Viz Příloha *Obrazová příloha*, č. 5.

⁴²⁹ *O čtvrti jarní, O jaru aneb podletí, O čtvrti letní, O létu, O čtvrti Podzimní, O podzimu, O čtvrti zimní, O zimě* a různé další výrazy.

zvěrokruhu⁴³⁰ a charakteristice dvanácti měsíců z astronomického i hospodářského hlediska.

Druhá část pranostiky je složena z různých praktických informací. Ve většině kalendářů se objevuje kapitola *O ourodách*,⁴³¹ zde se píše o dobách vhodných k setí rostlin, k zahradním či lesním pracím, ke štěpování, orání, sklizni a jiném. V pozdějších dobách nezbytnou součástí pranostiky začala být nezbytnou součástí i část týkající se nemocí, nazvaná *O Nemocech*,⁴³² kde se popisuje opět vliv planet na člověka a kdy je vhodné se schránit proti nemocím.

Další částí, která se postupem času stala nezbytnou, je *O válkách a jiných neštěstích*, která je zvláště v době třicetileté války velmi rozsáhlá, někdy je zde také psáno o již proběhlých bitvách a válečném průběhu. V dobách války proti Turkům se válečnými událostmi zabývaly hojně jak záznamy v kalendáriu, tak pranostiky, nejen v části *O válkách*. Někteří autoři začali přidávat i části *O Turcích* nebo *O Machometáncích*, kde vysvětlovali opět vliv planet na budoucí válečné dění.

V mnoha kalendářích jsou uvedena pojednání *O Království českém*, *O Markrabství Moravském*, *O Království uherském*, kde hvězdáři popisují, jak se chování planet v důsledcích odrazí na obyvatelích daných území.

Závěrečná strana pranostiky obsahovala většinou impresum tiskaře, pokud zde zbylo místo, nechyběla zde viněta nebo tiskařův signet.

Součástí většiny kalendářů v 17. století, i když se objevují už i koncem století předcházejícího, byly seznamy *Jarmarků měst a městeček v Království českém*. Jednalo se o abecední seznam významnějších i méně významných městeček obsahující data trhů počítaná podle svátků. Především kalendáře vydávané v Olomouci a Litomyšli měly připojen seznam *Jarmarků Markrabství moravského*. Významnější kalendářoví autoři začali uvádět i soupisy *Jarmarků v okolních krajinách*, kde byla opět abecedně seřazena města okolních i vzdálenějších zemí.

---

⁴³⁰ Viz Příloha *Obrazová příloha* č. 7.

⁴³¹ *O setí, O štěpování*.

⁴³² *O Moru, O Nemocech a moru*.

3.2 KALENDÁŘOVÉ SVÁTKY

Když římské kalendáře převzali křesťané, začali do nich vypisovat jména svých mučedníků – především data jejich úmrtí. Jako první takový kalendář je dochován *Chronographus romanus* již z roku 354 s vyznačenými dny úmrtí mučedníků a římských biskupů. Z roku 363 je znám kalendář z Antiochie, v němž jsou zaznamenána jména zdejších mučedníků. Církev přijala kalendář za křesťanský a začaly se do něj zaznamenávat nejdůležitější svátky.⁴³³ Soupisy světců se nazývaly martyrologia. Nejstarším je *Martyrologium Hieronymianum*. Od 3. století vznikala *Acta martyrum*, která sloužila k zapisování světců, jejich významných dat a zázraků.⁴³⁴ Každý světec byl přidělován k určitému dni. Ve sledovaném období 16. – 17. století převládají v kalendáři latinská jména světců.⁴³⁵ V českém kalendáři se objevují jména tradičně českých světců (Václav, Ludmila, Vojtěch), s pokřesťanštěním české země přibývají jména i cizích mučedníků a svatých, psána v původním jazyku, v latině nebo v českých verzích. Do církevního života zaváděli kult světců především mnišské řády.

Zpočátku byl počet světců pro zaplnění kalendária nedostatečný, počet světců léty narůstal, až počet dní v kalendáriu několikrát převyšoval. Počet slavených svátků usměrnil až Tridentský koncil v letech 1545 – 1563.⁴³⁶ Ve středověku a raném novověku převládalo v českých zemích datování podle pevných svátků, datování podle pořadového čísla dne se rozšířilo až v 17. století, především po roce 1620.⁴³⁷

Svátky se rozdělují na pevné a pohyblivé. Mezi pevné svátky patří svátky světců a různých událostí, které jsou vázány na pevné datum. Hlavním pohyblivým svátkem jsou Velikonoce, ty mohou nastat mezi 22. březnem až 25. dubnem. V Čechách se datovalo jen podle některých svátků, u kterých se den slavení neměnil.⁴³⁸

Pro následující přehled svátků bylo vybráno devět, respektive deset kalendářů v časovém rozmezí přibližně po deseti letech. Porovnáno bylo také několik kalendářů

⁴³³ Milan SALAJKA, *Kalendář, osobní jména a křesťanské svátky. Jak se měřil čas a vznikal kalendář. Co vyjadřuje vaše jméno. Smysl a význam křesťanských svátků*. Praha 1995, s. 31 – 32.

⁴³⁴ Petr PRACNÝ, *Český kalendář světců*, Praha 1994, s. 5.

⁴³⁵ Tamtéž, s. 32.

⁴³⁶ Vladimír KLÍMA, *Kalendář mění tvář. Vnímání času v proměnách staletí*, Olomouc 1998, s. 98.

⁴³⁷ František PALACKÝ, *Staročeský všeobecný kalendář*, Časopis společnosti Vlasteneckého museum v Čechách 3, 1829, s. 105.

⁴³⁸ Tamtéž, s. 106 – 107.

ze stejných let.⁴³⁹ Je zajímavé, že se tato kalendária neshodovala. Ke shodám došlo u pohyblivých a nejvýznamnějších svátků, u svátků méně významných se však jména světců často lišila; jelikož se jedná o kalendáře autorů z různých zemí, je pravděpodobné, že oficiální kalendária v těchto zemích zaznamenala krajové rozdíly. Byly porovnány kalendáře od stejných tiskařů⁴⁴⁰ i od stejných autorů⁴⁴¹ v rozmezí jen několika let. Ani v těchto kalendářích se méně významné svátky neshodovaly. Lze soudit, že každé vydání kalendáře bylo značně individuální. Pokud se porovnávají kalendária autorů ze stejných zemí, jména druhořadých světců jsou velmi různá. Pravděpodobně tedy neexistovalo pevné určení svátků pro daný rok, byl zřejmě vydáván jen nějaký oficiální seznam pohyblivých a důležitých svátků, kterým se autoři řídili. Vzhledem k tomu, že byly kalendáře jako všechny tisky předkládány k cenzuře arcibiskupské kanceláři a přesto se neshodovaly, dosazování svátků k jednotlivým dnům bylo plně v kompetenci autora.

Juliánský kalendář v oblasti důležitých svátků nezaznamenal oproti gregoriánskému výrazné změny. Juliánský kalendář obsahoval více neurčitých dní, tzn. suché dny, oktávy svátků,⁴⁴² začátky ročních dob, vigilie svátků apod. Také gregoriánské kalendáře před a po roce 1620 byly téměř beze změn. Většina uvedených svátků zahrnuje světce z počátků křesťanství a prvních pronásledování. Také jsou zde uvedeni tradiční čeští světci. Jen málo svátků je z nedávných století.

Ve sledovaném období začínal rok pravidelně 1. lednem, ten byl označen *Nové léto*. Následující tři dny byly oktávy⁴⁴³ svátků z konce minulého roku – *ochtáv sv. Štěpána*, *ochtáv sv. Jana* a *ochtáv Mlád'atek*. 6. ledna byl svátek *Tří králův*. František Palacký ve své práci udává 8. ledna svátek *Erharta*,⁴⁴⁴ 9. *Juliána mučedníka* a 10. *Pavla poustevníka* jako obvyklé svátky, podle kterých se někdy datovaly listiny, v tomto případě ale může docházet k chybám, protože svátek Erharta se nepravidelně střídal se svátkem *Sibilly*, svátek Juliána se objevoval zřídka, obvyklý je spíše svátek *Marciána*, později *Marciány panny*. 10. ledna měl nejdříve svátek *Paffnucius*, poté

---

⁴³⁹ Hvězdářský kalendář od Martina Bacháčka z Nauměřic, Minucí od Bernarda Krakowského a hospodářský kalendář od Gregora Žaluda na rok 1595.

⁴⁴⁰ Kalendáře na rok 1654 a 1665 vydané Urbanem Baltazarem Goliášem.

⁴⁴¹ Např. Ochtáv tří králův se v gregoriánském kalendáři již neobjevuje.

⁴⁴² Kalendáře na rok 1646 a 1654 od Jeronýma Geblera staršího, 1622 a 1625 od Albína Mollera.

⁴⁴³ Osmý den po svátku.

⁴⁴⁴ Jména jsou uváděna bez zkratky svatý, v podobě jak byla psána v kalendářích.

Pavel poustevník nebo *Nikanor*. 11. ledna se ve všech kalendářích vyskytuje svátek *Hyginia papeže*. 17. ledna se objevuje svátek Antonína vyznavače nebo opata.⁴⁴⁵ Mezi 20. a 27. lednem jsou celý týden shodné svátky – 20. *Fabiána a Šebestiána*, 21. *Anežky panny*,⁴⁴⁶ 22. *Vincencia mučedníka*,⁴⁴⁷ 23. *Emerencia* nebo *Emerenciány panny*,⁴⁴⁸ 24. *Timothea biskupa*,⁴⁴⁹ 25. *Obrácení sv. Pavla*, 26. *Polykarpa biskupa*,⁴⁵⁰ 27. *Jana Zlatouštěho*.⁴⁵¹

1. února je svátek *Brigidy panny*,⁴⁵² 2. února se slaví tradičně tzv. *Hromnice*.⁴⁵³ Mezi 3. až 6. únorem jsou tradiční svátky – 3. *Blažeje biskupa*,⁴⁵⁴ 4. *Veroniky panny*,⁴⁵⁵ 5. *Háty panny*,⁴⁵⁶ 6. *Doroty panny*.⁴⁵⁷ 9. února byl podle juliánského kalendáře svátek *Apoleny panny*, podle gregoriánského se změnil na *Apollony*.⁴⁵⁸ 10. února se uváděl

---

⁴⁴⁵ Donald ATTWATER, *Slovník svatých*, Rudná u Prahy 1993, s. 51; Antonín poustevník, svatý z oblasti Řecka působící na přelomu 3. a 4. století, zakladatel klášterního života; AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1665.

⁴⁴⁶ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 19 – 20; Nejslavnější římská mučednice Anežka Římská z konce 3. století.

⁴⁴⁷ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 386; Vincenc Zaragozský, nejoslavovanější španělský mučedník ze 4. Století.

⁴⁴⁸ František Palacký uvádí k tomuto datu svátek zasnoubení Panny Marie.

⁴⁴⁹ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 371 – 372; Biskup Timotheus z Malé Asie, obrácen na víru sv. Pavlem, dnes je slaven 26. v návaznosti na svátek Obrácení sv. Pavla.

⁴⁵⁰ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 323; Polykarp biskup ze Smyrny ve 2. století. Oslava výročí jeho úmrtí je prvním zaznamenaným svátkem.

⁴⁵¹ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 204; také uváděn jako Joannes Chrysosthomos, biskup a církevní učitel z Antiochie ze 4. století.

⁴⁵² Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 167; Abatyše Brigita z irského Kildare z přelomu 5. a 6. století.

⁴⁵³ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 29; Hromnice jsou původní slovanský svátek spojený s oslavou boha hromu Peruna, v době křesťanství byl tento svátek nahrazen svátkem Uvedení páně do chrámu, název hromnice se však z kalendária vytěsnil nepodařilo.

⁴⁵⁴ Tamtéž, s. 30; Biskup ze začátku 4. století pocházející z oblastí východořímské říše.

⁴⁵⁵ František Palacký ve *Staročeském všeobecném kalendáři* tento svátek jako datační neuvádí; pravděpodobně se jedná o Veroniku z Jeruzaléma žijící v době Ježíše Krista; Donald ATTWATER, *Slovník* s. 381.

⁴⁵⁶ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 31; Jindy označována jako sv. Agáta, původem z Řecka, žila ve 3. století na Sicílii.

⁴⁵⁷ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 106; Mučednice ze 4. století z Malé Asie.

⁴⁵⁸ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 54; V obou případech se jednalo o stejnou mučednici ze 3. století z Alexandrie.

svátek *Školastiky*⁴⁵⁹ a 11. *Euffrozíny*. 14. února je tradiční svátek sv. *Valentýna*.⁴⁶⁰ Od tohoto týdne bývá často zmíněn *Popelec*, ten nejdříve nahrazoval celý svátek, ale pokud se jednalo o významnějšího svatého, byl psán vedle. V únoru jsou společné ještě tři svátky, 16. *Juliány panny*,⁴⁶¹ 22. *Štolování svatého Petra*⁴⁶² a 24. *Matěje apoštola*.⁴⁶³

V březnu se shoduje, zřejmě kvůli častému slavení Velikonoc, pouze pět svátků - 4. března *Přenesení svatého Václava*, 12. března *Řehoře papeže*,⁴⁶⁴ 15. *Longina rytíře*,⁴⁶⁵ 25. *Zvěstování Panny Marie* a 26. svátek *Haštala mučedníka*.⁴⁶⁶ Dnes tradiční svátek sv. *Josefa* 19. března se objevuje až po gregoriánské reformě. František Palacký k 9. březnu přiřadil svátek *Cyrila a Metoděje*, nahrazení původně slovanského *Crhy (Cyrhy) a Strachoty*.⁴⁶⁷ Dále Palacký uvádí 16. března svátek *Cyriáka* a 17. *Kedruty*.⁴⁶⁸ 21. března se v kalendáři objevuje nejčastěji svátek *Benedikta opata*,⁴⁶⁹ ten je střídán se svátkem *Jaroslava*, v tom případě se uvádí Benedikt k 22. březnu.

V měsíci dubnu existuje také málo svátků, podle kterých se běžně datovalo. 4. dubna se objevuje svátek *Ambrože biskupa*.⁴⁷⁰ 14. dubna se slavil svátek *Tiburcia*,⁴⁷¹ od roku

⁴⁵⁹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 35 – 36; Sestra zakladatele benediktinského řádu sv. Benedikta, abatyše kláštera Benediktinek z přelomu 5. a 6. století.

⁴⁶⁰ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 378; Biskup z Terni, pravděpodobně z poloviny 4. století, kromě legend o něm nejsou žádné zprávy.

⁴⁶¹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 39; Svěťice z Malé Asie, narozená koncem 3. století.

⁴⁶² Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 43; Nástup svatého Petra na biskupský stolec.

⁴⁶³ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 269; Apoštol Matěj z 1. století, na tento den připadal také *Přestupný den*, někdy je mu v kalendáři dána přednost a Matěj se posouván na 25. února např. v kalendáři na rok 1660 od Hermanna de Werwe – AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1660 a NA, APA I., sign. B77/17.

⁴⁶⁴ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 342; Řehoř Veliký, papež a církevní učitel pocházející z Říma, 6.stol.

⁴⁶⁵ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 58; Světec, současník Ježíše Krista, žil v Malé Asii.

⁴⁶⁶ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 65; Říman Castulus ze 3. století pomáhající pronásledovaným křesťanům.

⁴⁶⁷ V juliánském kalendáři se svátek Crhy a Strachoty objevuje až 16. března; Ve zkoumaných kalendářích se objevuje jak svátek Cyrhy a Strachoty, tak Cyrila, Cyrila a Metoděje a také Čtyřiceti mučedníků.

⁴⁶⁸ Podle juliánského kalendáře byl 16. března svátek Cyrhy a Strachoty, v dalších letech se střídal svátek Cyriáka se svátkem Kedruty. Svátek Cyriáka bývá uváděn i 8. a 9. srpna. Svátek Kedruty nejčastěji uváděny 17. března se nepravidelně střídá se svátkem Anzhelma biskupa.

⁴⁶⁹ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 66; Zakladatel benediktinského řádu ze 6. století.

⁴⁷⁰ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 44; Biskup a církevní otec v Itálii 4. století.

⁴⁷¹ Ten je několikrát zmíněn i 11. srpna.

1660 *Tiburcia a Valeriána*. Do roku 1620 se slavil svátek *Jiřího rytíře*⁴⁷² 23. dubna a *Vojtěcha*⁴⁷³ 24. dubna, po roce 1620 se tyto svátky obrátily. Po nich 25. následuje svátek *Marka evangelisty*⁴⁷⁴ a 28. dubna *Vitališe mučedníka*.

Prvního dne měsíce května je svátek *Filipa a Jakuba apoštolů*.⁴⁷⁵ Další den 2. dubna byl svátek *Zikmunda krále*.⁴⁷⁶ Dne 6. května byl svátek *Jana v oleji smaženého*.⁴⁷⁷ Mezi 12. a 14. květnem se dnes slaví svátky tzv. ledových mužů, které byly v lidových pranostikách spojeny s počasím; tyto svátky mají své kořeny již v raném novověku. Dne 12. května se objevoval *Pangracius*,⁴⁷⁸ výjimečně je zde psán jiný svátek. *Servacius* biskup⁴⁷⁹ 13. května je slaven pravidelně, svátek *Servacia* se v kalendářích objevuje i v jiné dny a v některých kalendářích i několikrát. 14. května se objevuje jméno *Boniffacia*⁴⁸⁰ pouze jednou⁴⁸¹ většinou jsou přiřazeny k tomuto datu různá jména. *Boniffacius* se objevuje pravidelně 5. června, výjimečně 16. května. Patnáctý květen je vyhrazen svátku *Žoffie panny*.⁴⁸² Ke shodě v měsíci květnu dochází už pouze 25. svátkem *Urbana biskupa*.

V červnu se objevuje velké množství různých svátků. 1. června je svátek *Nikodéma*, 8. června *Medarda*⁴⁸³ a 11. *Barnabáše*.⁴⁸⁴ Další červnové svátky jsou tradiční. 15. června je svátek *Víta*,⁴⁸⁵ 24. *Jana Křtitele*⁴⁸⁶ a 29. *Petra a Pavla apoštolů*,⁴⁸⁷ den poté bývá někdy zmíněna *Památka svatého Pavla*. František Palacký v červnu zmiňuje i

---

⁴⁷² Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 213; Jeden z nejznámějších mučedníků ze 3. – 4. století, asi z Palestiny.

⁴⁷³ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 389; Český patron, biskup z 10. Století.

⁴⁷⁴ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 258; Autor jednoho z evangelií z 1. století.

⁴⁷⁵ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 97; Filip a Jakub menší byli apoštolové v 1. století, pocházeli z Izraele.

⁴⁷⁶ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 44; Světec z 6. století, z Burgundska.

⁴⁷⁷ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 194; Apoštol Jan Evangelista.

⁴⁷⁸ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 103; Mučedník koncem 3. století z Frýgie (Malá Asie).

⁴⁷⁹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 105.; Biskup v severovýchodní Belgii ze 4. století.

⁴⁸⁰ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 79; Anglický misionář a arcibiskup z přelomu 8. a 9. století.

⁴⁸¹ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1646.

⁴⁸² Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 106.; Římská mučednice z přelomu 3. a 4. století.

⁴⁸³ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 127 – 128; Franský biskup z přelomu 5. a 6. století.

⁴⁸⁴ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 129; Jeden z apoštolů, působící v Jeruzalémě.

⁴⁸⁵ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 131 – 132; Mučedník ze Sicílie z přelomu 3. - 4. století.

⁴⁸⁶ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 139; Narození Jana Křtitele, předchůdce Ježíše Krista.

⁴⁸⁷ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 142; Památka apoštolů, zakladatelů církve.

další svátky, 22. *Albána*, ten však nebyl slaven pravidelně, 23. *uvádí Deseti tisíc rytířů*, tento svátek nebyl ve zkoumaném období uveden ani jednou.

Druhá polovina roku obsahuje daleko více společných svátků než předešlá část. Druhého července se slaví *Navštívení Alžběty*, někdy je napsáno i *Navštívení Panny Marie*. 4. července je *Prokopa opata*.⁴⁸⁸ Osmého července se uvádí *Kyliána biskupa*,⁴⁸⁹ 10. *Sedmi bratří*.⁴⁹⁰ Dne 13. července byl do roku 1620 slaven svátek *Markéty*⁴⁹¹ a *Jindřicha*⁴⁹² v jednom dni, poté 13. zůstala Markéta a Jindřich se uváděl den předem 12. července. Patnáctého července je svátek *Rozeslání apoštolů*. Dne 17. července měl svátek *Alexius vyznavač*.⁴⁹³ Od 22. července následuje pět tradičních svátků, 22. *Máří Magdaleny*, 23. *Apolináře (Apolinariše, Apolinaríše)*,⁴⁹⁴ 24. byl do roku 1620 slaven svátek *Krystýny*,⁴⁹⁵ poté byla uvedena *Vigilie a půst* následujícího svátku *Jakuba apoštola*⁴⁹⁶ 25. července, 26. července je *Anny svaté*.⁴⁹⁷ 29. července se slavil svátek *Marty hospodyně*,⁴⁹⁸ den po ní *Abdona mučedníka*.

Dne prvního srpna je uveden svátek *Petra v okovech*. 10. srpna je připomínána památka *Vavřince*,⁴⁹⁹ 12. *Kláry panny*,⁵⁰⁰ 13. *Hyppolita*,⁵⁰¹ 15. *Na nebe vzetí Panny Marie*,⁵⁰² 16. *Rocha*,⁵⁰³ 18. *Agapita rytíře* a 20. *Bernarda opata*.⁵⁰⁴ Na 24. srpen je

---

⁴⁸⁸ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 148; Zakladatel Sázavského kláštera z 10. století, první svatořečený Čech.

⁴⁸⁹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 152; Anglosaský biskup ze 7. století.

⁴⁹⁰ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 128 - 129; Synové Felicitas mučednice, Felix, Filip, Martialis, Vitalis, Alexandr, Silvanus a Januarius, kteří byli také blahořečeni.

⁴⁹¹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 157; Mučednice v 3. století z Antiochie.

⁴⁹² Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 156 - 157; Německý král Jindřich II. (972 – 1024).

⁴⁹³ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 37; Muž Boží, 5. století, není o něm známo téměř nic.

⁴⁹⁴ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 54; Buď biskup z Ravenny, nebo biskup z Francie z poloviny 6. století.

⁴⁹⁵ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 169; Mučednice v Itálii ve 3. století.

⁴⁹⁶ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 148; Jakub starší, nebo větší, apoštol z 1. století.

⁴⁹⁷ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 170; Matka Panny Marie, manžel Jáchym, v 1. století př. n. l. v Galileji.

⁴⁹⁸ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 172; Sestra svatého Lazara, v 1. století v Jeruzalémě.

⁴⁹⁹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 379; Jeden z nejpopulárnějších římských mučedníků, ze 3. století.

⁵⁰⁰ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 185 - 186; Zakladatelka řádu klarisek ze 13. století.

⁵⁰¹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 187; První protipapež, z Malé Asie, počátek 3. století.

⁵⁰² Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 189; Den úmrtí Panny Marie slavený již od 6. století o tomto datu.

⁵⁰³ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 334; Léčitel ve Francii, 14. století.

uveden *Bartoloměj apoštol*,⁵⁰⁵ den po něm je svátek *Ludvíka krále*.⁵⁰⁶ Dvacátého devátého srpna je svátek *Stěti svatého Jana*⁵⁰⁷ a posledního srpna *Paulina biskupa*.⁵⁰⁸

Prvního dne měsíce září je uveden *Jiljí opat*,⁵⁰⁹ 5. *Viktorína*,⁵¹⁰ 7. *Reginy panny* a 8. září je připomínáno *Narození Panny Marie*. V den 14. září se slaví *Povýšení svatého Kříže*,⁵¹¹ (*Nalezení svatého Kříže* se připomíná 3. května.⁵¹²) Na 16. září připadá tradiční svátek *Lidmily*.⁵¹³ 17. září je svátek *Lamperta vyznavače*,⁵¹⁴ 21. *Matouše apoštola*,⁵¹⁵ 22. *Mauricia*.⁵¹⁶ Poslední dny měsíce září jsou tradičně zasvěceny významným osobnostem, 27. je *Kosmy a Damiána*,⁵¹⁷ 28. *Václava*,⁵¹⁸ 29. *Michala archanděla* a 30. *Jeronýma*.⁵¹⁹

V říjnu je prvním shodným svátkem 4. *Františka*,⁵²⁰ 9. října je uveden svátek *Diviše biskupa*,⁵²¹ 10. *Gereona*.⁵²² Následují dva velmi tradiční svátky, 16. *Havla opata*⁵²³ a

---

⁵⁰⁴ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 194; Opat kláštera v Clairvaux ve 12. století.

⁵⁰⁵ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 199; Galilejský světec z přelomu letopočtu, původně Natanael.

⁵⁰⁶ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 200; Francouzský král z dynastie Kapetovců, 13. století. Pořádal křížovou výpravu do Svaté země.

⁵⁰⁷ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 204; Umučení Jana Křtitele.

⁵⁰⁸ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 306; Paulinus z Noly, biskup z přelomu 4. – 5. století.

⁵⁰⁹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 207; Na přelomu 7. a 8. století opat benediktinského kláštera ve Francii.

⁵¹⁰ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 211; Italský biskup z 1. století, česká varianta jména Vítězslav.

⁵¹¹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 219; Slavnost v Jeruzalémě v roce 629.

⁵¹² Ve výčtu květnových svátků chybí proto, že nebyl slaven pravidelně.

⁵¹³ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 219 - 220; Česká národní patronka, umučena v 10. století, manželka prvního pokřtěného knížete Bořivoje.

⁵¹⁴ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 245; Lambert z Maastrichtu, belgický biskup v 7. století.

⁵¹⁵ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 224; Apoštol Matouš, autor evangelia, 1. století.

⁵¹⁶ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 224 - 225; Jinak sv. Mořic, římský důstojník ve 3. století.

⁵¹⁷ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 228; Bratři Kosmas a Damiano z Arábie, lékaři ve 3. století.

⁵¹⁸ Josef HEYDUK, *Svatí církevního roku*, Praha 2001, s. 171; Český patron, kníže v 9. století.

⁵¹⁹ Josef HEYDUK, *Svatí*, s. 173; Církevní učitel, poustevník v Antiochii, přelom 4. – 5. století.

⁵²⁰ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 237; František z Assisi v Itálii, zakladatel řádu františkánů ve 13. století.

⁵²¹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 242; První pařížský biskup ve 3. století, také Dionýsius nebo Denis.

⁵²² Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 158; Neznámý mučedník, asi ze 4. století.

⁵²³ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 168; Irský mnich v 7. století. Legenda vypráví, že založil klášter ve švýcarském Sant Gallen, proto je označován opat.

18. října *Lukáše evangelisty*.⁵²⁴ Další říjnové svátky jsou méně významné, 21. října bylo *Voršily panny*,⁵²⁵ 28. *Šimona Judy*⁵²⁶ a 29. *Narcysska (Narcyssa) biskupa*.⁵²⁷

Počátkem listopadu se slavily dva z nejstarších svátků – 1. *Všech svatých* a 2. *Dušiček nebo Památka duší, Památka mrtvých lidí*. Na 6. listopad připadal svátek *Linharta opata*,⁵²⁸ 9. *Theodora*,⁵²⁹ 10. *Přenesení svaté Lidmily*. Jedenáctého listopadu se uvádí svátek *Martina*, buď *rytíře* (především v 16. století), nebo *biskupa*.⁵³⁰ 13. listopadu byl svátek *Brikcího biskupa*,⁵³¹ 19. *Alžběty vdovy*,⁵³² 21. *Obětování Panny Marie*, následuje 22. *Cecilie panny*,⁵³³ 23. *Klimenta papeže*,⁵³⁴ 24. *Chrysogona*,⁵³⁵ 25. *Kateřiny panny*⁵³⁶ a 26. *Kundráta biskupa*. Posledního listopadu se připomíná svátek *Ondřeje apoštola*.⁵³⁷

Mezi 27. listopadem a 3. prosincem začíná *Advent*, ten bývá v kalendáři uveden na úkor ostatních svátků, kromě Ondřejova. V prosinci je většina svátků tradičních, které vydržely až do dnešních dnů. Dne 4. prosince je oslavována *Barbora panna*,⁵³⁸ 6. *Mikuláš biskup*,⁵³⁹ 8. *Početí Panny Marie*. Desátého prosince je svátek *Melchiáda* nebo *Melchiše*,⁵⁴⁰ 13. *Lucie Otylie*,⁵⁴¹ někdy bývá psána pouze Lucie. 17. prosince se

---

⁵²⁴ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 250; Autor třetího evangelia, 1. století, původem z Antiochie.

⁵²⁵ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 390; Blíže neznámá mučednice, asi z oblasti Německa.

⁵²⁶ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 257; Apoštol Šimon z 1. století a Juda Tadeáš ze stejného období.

⁵²⁷ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 259; Počátkem 3. století biskupem v Jeruzalémě.

⁵²⁸ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 267; Také Leonard, franský opat a poustevník počátkem 6. století.

⁵²⁹ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 367; Původem římský voják, neznámá data.

⁵³⁰ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 270 - 271; Původem z Amiensu, nejdříve voják, poté opat v Tours, 4. století.

⁵³¹ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 83; Brikcius, nástupce Martina na biskupské stolci v Tours, 4. století.

⁵³² Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 397; Manželka sv. Zachariáše, rodiče Jana Křtitele.

⁵³³ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 281; Prvokřesťanská mučednice z přelomu 2. a 3. století.

⁵³⁴ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 281; Nebo Klement I. třetí římský papež, 1. století.

⁵³⁵ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 181; Mučedník v Itálii koncem 3. století.

⁵³⁶ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 283; Kateřina Alexandrijská, mučednice koncem 3. století.

⁵³⁷ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 287; Apoštol v 1. století.

⁵³⁸ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 293; Mučednice snad ve 3. století v Malé Asii.

⁵³⁹ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 294; Biskup řeckého původu z přelomu 3. a 4. století.

⁵⁴⁰ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 148; Zakladatel Sázavského kláštera z 10. Století, první svatořečený Čech.

⁵⁴¹ Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 250, 301; Lucie byla mučednice v sicilských Syrakusách začátkem 4. století, Otylie byla abatyší v Alsasku v 8. století.

slavil svátek *Moudrosti Boží*, 21. *Tomáše apoštola*.⁵⁴² 24. prosince bývá psán nejčastěji *Štědrý den*, někdy i *Adama a Evy*, jednou jsou zde uvedeny *Vánoce*, druhý den je *Narození Pána Krista*, někdy i *Vánoce*. Další svátky v roce jsou tradiční – 26. *Štěpána*,⁵⁴³ 27. *Jana Evangelisty*,⁵⁴⁴ 28. *Mládětek*,⁵⁴⁵ 29. *Tomáše biskupa*,⁵⁴⁶ 30. *Davidu krále*⁵⁴⁷ a rok uzavírá svátek *Sylvestra papeže*.⁵⁴⁸

Po Tridentském koncilu došlo k omezení a stanovení nových svátků. Po roce 1571 byl ustanoven *Svátek růžencové slavnosti*, který měl být slaven první neděli v říjnu. V roce 1667 došlo ke stanovení termínu svátku *Andělů strážných* na první neděli v září, roku 1670 byl přeložen na 2. říjen.⁵⁴⁹ Ani jeden z těchto svátků však nebyl ve zkoumaných kalendářích zaznamenán.

---

⁵⁴² Donald ATTWATER, *Slovník*, s. 372; Apoštol v 1. století.

⁵⁴³ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 308; První oběť ve smyslu křesťanského učení, 1. století.

⁵⁴⁴ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 309; Apoštol Jan, autor evangelia, 1. století.

⁵⁴⁵ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 310; Památka Mládětek Betlémských zavražděných králem Herodem v 1. století př n. l.

⁵⁴⁶ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 311; Tomáš Becket, biskup v Canterbury ve 12. století.

⁵⁴⁷ Biblický král David.

⁵⁴⁸ Petr PRACNÝ, *Český kalendář*, s. 313; Římský papež ve 4. století.

⁵⁴⁹ Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, s. 101 – 102.

3.3 KALENDÁŘOVÉ POZNÁMKY

Nedílnou součástí kalendářů je jejich část vyhrazená k osobním poznámkám uživatele. Místo v tisku určené pro poznámky se objevuje již v raných *minucích*, později v *kalendářích k psaní* a *hvězdářských kalendářích*. Na nejvyšším stupni vývoje stojí *Kalendáře hospodářské a kancelářské*, jejichž prioritou je právě praktické využívání. Uživatelé však psali do kalendářů poznámky bez ohledu na to, o jaký druh se jednalo.⁵⁵⁰

Obsah poznámek měl značně individuální charakter závisící na zaměření jejich uživatele. Nejvíce dochovaných kalendářů máme z institucí, ve kterých sloužily jako kancelářská pomůcka. Takové kalendáře tvoří zejména třeboňskou sbírku kalendářů, sbírku Archivu hlavního města Prahy a sbírku fondu Archiv Pražského arcibiskupství. Kalendáře využívané jako osobní deník tvoří fondy některých knihovnických sbírek, hlavně roudnické lobkovické knihovny.

Sbírku třeboňských kalendářů utvářejí především kalendáře obsahující poznámky rožmberských úředníků. Tato sbírka byla součástí rožmberského archivu již v 16. století. Zajímavá je zejména z hlediska dochovaných poznámek, ti činili rožmberští úředníci, jak v češtině tak v němčině nebo latině. Počet zápisů byl ve větší polovině kalendářů velmi skromný, tři čtvrtiny dochovaných kalendářů obsahovaly méně než dvacet zápisů za celý rok. Jen několik jich bylo hustěji popsáno.⁵⁵¹

Kalendáře jako deníky začaly být využívány v druhé polovině 16. století. Existuje několik kalendářů používaných jako cestovní deník. Kalendáře plnily zejména úlohu dnešních diářů a plánovacích záznamníků.⁵⁵²

Chronologicky nejstarším deníkem byly zápisky žateckého humanisty Jana Strialia (1536 – 1582), ten se ve svých latinských zápiscích zaznamenávaných do kalendářů zaměřoval hlavně na meteorologická pozorování z Čech a Německa v letech 1558 - 1582.⁵⁵³ Pozornost byla věnována také deníkům doktora Matyáše Borbonia z Borbenheimu, který svoje poznámky psal do kalendářů Simeona Partlicia ze Špicberku z let 1596 – 1598 a 1622.⁵⁵⁴

Nepravidelně si vedl do kalendářů deník i Petr Vok z Rožmberka (1539 – 1611). Jeho

---

⁵⁵⁰ Aleš STEJSKAL, *Deníky*, s. 116 – 151.

⁵⁵¹ Aleš STEJSKAL, *Deníky*, s. 116 – 151.

⁵⁵² Petr MAŤA, *Nejstarší české a moravské deníky*, s. 99 – 118.

⁵⁵³ Petr MAŤA, *Nejstarší české a moravské deníky*, s. 99 – 118.

⁵⁵⁴ Max DVOŘÁK (ed.), *Dva denníky dra Matyáše Borbonia z Borbenheimu*, Praha 1896.

zápisky pak využil ve své práci na životech Rožmberků třeboňský archivář Václav Březan.⁵⁵⁵ Každodenní velice pestré poznámky do kalendářů z let 1602 – 1604 si vedl nejvyšší hofmistr Kryštof mladší Popel z Lobkowicz (1549 – 1609).

V Národní knihovně je dochována celá řada kalendářů se zápisky lobkovických služebníků a klientů, zejména z 20., 30. a 40. let 17. století, z nichž vynikají zápisy Blažeje Albína z Weissenburka vypovídající o pasovském vpádu do Čech.⁵⁵⁶ Kromě češtiny a němčiny jsou často poznámky uváděné i v latině.⁵⁵⁷

Četnost, obšírnost a literární úroveň kalendářů je velmi rozdílná. Existuje několik frekventovaných témat, která se stávala předmětem zápisů. Jedním z nejčastějších témat bylo počasí, zejména Borboniův deník zaznamenává porovnání skutečného počasí a předpovědi. Pokud se předpověď velmi mýlila, neodpustili si pisatelé uvést i hanlivé poznámky. Dalším častým tématem byl itinerář, první místo zaujímá v denících Viléma Popela z Lobkowicz. Itinerář je hlavní součástí i deníků Viléma z Rožmberka, Adama z Valdštejna nebo Jana Strialia. Další složkou deníků byla pracovní činnost jejich majitelů, týká se to především Strialiova písařského působení v Českých Budějovicích, lékařské činnosti Matyáše Borbonia, nebo vojenského tažení Václava Pětipeského. Pracovní program si zaznamenávali především nejvyšší zemští úředníci jako Vilém z Rožmberka, Zdeněk, Kryštof a Vilém Popelové z Lobkowicz nebo Adam z Valdštejna. Obsah kalendářových poznámek také někdy tvořily osobní a rodinné záležitosti.⁵⁵⁸

Jednou z hlavních složek poznámek byly záznamy týkající se finančních záležitostí, zvláště pak výdajů. Například Vilém z Lobkowicz si zaznamenával každodenní výdaje v roce 1636. Poslední často zmiňovaným tématem byly současné události z okolního světa. Předkové Mikuláše Dačického z Heslova do kalendářů zapisovali různé události z dějin Kutné Hory, tyto kalendářové zápisky pak sloužily jako základ jejich rodinné kroniky.⁵⁵⁹

Zápisky v kalendářích ze sbírky starých tisků Archivu hlavního města Prahy jsou především finančního charakteru, u některých kalendářů si vedli poznámky úředníci šestipanského úřadu,⁵⁶⁰ do některých si vedla poznámky rada Starého Města

⁵⁵⁵ Aleš STEJSKAL, *Deníky*, s. 116 – 151.

⁵⁵⁶ Petr MAŤA, *Nejstarší české a moravské deníky*, s. 99 – 118.

⁵⁵⁷ Petr MAŤA, *Nejstarší české a moravské deníky*, s. 99 – 118.

⁵⁵⁸ Petr MAŤA, *Nejstarší české a moravské deníky*, s. 99 – 118.

⁵⁵⁹ Josef MIKULEC (ed.), Mikuláš Dačický z Heslova, *Paměti*, Praha 1996.

⁵⁶⁰ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1650.

pražského.⁵⁶¹ Většina kalendářů neobsahuje buď vůbec žádné poznámky, nebo pouze minimum. Drobné poznámky se týkaly hlavně změn v městských radách nebo v purkmistrovském úřadu.⁵⁶² Výjimečně zde byly i hustě popsané kalendáře obsahující poznámky všeho druhu – změny v úřadech, záznamy z městských rad, konání jarmarků, důležité události ve městech i záznamy o počasí.⁵⁶³ Zápisky v těchto kalendářích byly vedeny česky, latinské zápisy se vyskytují pouze výjimečně.

---

⁵⁶¹ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1622.

⁵⁶² AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1646.

⁵⁶³ AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1648.

Závěr

V této diplomové práci jsem se pokusila o nastínění vývoje českých kalendářů v 16. a 17. století. Nejobsáhlejší částí práce byla ta část věnující se kalendářovým tvůrcům. Autoři kalendářů byli mnozí vyhlášení astronomové a lékaři dané doby, přesto se o nich v mnoha případech někdy moc nedozvíme. Největší problém je u neuniverzitních astronomů žijících se především skládáním kalendářů, přestože vydávali kalendáře po několik desetiletí. Důležitou součástí česky vydávaných kalendářů byly překlady cizích autorů, hlavně německého nebo polského původu. Zatímco kalendáře českých autorů především v devadesátých letech 16. století výrazně převažovaly, situace se poté začala obracet, počátkem 17. století bylo vydáváno minimum kalendářů českých autorů, poté se počty začaly vyrovnávat, ale počet překladů začal české kalendáře postupně převyšovat. Podobný problém jako u autorů nastává i u tiskařů, ke většině tiskařů zatím neexistují monografie, k některým najdeme informace velmi strohé povahy. Tiskařské dílny se často dědily v tiskařských rodech a jejich příslušníci pokračovali ve vydávání kalendářů stejného autora jako jejich předchůdci, k lepšímu porozumění slouží tabulka uvedená v příloze.

Pro kalendářový rozbor byly pramenem zejména samotné kalendáře, často dochované v nevyhovujícím stavu, proto právě dochází v třeboňské sbírce k jejich restaurování. Velmi početné sbírky kalendářů v Národním archivu a v Knihovně Národního muzea bohužel nejsou, z důvodu přestaveb jejich institucí, nyní přístupné. Přesto jsou tyto fondy velmi dobře zmapovány a zaznamenány v internetové databázi Manuscriptoria. Kalendáře sloužily jako užitková literatura vycházející každoročně ve velkých nákladech, proto mnohdy jejich typografická stránka nedosahovala vysoké úrovně. Dřevořezy určené na titulní listy byly buď přejímány z jiných tisků, děděny po generace nebo také kopírovány podle cizích vzorů. Rozmístění kalendářových svátků bylo kromě některých pevně stanovených dat značně individuální. Kalendária také často neobsahovala nejnověji uznané svátky.

Přílohou práce je Soupis vydávaných tisků, jehož hlavním zdrojem byl Knihopis a také prameny, v závěru soupisu je uveden krátký přehled kalendářů neobsažených v jinak rozsáhlé knihopisné databázi. Závěrem práce je menší obrazová příloha s ukázkami zajímavých kalendářových stran.

Seznam použité literatury a pramenů

Nevydané prameny

Národní archiv Praha, Archiv pražského arcibiskupství I., sign. B 77, kniha č. 1 – 36.
Archiv hlavního města Prahy, Sběrka starých tisků, sign. 2D 34, kniha č. 1595 – 1669.
Státní oblastní archiv Třeboň, Schwarzenberský archiv, Sběrka rukopisů, sign. C8, kart. č. 1 – 2.

Kvalifikační práce

Petra KRATOCHVÍLOVÁ, *Tištěné kalendáře Ludmily Sedlčanské z 50. a 60. let 17. století*, České Budějovice 2009, bakalářská práce, Filozofická fakulta, Ústav archivnictví a pomocných věd historických Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích 2009.

Literatura

Donald ATTWATER, *Slovník svatých*, Rudná u Prahy 1993.
Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, Praha 2001.
Marie BLÁHOVÁ, *Křesťanský kalendář*, Dějiny a současnost 2, 2000, s. 7 – 12.
Mirjam BOHATCOVÁ, *Obecné dobré podle Melantricha a Veleslavínů*, Praha 2005.
Mirjam BOHATCOVÁ – Josef HEJNIC, *Knihťiskař, Jiří Nigrin a jednolistové proroctví Jindřicha Demetriana*, Sborník Národního muzea v Praze, Serie A, 15, Praha 1981, s. 73 – 92.
Kamil BOLDAN, *Sběrka minucí a pranostik z 15. a 16. století tepelského kláštera premonstrátů*, in: *Minulostí západočeského kraje* 43, 2008, s. 79 – 86.
Jiří BOUŠKA (ed.), *Tadeáš Hájek z Hájku (1525 – 1600)*, Praha 1976.
Josef ČERNÝ, *Krakovské kalendáře na Moravě v 16. – 18. století*, in: *Knihy a dějiny* 5/1-2, 1998, s. 42 – 85.
Václav FRITZ, *Staročeský kalendář se seznamem pevných svátků podle křesťanského kalendáře z XV. a XVI. století*, Hradec Králové.
Stephan FÜSSEL, *Gutenberg and the impact of printing*, Hampshire 2005.
Susanne GREILICH, *Populäre Kalender im vorindustriellen Europa*, Berlin 2006

- Jan HAVRÁNEK – František KAVKA – Karel KUČERA, František ŠMAHEL – Miroslav TRUC, *Stručné dějiny Univerzity Karlovy*, Praha 1964.
- Josef HEYDUK, *Svatí církevního roku*, Praha 2001.
- František HORÁK, *Pět století českého knihtisku*, Praha 1968.
- František HORÁK, *Signety starých českých tiskařů*, Ročenka československých knihtiskařů 24, 1941, s. 35 – 93.
- Karel CHYBA, *Slovník pražských knihtiskařů do roku 1860 a jejich adresy, Miscellanea oddělení rukopisů a vzácných tisků 1*, 1971.
- Josef JIREČEK, *Dějiny literatury české*, Praha 1876.
- Josef JIREČEK, *Rukověť k dějinám literatury české I. -II.*, Praha 1876.
- Karel KADLEC, *Počátky práva autorského*, Časopis Musea Království českého 67, 1893, s. 560 – 587.
- Jaroslava KAŠPAROVÁ, *Zlomek dosud neznámého česky tištěného kalendáře Bartholomea Sculteta z roku 1592 dochovaný ve sbírce hispanik Roudnické lobkowiczské knihovny*, in: *Miscellanea oddělení rukopisů a starých tisků 11*, Praha 1994, s. 109 – 123.
- Jiří KLABZUBA – Věra KOŽNAROVÁ, *Historie a současnost, čas a kalendáře, Aplikovaná meteorologie a klimatologie 1. Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století.*
- Vladimír KLÍMA, *Kalendář mění tvář. Vnímání času v proměnách staletí*, Olomouc 1998.
- Pravoslav KNEIDL, *500 let od vytištění prvního českého kalendáře*, Typografia 87, 1984, s. 179 – 181.
- Pravoslav KNEIDL, *Michael Peterle, přední pražský dřevorytec a tiskař 16. století*, in: *Bibliotheca Strahoviensis 1*, 1995, s. 107 – 119.
- Milan KOPECKÝ, *Úvod do studia staročeských rukopisů a tisků*, Praha 1978.
- R. MARTINČÍK, *Z dějin kalendáře*, Typografia 24, 1913, s. 163 – 165.
- Petr MAŤA, *Nejstarší české a moravské deníky. (Kultura každodenního života v raném novověku a některé nové perspektivní prameny)*, Folia Historica Bohemica 18, 1997, s. 99 – 120.
- Ernst Heinrich MEYER, *Geschichte der Botanik*, Königsberg 1896.
- František PALACKÝ, *O pranostikách a kalendářích českých, zvláště v XVI. století*, Časopis Společnosti Vlasteneckého muzeum v Čechách 3, Praha 1829, s. 33 – 64.
- František PALACKÝ, *Staročeský všeobecný kalendář*, Časopis společnosti

- Vlasteneckého museum v Čechách 3, 1829, s. 105 – 125.
- Jiří PEŠEK, *Jiří Melantrich z Aventýna. Příběh pražského arcitiskaře*, Slovo k historii 32, 1991.
- Andrea POKORNÁ, *Akademický tiskař Pavel Sessius*, in: Sborník k 80. Narozeninám Mirjam Bohatcové, Praha 1999, s. 272 – 278.
- Petr PRACNÝ, *Český kalendář světců*, Praha 1994.
- Václav PUMPRLA, *Knihopisný slovník českých, slovenských a cizích autorů 16. – 18. století*, Praha 2010.
- Milan SALAJKA, *Kalendář, osobní jména a křesťanské svátky*, Praha 1995.
- Antonín SCHILLER, *Několik zpráv o nejstarších českých kalendářích*, Typografia 7, 1894, s. 20 – 21.
- Aleš STEJSKAL, *Deníky nebo úřednické zápisky? Studie k problematice a používání tištěných kalendářů z doby poslední Rožmberků*, in: Archivum Trebonense 10, 2002, s. 116 – 151.
- Cyril STRAKA, *Česká minuce z roku 1485*, Typografia 32, 1925, s. 49 – 54.
- Cyril STRAKA, *O značkách knihtiskařů a knihkupců*, in: Ročenka československých knihtiskařů 9, 1926, s. 59 – 93.
- František TISCHER, *Příspěvek k dějinám cenzury za arcibiskupa Antonína Brusa*, Listy filologické 32, 1905, s. 258 – 271; 376 – 379.
- Zdeněk URBAN, *K dějinám českých kalendářů 16. – 18. století*, in: Práce z dějin Slavistiky 14, Praha 1990, s. 173 – 191.
- Zdeněk URBAN, *Prolegomena k českým verzím lužickosrbských kalendářů A. Mollera*, Acta universitatis Carolinae Phil et Hist 1, Praha 1994, s. 115 – 125.
- Zdeněk URBAN, *Století českého kalendáře*, Praha 1987.
- Emma URBÁNKOVÁ (ed.), *Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století. Dodatky. Díl I. Prvotisky (do r. 1500)*, Praha 1994.
- Petra VEČEŘOVÁ, *Šumanská tiskárna (1585 – 1628)*, Praha 2002.
- Petra VEČEŘOVÁ, *Každodennost pražských tiskařů v 16. na počátku 17. století*, in: Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska, Brno 2006, s. 83 – 97.
- Petr VOIT, *Encyklopedie knihy. Starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století*, Praha 2006.
- Petr VOIT, *Minulost pražského knihtisku*, Praha 1987.
- Josef VOLF, *Dějiny českého knihtisku do roku 1848*, Praha 1909.

Karl Klaus WALTHER, *Lexikon der Buchkunst und der Bibliophilie*, Leipzig 1987.

Zikmund WINTER, *Řemeslnictvo a živnosti XVI. věku v Čechách (1526 – 1620)*, Praha 1909.

František ZAHÁLKA, *Přehled knihtisku: Příručka pro praxi a pro studium „černého umění“*, Praha 1952.

Čeněk ZÍBRT, *O staročeských kalendářích*, Velký slovanský kalendář 17, 1888.

Internetové odkazy

www.knihopis.org (*Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejsatrší až do konce XVIII. století*)

www.manuscriptorium.com (*Evropská digitální knihovna rukopisů*)

Seznam zkratk

AHMP – Archiv hlavního města Prahy

a n. – a následující

APA – Archiv pražského arcibiskupství

B. m. t. a n. – bez místa, tiskaře a nálezu

B. t. a n. – bez tiskaře a nálezu

kart. – karton

NA – Národní archiv

např. – například

nar. – narozen

n. l. – našeho letopočtu

př. n. l. – před naším letopočtem

s. – strana

sign. – signatura

SOA – Státní oblastní archiv

SVTI – Sběrka starých tisků

tj. – to jest

tzv. – takzvané

zemř. – zemřel

4. PŘÍLOHY

4.1 SOUPIS TIŠTĚNÝCH KALENDÁŘŮ V ČECHÁCH V LETECH 1570 – 1670

Hlavním pramenem tohoto soupisu je Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století a některé kalendáře uložené v Národním archivu ve fondu „Archiv pražského arcibiskupství“ a v Archivu hlavního města Prahy ve Sbírce starých tisků. Soupis je řazen abecedně. Soupis obsahuje pořadové číslo, název tisku nebo jméno autora, číslo knihopisu případně místo uložení, místo vydání, jméno tiskaře, datum vydání, počet stran, rozměry a opis titulního listu. Soupis obsahuje všechny kalendáře vzniklé mezi léty 1570 až 1670, tedy Minucí, Pranostiky a všechny druhy kalendářů – Hospodářské a kancelářské, hvězdářské a ostatní. Místa uložení kalendářů jsou různá – velké množství kalendářů je uloženo v Knihovně Národního muzea, v Národní knihovně, v lobkovické knihovně v Roudnici nad Labem, v Národním archivu v Praze, Moravském zemském archivu v Brně, v Archivu hlavního města Prahy nebo ve Státním oblastním archivu v Třeboni. Vývoj vydávání kalendářů českými a cizími autory je popsán v Příloze Graf č. 1.

1.

BACHÁČEK Z NAUMĚŘIC, Martin

K00922

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům a kupcům obchody vedoucím pro zapsání potřebných věcí.

Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1593

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský | ku potřebě Vředlnijkům, Pjsařům, Prokurátorům a Kupcům obchody wedaucým | pro zapsání potřebných věcí. K Léthu Páně M.D.XCIII [= 1594] po přestupném Lethu (druhému). (Kalendář wydany z Včenij Pražského | ku Poctiwosti a Gménu Geho milosti Wysoce Vrozeného Pána | Pána Adama z Hradce | na Hradcy | Hluboké | Telči a Polné | ec. Geho Milosti Cýsařské ec. Raddy | Komornijka a Neywyšsijho Purgkrabě Králowstwij Českého | Pána swého laskawě a dobrotiwě přjznejého. K Orlogi celému Pražskému | od Mistra Martina Bacháčka Nauměřského z Nauměřic k Létu Páně M. D. XCIIIv [= 1594]. Wytisstený w Starém Městě Pražském v Giřijka Jakubea Dačického. [1593]

2.

BACHÁČEK Z NAUMĚŘIC, Martin

K00927

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení země České pořádně spravený a vydaný.
Praha, Schumann Jan, 1593
16 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hvězdářský k psaní ku položení Země České pořádně spravený a vydaný. Od M. Martina Bacháčka Nauměřského z Nauměřic: K Léthu Páně: M.D.XCIII [=1593]. W němž se y Saudowé Králowstwj Českého pokládaj. Wytisštěno w Starém Městě Pražském | v Jana Ssumana [1592].

3.

BACHÁČEK Z NAUMĚŘIC, Martin

AHMP,SVTI, 2D34, 1595

Kalendář nový hvězdářský k psaní.
Praha, Sedlčanský Daniel, 1594
25 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Nowý Hvězdářský k psaní vydaný. K Orlogi celému a horizontu Pražskemu Od M. Martina Bacháčka Nauměřského z Nauměřic k Léthu Páně M. D. XCV. [=1595] hrudnému. Wytisťiený w Starém Městě Pražském v Danyele Sedlčanského.

4.

BACHÁČEK Z NAUMĚŘIC, Martin

K00923

Kalendář hospodářský a kancelářský.
B.m.t.a n., 1594
ST

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský ... k Léthu Páně MD.XCV (1595) ... 1594.

5.

BACHÁČEK Z NAUMĚŘIC, Martin

K00924

Kalendář hospodářský a kancelářský.
B.m.t.a n., 1595
ST.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský ... k Léthu Páně MC XCVI (1596) ... 1595.

6.

BACHÁČEK Z NAUMĚŘIC, Martin

K00925

Kalendář hospodářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.
Praha, Schumann Jan-tiskárna, 1605
17 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský | ku potřebě Auřednjkům Pjsářum | Prokurátorům | Kupc m] | Hystorykům, a Obchody wedaucým | vydaný od M. Martina

Bachačka Nauměřskýho z Nauměřjc z Včeníj Pražského (Nowý Kalendář Kancelářsky a Hospodářský | s pilnosti sepsáný ku Poctiwosti a gménu Wysoce Vrozeného Pána | Pana Wolffa Nowohradskýho z Kołowrat na Lnářich, Wimberce a Wopálce | Ržimského Cýsaře Geho milosti Raddy, a Neywyžssijho Sudijho Králowstwij Czeského) K Létu Paně MDCVI. [=1606] po přestupnem druhemu a hrudnému. Wytisstěn w Starém Městě Pražském w Impressy Ssumanské. [1605].

7.

BACHÁČEK Z NAUMĚŘIC, Martin

K00926

Kalendář hospodářský ku potřebě úředníkům, pisařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Schumann Jan-tiskárna, 1606

30 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský | ku potřebě Auřednjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | Hystorikům | a Obchody, wedaucým | wydaný od M. Martina Bacháčka Nauměřskýho z Nauměřic z Včeníj Pražského (Nowý Kalendář Kancelářský a Hospodářský | s pilnosti sepsáný ku Poctiwosti a gménu Wýsoce Vrozeného Pána | Pana Přecha z Hoděgowa na Konopissti | Tloskowě | Milliwsstě a Lčowicých etc. Geho milosti Cýsaře Ržimského Raddy) k Létu Páně MDCVII. [=1607] po přestupném třetjmu. Wytisstěn w Starém Městě Pražském w Ympressý Ssumanské [1606].

8.

BACHÁČEK Z NAUMĚŘIC, Martin

K00928

Minucí a pranostika učení pražského.

Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1592

54 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka Včeníj Pražského | (wydaná z Včeníj Pražského | ku Poctiwosti a Gménu Gehomilosti Wysoce Vrozeného Pána, Pana Adama z Hradce | na Hradcy | Hluboké | Telči a Polné er. Geho milosti Cýsařské er. Raddy | Komornjka, a Neywysssjho Kancléře Králowstwij Czeského | Pána swého laskawě a dobrotiwě přjzniwého. K Orlogi celému Pražské) | od Mistra Martina Bacháčka Nauměřského z Nauměřic: Wydaná k Létu Páně M. D. XC III. [=1593] hrudnému. (Wytisstěna w Starém Městě Pražském v Giřijka Dačického.) (1592).

9.

BACHÁČEK Z NAUMĚŘIC, Martin

K00929

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, Schumann Jan - tiskárna, 1606

8 s. ; 12°.

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka z Včeníj Pražského od M. Martina Bachačka Nauměřskýho z Nauměřic (Minucý a Pranostyka ku položenj slawného Králowstwij Czeského | k Orlogí celému Pražskému | Začínage den a hodiny od západu Slunce i wydaná k v poctiwosti a Gménu Wýsoce Vrozeného Pána | Pana Přecha z Hoděgowa na Konopissti | Tloskowě | Miliwsstě | Lčiwocých etc. G. M. Cýsaře Ržjmského Raddy od M. Martina Bachačka Nauměřskýho z Nauměřic. Rektora Včeníj Pražskeho) k Létu Páně MDCVII. [=1607] po přestupném třetjmu. [Staré Město, Impresí Šumanská, 1606.]

10.

BANDORKOWIC, Jan

K00950

Krakovský kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Olomouc, Hradecký z Kružnova Mikuláš, 1633

46 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Krakowský Kalendář Hospodářský a Kancelářský | ku potřebě Auřednjčkům | Pjsařuom Prokurátorům | Kupcům | a obchody wseligaké wedaucým. Wydaný k Léthu Páně po Přestupném Druhému M. DC. XXXIII. [=1634.] Od M. Jana Bandorkowice | w Filozoffij Doktora a Hwězdáře Krakowského. Cum Gratia & Priuilegio S. C. M. Wytisstěn w Hoľomaucy | v Mikul'ásse Hradeckého. [1633]

11.

BASILIVS Z DEUTSCHENBERKA, Daniel

K00995

Nový a starý s pranostikou a historiemi kalendář ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Stříbrský Jan Vašek, 1617

34 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý a Starý S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancell'ářský ku potřebě Auřednjčkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně M. DC. XVIII. [=1618] po Přestup: II. Wytisstěn w Praze v Jana Střjbrského. [1617?]

12.

BASILIVS Z DEUTSCHENBERKA, Daniel

K00996

Nový a starý s pranostikou a historiemi kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Stříbrský Jan Vašek, 1622

34 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý a Starý| S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancell'ářský ku potřebě Auřednjčkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně M. DC. XXIII. [=1623] po Přestupném Třetijmu a Hrudnému. Wytisstěn w Praze v Jana Střjbrského. [1622?]

13.

BASILIVS Z DEUTSCHENBERKA, Daniel

K00990

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Stříbrský Jan Vašek, 1623

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancell'ářský | ku potřebě Auřednjčkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně N.DC.XXIII.[=1624] Přestupnému. Wytisstěn w Praze v Jana Střjbrského.[1623?]

14.

BASILIUS Z DEUTSCHENBERKA, Daniel

K00990a

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Stříbrský Jan Vašek, 1624

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.XXV. [=1625] po Přestupném Prwnjmu a Hrudnému. Wytisstěn w Praze v Jana Střjbrského. [1624?]

15.

BASILIUS Z DEUTSCHENBERKA, Daniel

K00991

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sessius Pavel, 1625

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský, ku potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.XXVI. [=1626] po Přestupném Druhému. Wytisstěn w Praze v Pawla Sessya. [1625?]

16.

BASILIUS Z DEUTSCHENBERKA, Daniel

K00992

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sessius Pavel, 1626

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům, a Obchody wedaucým. K Létu Páně M.DC.XXVII. [=1627] po Přestupném Třetjmu. Od Danyeje Basylia z Deutschenbergku ec. Obogjch Práv Doktora. Wytisstěn w Starem Městě Pražském v Pawla Sessya. [1626?]

17.

BASILIUS Z DEUTSCHENBERKA, Daniel

K00993

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sessius Pavel, 1627

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a kancelářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům, a Obchody wedaucým. K Létu Páně M.DC.XXVIII. [=1628] po Přestupném Třetjmu. Danyeje Basylia z Deutschenbergku ec. Obogjch Práv Doktora. Wytisstěn w Nowém Městě Pražském v Pawla Sessya. [1627?]

18.

BASILIUS Z DEUTSCHENBERKA, Daniel

K00994

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sessius Pavel, 1628

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kůpcům a Obchody wedaucým. k Létu Páně M.DC.XXIX. [=1629] po Přestupném Prwnjmu. Od Danyeje Bazylia z Deutschenbergku ec Obogjch Práv Doktora. Wytisštěný w Starém Městě [!] Prazském [!] v Pawla Sesse. [1628?]

19.

BASILIUS Z DEUTSCHENBERKA, Daniel

K00989

Minucí nová a pranostika s pilností sepsaná a vydaná.

Praha, Stříbrský Jan Vašek, 1615

66 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucý Nowá a Pranostyka | s pilnosti sepsaná a vydaná | od Danyeje Bazylia z Deutschenbergku | obogjch Práv Doktora | k Léta Páně M. DC. XV. [=1615] po Přestupném Třetjmu. (Wytisštěno w Praze | v Jana Střjbrskeho.)

20.

BERNARD

K01074

Minucí s aspekty a nebo s vyznamenáním.

B. m. t. a n., 1595

56 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucý s Aspekty | a nebo s vyznamenánijm (:co by kdy měl činiti a neb zanechati:) Skrze Mistra Bernharda Krakowské° | ec. w Vměnij Filozowském Doktora | Slavného Včenij Krakowského Hvězdáře | k Léthu Páně M. D. LXXXXv. [=1595] po Přestupném Třetijmu a Hrudnému ...Swatkové weyročnij a Slawnostij w Kalendáři pořad se nagdau.

21.

CZARNOWSKI, Zygmund

K01723

Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1660

42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Pražský Nowý KAlendář Hospodářský a Kancelářský | s Pranostykau Hvězdářskau | ku Potřebě Auřednjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Zygmunta Czarnowského | w Filozoffij a Vměnj Lékařském Doktora | a Králowského Polského Města Dánska Mathemat: K Létu Páně Přestupnému M. DC. LX[=1660.] S obzwlásstnjm Powolenjm a Approbati Welebné Consistoře Pražské. Wytisštěný w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliasse.

22.

CZARNOWSKI, Zygmund

K01724

Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1660
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Pražský Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský | s Pranostykau Hwězdářskau | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Zygmun da Czarnowského | w Filozoffij a Vměnj Lékařském Doktora | a Králowského Polského Města Dánska Mathemat: K Létu Páně Hrudnému a po Přestupném prwnjmu M. DC. LXI. [=1661.] S obzwlásstnjm Powolenjm a Approbati Welebné Consistoře Pražské Wytisstěny w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. [1660 ?]

23.

CZARNOWSKI, Zygmund

K01725

Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1662
42 s.

Opis titulního listu: Pražský Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský | s Pranostykau Hwězdářskau ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Zygmun da Czarnowského | w Filozoffij a Vměnj Lékařském Doktora | a Králowského Polského Města Dánska Mathemat: K Létu Páně po Přestupném Druhému M.DC.LXII. [=1662.] S obzwlásstnjm Powolenjm a Approbacý Welebné Consistoře Pražské Wytisstěny w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse.

24.

CZARNOWSKI, Zygmund

K01726

Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1662
40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Pražský Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský | s Pranostykau Hwězdářskau | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný | Od Zygmun da Czarnowského | w Filozoffij a Vměnij Lékařském Doktora | a Králowsk: Polského Města Dánska Mathematyka. K Létu Páně Hrudnému | a po Přestupném Třetjmu. M. DC. LXIII. [=1663.] S obzwlásstnjm Powolenjm a Approbacý Welebné Consistoře Pražské | Wytisstěny w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. [1662 ?]

25.

CZARNOWSKI, Zygmund

K01727

Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1663
40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Pražský Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský | s Pranostykau Hwězdářskau | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný | Od Zygmunta Czarnowského | w Filozoffij a Vměnij Lékařském Doktora | a Králowsk: Polského Města Dánska Mathematyka. K Létu Páně Přestupnému. M. DC. LXIV. [=1664] S obzwlásstnjm Powolenjm a Approbacý Welebné Consistoře Pražské | Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. [1663.]

26.

CZARNOWSKI, Zygmund

K01728

Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1664
40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Pražský Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský | s Pranostykau Hwězdářskau | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prakuratorům | Kupcům | a Obchody wseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný | Od Zygmunta Czarnowského | w Filozoffij a Vměnij Lékařském Doktora | a Králowsk: Polského Města Dánska Mathematyka K Létu Páně po Přestupném prwnjmu. M. DC. LXV. [=1665] S obzwlásstnjm Powolenjm a Approbacý Welebné Consistoře Pražské | Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. [1664 ?]

27.

CZARNOWSKI, Zygmund

K01729

Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1665
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Pražský Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský | s Pranostykau Hwězdářskau | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný | Od Zygmunta Czarnowského | w Filozoffij a Vměnij Lékařském Doktora | a Králowsk: Polského Města Dánska Mathematyka. K Létu Páně Hrudnému a po Přestupném Druhému. M. DC. LXVI. [=1666.] S obzwlásstnjm Powolenjm a Approbacý Welebné Consistoře Pražské | Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. [1665.]

28.

CZARNOWSKI, Zygmund

K01731

Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1668
43 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Pražský Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský | s Pranostykau Hvězdářskau | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný | Od Zygmunďa Czarnowského | w Filozoffij a Vměnij Lékařského Doktora | a Králowšk: Polského Města Dánska Mathematyka. K Létu Páně Hrudnému a po Přestupném Prwnjmu. M. DC. LXIX. [=1669.] S obzwlásstnjm Powolenjm a Approbacy Welebné Consistoře Pražské | Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. [1668 ?]

29.

CZARNOWSKI, Zygmund

K01732

Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1669
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Pražský Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský | s Pranostykau Hvězdářskau | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný | Od Zygmunďa Czarnowského | w Filozoffij a Vměnij Lékařském Doktora | a Králowšk: Polského Města Dánska Mathematyka. K Létu Páně po Přestupném Druhému. M. DC. LXX. [=1670] S obzwlásstnjm Powolenjm a Approbacy Welebné Consistoře Pražské | Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. [1669 ?]

30.

CZARNOWSKI, Zygmund

K01733

Pražský nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1670
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Pražský Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský | s Pranostykau Hvězdářskau | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný | Od Zygmunďa Czarnowského | w Filozoffij a Vměnij Lékařském Doktora | a Králowšk: Polského Města Dánska Mathematyka. K Létu Páně Hrudnému a po Přestupném Třetjmu. M. DC. LXXI. [=1671] S obzwlásstnjm Powolenjm a Approbacy Welebné Consistoře Pražské | Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. [1670.]

31.

CZERNEK, Jan

K01745

Krakovský kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Olomouc, Hradecká z Kružnova Dorota, 1654
40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Krakowský Kalendář | Hospodářský a Kancelářský | ku potřebě Auředlnjkům | Pjsářům | Prokurátorům | Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. Wydaný k Létu Páně po Přestupnév druhév M. DC. LIV. [=1654.] Od M. Jana Ondřege Czerneka | w Philosop Doktor a Hwězdář w Krakowě. Cum Gratia & Privilegio S. C. M. Wytisstěn w Olomaucy | de Licentia Superiorum, v Doroty Hradecké.

32.

ČERNOMOSTSKÝ, Václav

NA, APA I., B 77, 2304

Nový s pranostikou hvězdářskou kalendář.

Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1668

4°.

Opis titulního listu: Nový s pranostikou hvězdářskou kalendář od Václava Černomostského na léto 1669.

33.

ČISTÝ, Krystyán

NA, APA I., B77, 2301

Nový kalendář ku potřebě hospodářům, písarům.

Praha, Kastner Adam, 1665

4°.

Opis titulního listu: Nový kalendář ku potřebě hospodářům, písarům.

34.

ČISTÝ, Krystyán

K01788

Nový kalendář ku potřebě úředníkům, písarům prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanský Daniel-dědici, 1688

42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Ku Potřebě Hospodářům Pjsarům a wsseligaké obchody wedaucým. S připogenau welkau Praktykau Hwězdářkau. (!) K Létu Páně M. DC. LXVIII. [=1668] Přestupnému | S pil'nosti sepsaný a wydaný Od M. Krystyána Czjstého, Vměnj Hwězdářského Mil'ownjka. Wytisstěný w Praze | v Děďičů Danyele Sedlčanského | od Dominyka Schmjda. (1668.);

35.

DACHNOWSKI Z DACHNOWA, Jerzy

K01809

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písarům prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanský Jiří, 1633

34 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský [!] ku potřebě Auředlnjkům Pjsarům Prokurátorům Kupcům a Obchodnjům. K Létu Páně: M. DC. XXXIII. [=1634.] Po přestupném druhému. Wydaný Od M. Jiřího Dachnowského z Dachnowa w Poznánj. S povolenjm Wrchnostj Oswjceného a Neywywýsseněgssjho Knjzete Pána, Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu ec. Arcy Biskupa Pražského. Wytisstěný u Giřjka Sedlčanského. [1633?]

36.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01820

Kalendář. Hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Bylina Jan ml., 1637

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: KALENDARĚ. HOspodářský a Kancellářský ku Potřebě Auřednjkům Pjsařům Kupcům Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně: M. DC. XXXVIII. [=1638] po Přestupném Druhému. Wydaný od Jana Krystoffa Daysygnera Mostského ec. S powolenjm Neyoswjcenegssijho Knjžete a Pána, Pana Kardynala [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu Arcybiskupa Pražského. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Jana Byliny. (1637?);

37.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01821

Historický kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Bylina Jan ml., 1639

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: HYSTORYCKY Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně: M. DC XL [= 1640] Prestupnému. Wydaný Od M. Jana Krysstoffa Daysygnera Mostského ec. S powolenjm Wysoce Oswjceného Knjžete a Pána Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu Arcy Biskupa Pražského Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Jana Byliny. (1639?);

38.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01822

Historický kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Bylina Jan ml., 1640

34 s. ; 4°.

Opis titulního listu: HYSTORICKY KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně: M. DC. XXXXI. [=1641] po Přestupném Prwnjmu. Wydaný Od M. Jana Krystoffa Daysygnera Mostského ec. S powolenjm Wysoce Oswjceného Knjžete a Pána Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu Arcy Biskupa Pražského. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Jana Byliny (1640?);

39.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01823

S pranostikou a historiemi kalendář hospodářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Bylina Jan ml., 1642

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancelářský k zapisowánj a poznamenánj wseligakých wěcý ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým. wydaný od M. Jana Krystoffa Daysygnera Mostského ec. K Létu Páně M DC XXXXII. [=1642] po Přestupném Druhému. Wytisstěný w Staré Praze v Jana Byliny. (1641?);

40.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01824

S pranostikou a historiemi kalendář hospodářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Bylina Jan ml., 1642

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowánj a poznamenánj wseligakých wěcý ku potřebě Auřednjům Pjsařům Hystorykům Kupcům a Obchody wedaucým. wydaný Od M. Jana Krystoffa Daysignera. k Létu Páně M. DC. XXXXIII. [=1643] po Přestupném Třetjmu. S Powolenjm Wrchnosti Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Jana Byliny. (1642?);

41.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01825

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1643

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjům Pjsařům Prokurátorům a Obchody wseligaké wedaucým. S pilnostj sepsaný a wydaný Od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského ec. K Létu Páně: M DC XXXXIII. [=1644] Přestupnému a Hrudnému. S Powolenjm Jeho Mil: Wysoce Oswjceného Knjžete a Pána Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu Arcybiskupa Pražského ec. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssypaře. (1643?);

42.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01826

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1644

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. S pilnostj sepsaný a wydaný Od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského ec. K Létu Páně: M DC XXXXV [=1645] Po Přestupném Prwnjmu. Cum Gratia & Privilegio S. Caesarae Regiae; Majestatis. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssypaře. (1644?);

43.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01827//

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1645

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligake wedaucým. S pilnosti sepsaný a wydaný od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského ec. K Létu Páně: M. DC. XXXXVI. [=1646] Po Přestupném Druhému. Cum Gratia & Privilegio S. Caesareae Regiae; Majestatis. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssypaře. (1645?);

44.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01828

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1646

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodařský a Kancellářský ku Potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S pilnosti sepsaný a wydaný: Od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského ec. K Létu Páně M. DC. XXXXVII. [=1647] Hrudnému a po Přestupném Třetjmu. Cum Gratia & Priuilegio Sacrae Caesareae Regiae; Majestatis. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssýpaře. (1646?);

45.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01829

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1647

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodařský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S pilnosti sepsaný a wydaný: Od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského ec. K Létu Páně: M. DC. XXXXVIII. [=1648] Přestupnému. Cum Gratia & Privilegio Sac: Caes. Regiae; Majestatis, Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssýpaře. (1647?);

46.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01830

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1649

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodařský a Kancellářský ku potřebě Vředlnijkům Pijsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau pilnosti sepsaný a wydaný Od M. Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského Lékaře a Poéty ec. K Létu Páně: M. DC. L. [=1650] po Přestupnému Druhému. Cum Gratia & Privilegio Sacae: Caesae. Regiaeqz; Majestatis. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssýpaře. (1649?);

47.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01831

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1650

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodařský a Kancellářský ku Potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau pilnosti sepsaný a wydaný Od M. Jana Krystoffa Daysignera Mostského Lékaře a Poéty ec. K Létu Páně: M. DC. LI. [=1651] po Přestupném Třetjmu. Cum Cratia [!] & Privil: Sac: Caes: Regiaeqz; Majestatis. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssýpaře. (1650?);

48.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01832/

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1651

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau. Kalendář Hospodařský a Kancellářský ku Potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau pilnosti sepsaný a wydaný Od M. Jana Krystoffa Daysignera Mostského Lékaře a Poéty ec. K Létu Páně: M. DC. LII. [=1652] Hrudnému a Přestupnému Cum Gratia & Privil: Sac: Caes: Regiaeqz; Majestatis, Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssýpaře. (1651?);

49.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01833

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípařová Ludmila, 1652

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodařský a Kancelářský ku Potřebě Auředlnjkům Pijšařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti wydaný a sepsaný Od Jana Krystoffa Daysignera Mostského Lékaře a Poéty ec. K Létu Páně M. DC. LIII. [=1653] Po Přestupném Prwnjmu: Cum Gratia & Privil: Sac: Caesareae Regiaeqz Majestatis, Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lidmilly Ssypařowé. (1652?);

50.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01834

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1653

44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodařský a Kancelářský ku Potřebě Auředlnjkům Pijšařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského w Filozoffij a Vměnj Lékařském Doktora. K Létu Páně M. DC. LIV. [=1654] Po Přestupném Druhému: Cum Gratia & Privil: Sac: Caesareae Regiaeqz Majestatis, Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Vrbana Goliásse. (1653?);

51.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01835

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1654

44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodařský a Kancelářský ku Potřebě Auředlnjkům Pjšařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského w Filozoffij a Vměnj Lékařském Doktora. K Létu Páně M. DC. LV. [=1655] Hrudnému a po Přestupném Třetjmu. Cum Gratia & Privil: Sac: Caesareae Regiaeqz Majestatis. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Vrbana Golliásse. (1654?);

52.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01836

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1655

42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodařský a Kancelářský ku Potřebě Auředlnjkům Pijšařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského w Filozoffij a Vměnj Lékařském Doktora. K Létu Páně M. DC. LVI. [=1656] Přestupnému. Cum Gratia & Privil: Sac: Caesareae

Regiaeqz Majestatis. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Urbana Golliásse. (1655?);

53.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01837

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1656

44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodařský a Kancellářský ku Potřebě Auředlnjkům Pijšařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského w Filozoffij a Vměnj Lékařském Doktora. K Létu Páně M. DC. LVII. [=1657] přestupném Prwnjmu. Cum Gratia & Privil: Sac: Caesareae Regiaeqz Majestatis. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Urbana Golliásse. (1656?);

54.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01838

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1657

42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodařský a Kancellářský ku Potřebě Auředlnjkům Pijšařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského w Filozoffij a Vměnj Lékařském Doktora. K Létu Páně M. DC. LVIII. [=1657] Hrudnému a po Přestupném Druhému. Cum Gratia & Privileg: Sac: Caesareae Regiaeqz Majestatis. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Urbana Golliásse. (1657?);

55.

DAYSYGNER, Johann Christof

K01839

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1658

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodařský a Kancellářský Ku Potřebě Auředlnjkům Pjšařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Jana Krystoffa **Daysygnera** Mostského w Filozoffij a Vměnj Lékařském Doktora. K Létu Páně M. DC. LIX. [=1659] Po Přestupném Třetjmu. Cum Gratia & Privileg: Sac: Caesareae Regiaeqz Majestatis. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Urbana Golliásse. (1658?);

56.

DOBŘENSKÝ Z SCHWARZBRUCKU, Jakub Jan Václav K02006

Nový s pranostikou hvězdářskou kalendář.

Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1664
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý s Pranostykau Hwězdářskau Kalendář podle naprawenj Ržehoře XIII. Papeže Léta 1581. a Weřegného Rozhl'assenj y také Slawného Wyrčenj Cýsaře Rudolffa II. w Král'owstwj Českém a giných Zemjch k němu přiwtělených wydaného Léta 1584. Obsahugjcy přes celý Rok, dle Swato Swatého Ržjmského a Swatého Hlawnjho Kostela Pražského Pořádku, Swátky a Památky w Králowstwj Českém od starodáwna zachowáwané. Wydaný a s pilnosti sepsaný od Wácl'awa Czerno Mostského Fil'ozoffie a Medycyny Doktora Mathematyckého Vměnij obzwl'ásstnjho Milownjka. Na Léto Páně po Přestupném prwnj: M. DC. LXV. [= 1665] Cum facult: Eminent: Princ: Cardinalis ab [Arnošt Vojtěch] Harrach, Archi Episc: Prag: W Měště Lytomyssli wytiskl Jan Arnolt. (1664?);

57.

DOBŘENSKÝ Z SCHWARZBRUCKU, Jakub Jan Václav K02007

Nový s pranostikou hvězdářskou kalendář.

Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1665
44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý s Pranostykau Hwězdářskau Kalendář podle naprawenj Ržehoře XIII. Papeže Léta 1581. a Weřegného Rozhl'assenj y také Slawného Wyrčenj Cýsaře Rudolffa II. w Král'owstwj Českém a giných Zemjch k němu přiwtělených wydaného Léta 1584. Obsahugjcy přes celý Rok, dle Swato Swatého Ržjmského a Swatého Hlawnjho Kostela Pražského Pořádku, Swátky a Památky w Králowstwj Českém od starodáwna zachowáwané. Wydaný a s pilnosti sepsaný Od Wácl'awa Czerno Mostského Fil'ozoffie a Medycyny Doktora Mathematyckého Vměnij obzwl'ásstnjho Milownjka. Na Léto Páně Hrudné po Přestupném druhé: M. DC. LXVI. [= 1666] Cum Facult: Eminent: Princ: Cardinalis [Arnošt Vojtěch] ab Harrach, Archi Episc: Prag: W Měště Lytomyssli wytiskl Jan Arnolt. (1665?);

58.

DOBŘENSKÝ Z SCHWARZBRUCKU, Jakub Jan Václav K02008

Nový ! s pranostikou hvězdářskou kalendář.

Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1666
40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowy (!) s Pranostykau Hwězdářskau Kalendář podle naprawenj Ržehoře XIII. Papeže Léta 1581. a Weřegného Rozhl'assenj y také Slawného Wyrčenj Cýsaře Rudolffa II. w Král'owstwj Českém a giných Zemjch k němu přiwtělených wydaného Léta 1584. Obsahugicý přes celý Rok, dle Swato Swatého Ržjmského a Swatého Hlawnjho Kostela Pražského Pořádku, Swátky a Památky w Králowstwj Českém od starodáwna zachowáwané. Wydaný a s pilnostj sepsaný Od Wácl'awa Czerno Mostského Fil'ozoffie a Medycyny Doktora Mathematyckého Vměnij obzwl'ásstnjho Milownjka Práce Třetj. Na Léto Páně po Přestupném Třetj: M. DC.

LXVII. [= 1667] Cum Facult: Eminent: Princ: Cardinalis [Arnošt Vojtěch] ab Harrach, Archi Episc: Prag: W Měště Litomyssli wytiskl Jan Arnolt. (1666?);

59.

DOBŘENSKÝ Z SCHWARZBRUCKU, Jakub Jan Václav K02010

Nový s pranostikou hvězdářskou kalendář.

Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1668

42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý s Pranostykau Hwězdářskau Kalendář podle naprawenj Ržehoře XIII. Papeže Léta 1581. a Weřegného Rozhl'assenj y také Slawného Wyrčenj Cýsaře Rudolffa II. w Králowstwj Českém a giných Zemjch k němu přiwtěřených wydaného Léta 1584. Obsahugicý přes celý Rok, dle Swato Swatého Ržjmského a Swatého Hlawnjho Kostela Pražského Pořádku, Swátky a Památky w Králowstwj Českém od starodáwna zachowáwané. Wydaný a s pilnosti sepsaný Od Wácl'awa Czerno Mostského Filozoffie a Medycyny Doktora Matematyckého Vměnj obzwlásstnjho Milownjka Práce Pátá. Na Léto Páně Hrudné a po Přestupném Prwnj: M. DC. LXIX. [= 1669] Cum Facultate Venerabilis Consistorij Pragensis, W Litomyssli wytiskl Jan Arnolt z Dobroslawjna. (1668?);

60.

DOBŘENSKÝ Z SCHWARZBRUCKU, Jakub Jan Václav K02011

Nový s pranostikou hvězdářskou kalendář.

Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1669

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: [Nowý s Pranostykau Hwězdářskau Kalendář podle naprawenj Ržehoře XIII. Papeže Léta 1581. a Weřegného Rozhl'assenj y také Slawného Wyrčenj Cýsaře Rudolffa II. w Králowstwj Českém a giných Zemjch k němu přiwtěřených wydaného Léta 1584. Obsahugicý přes celý Rok, dle Swato Swatého Ržjmského a Swatého Hlawnjho Kostela Pražského Pořádku, Swátky a Památky w Králowstwj Českém od starodáwna zachowáwané. Wydaný a s pilnostj sepsaný Od Wácl'awa Czerno Mostského Filozoffie a Medycyny Doktora Matematyckého Vměnij obzwlásstnjho Mil'ownjka Práce Ssestá Na Léto Páně po Přestupném Druhé: 1670. Cum Facultate Venerabilis Consistorij Pragensis, W Litomyssli wytiskl Jan Arnolt z Dobrowlawjna.] (1669?);

61.

DYMOWSKI, Jan

K02181

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Olomouc, Ettel Vít Jindřich, 1658

44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wsseliké wedaucým. Wydaný k Léto Páně. M. DC. LIX. [= 1659]. Od M. Jana Dymowského, Ordina: Astro: Professor: a nařizeného Hwězdáře w Slawném Měště Krakowě. Cum Gratia & Generali privilegio S. C. M. W Holomaucy v Wjta Gindřicha Ettele. [1658?]

62.

ESPICH, Wolfgang Sigmund

K02376

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1641

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. K Léthu Páně: M. DC. XXXXII. [=1642] Hrudnému a po Přestupném Druhému. S pilnosti sepsaný Od Wolffganga Zygmunda **Espicha** ec. S Dowolenijm G. M. Wysoce Oswjceného Knjžete a Pána Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu Arcy Biskupa Pražského ec. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssypaře. (1641?);

63.

ESPICH, Wolfgang Sigmund

K02377

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1643

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kúpcům a Obchody wseli gaké wedaucým. K Létu Páně: M. DC. XXXXIII. [=1643] po Přestupném třetjmu. S pilnosti sepsaný Od Wolffganga Zykmunda **Espicha**. S Dowolenjm G. M. Wýsoce Oswjceného Knjžete a Pána Pana Kardynala [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu Arcy Biskupa Pražského. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssypaře.

64.

FABRICIUS, Paul

K02410

Pranostika hvězdářská.

Praha, Mauřenín Tobiáš, 1587

8 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Pranostyka Hwězdářská | k Létu od Narozenij Syna Božijho Pána a Spasytele nasseho Gezu Krysta M. D. LXXXVIII. [=1588] Přestupnému. Wydaná Od Pawla Fabrycia Gehomilosti Cýsařské Hwězdáře | a w Lékařstwij Doktora ... [V Praze] (Tobiáš [v tištěné versi Knihopisu chybně "Mikuláš"] Mauřenin) [1587 ?].

65.

FABRICIUS, Paul

K02411

Pranostika hvězdářská.

B. m. t. a n., 1589

4 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Pranostyka k létu po narozenij Krysta Pána Spasytele a Wykupitele nasseho | M. D. XC. [=1590]. Hrudnému | a po přestupném druhému skrze

Pawla Fabrycy a Gehomilosti Cýsaře Ržijmského | ec. Mathematyka | a w lékařském
vměnj Doktora | wydaná ...

66.

FRYDBERGER, Tomáš Bernard

K02622

Kalendář hospodářský a kancelářský.

Praha, Šípař Jiří, 1643

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | se wssým během Planet
Oblohy Nebeské | s Ztměnjm Slunce y Měsýce | s Proměnami Powětřij | s přirozeným
Prognosticyrowánjm: Na Sstiasný Rok po Narozenj Pána a Spasytele nasseho GEžjsse
Krysta M. DC. XXXXIII. [= 1644]. Genž gest Hrudný a Přestupný. Ku položenj
Slawného Králowstwj Českého a Zemj k němu přiwtělených S pilnosti sepsán a wydán
Od Tomásse **Frydbergera** Městeckého w Filozoffij w Vměnj Lekařském Doktora.
Wytisstěny w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssypaře. [1643?]

67.

FRYDBERGER, Tomáš Bernard

K02623

Kalendář hospodářský a kancelářský.

Praha, Šípař Jiří, 1644

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | se wssým během Planét
Oblohy Nebeské | s Ztměnjm Slunce y Měsýce | s Proměnami Powětřij | s přirozeným
Prognosticyrowánjm: Na Sstiasný Rok po Narozenj Pána a Spasytele nasseho GEžjsse
Krysta M. DC. XXXXV. [=1645] Genž gest po Přestupném Prwnj. Ku Položenj
Slawného Králowstwj Českého | a Zemj k němu přiwtělených | S pilnosti sepsán a
wydán Od Tomásse **Frydbergera** Městeckého | w Filozoffij a w Vměnj Lékařském
Doktora. Wytisstěny w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssypaře. [1644?]

68.

GEBLER, Jeroným starší

K02637

*Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům,
kupcům a obchody všelijaké vedoucím.*

Praha, Šípař Jiří, 1645

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku Potřebě Auředlnjkům |
Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | a wsseligaké Obchody wedaucým. S pilnosti
sepsáný | a wydáný Od Jeronýma Starssjho **Geblera** | ec. Astronomiae a Astrologiae
Milownjka. K Létu Páně: M. DC. XXXXVI. [= 1646]. Po Přestupném Druhému. S
powolenjm Geho Milosti Oswjceného Knjzete a Pána | Pana Kardynála [Arnošta
Vojtěcha] z Harrachu | Arcybiskupa Pražského. Wytisstěny | w Starém Městě Pražském
| v Giřjka Ssypaře. [1645.]

69.

GEBLER, Jeroným starší

K02638

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1646

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | a wsseligaké Obchody wedaucým. S pilnosti sepsaný | a wydaný Od Jeronýma Starssjho **Geblera** | ec. Astronomiae a Astrologiae Milownjka, K Létu Páně: M. DC. XXXXVII. [= 1647] Hrudnému a po přestupném Třetjmu. S powolenjm Geho Milosti Oswjceného Knjžete a Pána | Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu | ArcyBiskupa Pražského. Wytisstěny w Starém Městě Pražském | v Giřjka Ssýpaře. (1646);

70.

GEBLER, Jeroným starší

K02639

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1647

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně: M. DC. XXXXVIII. [= 1648] Přestupnému. S pilnosti sepsaný Od Jeronýma Starssýho **Geblera** | ec. S Dowolenjm G. M. Wysoce Oswjceného Knjžete a Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu | ArcyBiskupa Pražského. Wytisstěny w Starém Městě Pražském | v Giřjka Ssýpaře. (1647 ?);

71.

GEBLER, Jeroným starší

K02640

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1648

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. S pilnosti sepsaný | a wydaný Od Jeronýma Starssjho **Geblera** | Hwězdáře | ec. K Letu Páně: M. DC. XXXXIX [= 1649] po Přestupném Prwnjmu. S Powolenjm Wrchnosti. Wytisstěny w Starém Městě Pražském | v Giřjka Ssýpaře. (1648.);

72.

GEBLER, Jeroným starší

K02641

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1649

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodářský a Kancelářský | ku potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. S pilnosti sepsaný a wydaný. Od Jeronyma Starssýho **Geblera** | Hwězdáře | ec. K Létu Páně: M. DC. L. [= 1650] Po Přestupném Druhému. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisštěný w Starém Městě Pražském | v Giřjka Ssypaře. (1649?);

73.

GEBLER, Jeroným starší

K02642

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šipař Jiří, 1650

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau | Kalendář Hospodářský a Kancelářský | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokurátorům Kupcům | a Obchody wseligaké wedaucým. S Pilnostj sepsaný a wydaný | Od Jeronyma Starssjho **Geblera** | Hwězdáře | ec. K Létu Páně: M. DC. LI [= 1651] Po Přestupném Třetjmu. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisštěný w Starém Městě Pražském | v Giřjka Ssypaře. (1650.);

74.

GEBLER, Jeroným starší

K02643

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šipařová Ludmila, 1651

37 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau | Kalendář Hospodářský a Kancelářský | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. S pilnosti sepsaný a wydaný Od Jeronyma Starssjho **Geblera** | Hwězdáře | a Lékaře | ec. K Létu Páně. M. DC. LII. [= 1652] Hrudnému a Přestupnému. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisštěný w Starém Městě Pražském | v Lidmilly Ssypařowé. (1651).

75.

GEBLER, Jeroným starší

K02644

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šipařová Ludmila, 1652

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodářský a Kancelářský | ku potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti wydaný a sepsaný | Od Jeronyma Starssjho **Geblera** | Hwězdáře a Lékaře | ec. K Létu Páně M. DC. LIII. [= 1653] Po Přestupném prwnjmu. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisštěný w Starém Městě: Pražském | v Lidmilly Ssypařowé. (1652.);

76.

GEBLER, Jeroným starší

K02645

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1653

43 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný | Od Jeronyma Starssjho **Geblera** | Hwězdáře a Lékaře | ec. K Létu Páně M. DC. LIV. [= 1654] Po Přestupném Druhému. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. (1653.);

77.

GEBLER, Jeroným starší

K02646

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1654

43 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Jeronyma Starssýho **Geblera** | Hwězdáře a Lékaře | ec. K Létu Páně M. DC. LV. [= 1655] Hrudnému a po Přestupném Třetjmu. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. (1654.);

78.

GEBLER, Jeroným starší

K02647

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1656

42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokuratorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Jeronýma Starssýho **Geblera** | Hwězdáře a Lékaře | ec. K Létu Páně M. DC. LVII. [= 1657) Po Přestupném Prwnjmu. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Vrbana Goliásse. (1656.);

79.

GEBLER, Jeroným starší

K02648

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1657

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku Potřebě Auředlnjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. S bedliwau Pilnosti sepsaný a wydaný Od Jeronýma Starssýho **Geblera** | Hwězdáře a Lékaře | ec. K Létu Páně | M. DC. LVIII. [= 1658) Hrudnému a po Přestupném Druhému. S Powolenjm Wrchnosti | Wytisštěný w Starém Městě Pražském | v Vrbanu Goliasse. (1657).

80.

HÁJEK Z HÁJKU, Tadeáš

K02862

Minucí a pranostika.

Praha, Melantrich z Aventýna Jiří starší, 1570
61 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka D Thadeásse Hágka z Hágku. K Létu Páně M. D. LXX [=1570]. Cum Gratia & Privilegio Caesaris. (Wytisštěno w Starém Městě Pražském v Giřijka Melantrycha z Awentýnu.);

81.

HANEK VON SEYFFERSDORF, Valentin

K02884

Kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou k užívání úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Hradec Králové, Arnolt Lehnický Jan, 1620
44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: KAlendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau k vžjwánj Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým. K Létu Páně: M DC XXI. [1621] po Přestupném prwnjmu. Od Walentjna Hanka z Seyfferßdorffu w Vměnj Hwězdářském Mistra wydaný. W kterémžto y Hodiny východu Slunce a dlauhosti Dne, wedlé celého Orloge běh Měsyce a paprslkowánj Planét: Saudowé Zemsstj y Obecny tohoto slawného Králowstwj Českého: y giné mnohé vžitečné wěcy se pokládaj. (W Králowé Hradcy nad Labem) w Jmpressy Kleinwechterowé: Wytiskl Jan Arnolt Lehnický. 1620).

82.

HANOLKYUS, Jiří

K02892

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Leopolt Tobiáš, 1622
44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a obchody wedaucým wydaný od Giřjho Hanolkya Hwězdářského Vměnj Milownjka K Létu Páně: M. DC. XXIII. [=1623] Hrudnému a po Přestupném třetjmu. Wytisštěn w Starém Městě Pražském v Tobiásse Leopolda. (1622).

83.

HERLICIUS, David

K02952

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Kargesius Kašpar, 1615

32 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od D. Dawida Herlicya z Ceyc ec. K Létu Páně M. DC. XVI. [=1616] Přestupnému. Wytisštěn w Starém Městě Pražském v Dědicůw Kasspara Kargezya. (1615.);

84.

HERLICIUS, David

K02953

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanský Jiří, 1635

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendařz Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně M. DC. XXXVI. [=1636]. Hrudnému a Přestupnému. Wydaný Od D. Dawida Herlicya ec. S Powolenjm Oswjceného a Neywywýsseněgssjho Knjžete Pána P. Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu ec. Arcybiskupa Pražského. Wytisštěný v Giřjka Sedlčanského.(1635).

85.

HERLICIUS, David

K02954

Minucí a pranostika nová.

B. m. t. a n., 1616

8 s. ; 12°.

Opis titulního listu: Minucy a Pranostyka Nowá ku položenj Země České y giných okolnjch Kragin s pilnostj wůbec wydaná od D. Dawida Herlicya z Ceyc ec. K Létu Páně M. DC. XVI [=1616]. Přestupnému. B. m. t.

86.

HISVICEN, Sebastian

K03052

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Olomouc, Ettel Vít Jindřich, 1655

44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auředlnjkům Pijsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. Wydaný k Létu Páně Přestupnému a Hrudnému. M. DC. LVI. [=1656] Od M. Sebastianum **Hisvicen**, Ordin Astrol. Profess: a nařjzeného Hwězdáře w slawném Městě Krakowě ec. Cum Cratia et Generali Privilegio S. C. M. W Hořomaucy v Wjta Gindřicha Ettele. [1655]

87.

HOLBORER, Martin

K03112

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1659
44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hvězdářskau . Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského Hvězdáře ec. K Létu Páně M. DC. LX[=1660] Přestupnému. S Powolenjm Wrchnosti Wytisštěný w Praze v Vrba Goliásse. (1659).

88.

HOLBORER, Martin

K03113

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1661
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hvězdářskau. Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského Hvězdáře ec. K Létu Páně M. DC. LXII. [=1662] Po Přestupném Druhému. S Powolenjm Wrchnosti Wytisštěný w Praze v Vrba Goliásse. (1661).

89.

HOLBORER, Martin

K03114

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1662
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hvězdářskau. Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského ec. K Létu Páně M. DC. LXIII. [=1663] Hrudnému a po Přestupném Třetjmu. S Powolenjm Wrchnosti Wytisštěný w Praze v Vrba Goliásse. (1662);

90.

HOLBORER, Martin

K03115

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1663
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hvězdářskau. Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského(!) ec. K Létu Páně M. DC. LXIV. [=1664] Přestupnému. S Powolenjm Wrchnosti Wytisštěný w Praze v Vrba Goliásse. (1663).

91.

HOLBORER, Martin

K03116

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1664
40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský S Pranostykau Hwězdářskau. Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského ec. K Létu Páně M. DC. LXV. [=1665]. Po Přestupném prwnjmu. S Powolenjm Wrchnosti Wytisstěný w Praze v Vrba Goliásse. (1664).

92.

HOLBORER, Martin

K03117

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1665
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau. Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského ec. K Létu Páně M. DC. LXVI. [=1666] Hrudnému a po přestupném Druhému. S Powolenjm Wrchnosti Wytisstěný w Praze v Vrba Goliásse. (1665);

93.

HOLBORER, Martin

K03118

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1666
44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau. Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského ec. K Létu Páně M. DC. LXVII. [=1667] Po Přestupném Třetjmu. S Powolenjm Wrchnosti Wytisstěný w Praze v Vrba Goliásse. (1666).

94.

HOLBORER, Martin

K03119

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1667
44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau. Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského ec. K Létu Páně M. DC. LXVIII. [=1668] Přestupnému. S Powolenjm Wrchnosti Wytisstěný w Praze v Vrba Goliásse. (1667).

95.

HOLBORER, Martin

K03120

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1668
36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau. Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského ec. K Létu Páně M. DC. LXIX. [=1669]. Hrudnému a po Přestupném Prwnjmu. S Powolenjm Wrchnosti Wytisstěný w Praze v Vrba Goliásse. (1668).

96.

HOLBORER, Martin

K03121

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1669
44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau. Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského ec. K Létu Páně M. DC. LXX. [=1670] Po Přestupném Druhému. S Powolenjm Wrchnosti Wytisštěný w Praze v Vrba Goliásse. (1669).

97.

HOLBORER, Martin

K03122

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s praktikou hvězdářskou.
Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1670
44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Praktykau Hwězdářskau. Wydaný Od Martina **Holborera** Wyrpcurského ec. K Létu Páně M. DC. LXXI. [=1671] Hrudnému a po Přestupném Třetjmu. S Powolenjm Wrchnosti Wytisštěný w Praze v Vrba Goliásse. (1670).

98.

HORKÝ, Martin

K03161

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.
Praha, Sedlčanský Daniel starší, 1611
32 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský (!) ku potřebě Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a Obchody wedaucým. K Létu Páně M. DC. XII. [=1612] Přestupnému. Wytisštěn v Danyeale Sedlčanského. (1611).

99.

HORKÝ, Martin

K03162

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.
Praha, Sedlčanský Daniel starší, 1613
32 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský (!) ku potřebě Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Hystorykům a Obchody wedaucým. K Létu Páně M. DC. XIII. [=1613] po Přestupném Prwnjmu. Wytisštěn v Danyeale Sedlčanského. (1612).

100.

HORKÝ, Martin

K03163

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Pardubský Matěj, 1613

32 s. ; 4°.

Opis titulního listu: [Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím. K Létu Páně] M. DC. XIII. [=1614] po Přestupném druhému Hrudnému. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Matěje M. Pardubského. (1613).

101.

HORKÝ, Martin

K03164

Kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou o počasí každého měsíce a dne přes celý rok ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům a kupcům a obchody vedoucím pro zapsání potřebných věcí.

Praha, Pardubský Matěj, 1614

32 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau o počasí každého Měsíce a dne přes celý Rok ku potřebě Vřednjům, Pjsařům, Prokurátorům a Kupcům, a obchody wedaucým pro zapsání potřebných věcí s pěknými Hystoryemi wydaný Od Martina Horkýho z Lochowic vměňj Lékařského a Hwězdářského miłownjka ec. Podlé obdarowanj od G. M. C. sobě daného K Létu Páně M. DC. XV. [=1615] po Přestupném Třetjmu. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Matěje Pardubského. (1614).

102.

HORKÝ, Martin

K03165

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Bohutský z Hranic Jonata, 1618

34 s. ; 4°.

Opis titulního listu: KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisowanj a poznamenanj wsseligakých věcí kupotřebě (!) Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný Od M. Martina Horkýho z Lochowic. K Létu Páně M. DC. XIX. [=1619] po Přestupném třetjmu. Wytisštěn w Starém Městě Pražském v Jonaty Bohutského z Hranic. Cum gratia et Privilegio Sac: Ces: Ma: (1618).

103.

HORKÝ, Martin

K03166

Nová minucí a pranostika hvězdářská.

Praha, Sessius Pavel, 1615

72 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Nowá Minucy a Pranostyka Hwězdářská spilnosti sepsaná a wydaná od M. Martina Horký° z Lochowic ec. K Létu Páně M. DCXVI [=1616] přestupné°. Cum Gratia et Privilegio S. Cae: M (Wytisštěno w Starém Městě Pražském v Pawła Sessyá.) (!) (1615.);

104.

HROM, Antonín

K03214

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě všelijakého řádu a povolání lidem pořádně spravený a vydany.

Praha, Dačický Jan Otmar Jakubův, 1597

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelařsky (!) ku potřebě wsseliyakého řádu a powolánj Lidem pořádně spravený a wydaný Od Antonjna Hroma ec. K Létu Páně: M. D. XCVIII. [=1598] po Přestupném druhémv Hrudnému. W němž se y Saudowé Krá[lowstw]j Českého pokládagi. Wytisštěný w Starém Městě Pražském w Impressý Jana Othmara (1597).

105.

HROM, Antonín

K03215

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě všelijakého řádu a povolání lidem pořádně spravený a vydany.

Praha, Dačický Jan Otmar Jakubův, 1598

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelařský ku potřebě wsseligakého řádu a powolánij Lidem pořádně spravený a wydaný Od D. Antonjna Hroma. K Létu Páně. M. DXCIX. [=1599] Po Přestupném Třetijmu. W němž se y Saudowé Králowstw]j Českého pokládagi. Wytisštěný w Starém Městě Pražském w Impressý Jana Othmara. G.[akubův Dačického] (1598).

106.

HROM, Antonín

K03216

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě všelijakého řádu a povolání lidem pořádně spravený a vydany.

Praha, Dačický Jan Otmar Jakubův, 1599

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelařský ku potřebě wsseliyakého řádu a powolánij Lidem pořádně spravený a wydaný Od D. Antonjna Hroma. K Létu Páně. M. DC. [=1600] Přestupnému. W němž se y Saudowé Králowstw]j Českého pokládagi. Wytisštěný w Starém Městě Pražském w Impressý Jana Otthmara. J.[akubův Dačického] (1599).

107.

HROM, Antonín

K03217

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě všelijakého řádu a povolání lidem pořádně spravený a vydany.

Praha, Dačický Jan Otmar Jakubův, 1600
28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě wseligakého řádu a Powolánj Lidem, pořádně sprawený a wydaný Od D. Antonjna Hroma ec. K Létu Páně M. DCI. [=1601] Po přestupném prwnjmu a Hrudnému W němž se y Saudowé Králowstwj Českého pokládagi. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Jana Otthmara J.[akubův Dačického] (1600).

108.

HUBER Z RYSENPACHU, Adam

K03232

Kalendář hvězdářský s pranostikou hvězdářskou.

Praha, Schumann Jan, 1588

72 s. ; 4°.

Opis titulního listu: [Kalendář Hvězdářský s pranostikou hvězdářskou od D. Adama Hubera Mezeříckého z Rysenpachu k létu Páně MDLXXXIX = 1589. V Starém Městě Pražském u Jana Šumana 1588].

109.

HUBER Z RYSENPACHU, Adam

K03233

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení země České a pořádně sprawený a wydaný.

Praha, Schumann Jan, 1589

16 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hwězdářský k psanj ku položenj Země České a pořádně sprawený a wydaný Od D. Adama Hubéra Mezeříckého z Rysenpachu. k Létu Páně M. D. LXXXXo [=1590]. W němž se y Saudowé Králowstwj Českého a přitom rozličné Hystorie pokládagij. Wytisstěno w Starém Městě Pražském v Jana Ssumana. (1589).

110.

HUBER Z RYSENPACHU, Adam

K03234

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení země České a pořádně sprawený a wydaný.

Praha, Schumann Jan, 1590

16 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hwězdářský k psánj ku položenj Země České pořádně sprawený a wydaný Od D. Adamu Hubéra Mezeříckého z Rysenpachu. K Létu Páně M. D. LXXXI.v [=1591]. W němž se [pokládagij] y Saudowé Králowstwj Českého A při tom rozličné Hystorye přidané. Wytisstěno w Starém Městě Pražském v Jana Ssumana. (1590).

111.

HUBER Z RYSENPACHU, Adam

K03235

Minucí.

B. m. t. a n., 1589

640 [?] x 410 [?] mm..

Opis titulního listu: Mlnucy wydaná ku Poctiwosti a Gménu Gehomilostj Wysocé(!) Vrozeného Pana Pana Petra Woka z Rozumberka a ma Bechýni a Helffenssteyně etc. K Orlogi celému Pražskému. Od Adama Hubéra Mezeříjckého z Rysenpachu w Lekařstwju Doktora: K Létu Páně M. D. LXXXXo [=1590], po Přestupném druhému a hrudnému. A od počátku Swěta 5560. Od Pořopy Swěta 3903. Od wydání Zákona 3106. Magijcýmu zlatého počtu xiiij. [=14]. Cyklu Slunečného iij [=3]. Počtu Epakt xxiiij [=24]. Literu Nedělnij G. Massopustu ix [=9]. Neděl a vj [=6] dnůw. Gýnij Swátkowé a slawnosti weyročnij w Kalendáři postawěnij sau B. m. t. [1589?] [I] l.

112.

HUBERIN, Mauriz

K03236

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Léva z Brozáněk Zikmund, 1628

37 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od Mauryce Huberyna ec. K Létu Páně: M. DC. XXIX. [=1629] po Přestupném prwnjmu. Wytisstěn w Starém Městě Pražském v Zygmunda Léwy. (1628).

113.

HUBERIN, Mauriz

K03237

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Léva z Brozáněk Zikmund, 1629

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od Mauryce Huberyna Sylencyenského ec. K Létu Páně M. DC. XXX. [=1630] po Přestupném Druhému. Wytisstěný w Praze v Zygmunda Léwy. (1629).

114.

HUBERIN, Mauriz

K03238

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Léva z Brozáněk Zikmund, 1632

37 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům, a Obchody wedaucým: Wydaný od Mauryce Huberyna Sylencyenského ec. K Létu Páně M. DC. XXXIII. [=1633] Hrudnému a po Přestupném Prwnjmu: S powolenjm Wrchnosti: Wytisstěný w Praze v Zygmunda Léwy. (1632).

115.

HUBERIN, Mauriz

K03239

Nový kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Bylina Jan mladší, 1634

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: NOWY KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým. K Létu Páně M. DC. XXXV. [=1635]. Po Přestupném Třetjmu. S pilnostj k Obogjmu Orlogj sepsaný a wydaný Od Mauryce Huberýna Sylencyenského ec. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Jana Byliny. (1634).

116.

JAKOBEIUS, Wawrzyniec

K03455

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Litomyšl, Ryk Jan, 1629

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: KAlendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Auřednjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. Wydaná od M. Wawřince Jakobeusa Kuřelowského w Filozoffij Doktora ec. K Létu Páně M DC XXIX. [=1629]. Wytisstěn w Lytomyssli v Jana Ryka (1629).

117.

JAKOBEIUS, Wawrzyniec

K03456

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Litomyšl, Březina Matouš Václav, 1632

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Auřednjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wsseligaké wedaucým. Wydaný od M. Wawřince Jakobeusa Kuřelowského | w Filozoffij Doktora | ec. K Létu Páně M DC XXXII. [=1632] Přestupnému S powolenjm Ge: Wys: Oswjc: Knjžet: Mil: Pana Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu | Arcybiskupa Pražského. Wytisstěný w Lytomyssli | u Matausse Březyny.

118.

JAKOBEIUS, Wawrzyniec

K03457

Nový kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím k létu páně 1635.

B.m.t.a n., 1635

ST

Opis titulního listu: Nový kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě auřednjkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím k letu

Páně 1635. Vydaný od M. Vavřince Jakobeusa Kuřelovského v filosofii a v umění lékařském doktora, s povolením duchovní vrchnosti.

119.

JAKOBEIUS, Wawrzyniec

K03454

Minucí a pranostika krakowská.

Praha, Melantrich z Aventýna Jiří starší, 1575

80 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka Krakowská | vydaná od M. Stanislawu Jakobeia Kuřelovského | K Létu Páně MDLXXVI [=1576]. Přestupnému a Hrudnému. Cum gratia et Priuilegio Imperatoris. (Wytisštěno v Giřijho Melantrycha z Awentýnu) [v Praze 1575].

120.

JAXAN, Jan Stanislaw

K03512

Kalendář nový hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.

Litomyšl, Březina Matouš Václav, 1648

44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář nowý Hospodářský a Kancellářský | S Pranostykau Hwězdářskau | vydaný od M. Jana Stanislawu Jaksana | w Akademij Krakowské Proffessora | a nařjzeného Hwězdáře | ec. K Létu Páně: M DC XXXXIX [=1649]. Po Přestupném prwnjmu. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti | Wytisštěn w Městě Litomyssli | v Matausse Wáclawa Březyny. (1648).

121.

JAXAN, Jan Stanislaw

K03513

Minucí a pranostika.

Litomyšl, Březina Matouš Václav, 1649

10 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucy a Pranostyka | vydaná od M. Jana Stanislawu Jaxana | w Akademij Krakowské Proffessora a Hwězdáře. K Létu Páně Hrudnému | a po Přestupném druhému: M. DC. XXXXX. [=1650]. Wytisštěno w Litomyssli | v Matausse Březyny (1649).

122.

JOANNYCI, Gabriel

K03586

Minucí a pranostika hvězdářská.

Olomouc, Handl Jiří, 1597

66 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka Hwězdářská | K Létu Páně M. DXCVIIIv. [=1598] Hrudnému a po Přestupném Druhému. Od Doktora Gabriela Joannycia | w slawném Včenij Krakowském nařjzené° Hwězdáře | k obogijmu celému y polowičnému Orlogi zprawená | a wůbec wydaná, Wytisštěno w Holomúcy | v Giřijka Hendle. (1597.);

123.

Kalendář

K03660

Kalendář k psaní.

B.m.t.a n., 1583

14 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář k psaní | W nowě skorigowaný a naprawený, wedlé Publikacy a Mandátu Geho milosti Cýsařské w Králowstwij Českém y giných Zemijch k němu připogených. K Létu Páně M. D. LXXXIII°. [= 1584] Přestupnému a Hrudnému. [B. m., t. 1583]

124.

Kalendář

K03661

Kalendář k psaní spolu i s pranostikou.

Praha, Peterle Michal starší, 1585

16 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář k psaní spolu y s Pranostykau | wedlé nowého nařízenij k položenij České Země pořádně sprawený a wydaný K Létu Páně M. D. LXXXVI. [= 1586] Druhému po Přestupném. Wytisstený w Menssým Městě Pražském pod Stupni | v Michala Peterle. Cum Gratia et Privilegio Sac. Caes. Maiest. (1585.);

125.

Kalendář

K03653

Kalendář na rok 1587.

Praha, Valda Burián, 1586

16 s. ; 4°.

Opis titulního listu: [Kalendář na r. 1587.] (W Starém Městě Pražském | Buryan Walda wytiskl.) [1586.]

126.

Kalendář

K03655

Kalendář hospodský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou na rok 1599.

B.m.t.a n., 1598

20 s. ; 4°.

Opis titulního listu: [Kalendář hospodský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou na rok 1599. B. m., t.] (1598.);

127.

Kalendář

K03656

Kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou na rok 1616.

B.m.t.a n., 1615

32 s. ; 4°.

Opis titulního listu: [Kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou na rok 1616. B. m., t. 1615.]

128.

Kalendář

K03657

Kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou na rok 1617.

B.m.t.a n., 1616

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: [Kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou na rok 1617. B. m., t. 1616.]

129.

Kalendář

K03662

Kalendář sedlský.

Praha, Pštros Mikuláš, 1628

8 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Sedlský | vydáný k Léthu M. DC. XXII. [= 1622]. Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Mikulásse Pst[rosa]. (1621.);

130.

Kalendář

K03658

Kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou a historiemi.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1643

; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou a historiemi...k l. 1643. V Starém Městě Pražském, Urban Goliáš

131.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04168

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, Melantrich z Aventýna Jiří starší, 1571

80 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucy a Pranostyka z Včeníj Pražského vydaná | od M. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Létu Páně M. D. LXXII | [= 1572] Přestupnému. Cum Gratia et Privilegio Imperatoris. (Wytisstieno w Starém Městě Pražském | v Giřijka Melantrycha z Awentýnu: Nákladem Buryana Waldy.) (1571).

132.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04169

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, Melantrich z Aventýna Jiří starší, 1572

80 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucy a Pranostyka z Včeníj Pražského vydaná | od M. Petra Kodycylla z Tulechowa K Létu Páně M. D. LXXIII. [= 1573] Hrudnému. Cum Gratia et Priuilegio Imperatoris. (Wytisstěno v Giřijka Melantrycha z Awentýnu.) (1572).

133.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04161

Minucí.

Praha, Černý z Černého Mostu Jiří, 1576

18 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Minucý wydaná od Jana Kodycylla z Tulechowa | Swobodného Vměňj Bakal'áře | K Léthu Páně | M.D.LXXVII. [= 1577] prwnijmu po Přestupném a Hrudném | podlé Orloge celého Pražského sepsana | vžitečná k poznánij kdy Měsýc | a který Swatek nastane | k tomu také Pijsařům | Hospodářům | Kupcům | a wssem giným | k poznamenánj paměti | yakž k tomu proti Kalendáři gedem List přihotowený gest ... Wytisstěná w Starém Městě Pražském v Giřijka Czerného. (1576).

134.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04170

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, Valda Burián, 1575

80 s. ; 8°.

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka | z Včeni j Pražského wydaná | Od M. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Létu Páně M.D.LXXVI. [= 1576] Přestupnemu[!] a Hrudnemu. [V Praze] Buryan Walda Wytiskl. (1575).

135.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04171

Minucí.

Praha, Černý z Černého Mostu Jiří, 1577

18 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Minucý wydaná od Jana Kodycylla z Tulechowa | Swobodného Vměňj Bakal'áře | K Léthu Páně | M. D. LXXVIII. [= 1578] Hrudnému | Podlé Orloge celého Pražského sepsaná | vžitečná k poznanj kdy Měsýc | a který Swátek nastane | k tomu také Pijsařům | Hospodářům | Kupcům a wssem giným k poznamenánj paměti | yakž k tomu proti Kalendáři gedem List přihotowený gest. ... Wytisstěná w Starém [Městě] Pražském | v Giřijka Czerného. (1577).

136.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04172

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, Černý z Černého Mostu Jiří, 1578

80 s. ; 8°.

Opis titulního listu: [Minucý a Pranostyka | z Včeni j Pražského wydaná | Od M. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Létu Páně M.D.LXXIX. [= 1579] (Wytisstěno w Starém Městě Pražském v Giřijka Czerného. [1578]

137.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04173

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, B. t. a n., 1580

76 s. ; 8°.

Opis titulního listu: [Minucý a Pranostyka | z Včenij Pražského vydaná | Od M. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Létu Páně M.D.LXXXI. [= 1581]. V Praze, 1580].

138.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04174

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, Valda Burián., 1581

72 s. ; 8°.

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka z Včenij Pražského | Wydaná od Mi. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Léthu Páně M. D. LXXXII. [= 1582]. [V Praze] (Buryan Walda wytiskl.) [1581].

139.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04175

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, Černý z Černého Mostu Jiří., 1582

65 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka z Včenij Pražského: Wydaná od Mistra Petra Kodycylla z Tulechowa | K Léthu | M. D. LXXXIII. [= 1583]. (Wytisštěno w Starém Městě Pražském v Giřijka Czerného.) (1582).

140.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04176

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, B. t. a n., 1583

72 s. ; 8°.

Opis titulního listu: [Minucý z Pranostyka z Včenij Pražského | Wydaná od Mi. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Léthu Páně M. D. LXXXIII. = 1584. V Praze 1583].

141.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04177

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, Sedlčanský Daniel starší, 1585

62 s. ; 6°.

Opis titulního listu: [Minucý a Pranostyka z Včenij Pražského | Wydaná od M. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Léthu Páně M. D. LXXXVI. [= 1586]. Wytisštěno w Starém Městě Pražském v Danyele Sedlčanského? 1585].

142.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04178

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, Sedlčanský Daniel starší, 1587

72 s. ; 8°.

Opis titulního listu: [Minucy a Pranostyka z Včení Pražského | Wydaná od Mi. Petra Kodycylla z Tulechowa. K Léthu Páně M. DLXXXVIII. = 1588]. (Wytisštěno w Starém Městě Pražském v Danyeled Sedlčanského.) [1587].

143.

KODYCYLLUS Z TULECHOVA, Petr

K04179

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, Sedlčanský Daniel starší, 1589

88 s. ; 16°.

Opis titulního listu: [Minucy a Pranostyka z Učení Pražského: Vydaná od Mistra Petra Kodycylla z Tulechowa k Léthu 1590]. (Wytisšteno w Starém Městě Pražském v Danyeled Sedlčanského.) (1589).

144.

KONSTANTIN, Petr

K04310

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Sedlčanský Daniel starší, 1604

28 s. ; 8°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský | ku potřebě Vředničkům | Písařům | Prokurátorům | Kupcům | Hystorykům | a obchody wedaucým. K Létu Páně M. DC. IIIIv. [=1604] Hrudnému a Přestupnému. Wytisšten v Danyeled Sedlčanského.

145.

KÓSTNER, Šebestyan

K04349

Nový a starý kalendář s pranostikou l létu páně 1599.

Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1598

60 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Nowý a Starý Kalendář s Pranostykau k Létu Páně M. D. XCIX. [=1599] ... sepsaný od Ssebestyána Kóstnera etc. C [m] gratia superio.[rum] (V Girijka Jakuba D. [ačického]) (1598).

146.

KÓSTNER, Šebestyan

K04350

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě všelijakého řádu a povolání lidem pořádně spraveny a vydaný.

Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1600

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě wsseliyakého řádu a powoláníj Lidem pořádně spraweny a wydany Od Ssebestyána **Kóstnera**. K Léthu Páně. M. DCI. [=1601.] Po přestupném prwnjmu a Hrudnému W němž se y Saudowé Králowstwíj Českého pokládagi. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Giříjka Jakubowa D.[ačického] (1600.);

147.

KÓSTNER, Šebestyan

K04351

Šeb. Kóstnera kalendář nový i stayá pospolu pro hospodáře, kanceláře atd.
Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1602
ST.

Opis titulního listu: Šeb. Kóstnera, kal.[endář] nowý i starý pospolu pro hospodáře, kanceláře atd. k r. p. 1602 ... Jiř. J.[akubova] Dačického. (Příps. pánům Španowským z Lyšova.);

148.

KÓSTNER, Šebestyan

K04352

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě všelijakého řádu a povolání lidem pořádně spravený a vydany.
Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1605
ST.

Opis titulního listu: Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě všelijakého řádu a povolání lidem pořádně spravený a vydany od Šebestiana Kóstnera k L. P. MDCV, [=1605] po přestupném prvním. Vytisštěn v Starém Městě Pražském u Jiřika [Jakubova] Dačického. Na 1b přitištěno, že vydany k poctivosti a jménu Pána Pana Jana Zeydlíce z Šenfeldu na Polný, Chocni a Přibislavi.

149.

KRÁSNÝ, Michal Ygnacius

K04394

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě pánům, úředníkům, pisařům, prokurátorům měšťanům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1658
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Pánům Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Měsst'anům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým Wydaný od M. Michal'a Ygnacya Krásného Polického AA. LL. & Philos: Doct: Hwězdáře a Lékaře. K Létu Páně po Přestupném Třetjmu. M. DC. LVIII. [=1659]. Cum facult: Emin: Prin: Cardinalis ab [Arnošta Vojtěcha] Harrach, Archi Episc: Prag: Wytisštěn w Městě Litomyssli v Jana Arnolta. (1658).

150.

KRÁSNÝ, Michal Ygnacius

K04395

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě pánům, úředníkům, pisařům, prokurátorům měšťanům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1659
44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Pánům Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Měsst'anům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým Wydaný od Michaľa Jgnazya Krásného Polického Swobodného Vměnj a Filozoffie Mistra Hwězdáře a Lékaře ec. K Létu Páně Přestupnému Hrudnému: M. DC. LX[=1660]. Cum facult: Emin: Prim: Cardinalis ab [Arnošta Vojtěcha] Harrach, Archi Episc. Prag: Wytisstěn w Městě Litomyssli v Jana Arnolta. (1659).

151.

KRÁSNÝ, Michal Ygnacius

K04396

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě pánům, úředníkům, pisařům, prokurátorům měšťanům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1660

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Pánům Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Měsst'anům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým wydaný od Michaľa Ygnacya Krásného Polického Swobodného Vměnj a Filozoffie Mistra Hwězdáře a lékaře ec. K Létu Páně po Přestupném Prwnjmu: M. DC. LXI. [=1661]. Wytisstěn w Městě Lytomyssli v Jana Arnolta. (1660).

152.

KRÁSNÝ, Michal Ygnacius

K04400

Minucí s pranostikou hvězdářskou na horizont český, moravský a uherský.

Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1661

64 s. ; 12°.

Opis titulního listu: Minucy s Pranostykau Hwězdářskau na Horyzont Český Morawský a Vherský wydaná od M. Michaľa Jgnacya Krásného Polického w Fi'ozoffij Doktora Hwězdáře a Lékaře ec. K Létu Páně po Přestupném Prwnjmu: M. DC. LXI. [=1661]. Wytisstěno w Litomyssli v Jana Arnolta.

153.

KRÁSNÝ, Michal Ygnacius

K04397

Nový kalendář hospodářský s pilností sepsaný a vydaný.

Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1662

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský S pilnosti sepsaný a wydaný od Michaľa Ygnacya Krásného Polického Swobodného Uměnj a Filozoffie Mistra Hwězdáře a Lékaře ec. Na Rok Páně 1662. Genž gest po Přestupném Druhý. Wytisstěn w Městě Litomyssli w Ympressy Jana Arnolta.

154.

KRÁSNÝ, Michal Ygnacius

K04398

Nový kalendář hospodářský s pilností sepsaný a vydaný.

Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1662

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský S pilnosti sepsaný a wydaný Od Michaľa Ygnacya Krasného Polického Swobodného Vměnj a Filozoffie Mistra Hwězdáře a Lékaře ec. Na Rok Páně: 1663. Genž gest Hrudný a po Přestupném Třetj. Wytisstěn w Měště Litomyssli w Ympressý Jana Arnolta. (1662).

155.

KRÁSNÝ, Michal Ygnacius

K04398a

Nový kalendář hospodářský s pilností sepsaný a vydaný.
Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1662
40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský S pilnosti sepsaný a wydaný Od Michaľa Ygnacya Krasného Polického Swobodného Vměnj a Filozoffie Mistra Hwězdáře a Lékaře ec. Na Rok Páně: 1663. Genž gest Hrudný a po Přestupném Třetj. Wytisstěn w Měště Litomyssli w Ympressý Jana Arnolta. (1662). Paralel.vyd. k č. 4398.

156.

KRÁSNÝ, Michal Ygnacius

K04399

Nový kalendář hospodářský s pilností sepsaný a vydaný.
Litomyšl, Arnolt z Dobroslavína Jan starší, 1664
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský S pilnosti sepsaný a wydaný Od Michaľa Ygnacya Krásného Polického Swobodného Vměnj a Filozoffie Mistra Hwězdáře a Lékaře ec. Na Rok Páně: 1664. Genž gest Přestupný. Wytisstěn w Měště Litomyssli w Ympressy Jana Arnolta.

157.

KRESLIN, Georg

K04417

Kalendář nový s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1605
80 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Kalendář nový s Pranostykau Hwězdářskau bedliwě sepsaný a wydaný od Giřjho Krezlina ze Hbu ec. K Létu Páně M. DC. VI. [=1606] Hrudnému a po Přestupném druhé°. (!) (Wytisstěno w starém Měště Pražském v Jana Ottmara J.)[akubův] [Dačického]. (Nákladem Lidmily Marynowé z Záwořic.) (1605).

158.

KRUEGENER, Michal

K04500

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1658
38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau. Wydaný Od M. Michala Krygenera Vměnj Hwězdářského a Lékařského Doktora a Chymisty. K Létu po Narozenij Syna Božjho M. DC. LIX [=1659] Po Přestupném Třetjmu. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěný v Lidmily Sedlčanské (1658).

159.

KRUEGENER, Michal

K04501

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1659
38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskou. Wydaný Od M. Michala Krygenera Vměnj Hwězdářského a Lékařského Doktora a Chymisty. K Létu po Narozenj Syna Božjho M. DC. LX [=1660] Přestupnému. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisštěný v Lidmily Sedlčanské. (1659).

160.

KRUEGENER, Michal

K04502

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.
Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1660
42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskou. Wydaný Od M. Michala Krygenera Vměnj Hwězdářského a Lékařského Doktora a Chymisty. K Létu po Narozenj Syna Božjho M. DC. LXI. [=1661] Po Přestupném Prwnjmu. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisštěný v Lidmily Sedlčanské. (1660).

161.

KRUEGENER, Michal

NA, APA I., B 77, 2298

Nový časův a diwův kalendář.
Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1664
4°.

Opis titulního listu: Nowý Čzasůw a Diwůw Kalendář k Létu po Narozenj Syna Božjho M. DC. LXIV. [=1664] Přestupnému. Wydaný Od M. Michala Krygenera / Vměnj Hwězdářského a Lékařského Doktora a Chymisty. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti A obzwlásstnjm Geho Mil: Cýs: Obdarowánjm. Wytisštěný v Starém Městě Pražském v Lidmily Sedlčanské. (1664).

162.

KRUEGENER, Michal

NA, APA I., B 77, 2299

Nový časův a diwův kalendář.
Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1665
4°.

Opis titulního listu: Nowý Čzasůw a Diwůw Kalendář k Létu po Narozenj Syna Božjho M. DC. LXV. [=1665] Přestupnému. Wydaný Od M. Michala Krygenera / Vměnj Hwězdářského a Lékařského Doktora a Chymisty. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti A obzwlásstnjm Geho Mil: Cýs: Obdarowánjm. Wytisštěný v Starém Městě Pražském v Lidmily Sedlčanské. (1665).

163.

KRUEGENER, Michal

NA, APA I., B 77, 2300

Nový církevní písařský a hospodářský kalendář.

Praha, Kastner Adam, 1665

4°.

Opis titulního listu: Nový církevní písařský a hospodářský kalendář k léthu 1666.

164.

KRUEGENER, Michal

K04503

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.

Praha, Sedlčanský Daniel-dědici, 1666

42 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau K Létu po Spasydedlném Narozenj Syna Božjho M. DC. LXVII. [=1667] Po Přestupném Třetjmu wydaný Od M. Michal'a Krigenera Vměnj Hwězdářského a Lékařského Doctora a Chymisty S Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěný w Praze v Dědičů Danyeje Sedlčanského od Dominika Schmida. (1666).

165.

KRUEGENER, Michal

NA, APA I., B 77, 2303

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.

Praha, Schmid Dominik, 1669

4°.

Opis titulního listu: Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou k léthu 1670.

166.

KRUEGENER, Michal

K04504

Nový kalendář hospodářský a kancelářský a lékařský s pranostikou hvězdářskou.

Praha, Michálek Daniel, 1670

44 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodařský Kancellářský a Lékařský s Pranostykau Hwězdářskau. K Létu po Spasytedlném Narozenj Syna Božjho M. DC. LXXI. [=1671] Hrudnému a po Přestupném Třetjmu s pilnosti sepsaný a wydaný. Od M. Michala Krigenera Vměnj Hwězdařského a Lékařského Doktora a Chymisty. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisstěný w Praze v Danyeje Michálka. (1670).

167.

KRUEGENER, Michal

NA, APA I., B 77, 2304

Každodenní kalendář hospodářský a kancelářský.

Praha, Arnolt Jan, 1674

4°.

Opis titulního listu: Každodenní kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě pánům, hejtmanům, ouředníkům.

168.

LEMKA, Jerzy

K04759

Kalendář s pranostikou.

Litomyšl, Ryk Jan, 1626

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: [Kalendář s pranostikou k létu Páně 1627.] (S Powolenjm Wrchnosti Wytisstěno w Lytomyssli v Jana Ryka.) [1626].

169.

LEMKA, Jerzy

K04760

Kalendář hospodářský a kancelářský.

B.m.t.a n., 1638

ST.

Opis titulního listu: Kalendář hospodářský a kancelářský vydaný od M. Jiřího Lemky, obojích práv doktora a matematika etc. k letu Páně 1638 s povolením J. V. O. K. M pana kardinála [Vojtěcha Arnošta] z Harrachu arcibiskupa pražského.

170.

LINUS, Jan Michal

K04901

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1643

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně [1643] po Přestupném třetjmu. S pilnosti sepsaný Od Jana Michala **Linusa** z Salicétu Palatina Lékaře a Hvězdáře ec. S dowolenjm G. M. Wýsoce Oswjceného Knjžete a Pána Pana Kardynála [Vojtěcha Arnošta] z Harrachu Arcy Biskupa Pražského. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssypaře.

171.

Minucí

K05593

Minucí.

B. m. t. a n., 1617

6 s. ; 12°.

Opis titulního listu: [Minucí k roku páně 1617. B.m., t.]

172.

Minucí

K05594

Minucí.

B. m. t. a n., 1620

24 s. ; 12°.

Opis titulního listu: [Minucí na rok 1620?]

173.

MITÝSKO, Ondřej

K05630

Kalendář hospodářský kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, mincířům, prokurátorům, kupcům, historikům i poctivé obchody vedoucím.

Praha, Schumann Jan, 1592

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský(!) Kancelářský / ku potřebě Vřednjákům Písařům / Mincířům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / y poctiwé obchody wedaucým / wydaný od M. Ondřege Mitýský(!) Lithoměřického Správce Sskoly v Wysokého na Horách Guttnách / K Léthu Páně; M. D. XCIII. [=1593] Hrudnému. Magjýmu zlatého počtu 17. Slunečného Dne Cykle 6. Nedělni Literu C. Massopustu Neděl 9. a 2. dni přebjhagjý. [V Praze] Wytisstěn v Jana Ssumana. (1592).

174.

MITÝSKO, Ondřej

K05631

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Schumannová Anna, 1596

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjákům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a Obchody wedaucým / wydaný: Od M. Ondřege **Mitýsko** Lidoměřického. K Léthu Páně M. D. XCVII. [=1597) po přestupném prwnjmu. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Anny Ssumanowy. (1596).

175.

MITÝSKO, Ondřej

K05632

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Schumannová Anna, 1597

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjákům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a obchody wedaucým wydaný. Od M. Ondřege **Mitýsko** Lidoměřického. K Léthu Páně: 1598. Hrudnému a po přestupném druhému. ... Wytisstěn w Starém Městě Pražském v Anny Ssumanowy. (1597).

176.

MITÝSKO, Ondřej

K05633

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Schumannová Anna, 1598

28 s. ; 4°.

Opis titulu listu: Kalendář Hospodářský(!) a Ka[n]cellářský / ku potřebě Auřednjům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a obchody wedaucým / vydaný Od M. Ondřege **Mitýsko** Lidoměřického / k Létu Páně M. D. XCIX. [=1599] po přestupném třetjmu. Wytisstěn w Starém Městě Pražském v Anny Ssumanowy. (1598?);

177.

MITÝSKO, Ondřej

K05634

Kalendář hospodářský kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Schumann Jan-dědici, 1600

28 s. ; 4°.

Opis titulu listu: Kalendář Hospodářský Ka[n]cellářský / ku potřebě Auřednjům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a Obchody wedaucým / vydaný Od M. Ondřege **Mitýsko** Lidoměřického / k Létu Páně M. DC. I. [=1601] Hrudnému, a po Přestupném Prwnjmu. Wytisstěno w Starém Městě Pražském v Dědjce Jana Ssumana. (1600).

178.

MITÝSKO, Ondřej

K05635

Minucí a pranostika z učení pražského.

Praha, B. t. a n., 1597

16 s. ; 8°.

Opis titulu listu: Minucý a Pranostyka z Včenj Pražské[h]° vydaná od M. Ondřege Mitýsko Lidoměřického / k Létu Páně M. D. XC. VIII. [=1598] Hrudnému. Cum Consensu et Facultate superiorum. [V Praze, b. t. 1597].

179.

MITÝSKO, Ondřej

K05636

Minucí a pranostika z učení pražského.

B. m. t. a n., 1599

64 s. ; 16°.

Opis titulu listu: Minu[cý a Pranostyka] z Včenj p[ražského: Wydaná od] M. Ondřege Mitý[ska Lidoměřického kLétu] Páně M. DC. [=1600]. [B. m., t.] (1599).

180.

MOLLER, Albín

K05903

Kalendář nový k psaní s pranostikou hvězdářskou ku položení slavného Království Českého a jiných zemí k němu přináležejících s pilností sepsaný a vydaný.

Praha, Maryn z Jenčic Václav, 1601
72 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Kalendář Nowý k psanj s Pranostykau Hwězdářskau | ku položenij Slawného Králowstwj České° | a giných Zemj k němu přináležegicých s pilnosti sepsaný a wydaný od M. Albijna Mollera | ec. K Létu Páně M. DC. IIv. [=1602]. Cum Gratia et Priuilegio Sac: Rom: Caesa: Maiestatis. (W Starém Městě Pražském | v W. M. z G. [=Václava Marina z Jenčic]) (1601).

181.

MOLLER, Albín

K05904

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Maryn z Jenčic Václav, 1602
30 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | Hystorykům a obchody wedaucým. K Létu Páně | M. DCIII. [= 1603]. Wytisstěno w Starém Městě Pražském v W.[áclava] M.[arina] z G.[enčic] (1602?).

182.

MOLLER, Albín

K05905

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1604
28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání wsseligakých věcí | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wedaucým. K Léthu Páně M. DC. V. [=1605] po přestupném prwnjmu. Wytisstěn w Praze | v Mikulásse Psstrosa. (1604).

183.

MOLLER, Albín

K05906

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1605
39 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albijna Mollera Sstraupického | w Margkrabstwj doleggssjch Lužic starého Astronoma. K Léthu Páně M. DC. VI. [= 1606] Hrudnému a po přestupném Druhému. Cum Gratia et Priuile. Sac: Caes: Maiest: Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Mikulásse Psstrosa. (1605).

184.

MOLLER, Albín

K05907

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1606

39 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání všelijakých věcí | ku potřebě Vředníků | Písařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody vedoucím: Wydany od M. Albina Mollera Sstraupického | w Margkrabstwj dolegssjch Lužic starého Astronoma. K Léthu Páně M. DC. VII. [= 1607] po Přestupném Třetijmu. Cum. Gratia et Priuile: Sac: Caes: Maiest: Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Mikuláše Psstrosa. (1606).

185.

MOLLER, Albín

K05908

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1607

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání všelijakých věcí | ku potřebě Vředníků | Písařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody vedoucím: Wydany od M. Albina Mollera Sstraupického | w Margkrabstwj dolegssjch Lužic starého Astronoma. K Léthu Páně M. DC. VIII. [= 1608] Přestupnému. Cum Gratia et Priuile: Sac: Caes: Maiest: Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Mikuláše Psstrosa. (1607).

186.

MOLLER, Albín

K05909

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1608

41 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání všelijakých věcí | ku potřebě Vředníků | Písařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody vedoucím: Wydany od M. Albina Mollera Sstraupického | w Margkrabstwj dolegssjch Lužic starého Astronoma. K Léthu Páně M. DC. IX. [=1609] Hrudnému | a po Přestupném Prwnjmu. Cum Gratia et Priuile: Sac: Caes: Maiest: Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Mikuláše Psstrosa. (1608).

187.

MOLLER, Albín

K05910

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1609

39 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí | ku potřebě Vředníků | Písařů | Hystoryků | Prokurátorů | Kupců | a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albna Mollera Sstraupického | w Margkrabstw dolegssjch Lužic starého Astronoma. K Léthu Páně M. DC. X. [=1610] Po Přestupném Druhému. Cum Gratia et Priuile: Sac: Caes: Maiest: Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Mikuláse Psstrosa. (1609).

188.

MOLLER, Albín

K05911

Kalendář nový k psaní s pranostikou hvězdářskou ku položené slavného Království Českého a jiných zemí k němu přináležejících s pilností sepsanýa vydaný.

Praha, Pštros Mikuláš, 1610

80 s. ; 16°.

Opis titulního listu: [Kalendář Nový k psaní s Pranostykau Hvězdářskou ku položení Slavného Království Českého a jiných Zemí k němu přináležejících s pilností sepsaný a vydaný od M. Albína Mollera et c. K Létu Páně 1611. Cum Gratia et Priuilegio Sac: Rom: Maiestatis.] (W Praze | v Mikuláse Psstrosa) (1610).

189.

MOLLER, Albín

K05912

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníků, písařů, historiků, prokurátorů, kupců a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1610

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí | ku potřebě Vředníků | Písařů | Hystoryků | Prokurátorů | Kupců | a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albna Mollera Sstraupického | w Margkrabstw dolegssjch Lužic starého Astronoma. K Léthu Páně M. DC. XI. [=1611] Po Přestupném Třetjmu. Cum Gratia et Priuile: Sac: Caes: Maiest: Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Mikuláse Psstrosa. (1610).

190.

MOLLER, Albín

K05913

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníků, písařů, historiků, prokurátorů, kupců a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1611

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí | ku potřebě Vředníků | Písařů | Hystoryků | Prokurátorů | Kupců | a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albna Mollera Sstraupického | w Margkrabstw dolegssjch Lužic starého Astronoma K Léthu Páně M. DC. XII. [=1612] Přestupnému a Hrudnému. Cum Gratia et Priuile: Sac: Caes: Maiest: Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Mikuláse Psstrosa. (1611).

191.

MOLLER, Albín

K05914

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1612

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání všelijakých věcí | ku potřebě Vředníkům | Písařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody vedoucím: Wydaný od M. Albina Mollera Sstraupického | w Margkrabstwj dolegssjch Lužic | starého Astronoma. K Léthu Páně M. DC. XIII. [=1613] Po Přestupném Prwnjmu. Cum Gratia et Privilegio Sacrae Caesareae Majestatis. Wytisštěn w Starém Městě Prážském(!) v Mikuláše Psstroa. (1612).

192.

MOLLER, Albín

K05915

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1614

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání všelijakých věcí | ku potřebě Vředníkům | Písařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody vedoucím: Wydaný od M. Albina Mollera Sstraupického | w Margkrabstwj dolegssjch Lužic | starého Astronoma. K Léthu Páně M. DC. XV. [=1615] Po Přestupném Třetjmu. Cum Gratia et Privilegio Sacrae Caesareae Majestatis. Wytisštěn w Starém Městě Prážském | v Mikuláše Psstroa . (1614).

193.

MOLLER, Albín

K05916

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1615

40 s. ; ST

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání všelijakých věcí | ku potřebě Vředníkům | Písařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody vedoucím: Wydaný od M. Albina Mollera z Straupic | etc. w Margkrabstwj dolegssjch Lužických | starého Astronoma. K Léthu Páně M. DC. XVI. [=1616] Přestupnému Cum Gratia et Privilegio Sacrae Caesareae Majestatis. Wytisštěn u Mikuláše Psstroa | Impressora a Měsštěnjna Starého Města Prážského (1615).

194.

MOLLER, Albín

K05917

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1616
44 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí | ku potřebě Vřednjům, Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupsům(!) | a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albjna Mollera z Sstraupic | ec. w Margkrábstwj dolegssjch Lužicých | starého Astronoma. K Léthu Paně M. DC. XVII. [=1617] Po Přestupném Prwnjmu a Hrudnému. Cum Gratia et Privilegio Sacrae Caesareae Majestatis. Wytisstěn v Mikulásse Psstroa | Impressora a Měsstějnja Starého Města Pražského.(1616).

195.

MOLLER, Albín

K05918

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1617

39 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albjna Mollera z Sstraupic | etc. w Margkrábstwj dolegssjch Lužicých | starého Astronoma. K Léthu Paně M. DC. XVIII. [=1618] po Přestupném Druhému. Cum Gratia et Privilegio Sacrae Caesareae Majestatis. Wytisstěn v Mikulásse Psstroa | Impressora a Měsstějnja Starého Města Pražského. (1617).

196.

MOLLER, Albín

K05919

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1618

38 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albjna Mollera z Sstraupic | etc. w Margkrábstwj dolegssjch Lužicých | starého Astronoma. K Léthu Paně M. DC. XIX. [=1619] po Přestupném Třetjmu. Cum Gratia et Privilegio Sacrae Caesareae Majestatis. Wytisstěn v Mikulásse Psstroa | Impressora a Měsstějnja Starého Města Pražského. (1618).

197.

MOLLER, Albín

K05920

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1619

40 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání wsseliyakých věcí | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Hystorykům |

Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wedaucým: Wydany od M. Albjna Mollera z Sstraupic | etc. w Margkrábstwj dolegssjch Lužicých | starého Astronoma. K Léthu Paně M. DC. XX. [=1620]. Hrudnému a Přestupnému. Cum Gratia et Privilegio Sacr : C sare Majestatis. Wytisstěn v Mikuláse Psstroa | Impressora a Měsstějnna Starého Města Pražského. (1619).

198.

MOLLER, Albín

K05921

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1620

40 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání všelijakých věcí | ku potřebě Vřednjkům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albjna Mollera z Sstraupic | etc. w Margkrábstwj dolegssjch Lužicých | starého Astronoma. K Léthu Páně M. DC. XXI. [=1621] po Přestupném Prwnjmu Cum Gratia et Privilegio Sacrae Caesarae Majestatis. Wytisstěn v Mikuláse Psstroa | Impressora a Měsstějnna Starého Města Pražského. (1620).

199.

MOLLER, Albín

K05922

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1621

40 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisování a poznamenání všelijakých věcí | ku potřebě Vřednjkům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albjna Mollera z Sstraupic | etc. w Margkrábstwj dolegssjch Lužicých | starého Astronoma. K Léthu Paně M. DC. XXII. [=1622] po Přestupném Druhému. Cum Gratia et Privilegio Sacrae Caesarae Majestatis. Wytisstěn v Mikuláse Psstroa | Impressora a Měsstějnna Starého Města Pražského. (1621).

200.

MOLLER, Albín

K05923

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, historikům prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Pštros Mikuláš, 1622

38 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Vřednjkům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albjna Mollera z Sstraupic | ec. w Margkrabstwj Dolegssjch Lužicých | starého Astronoma. K Létu Páně M. DC. XXIII. [=1623] Hrudnému | a po Přestupném Třetjmu. Cum Gratia et Privilegio Sacrae Caesarae Majestatis. Wytisstěn w Starém Městě Pražském skrze Mikuláse Psstroa. (1622).

201.

MOLLER, Albín

K05924

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Léva z Brozáněk Zikmund, 1624

38 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albjna Mollera z Sstraupic | ec. w Margkrabstwj Dolegssjch Lužicých | starého Hwězdáře. K Létu Páně M. DC. XXV. [=1625] Hrudnému | a po Přestupném prwnjmu. Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Zygmunnda Léwy. [1624].

202.

MOLLER, Albín

K05925

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Léva z Brozáněk Zikmund, 1625

38 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od M. Albjna Mollera z Sstraupic | ec. w Margkrabstwj Dolegssjch Lužicých | starého Hwězdáře. K Létu Páně M. DC. XXVI. [=1626] po Přestupném prwnjmu. Wytisstěn w Starém Městě Pražském v Zygmunnda Léwy. (1625).

203.

MOLLER, Albín

K05926

Nový kalendář hospodářský a kancelářský.

Praha, Sessius Pavel, 1629

34 s. ; 4°

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k Létu Páně: M. DC. XXX. [=1630] po Přestupném Druhému. Wydaný Od M. Albjna Mollera z Sstraupic | ec. Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Pawla Sesse. (1629).

204.

MUEHLGIESER, Leonhard

K05966

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Léva z Brozáněk Zikmnud, 1629

38 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodařský a Kancellářský | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům a Obchody wedaucým: Wydaný od Linharta Mylgyssera | w Filozoffij a w Lékařstwj Doktora | a G. M. Ržjmskéhy(!) Cýsaře nařjzeného Dworského Lékaře. K Létu Páně M. DC. XXIX. [=1629] po Přestupném prwnjmu. (Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Zygmunnda Léwy.).

205.

OREL Z ADORFFU, Bartholoměj

K06650

Kalendář hospodářský k psaní a ku poznamenání věci potřebných spravený alidem všelikého důstojenství a povolání užitečný.

Praha, Pštros Mikuláš, 1599

20 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hwězdářský k psánij a ku poznamenánij wěcý potřebných spráwený a Lidem wsselikého důstogenstwij a powolánij vžitečný. Wydáný od Bartholomége Orla z Adorffu ec. K Léthu Páně M. DC. [=1600] Přestupnému. W němž se y Saudowé Králowstwij Českého pokládaj. Cum Gratia & Privilegio Sacrae Caesareae Maiestatis. Wytisštěno w Praze v Mikulásse Psstroa. (1599).

206.

ORLIŇSKI, Mateusz Józef

K06650

Nový kalendář hospodářský a kancelářský.

Praha, Goliáš Urban Baltazar, 1653

40 s. ; 8°

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářsky a Kancellářský K Létu Páně: MDC. LIV. [=1654]. Po Přestupném Druhému. Sepsaný a wydaný od M. Mattause Orlinského. Filozoffie Doktora w Slawné Akademij Krakowské Matheseos Professora. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Vrbanu Goliásse (1653).

207.

PAJECKI, Damian

K06696

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě pánům, úředníkům, písařům, prokurátorům, měšťanům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Litomyšl, Březina Matouš Václav, 1641

44 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Panům Auředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Měsst'anům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým Wydaný od M. Damiána Pageckého w slawné a wznessené Akademij Krakowské w Filozoffij Doktora a Vměnj Hwězdářského Proffessora ec. K Létu Páně: M DC XXXXII. [=1642] Hrudnému a po Přestupném druhému. S Powolenjm Geho Wys: Osw: Knjž: Mil: Pána Pana Kardynála [Arnošta Albrechta] z Harrachu Arcy Biskupa Pražského Wytisštěn w Lytomyssli v Matausse Wáclawa Březyny. [1641?].

208.

PAJECKI, Damian

K06697

Kalendář nový hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.

Litomyšl, Březinová Dorota, 1651

36 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář nowý Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwězdářskau Wydaný od M. Damiána Pageckého w Akademij Krakowské Filozoffie Doktora a nařizeného Hwězdáře ec. K Létu Páně: M DC LII. [=1652] Hrudnému a Přestupnému. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěn w Městě Litomyssli v Doroty Březynowé. (1651.);

209.

PAJECKI, Damian

K03652

Kalendář na rok 1653.

Trenčín, Vodháj Vavřinec Benjamin, 1653

72 s. ; 16°

Opis titulního listu: [Kalendář na rok 1653 od M. Damiána PAJECKÉHO]. (Wytisstěný w Swobodném a Králowském Městě Trenčjně | v Laurenc: Benyamina Wod Háge.) [1652].

210.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06873

Calendarium perpetuum Oeconomicum.

B.m.t. a n., 1501-1800

321 s. ; 4°

Opis titulního listu: CALENDARIUM PERpetuum Oeconomicum. Kalendář každoročnj Hospodářský obsahujcý w sobě: I. Kalendář Starý y Nowý wedlé gistého srownánj s geho přjpadnostmi. II. Dwanácte Měsýců wypsánj wedlé běhu swětěl Nebeských: Jtem, Spráwa gakby se měl čłowěk kterého dne a Měsýce chowati, a co působiti: Jtem, Paměti Hystorycké. III. Dnů Měsýcných a Swátečnjch způsob y hodin a žiwota některých swatých lidj wypsánj. IV. Roku čtyry částky s gich přjpadnostmi a posl'apnost let od počátku swěta aneb, Reystřjk Hystorycký. Nota. Na koncy gsau přidání Jarmarkowé některých Měst a Městeček w Králowstwj Českém y w okolnjch Kraginách s'awněgssjch hand'ownjm Lidem ku pohodlj nema'ěmu s'aužjcý. Wydaný od Mistra Symeona Partlicya Třestského. B. m. t. r.

211.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06876

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě pvelijakého řádu a povolání lidem pořádně spravený a vydáný.

Praha, Pardubský Matěj, 1615

32 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě wsseliyakého Ržádu a Powolánj Lidem pořádně spravený a vydáný Od M. Symeona Partlicia Třestského ec. K Létu Páně: M DC XVI [=1616]. Přestupnému. Wytisstěn w Starém Městě Pražském v Matěge M. Pardubského. (1615).

212.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06877

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých potřebných věcí k užívání úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a

obchody vedoucím.

Praha, Karolides z Karlsperka Daniel, 1616

32 s. ; 4°

Opis titulního listu: KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcí k vžjwánj Vřednjům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům a Obchody wedaucým vydaný od M. Symeona Partlicya Třestského. K Létu Páně: M. DC. XVII. [=1617] Wytisštěný w Nowém Městě Pražském v Danyele Karla z Karlsspergka. (1616).

213.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06878

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých potřebných věcí k užívání úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Karolides z Karlsperka Daniel, 1617

32 s. ; 4°

Opis titulního listu: KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcí k vžjwánj Vřednjům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům, a obchody wedaucým vydaný Od M. Symeona Partlicia Třestského. K Létu Páně: M. DC. XVIII. [=1618] po přestupném druhému. Wytisštěný w Nowém Městě Pražském v Danyele] Karla z Karlsspergka. (1617.);

214.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06879

Nový a starý kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých potřebných věcí k užívání úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Karolides z Karlsperka Daniel, 1620

28 s. ; 4°

Opis titulního listu: Nowý a Starý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcí k vžjwánj Vřednjům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům a Obchody wedaucým vydaný od M. Simeona Partlicia Třestského. K Létu Páně M. DC. XXI. [=1621] po Přestupném Prwnjmu. Wytisštěn v Danyele Karla z Karlsspergka. (1620?);

215.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06880

Nový a starý kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých potřebných věcí k užívání úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Karolides z Karlsperka Daniel, 1621

36 s. ; 4°

Opis titulního listu: Nowý a Starý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcí k vžjwánj Vřednjům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům a Obchody wedaucým vydaný od D. Simeona Partlicia z Sspicbergku ec. K Létu Páně M. DC.

XXII. [=1622] po Přestupném Iiv. S Powolenjm Wrchnosti Wytisstěn v Danyele Karľa z Karlspergku. (1621.).

216.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06881

Starý a nový kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých potřebných věcí k užívání úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Karolides z Karlsperka Daniel, 1622

34 s. ; 4°

Opis titulního listu: Starý a Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcy k vžjwání Vřednjkům Pjsařům Hystorikům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od D. Symeona Partlicia z Sspicbergku ec. K Létu Páně: M. DC. XXIII. [=1623] po Přestupném Třetjmu. S powolenjm G. M. Knjžetcy P. Arcybiskupa Pražského Wytlačen v Danyele Karľa z Karlspergku. (1622.);

217.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06882

Nový kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých potřebných věcí k užívání úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Karolides z Karlsperka Daniel, 1624

34 s. ; 4°

Opis titulního listu: Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých potřebných věcy k vžjwání Vřednjkům, Pjsařům, Hystorykům, Prokurátorům, Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od D. Symeona Partlicia z Sspicbergku. K Létu Páně M. DC. XXV. [=1625] Hrudnému a po Přestupném prwnjmu. (!) v Danyele Karla z Karlspergka. (1624.);

218.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06883

Kalendář s pranostikou písařům, úředníkům, hospodářům ec. užitečný ku položení slavného Království českého podle orloje celého s pilností sepsaný a vydaný.

Praha, Bylina Jan mladší, 1636

34 s. ; 4°

Opis titulního listu: KAlendář s Pranostykau Panům Pjsařům Auřednjkům Hospodářům ec. vžitečný ku položenj slawného Kráľowstwj Českého podle Orloge celého s pilnosti sepsaný a wydaný Od M. Symeona Partlicya z Sspicbergku k Létu Páně: M DC XXXVI. [=1636] Přestupnému a Hrudnému. Cum licentia Eminentiss: Archiepis: Prag: Card: ab Harrach & c. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Jana Biliny. (1635).

219.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06884

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Bylina Jan mladší, 1636

37 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a kancelářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně M DC XXXVII. [=1637] Po Přestupném Prwnjmu. Wydaný od M. Symeona Partlicya z Sspicbergku ec. Wytisstěný w Starém Městě Pražském w Jmpressy Jana Byliny. (1636.);

220.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06885

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, kupcům obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Bylina Jan mladší, 1637

40 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku Potřebě Auřednjkům Pjsařům Kupcům Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně: M. DC. XXXVIII. [=1638] Po Přestupném Druhému. S Pilnosti sepsaný. Od M. Symeona Partlicya z Sspicbergku ec. S Powolenjm Wrchnosti Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Jana Byliny. (1637.);

221.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06886

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, kupcům obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Bylina Jan mladší, 1638

40 s. ; 4°

Opis titulního listu: KALENDARĚ HOspodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Kupcům Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně: M. DC. XXXIX, [=1639] Po přestupném Třetjmu. S Pilnosti sepsaný a wydaný Od M. Symeona Portlicya (!) z Sspicbergku ec. S Powolenjm Neyoswjceněgssjho Knjěete (!) Pána Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu Arcybiskupa Prážského (!). Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Jana Byliny. (1638.);

222.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06887

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1639

38 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým K Létu Páně: M.

DC. XXXX. [=1640] a Přestupnému. S pilností sepsaný od D. Symeona Partlicya z Sspicbergku. S Dowolenjm G. M. Wysoce Oswjceného Knjžete a Pána Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu Arcybiskupa Pražského et c. Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Giřjka Ssypaře. (1639.);

223.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06888

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Bylina Jan mladší, 1640

38 s. ; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům, Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým K Létu Páně M. DC. XXXXI. [=1641] Po Přestupném Prwnjmu. Wydaný Od Symeona Partlicya Sspicbergku (!) ec. S powolenjm Wysoce Oswjceného Knjžete a Pána, Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu Arcy Biskupa Pražského ec. Wytisštěný w Starém Městě Pražském w Jmpressý G. M. C. Dworské v Jana Byliny. (1640.);

224.

PARTLICIUS Z ŠPICBERGKU, Simeon mladší

K06889

Kalendář nový s pranostikou hvězdářskou.

B.t. a n., 1650

16°

Opis titulního listu: Kalendář nový s Pranostýkau (!) Hwězdář: na Horyzont Králo Vherské: a Zemi okolnjch sewssj pilnosti calcurowaný (!) a sepsaný od M. Simeona Partlicia K Létu Páně M. DC. L. [=1650].

225.

PAULIN, Jakub

K06932

Nový kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a všelijaké obchody vedoucím.

Praha, Sedlčanský Daniel-dědici, 1667

43 s.; 4°

Opis titulního listu: Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a wseligaké Obchody wedaucým. M. DC. LXVIII. [=1668] Přestupnému S pilnosti sepsaný a wydaný Od M. Jakuba Paulína Vměnj Hwězdářského obzwlásstnjho Miřownjka. S powořenjm Duchownj Wrchnosti Wytisštěný w Praze v Dědičů Danyeje Sedlčanského od Dominyk (!) Schmida. (1667).

226.

PAULIN, Jakub

K06933

Nový kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a všelijaké obchody vedoucím.

Praha, Sedlčanský Daniel-dědici, 1668

44 s.; 4°

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Vřednjům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a wseligaké Obchody wedaucým. K Létu Páně M. DC. LXIX. [=1669] Hrudnému a po Přestupném prwnjmu s Pilnosti sepsaný a wydaný Od M. Jakuba **Paulina** Vměnj Hwězdářského obzwlásstnjho Miľownjka. S powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěný w Praze v Dědičů Danyeje Sedlčanského od Dominka Schmjdá. (!) (1668).

227.

PAULIN, Jakub

K06934

Nový kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, pisařům, prokurátorům, kupcům a všelijaké obchody vedoucím.

Praha, Sedlčanský Daniel-dědici, 1668

44 s.; 4°

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku Potřebě Vřednjům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a wseligaké Obchody wedaucým. K Létu Páně M. DC. LXX. [=1670]. Po Přestupném Druhému. s Pilnosti sepsaný a wydaný Od M. **Paulina** Vměnj Hwězdářského obzwlásstnjho Miľownjka. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěný w Praze v dědičů Danyeje Sedlčanského od Dominyká (!) Schmjdá (!) (1669).

228.

PRANOSTIKA

K14285

Pranostika kratochvilná.

B. m. t. a n., 1650-1700

15 s.; 8°

Opis titulního listu: [Pranostika kratochvilná. B. m. t., 2. pol. 17. stol.?)

229.

PRANOSTIKA

K14290

Pranostika sedlská

Praha, Pštros Mikuláš, 1612

; 32°

Opis titulního listu: Pranostika sedlská užitečná a těchto časů potřebná ... 1612. V Praze u Mik. Pštroso

230.

RHECIUS, Filip Augustin

K14816

Nový kalendář hospodářský a kancelářský

Praha, Sessius Pavel, 1623

34 s.; 4°

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancelářský. K Létu Páně Přestupnému. M. DC. XXIII. [= 1624.] Wydaný od Filipa Augustýna Rhecia z Grawbuendu. (Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Pawľa Sessya. A nágde se w Menssjm Městě Pražském w Sasským Domě) [1623.]

231.

RODOVSKÝ Z HUSTIŘAN, Bavor mladší

K14859

Kalendář s praktikou všem hospodářům, písařům i jiným obchodníkům užitečný.
Praha, Černý z Černého mostu Jiří, 1588
14 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář s Praktykau | wssem Hospodářům | Pisařům y giným obchodnjkům vžitečný | a wedlé nowého skorygowánij k horyzontu Králowstwj Českého | Slézska | a Lužic | totižto na kraginy | kdež se Elewacy 49. 50. a 51. gradu nacházý | s weychodem y s západem Slunce | a s dlauhosti dne | na celý y polowičný Orlog kalkulowaný | a tak naskrze nowau fformau | pro obecné dobré obzwlásstě pak k potěssenj wěrným křestianům | genž gednotu křestianskou | y pokog | a wssecko dobré w těchto poslednjch a nebezpečných časých milugj s pilnostj sepsaný | y vpřijmým vmyslem wůbec odemne Bawora Rodowského z Hustiřan | a w Nowém Městě Pražském | na Bosácku bydlijecýho | k Léthu Páně | M. D. LXXX. IX. [= 1589] wydaný. W němžto se gisté přjčiny dne Saudného vkazugi | mnohé neprawostij nyněgssjho zlého Swěta wyprawugi | a proměny Powěťrij | y co se téměř gednoho každého dne | tohoto 1589. Roku zběhnauti a státi má | oznamugij | kteréhožto Roku přirozeně Páni gsau:... Cum Gratia ?? Privilegio Sac: Rom: Caesa: Maiest: Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Giřijka Nygrina. (1588).

232.

SCULTETUS, Bartholomaeus

K15246

Kalendář nový a starý k psaní.
Praha, Černý z Černého mostu Jiří, 1587
16 s.; 4°

Opis titulního listu: KAlendář Nowý a starý k psanij wydaný od Bartholoměge Sskultéta k Lethu Páně: M. D. LXXX. VIII. [=1588] Přestupnému... Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřijka Nygrina. (1587.);

233.

SCULTETUS, Bartholomaeus

K15247

Kalendář nový a starý k psaní.
Praha, Černý z Černého mostu Jiří, 1589
16 s.; 4°

Opis titulního listu: KAlendář Nowý a starý k psanij wydaný od Bartholoměge Sskultéta k Léthu Páně: M. D. LXXXX. [=1590] Hrudnému.... Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřijka Nygrina. (1589).

234.

SCULTETUS, Bartholomaeus

K15248

Kalendář nový k psaní.
Praha, Černý z Černého mostu Jiří, 1590
16 s.; 4°

Opis titulního listu: KAlendář Nowý k psanij Wydaný od Bartholoměge Sskultéta Gorlického k Létu Páně: M. D. XCI. [=1591]... Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřijka Nygrina. (1590).

235.

SCULTETUS, Bartholomaeus

K15249

Kalendář nový k psaní.

Praha, Černý z Černého mostu Jiří, 1591

16 s.; 4°

Opis titulního listu: KAlendář Nowý k psanij Wydaný od Bartholoměge Sskultéta Gorlického k Létu Páně: M. D. XC. II. [=1592] Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřijka Nygrina. (1591).

236.

SCULTETUS, Bartholomaeus

K15250

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Kargesius Kašpar, 1607

28 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým wydaný od M. Bartholoměge Sskultéta Gorlického ec. K Létu Páně M. DC. VIII. [=1608] Přestupnému. Wytisstěno w Starém Městě Pražském v Kasspara Kargezya. (1607).

237.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15674

Kalendář hvězdářský k psaní a ku poznamenání věci potřebných pravený a lidem všelikého důstojenství a povolání užitečný.

Praha, Pštros Mikuláš, 1595

18 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hwězdářský k psanij / a ku poznamenánij věcý potřebných prawený / a Lidem wsselikého důstogenstwij a powolánij užitečný. Wydaný od Kasspara Ladislawa Stehlijka / ec. K Léthu Páně: M. D. XCVI. [= 1596] Přestupnému. w němž se y Saudowé Králowstwij Českého pokládagij. Cum Gratia & Privilegio Sacrae Maiest. Wytisstěn u Mikulásse Psstroa. (1595).

238.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15675

Kalendář hvězdářský k psaní a ku poznamenání věci potřebných spravený a lidem všelikého důstojenství a povolání užitečný.

Praha, Pštros Mikuláš, 1596

21 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hwězdářský k psanij / a ku poznamenánij věcý potřebných sprawený / a Lidem wsselikého dustogenstwij a powolánij užitečný. Wydaný od Kasspara Ladislawa Stehlijka / ec. K Léthtu (!) Paně: M. D. XCVII. [= 1597] po Přestupem prwnijmu. W nemž (!) se y Saudowé Králowstwij Českého

pokládagij. Cum Gratia & Priuilegio Sacrae Caesareae Maiestatis. Wytisštěno w Praze / u Mikulásse Psstrosa. (1596).

239.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15676

Kalendář hospodářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Schumann Jan-dědici, 1601

28 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský, ku potřebě Auředlnjku[m] Pjsařu[m] / Prokurátorům / Kupcům / Hystorykům / a Obchody wedaucým / vydaný od M. Kasspara Ladislawa Stehljka z Cžeňkowa ec. K Létu Páně M. DC. II. [= 1602] po Přestupném Druhému. Wytisštěn w Starém Městě Pražském u Dědiců Jana Ssumana. (1601).

240.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15677

Kalendář hospodářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Schumann Jan-tiskárna, 1602

28 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcu[m] / Hystorykům, a Obchody wedaucým / vydaný od M. Kasspara Ladislawa Stehljka z Cžeňkowa / ec. K Létu Páně M. DC. III. [= 1603] po přestupném třetjmu. Wytisštěn w Starém Městě Pražském w Impressy Ssumanské. (1602).

241.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15678

Kalendář hospodářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Schumann Jan-tiskárna, 1604

28 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům Hystorykum (!), a Obchody wedaucým / vydaný od M. Kasspara Ladislawa Stehljka z Cžeňkowa / k Létu Páně M. DC. IV. [= 1604] po přestupném třetjmu (!). Wytisštěn w Starém Městě Pražském.

242.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15679

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Kargesius Kašpar, 1604

28 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě (!) Auřednjkům / Pisařům / Prokurátorům / Kupcům a obchody wedaucým / vydaný od M. Kasspara

Ladislawa Stehljka z Czenkowa / ec. K Létu Páně M. DC. V. [= 1605] po Přestupném prwnijmu. Wytisstěn w Praze u Kasspara Kargezya. (1604).

243.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15680

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Kargesius Kašpar, 1606

28 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský ku potřebě Auřednjkům / Písařům / Prokurátorům / Kupcům a Obchody wedaucým / wydaný od M. Kasspara Ladislawa Stehljka z Czeňkowa / ec. K Létu Páně M. DC. VII. [= 1607] po Přestupném Třetijmu. Wytisstěn w Starém Městě Pražském v Kasspara Kargezya. (1606).

244.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15681

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Kargesius Kašpar, 1607

28 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský (!) / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / prokurátorům / Kupcům a Obchody wedaucým / wydaný od M. Kasspara Ladislawa Stehljka z Czeňkowa / ec. K Létu Páně M. DC. VIII. [= 1608] Přestupnému. Wytisstěno w Starém Městě Pražském / u Kasspara Kargezya. (1607).

245.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15682

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Kargesius Kašpar, 1608

28 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům Prokurátorům / Kupcům a obchody wedaucým / wydaný od M. Kasspara Ladislawa Stehljka z Czeňkowa / ec. K Létu Páně M. DC. IX. [= 1609] Hrudnému a po Přestupném prwnijmu. Wytisstěn w Starém Městě Pražském / u Kasspara Kargezya. (1608).

246.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15683

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Kargesius Kašpar, 1609

28 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / a obchody wedaucým / wydaný / od M. Kasspara

Ladislawa Stehlijka z Czeňkowa / etc. K Létu Páně M. DC. X. [=1610] po Přestupném druhému. Wytisstěn w Starém Městě Pražském u Kasspara Kargezya. (1609).

247.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15684

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Kargesius Kašpar, 1610

46 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / a obchody wedaucým / wydaný / od M. Kasspara Ladislawa Stehlijka z Czeňkowa / ec. K Létu Páně M. DC. XI. [=1611] po Přestupném třetjmu. Wytisstěn w Starém Městě Pražském / v Kasspara Kargezya. (1610).

248.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15686

Minucí a pranostika nová.

Praha, Pštros Mikuláš, 1598

96 s.; 16°

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka Nowá / s pilnostj sepsaná a wydaná / od M. Kasspara Ladislawa Stehlijka z Czeňkowa. k Létu Páně M. D. IC. [= 1599] třetijmu po Přestupném. Cum Gratia & Priuilegio Sac: Caef: Maiestatis. (Wytisstěno w Starém Městě Pražském / v Mikulásse Psstrosa / w Kaprowic Ulicy.) (1598.)

249.

STEHLÍK Z ČEŇKOVA, Kašpar Ladislav

K15687

Minucí a pranostika nová.

B.m.t. a n., 1605

7 s.; 16°

Opis titulního listu: Minucý a Pra[osty]ka Nowá s Pilnostij sep[saná a] wydana od M. Kasspara Lad[islawa] Stehlijka z Czeňkowa / ec. K Lét[u Pá]ně M. DC. VI. [= 1606] Hrudnému a [po] Přestupném druhému. [B. m. t. , 1605.]

250.

STRANĚNSKÝ, Jan

K15730

Jana Straněnského prognostika křesťanská.

B. m. t. a n., 1581

ST

Opis titulního listu: JANA STRANĚNSKÉHO Prognostika křesťanská, (připsána Petru Wokowi z Rozenberka ([B. m. t.] 1581.

251.

STRANĚNSKÝ, Jan

K15725

Minucí a pranostika.

B. m. t. a n., 1570

16 s.; 16°

Opis titulního listu: [Minucý a pranostyka od Jana Straněnského k létu páně 1571 vydaná. B. m. t. 1570].

252.

STRANĚNSKÝ, Jan

K15726

Minucí a pranostika.

Praha, Melantrich z Aventýna Jiří starší, 1572

8 s.; 16°

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka / od Jana Straněnského / Swobodných Uměňij milownijka / vydaná. K Létu Páně M. D. LXIII. [= 1573] Hrudnému. (Wytisštěno w Starém Městě Pražském v Giřijka Melantrycha z Awentýnu.) [1572].

253.

STRANĚNSKÝ, Jan

K15727

Minucí a pranostika.

Praha, Melantrich z Aventýna Jiří starší, 1575

62 s.; 16°

Opis titulního listu: Minucý a Pranostyka / od Jana Straněnského K Létu Páně MDLXXVIv [= 1576] Hrudnému a Přestupnému vydaná. (Wytisstienna w Starém Městě Pražském / v Giřijho Melantrycha z Awentýnu.) [1575.]

254.

STRANĚNSKÝ, Jan

K15728

Minucí a pranostika.

B. m. t. a n., 1584

16°

Opis titulního listu: Minucý a pranostyka od Jana Straněnského k létu páně 1585 vydaná. Vytištěna b. m. t. 1584.

255.

STRYJEWICZ, Sebastianus Fabianus

K15762

Nový kalendář hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.

Litomyšl, Březinová Dorota, 1653

40 s.; 4°

Opis titulního listu: Nowý KAlendář Hospodářský a Kancelářský / s Pranostykau Hwězdářskau / Wydaný od M. Ssebestyána Strygewice / Filozoffie Doktora / a w slawné Akademij Krakowské Uměňij Hwězdářského, též y Gazyku Ržeckého, nařjzeného Proffessora / ec. K Létu Páně: MDCLIV. [= 1654] Po přestupném druhému. S

Powolenjm Duchownj Wrchnostj / Wytisstěn w Litomyssli / w Ympressy Doroty Březynowé. (1653).

256.

STRYJEWICZ, Sebastianus Fabianus

K15763

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Olomouc, Ettl Vít Jindřich, 1656

44 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář / Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucym. Wydaný k Létu Páně: M. DC. LVII. [=1657] Od. M. Sebastiana Stryevicz, Ordin: Astro. Profess: a nařzeného Hwězdáře / w slawném / Městě. Krakowě / ec. Cum Gratia & Generali Privilegio S. C. M. W Holomaucy / u Wjta Gindřicha Etele. (1656.)

257.

STRYJEWICZ, Sebastianus Fabianus

K15764

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Olomouc, Ettl Vít Jindřich, 1657

44 s.; 4°

Opis titulního listu: Kalendář / Hospodářský a Kancelářský / ku potřebě Auřednjkům / Pjsařům / Prokurátorům / Kupcům / a Obchody wsseligaké wedaucym. Wydaný k Létu Páně. M.DC.LVIII. [= 1658] Od M. Sebastiana, Stryevitz, Ordinar: Astro. Profess: a nařzeného Hwězdáře / w slawném Městě Krakowě. Cum Gratia & Generali Privilegio S. C. M. W Holomaucy / u Wjta Gindřicha Etele. (1657.);

258.

THURNEISSER ZUM THURN, Leonhard

K16218

Kalendář k psaní všem hospodářům a písařům i jiným rozličným obchodníkům užitečný.

Praha, Peterle Michal starší a Černý z Černého Mostu Jiří, 1578

18 s.; 4°

Opis titulního listu: KAlendář k psanj wssem Hospodářům a Pjsařům y giným rozličným obchodnjkům vžitečný. Sepsaný a wydaný s Pranostykau a proměnami Powěťrij co se gednoho každého Dne obzwlásstně státi má. Od Leonharta Thurneysera w Thurnu Gehomi: Knijž: Kurffirssta Brandeburského ec. žiwotnijho Lékaře wedlé obogijho Orloge K Létu Páně M. D. LXXIX. [=1579] (Wytisstěno w Starém Městě Pražském Nákladem Michala Peterle a Giřijka Čzerného.) (1578).

259.

THURNEISSER ZUM THURN, Leonhard

K16219

Kalendář k psaní všem hospodářům a písařům i jiným rozličným obchodníkům užitečný.

Praha, Peterle Michal starší a Černý z Černého Mostu Jiří, 1579

18 s.; 4°

Opis titulního listu: KAlendář k psanij wssem Hospodářům a Pijsařům y giným rozličným obchodníkům vžitečný. Sepsaný a wydaný s Pranostykau a proměnami Powěťrij co se gednoho každého Dne obzwlasstně státi má. Od Leonharta Thurneysera w Thurnu G° m: Knijžecý Kurffirsta Brandeburského ec. žiwotnijho Lékaře wedlé obogijho Orloge K Léthu Páně M. D. LXXX. [=1580] Cum Gratia & Priuileg[i]o, Sac: C: Ma: (Wytisstěno w Starém Městě Pražském od Michala Peterle W Jmpressý Giřijka Czerného.) [1579.]

260.

THURNEISSER ZUM THURN, Leonhard

K16220

Kalendář k psaní všem hospodářům a písařům i jiným rozličným obchodníkům užitečný.

Praha, Peterle Michal starší, 1580

16 s.; 4°

Opis titulního listu: KAlendář k psanij wssem Hospodářům a Pijsařuom y giným rozličným Obchodníkům vžitečný. Sepsaný a wadaný s Pranostykau a proměnami Powěťrij co se gednoho každého Dne obzwlasstně státi má. Wedlé obogijho Orloge K Létu Páně M. D. LXXXIv. [1581] po Přestupném prwnijmu a Hrudnému. Od Leonharta Thurneysera w Thurnu Ge° m: Knjž: Kurffirsta Brandeburského ec. žiwotnijho Lékaře. Cum Gratia & Priuilegio Sac: C. Ma: Wytisstěno w Nowém Městě Pražskem v Michala Peterle. [1580.]

261.

URTYKA, Daniel František

AHMP,SVTI, 2D34, 1636

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prukorátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanský Jiří, 1636.

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně: M. DC. XXXVII. [= 1637] Po Přestupném Prvním. Na Pořoženj Slawného Králowstwj Českého obzwlasstně pak na Horyzont Slawných Králowských Měst Pražských s pilností k Českému Orlogi sečtený, sprawený a Wydaný Od Danyele Frantisska Vrtkyky Art: Lib: & Philos: Candid: Mathematyka. S powolenjm oswjeceného a nejwywýssenegssjho Knížete a Pána / P. Kardynála z Harrachu / etc. Arcybiskupa Pražského. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Giřijka Sedlčanského.

262.

URTYKA, Daniel František

K16395

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům písařům, prukorátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1637.

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendařz Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auředlnjkům Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně: M. DC. XXXVIII. [= 1638] Po Přestupném Druhému. Na Pořoženj

Slawného Králowstwj Českého obzwlásstně pak na Horyzont Slawných Králowských Měst Pražských s pilnosti k Obogjmu Orlogi sečtený, sprawený a Wydaný Od Danyele Frantisska Vrtyky Art: Lib: & Philos: Candid: Mathematyka. Cum Priuilegio & licentia Archi Episcopali. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lidmily Sedlčanské. [1637]

263.

WALKMBERSKÝ Z WALKMBERKU, Matouš

K16918

Pranostika desíti let neb proroctví na deset budoucích a pořád příštích let.

Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1591

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Pranostyka Desýti Létha neb Proroctwj na Deset budoucích a pořád přjsstjch Leth totižto od Létha Páně 1590. až do Létha 1600. k druhému celému wěkůw Okolku a cíli táhnaucy. Co se w týchž Desýti Letech kde, w kterých Zemijch a Kraginách zwlásť w Europě w njž my sme z Osudůw Božských djiti a státi má: K weystraze wssem weřegně vkázané. Na Latinské Reymy složené a w smyslu swým vlastnjm w Českých Werssijch wyswětlené a wydané: Od Mathause Walkmberského z Walkmbergu ec. Wytisstěno w Starém Městě Pražském v Giříjka Dačického. Létha Páně M. D. XCI [= 1591].

264.

WEISSE, Nikolaus

K16959

Jana Makowského z Makowé pranostika.

Praha, Černý z Černého Mostu Jiří, 1575

4°.

Opis titulního listu: JANA MAKOWSKÉHO z Makowé pranostika, kteráž se od l.[éta] tohoto 1575 začíná, a trwati bude až do l.[éta] 1580, w nížto se gruntowně a pravdiwě pod spůsobem wýstrahy oznamuje, jaká se weliká zarmaucení a nešťestí w zemích našich státi mají, skrze Mik.[uláše] Weisa matematika sepsaná, wtyštěná w St.[arém] m.[ěstě] Pražském od Jiř. Černého 1575.

265.

WEISSE, Nikolaus

K16958

Pranostika hvězdářská.

B. m. t. a n., 1572

15 s. ; 8°.

Opis titulního listu: Pranostyka Hwiezdařská Od Létha Paně M. D. LXXII° [= 1572]. Až do Létha M. D. LXXXVIII [= 1588]. budaucýho. W kterežto gruntownie se wypisuge co se kdy ktereho Roku státi ma. Sepsana od Mikulasse Weysa Hwězdáře. A nynij w nowě z Ržeči Německé na Českau přeložená. (Wytisstěno Léta Páně Tisýcýho Pětistého Sedmdesátého Druhého.) [B. m. t., 1572]

266.

WERWE, Herrmann de

K16967

S historiemi kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a

obchody vedoucím.

Praha, Bylina Jan mladší, 1643

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: s Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancellářský k zapisování a poznamenání wseligakých věcí ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým. wydaný Od Heřmanna de Werve &c. k Létu Páně: M DC XXXXIV. [= 1644] Hrudnému a Přestupnému. s Powolenjm Wrchnosti Wytisštěný w Starém Městě Pražském w Jmpressy G. M. C. Dworské u Jana Byliny. [1643]. Cum Gratia & Priuilegio S. C. M.

267.

WERWE, Herrmann de

K16968

Kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Bylina Jan mladší, 1644

34 s. ; 4°.

Opis titulního listu: KAlendář Hospodářský a Kancellářský k Zapisování, a poznamenání wseligakých věcí ku potřebě Vřednjům Pjsařům Hystorykům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým. K Létu Páně: M. DC. XXXXV. [= 1645] Po Přestupném Prwnjmu. Sepsaný a wydaný Od Heřmanna de VVerve Essenského Frysy na ten čas Kurffirssta Mohutského Hwězdáře. Cum licentia Eminentiss: (!) ArchEpisc: Prag: Card: ab Harrach, &c. Wytisštěný w Starém Městě Pražském w Ympressy G. M. C. Dworské v Jana Byliny. ec. [1644].

268.

WERWE, Herrmann de

K16969

S historiemi kalendář hospodářský a kancelářský k potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a lidem obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Bylina Jan mladší, 1645

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: s Hystoryemi KAlendář Hospodářský a Kancellářský k potřebě Vřednjům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Lidem Obchody wseligaké wedaucým. wydaný k Letu Páně M. DC. XXXXVI. [= 1646] po Přestupném Druhému: Heřmanna de VVERVVE Frißlandského ec. Kurffirssta Muhutzského Astro noma. (!) s Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisštěný w Starém Městě Pražském v Jana Starssjho Byliny ec. [1645].

269.

WERWE, Herrmann de

K16970

Kalendář nový ku potřebě a užívání úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a všelijaké obchody vedoucím.

Praha, Šípař Jiří, 1646

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář nowý ku potřebě a užjwánj Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým. K Létu Páně: M. DC. XXXXVII. [= 1647] Hrudnému a po Přestupném Třetjmu S pilnosti sepsaný a wydaný Od Heřmana de Werve Essenského Fryzya ec. Hwězdáře. Cum Gratia & Priuilegio Sac: Caes: Regiaeq3 Majestatis (Wytisstěné w Starém Městě Pražském u Giřjka Ssýpaře.) [1646].

270.

WERWE, Herrmann de

K16971

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písarům, prokurátorům, kupcům a všelijaké obchody vedoucím.

Praha, Sedlčanský Daniel, 1648

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a KAnclářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým. S pilnosti sepsaný a wydaný Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzya ec. K Létu Páně: M. DC. XXXXIX. [= 1649] Po Přestupném Prwnjmu. Cum Gratia & Privilegio S. C: Regiaeq3 Maiestatis. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Danyele Sedlčanského. [1648].

271.

WERWE, Herrmann de

NA, APA I., B 77, 2288

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písarům, prokurátorům, kupcům a všelijaké obchody vedoucím.

Praha, Sedlčanský Daniel, 1649

4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a KAnclářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým. S pilnosti sepsaný a wydaný Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzya. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Danyele Sedlčanského. [1649].

272.

WERWE, Herrmann de

K16972

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písarům, prokurátorům, kupcům a všelijaké obchody vedoucím.

Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1650.

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a KAnclářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a wsseligaké Obchody wedaucým. S pilnosti sepsaný a wydaný. Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzya někdy Kurfirssta Mohutského Hwězdáře. K Létu Páně M.DC.LI. [= 1651] Po Přestupném Třetjmu. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Oswobozenjm. S powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lydmily, pozůstalé Wdowy po Danyelowi Sedlčanském. [1650]

273.

WERWE, Herrmann de

NA, APA I., B 77, 2289

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1651.

4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.LII. [= 1652] Po Přestupném Prwnjmu S pilnosti sepsaná a Wydaná: Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzya někdy Kurffirssta Mohuckého nynj Hraběte Ostffryšského Hwězdáře. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Wdowy. [1651]

274.

WERWE, Herrmann de

K16973

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1652.

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.LIII. [= 1653] Po Přestupném Prwnjmu S pilnosti sepsaná a Wydaná: Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzya někdy Kurffirssta Mohuckého nynj Hraběte Ostffryšského Hwězdáře. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Wdowy. [1652]

275.

WERWE, Herrmann de

K16974

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1653.

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.LIIII. [= 1654] Po Přestupném Druhému S pilnosti (!) Sepsán a Wydán Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzya někdy Kurffirssta Mohuckého nynj Hraběte Ostffryšského Hwězdáře. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Wdowy. [1653]

276.

WERWE, Herrmann de

K16975

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1654

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. K Předniwnému Létu Páně: M.DC.LV. [= 1655] Hrudnému a Po Přestupném Třetjmu. S pilnosti Sepsán a Wydán Od Heřmanna de Werwe Essenského Fryzya někdy Kurffirssta Mohuckého nynj Hraběte Ostffryšského Hwězdáře. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěny w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Wdowy. [1654]

277.

WERWE, Herrman de

K16976

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1655

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně: M.DC.LVI. [= 1656] Přestupnému. S pilnosti sepsaný a wydaný Od Heřmanna de Werwe Essenského Fryzya někdy Kurffirssta Mohuckého nynj Hraběte Ostffryšského Hwězdáře. Wěku gehu 72. a Kalendářůw wydáwánj 40. Let. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti Wytisstěny w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Wdowy. [1655].

278.

WERWE, Herrman de

K16977

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1656

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.LVII. [= 1657] Po Přestupném Prwnjmu. S pilnosti sepsaný a wydaný Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzya někdy Kurffirssta Mohuckého nýnj Hraběte Ostffryšského Hwězdáře. Wěku gehu 72. a Kalendářůw wydáwánj 40. Let. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Ppwolenjm (!) Duchownj y Swětské Wrchnosti. Wytisstěny w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Wdowy Dwořské Impressorky. [1656].

279.

WERWE, Herrman de

K16978

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1657

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům, Pjsařům Prokuratorům Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.L.VIII. [= 1658] Po Přestupném Druhému. S Pilnosti (!) sepsáný a wydaný Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzya někdy Kurffirssta Mohuckého Hwězdáře. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Wdowy. [1657].

280.

WERWE, Herrman de

K16979

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1658

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům, Pjsařům Prokuratorům, Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.L.IX. [= 1659] Po Přestupném Třetjmu. S Pilnosti sepsáný a wydaný Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzya někdy Kurffirssta Mohuckého Hwězdáře. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Wdowy. [1658].

281.

WERWE, Herrman de

K16980

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1659

39 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům, Pjsařům Prokurátorům, Kupcům a Obchody wseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.LX. [= 1660] Přestupnému 415. S Pilnosti sepsáný a wydaný Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzya někdy Kurffirssta Mohuckého Hwězdáře. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Impressorky Dwořské. [1659].

282.

WERWE, Herrman de

K16981

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníků, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1661
38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům, Pjsařům Prokuratorům, Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.LXII. [= 1662] Po Přestupnému 415. Druhému. S Pilnosti (!) sepsaný a wydaný Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzýa někdy Kurffirssta Mohuckého Hwězdáře. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Jmpressorky Dwořské. [1661].

283.

WERWE, Herrman de

NA, APA I., B 77, 2297

S pranostikou hvězdářskou kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.

Praha, Sedlčanská z Karlova Ludmila, 1662

4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau Hwězdářskau KAlendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Vředlnjkům, Pjsařům Prokuratorům, Kupcům a Obchody wsseligaké wedaucým. K Létu Páně M.DC.LXIII. [= 1663] Po Přestupnému 415. Druhému. S Pilnosti (!) sepsaný a wydaný Od Heřmana de Werwe Essenského Fryzýa někdy Kurffirssta Mohuckého Hwězdáře. S obzwlásstnjm G. M. Cýsařské Obdarowánjm. S Powolenjm Duchownj Wrchnosti. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Lidmilly Sedlčanské Jmpressorky Dwořské. [1662].

284.

WINKLER, Heinrich

K16966

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Bylina Jan mladší, 1633

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský ku potřebě Auřednjkům Pjsařům Prokurátorům Kupcům a Obchody wedaucým K Létu Páně M.DC.XXXIV. [= 1634] Po Přestupném Druhému; Z prawého, a sprawedliwého Gruntu Hwězdářského s pilnosti na Králowstwj České se wztahujcý, sepsaný: Odemne Hendrycha **Winklera** ec. Artium & Philosophiae Magistra. S Powolenjm Oswjceného a Neywywýsseněgssjho Knjžete Pána, Pána Kardynala z Harrachu ec. Arcybiskupa Pražského, ec. Wytisstěný w Starém Městě Pražském v Jana Byliny [1633].

285.

WRZENSKI, Jan

K17058

Kalendář nový hospodářský a kancelářský s pranostikou hvězdářskou.

Praha, Březina Matouš Václav, 1646

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář nowý Hospodářský a Kancellářský s Pranostykau Hwwezdářskau (!) Wydaný od M. Jana Wřesynského w Krakowské Akademij Proffesora a nařjzeného Hwězdáře ec. K Létu Páně: M DC XXXXVII. [= 1647] Hrudnému a po Přestupném třetjmu. Cum Licentia Superiorum, Wytisstěn w Městě Litomyssli v Matausse Wáclawa Březyny [1646].

286.

ZALUŽANSKÝ ZE ZALUŽAN, Adam

K17139

Kalendář nový s pranostikou.

Praha, Sedlčanský Daniel starší, 1595

80 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Kalendář Nowý s Pranostykau od Adama Zalužanské° z Zalužan | D. w Lekařstwij | wydaný | k Létu Páně M. D. xCvI [= 1596] Přestupnemu. (Wytisstěno w Starém Městě Praž ském | v Danyele Sedlčanského.) (1595.);

287.

ZALUŽANSKÝ ZE ZALUŽAN, Adam

K17143

Pranostika.

B. m. t. a n., 1592

26 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Pranostyka wydaná ku poctiwosti a gménu Ge° milosti Wysoce Vrozeného Pána Pana Joachýma Nowohradského z Kolowrat | a na Busstěhradě Geho M. Cýs: Raddy | Purgkrabi Karlsstenského(!) | a Zřijzené Komory w Králowstwij Českém Presydenta | A Gich milost Vrozených Panůw Panůw Vrozených a Statečných Panůw Rytijřůw G. M. C. Rad též Komory w Králowstwij Českém Panuow laskawě a dobrotiwě přijzniwých. Od Adama Zalužanského z Zalužan w Lékařstwij D. a Proffes: w Akad: Pražské. K Létu Páně. M. D. XCIII. [= 1593] ... [B. m. t., 1592.]

288.

ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY, Václav

K17207

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení slavné země české.

Praha, Taubmann Tomáš, 1571

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendářz Hwězdárzský k psanij: Ku položenij Slawné Země České | od M. Wáclawa **Zelotýna** z Krásné Hory | Wydaný K Létu Páně M. D. Lxxij. [= 1572] A Wytisstěný w Starém Městě Pražském | w Impressý Tomásse Taubmana. (1571).

289.

ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY, Václav

K17208

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení slavné země české.

Praha, Černý z Černého Mostu Jiří, 1573

18 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hwiezdářský k Psanij | ku položenij Slawné Země České | od M. Wáclawa Zelotýna | z Krásné Hory | wydaný: K Létu Páně | M. D.

LXXIIIv [= 1574]. Wytisštěno w Starém Městě Pražském | od Giřijka Czerného. | (1573).

290.

ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY, Václav

K17209

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení slavné země české.
Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1574
18 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hvězdářský k psanij | ku položenij slavné Země České | od M. Wácslawa **Zelotýna** z Krásné Hory vydaný. k Létu Páně | M. D. LXXV. [= 1575] w starém Městě Pražském w Impressý Giřijka Dačického Wytisštěný. (1574).

291.

ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY, Václav

K17209

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení slavné země české.
Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1574
18 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hvězdářský k psanij | ku položenij slavné Země České | od M. Wácslawa **Zelotýna** z Krásné Hory vydaný. k Létu Páně | M. D. LXXV. [= 1575] w starém Městě Pražském w Impressý Giřijka Dačického Wytisštěný. (1574).

292.

ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY, Václav

K17210

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení slavné země české.
Praha, Peterle Michal starší, 1575
20 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hvězdářský k Psanij | ku položenij Slavné Země České | od M. Wácslawa **Zelotýna** z Krásné Hory | vydaný | k Létu Páně | M.D.LXXVIv. [=1576] Wytisštěno w Nowém Městě Pražském | na ssyroké Vlidy | v Michala Petrle | a Jana Boguera.(!) (1575.);

293.

ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY, Václav

K17211

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení slavné země české.
Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1576
18 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hvězdářský k psanij | ku položenij Slavné Země České | od M. Wácslawa **Zelotýna** z Krásné Hory | vydaný: k Létu Páně M.D.LXXVII. [= 1577]. W starém Městě Pražském: Wytisštěný od Giřijka Dačického. (1576.);

294.

ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY, Václav

K17212

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení slavné země české.
B.m.t. a n., 1577
24 s. ; 4°.

Opis titulního listu: KAlendář Hwězdářský k psanij ku položenij Slawné země České | od M. Wácslawa **Zelotýna** z Krásné Hory | ec. wydaný-Léthu Páně M.D.Lxxviii [= 1578.] (1577):

295.

ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY, Václav

K17213

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení slavného Království českého.
Praha, Dačický Jiří Jakubův, 1581
20 s. ; 4°.

Opis titulního listu: KAlendář Hvězdářský k Psanij | ku položenij Slawného Králowstwij Českého: Od Doktora Wácslawa **Zelotýna** z Krásné Hory | Proffessora w Včenij Pražském | wydaný: K Léthu Páně M.D.LXXXII [= 1582]. Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Giřijka Jakobeá Dačického. (1581).

296.

ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY, Václav

K17214

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení slavné země České.
Praha, Adam z Veleslavína Daniel, 1582
20 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hwězdářský k psanj | ku položenij Slawné Země České | Srownánij dnůw obogijho | starého y nowého Kalendáře w sobě obsahujic | Wydaný od Doktora Wácslawa **Zelotýna** z Krásné Hory. K Léthu Páně M.D.LXXXIII [= 1583]. Wytisstěn w Starém Městě Pražském | Od M. Danyeá Adama. (1582.);

297.

ZELOTÝN Z KRÁSNÉ HORY, Václav

K17215

Kalendář hvězdářský k psaní ku položení slavné země České.
Praha, B.t. a n., 1583
ST.

Opis titulního listu: Kalendář Hvězdářský k psaní ku položení slavné země české, srovnání dnův obojího starého i nového kalendáře v sobě obsahujíc, vydaný od doktora Václava **Zelotýna** z Krásné Hory k létu Páně 1584. Vytištěn v Praze 1583.

298.

ZORAVSKÝ, Mikuláš

K17233

Krakovský kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedoucím.
Olomouc, Hradecký z Kružnova Mikuláš, 1635
48 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Krakowský Kalendář Hospodářský a Kancelářský | ku potřebě Auředlnijkům | Pijšařuom Prokurátorům | Kupcům | a obchody wsseligaké wedaucým. Wydaný k Léthu Páně po Hrudnémn(!) Přestupnémn(!) M. DC. XXXVI. [= 1636] Od M. Mikulásse Zorawského | w Fil'ozoffij a Lékařstwij Doktora | G. M. Krále Polského Nařzeného Krakowského Hwězdáře. Cum Gratia et Priuilegio S. C. M. Wytisstěn w Hořomaucy | v Mikulásse Hradeckého. (1635).

299.

ZORAVSKÝ, Mikuláš

K17234

Minucí s pranostikou hvězdářskou.

Olomouc, Hradecký z Kružnova Mikuláš, 1638

16 s. ; 16°.

Opis titulního listu: Minucy s Pranostykau Hwězd: Od M. Mikulásse Zorawského | w Filo: a Léta: Dokto: G. M. Krále Pols: nařjzeného Krakow: Hwězdá: wydaná | k Létu Pá: Hrudnému a po-Přestupném Třetjmu. M.DC.XXXIX. [= 1639] W Holomaucy v Mikulásse Hradecké°. [= 1638].

300.

ŽALUD, Anton

K17583

S pranostikou a historiemi kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Bylina Jan starší, 1644

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau a Hystoryemi KAlendář Hospodářský a Kancellářský | k zapisowánj a poznamenánj wseligakých věcý | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a obchody wedaucým. K Létu Páně | M.DC.XXXV. [= 1645] Po Přestupném Prwnjmu. Wydaný Od Antonjna Žaluda Englstadského | w Filozoffij a Mathezyj Licentiata. s Powolenjm Wrchnosti Neyoswjceněgssjho Knjžete a Pána Pana Kardynála [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu | Arcy-Biskupa Pražského | ec. Wytisštěný w Starém Městě Pražském | w Impressý G. M. C. Dworské | v Jana Starssjho Byliny | ec. [1644.]

301.

ŽALUD, Gregor

K17584

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům, historikům a obchody vedoucím.

Praha, Valda Oldřich, 1595

28 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelařský | ku potřebě Vřednjům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | Hystorykům | a Obchody wedaucým. K Létu Páně M. D. XCVv. [= 1595] Hrudnému. Wytisštěn w Praze v Woldřicha Waldy.

302.

ŽALUD, Gregor

K17585

S pranostikou a historiemi kalendář hospodářský a kancelářský k zapisování a poznamenání všelijakých věcí ku potřebě úředníkům, písařům, historikům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Valda Oldřich, 1604

43 s. ; 4°.

Opis titulního listu: S Pranostykau a Hystoryemi Kalendář Hospodářský a Kancelářský | k zapisowanij a poznamenánij wseliyakých věcý | ku potřebě Vřednjům | Pjjsařům |

Hystorykům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wedaucým. K Létu Páně | M.DCIIIv. [= 1604] Hrudnému a Přestupnému Wytisstěn w Praze | u Woldřicha Waldy.

303.

ŽALUD, Gregor

K17586

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě všelijakého řádu a povolání lidem pořádně spravený a vydaný.

Praha, Dačický Jan Otmar Jakubův, 1608

30 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancelářský | ku potřebě wsselijakého řádu a powolánj Lidem pořádně sprawený a wydaný | Od Ržehoře **Žaluda** Gorlické°. K Létu Páně: M.DC.IX. [= 1609] Hrudnému | a po Přestupném prwnjmu. Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Jana Ottmara J.[akubova Dačického] (1608).

304.

ŽALUD, Gregor

K17587

Kalendář hospodářský a kancelářský ku potřebě úředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedoucím.

Praha, Kargesius Kašpar-dědici, 1613

36 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Kalendář Hospodářský a Kancellářský | ku potřebě Auřednjkům | Pjsařům | Prokurátorům | Kupcům | a Obchody wedaucým | wydaný od Ržehoře **Žaluda** Gorlického | eč. K Létu Páně M.DC.XIII. [= 1614] po Přestupném druhému. Wytisstěn w Starém Městě Pražském | v Dědicůw Kasspara Kargezya. (1613?);

305.

ŽALUD, Jiří Jan

K17588

Nový kalendář hospodářský a kancelářský.

Praha, Sessius Pavel, 1630

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský | k Létu Páně: M.DC.XXXI. [= 1631] po Přestupném Třetjmu. Wydaný Od Giřjka Jana Aychelmana z pryxu | ec. Wytisstěn w Starém Městě Pražském u Pawla Sesse. (1630).

306.

ŽALUD, Jiří Jan

K17589

Nový kalendář hospodářský a kancelářský.

Praha, Sessius Pavel, 1632

40 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý KAlendář Hospodářský a Kancellářský | k Létu Páně: M.DC.XXXII. [= 1632] po Přestupném Z prawého a sprawedliwého Gruntu Hwězdářského | s pilnosti na Králowstwj České se wztaħugjcy, sepsaná(!): Odemne Giřjka Jana Aychelmana z Mostu| Mathematyka a Kantora w Městě Chbu | etc. S dowolenjm Wrchnosti. Wytisstěný w Starém Městě Pražském | v Pawla Sesse. (1632).

307.

ŽALUD, Jiří Jan

K17590

Nový kalendář hospodářský a kancelářský.

Praha, Sedlčanský Jiří, 1632

38 s. ; 4°.

Opis titulního listu: Nowý Kalendář Hospodářský a Kancellářský | K Létu Páně: M.DC.XXXIII. [= 1633] po Přestupném Prwnjmu. Z prawého a sprawebliwého Gruntu Hwězdárskeho | S pilnostj na Králowstwj toto České se wztahugjcy; sepsaná: Odemne Giřjka Jana **Žaluda** z Mostu | Mathematyka a Kantora w Městě Chbě | ec. S Dowolenjm Oswjceného a Neywywýsseněgssjho Knjžete | Pána Pana Kardynala [Arnošta Vojtěcha] z Harrachu | ec. Arcybiskupa Pražského | ec. Wytisštěný | v Giřjka Sedlčanského. (1632).

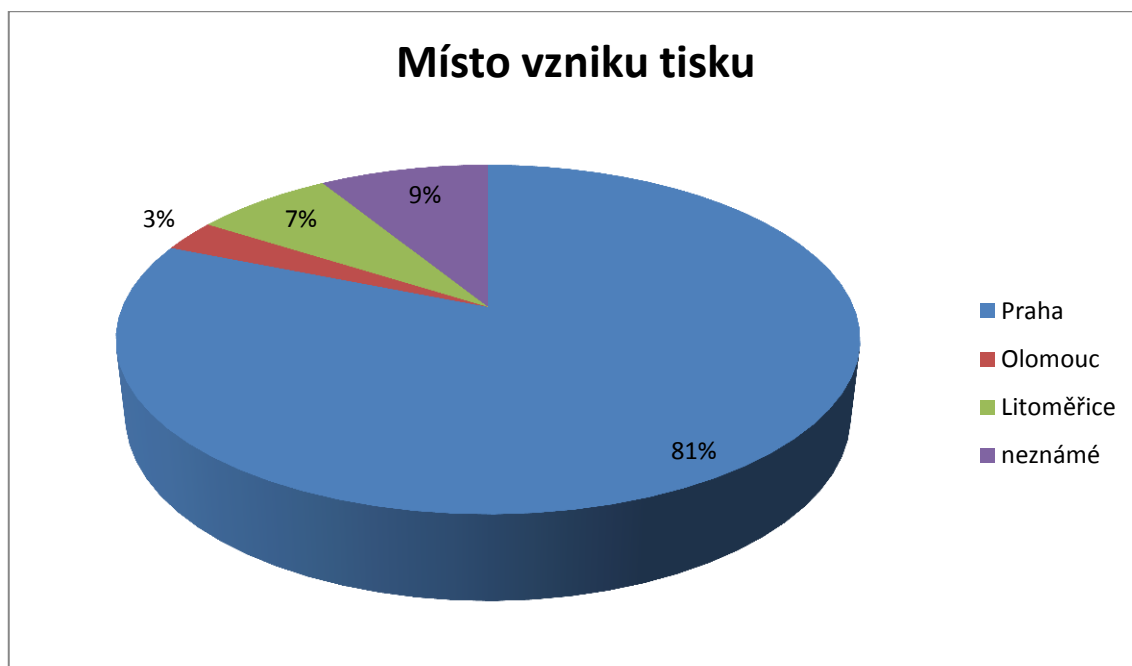
Kalendáře nezaznamenané v Knihopisu

č. 3	BACHÁČEK Z NAUMĚŘIC, Martin	AHMP, SVTI, 2D 34, kniha č. 1595
č. 32	ČERNOMOSTSKÝ, Václav	NA, APA I., B 77, kniha č. 2304
č. 33	ČISTÝ, Krystyán	NA, APA I., B 77, kniha č. 2301
č. 161	KRUEGENER, Michal	NA, APA I., B 77, kniha č. 2298
č. 162	KRUEGENER, Michal	NA, APA I., B 77, kniha č. 2299
č. 163	KRUEGENER, Michal	NA, APA I., B 77, kniha č. 2300
č. 165	KRUEGENER, Michal	NA, APA I., B 77, kniha č. 2303
č. 167	KRUEGENER, Michal	NA, APA I., B 77, kniha č. 2304
č. 261	URTYKA, Daniel František	AHMP, SVTI, 2D 34, kniha č. 1636
č. 271	WERWE, Herrmann de	NA, APA I., B 77, kniha č. 2288
č. 273	WERWE, Herrmann de	NA, APA I., B 77, kniha č. 2289
č. 283	WERWE, Herrman de	NA, APA I., B 77, kniha č. 2297

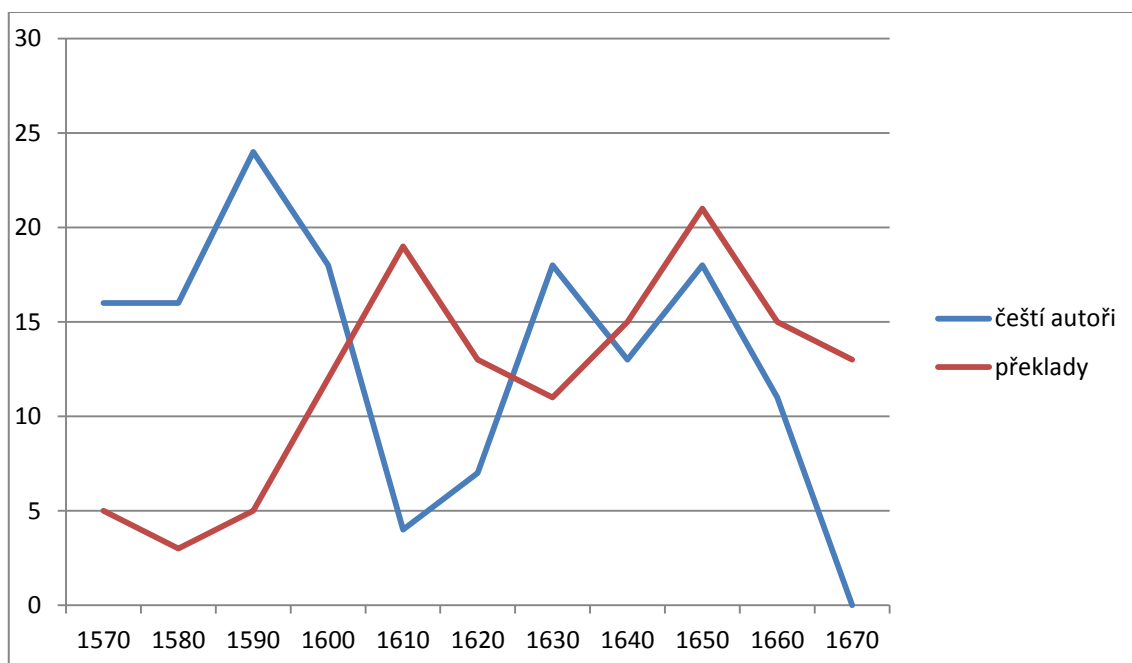
4.2 GRAFY A TABULKY

Data sesbíraná pro grafy a tabulky byla použita z uvedeného soupisu.

Graf č. 1

Graf č. 2

Tabulka č. 1

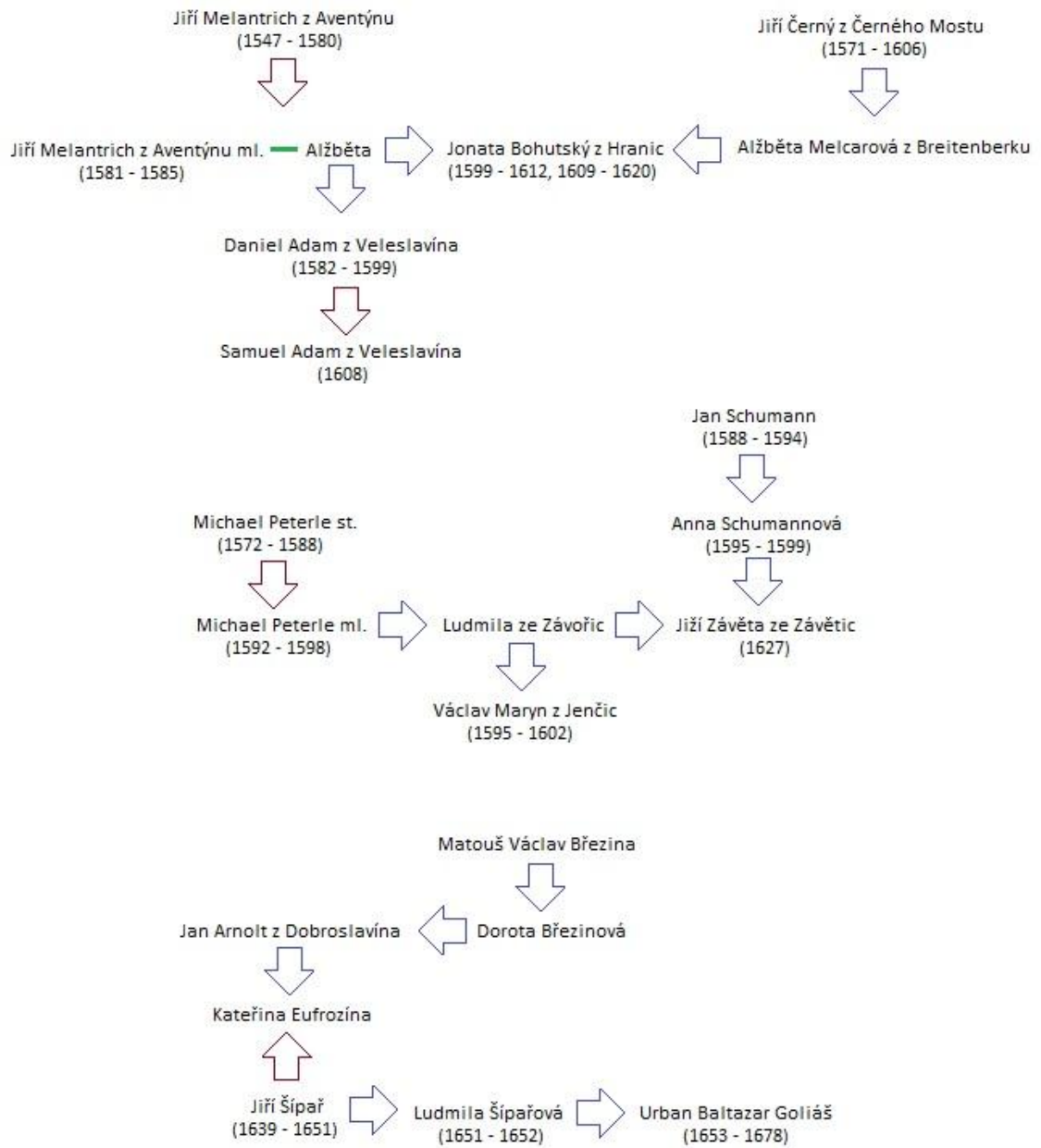
Jméno tiskaře	Jméno autora	Roky vydávání
Daniel Adam z Veleslavína	Václav Zelotýn z Krásné Hory	1582
Jan Arnolt Lehnický	Valentin Hanek von Seyffersdorf	1620
Jan Arnolt z Dobroslavína starší	Michal Ygnacius Krásný	1658-1664
	Jakub Jan Václav Dobřenský ze Schw.	1664-1669
	Václav Černomostský	1669
	Michal Kruegener	1675
Jonata Bohutský z Hranic	Martin Horký	1618
Matouš Václav Březina	Wawrzyniec Jakobeius	1632
	Damián Pajecki	1641
	Jan Wrzenski	1646
	Jan Stanislaw Jaxan	1648-1649
Dorota Březinová	Damián Pajecki	1651
	Sebastianus Fabianus Stryjewicz	1653
Jan Bylina mladší	Heinrich Winkler	1633
	Mauriz Huberin	1634
	Simeon Partlicius ze Špicberku mladší	1636 -1638
	Johann Christoph Daysygnier	1637-1639, 1642
	Herrmann de Werwe	1643-1645
Jan Bylina starší	Anton Žalud	1644
Jiří Černý z Černého Mostu	Václav Zelotýn z Krásné Hory	1573
	Nikolaus Weisse	1575
	Petr Kodycyllus z Tulechova	1576-1578, 1582
	Leonhard Thurneisser zum Thurn	1578-1579
	Bartholomaeus Scultetus	1587, 1589-1591
	Bavor Rodovský z Hustiřan	1588
Jan Ottmar Jakubův Dačický	Antonín Hrom	1597-1600
	Gregor Žalud	1608
Jiří Jakubův Dačický	Václav Zelotýn z Krásné Hory	1574, 1576, 1581
	Matouš Walkmberský z Walkmberku	1591
	Martin Bacháček z Nauměřic	1592-1593
	Šebestyan Kóstner	1598-1605
	Georg Kreslin	1605
Vít Jindřich Ettel	Sebastian Hisvicen	1655
	Sebastianus Fabianus Stryjewicz	1656-1657
	Jan Dymowski	1658
Baltazar Urban Goliáš	Kalendář	1643
	Mateusz Józef Orlinski	1653
	Jeróným Gebler starší	1653-1657
	Johann Christof Daysygnier	1653-1658
	Martin Holborer	1659-1670
	Zygmund Czarnowski	1660-1670
Jiří Handl	Gabriel Joannyci	1597
Dorota Hradecká z Kružnova	Jan Czernek	1654

Mikuláš Hradecký z Kružnova	Jan Bandorkowic	1633
	Mikuláš Zoravský	1635, 1638
Kašpar Kargesius	Kašpar Ladislav Stehlík z Čeňkova	1604-1610
	Bartholomaeus Scultetus	1607
	David Herlicius	1615
Kašpar Kargesius – dědici	Gregor Žalud	1613
Daniel Karolides z Karlšperka	Simeon Partlicius ze Špicberku mladší	1616-1624
Tobiáš Leopolt	Jiří Hanolkys	1622
Zikmund Léva z Brozáněk	Albín Moller	1624-1625
	Mauriz Huberin	1628-1632
	Leonhard Muehlgieser	1629
Václav Maryn z Jenčic	Albín Moller	1601-1602
Tobiáš Mauřenín	Paul Fabricius	1587
Jiří Melantrich z Aventýnu starší	Tadeáš Hájek z Hájku	1570
	Petr Kodycyllus z Tulechova	1571-1572
	Jan Straněnský	1572, 1575
	Wawrzyniec Jakobeius	1575
Daniel Michálek	Michal Kruegener	1670
Matěj Pardubský	Martin Horký	1613-1614
	Simeon Partlicius ze Špicberku mladší	1615
Michal Peterle starší	Václav Zelotýn z Krásné Hory	1575
	Leonhard Thurneisser zum Thurn	1578-1580
	Kalendář	1585
Mikuláš Pštros	Kašpar Ladislav Stehlík z Čeňkova	1595-1598
	Bartoloměj Orel z Adorffu	1599
	Pranostika sedlská	1612
	Albín Moller	1604-1622
	Kalendář	1628
Jan Ryk	Jerzy Lemka	1626
	Wawrzyniec Jakobeius	1629
Jan Schumann	Adam Huber z Rysenpachu	1588-1590
	Ondřej Mitýsko	1592
	Martin Bacháček z Nauměřic	1593
	Kašpar Ladislav Stehlík z Čeňkova	1602-1604
Jan Schumann – tiskárna	Martin Bacháček z Nauměřic	1605-1606
Jan Schumann – dědici	Ondřej Mitýsko	1600
	Kašpar Ladislav Stehlík z Čeňkova	1601
Anna Schumannová	Ondřej Mitýsko	1596-1598
Ludmila Sedlčanská z Karlova	Daniel František Urtyka	1637
	Hermann de Werwe	1650-1662
	Michal Kruegener	1658-1665
Daniel Sedlčanský	Martin Bacháček z Nauměřic	1594
	Hermann de Werwe	1648-1649
Daniel Sedlčanský starší	Petr Kodycyllus z Tulechova	1585-1589, 1604
	Adam Zalužanský ze Zalužan	1595
	Martin Horký	1611-1613

Daniel Sedlčanský – dědici	Michal Kruegener	1666
	Jakub Paulin	1667-1669
	Krystyán Čistý	1688
Jiří Sedlčanský	Jiří Jan Žalud	1632
	Jerzy Dachnowski z Dachnowa	1633
	David Herlicius	1635
	Daniel František Urtyka	1636
Pavel Sessius	Martin Horký	1615
	Filip Augustin Rhecius	1623
	Daniel Basilius z Deutschenberka	1625-1628
	Albín Moller	1629
	Jiří Jan Žalud	1630-1632
Jan Vašek Stříbrský	Daniel Basilius z Deutschenberka	1615-1624
Jiří Šípař	Simeon Partlicius ze Špicberku mladší	1639-1640
	Wolfgang Sigmund Espich	1641-1643
	Jan Michal Linus	1643
	Tomáš Bernard Frydberger	1643-1644
	Johann Christof Daysygnier	1643-1651
	Jeroným Gebler starší	1645-1650
	Hermann de Werwe	1646
Ludmila Šípařová	Jeroným Gebler starší	1651-1652
	Johann Christof Daysygnier	1652
Tomáš Taubmann	Václav Zelotýn z Krásné Hory	1571
Burián Valda	Petr Kodycyllus z Tulechova	1575, 1581
	Kalendář	1586
Oldřich Valda	Gregor Žalud	1595, 1604
Benjamin Vavřinec Vodháj	Damián Pajecki	1653

Schéma č. 1

Příbuzenské vztahy českých tiskařů

Modře jsou označena manželství.

Červeně jsou označeny vztahy dítě, rodič.

Zeleně vztahy sourozenců.

4.3 OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

č. 1 – Titulní list *Nového kalendáře hospodářského a kancelářského s pranoštikou hvězdářskou* na rok 1669 od Martina Holborera vydaného Urbanem Baltazarem Goliášem zobrazující v rámu alegorické postavy planet

AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1669

č. 2 – Titulní list *Kalendáře hospodářského a kancelářského ku potřebě úředníků, pisarů, prokurátorů, kupců a obchody vedoucím* na rok 1628 od Daniela Basilia z Deutschenberka vydaného Pavlem Sessiem zobrazující velký zemský znak

AHMP, SVTI, sign. 2D 43, kniha č. 1628

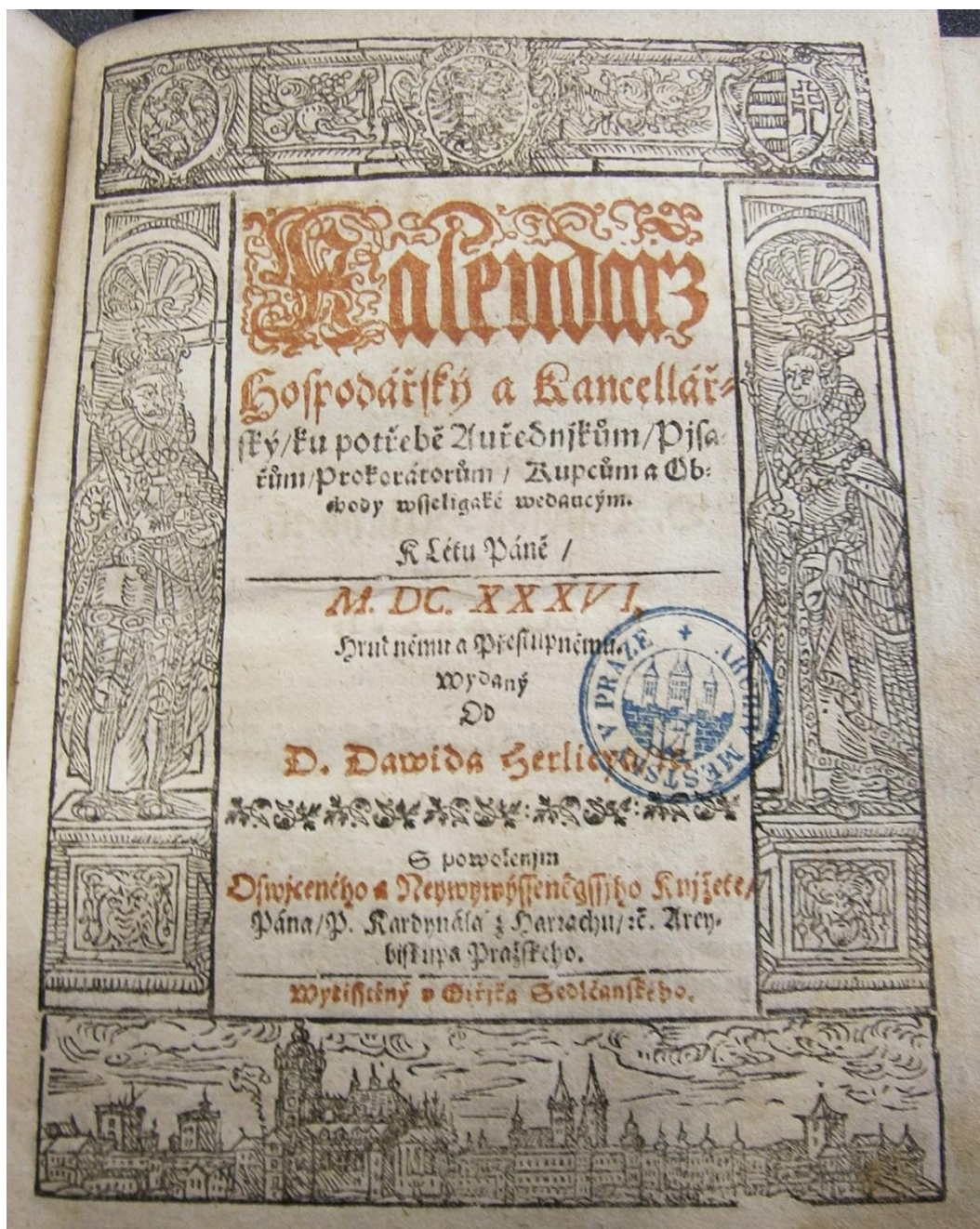

č. 3 – Dodatečně kolorovaný titulní list *Kalendáře hospodářského a kancelářského k zapisování a poznámenání všelijakých věcí* na rok 1616 od Albina Mollera vydaného Mikulášem Pštrosem zobrazující astronomovu podobiznu

AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1616

č. 4 - Titulní list *Kalendáře hospodářského a kancelářského ku potřebě úředníků, písařů, prokurátorů, kupců a obchody všelijaké vedoucím* na rok 1636 od Davida Herlicia vydaného Jiřím Sedlánským zobrazující v rámu vedutu města Prahy, po stranách podobizna panovníka a jeho manželky

AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1636

O Zatměnījch w tomto Roce

A Prvním Zatměním MARS
vládne/
Z toho mnohy Wogak padne.
A při druhém Wenus panuje
A gedně Knežně slym směřuje.
A W Třetím Smrtonofs má
zpráwu/
Dálidě/Brawům slau strawu

Zběhne se letos Troje zatměnīj strasliwé a hrozné.

Prvnīj na Měsycy w pondělj den S° Wogtěcha/24. dne Dubna/w ix. hodin ráno: kdyžto Měsyc přes xix. puňktů/a x. minut Zatmījn bude. Ten čas w kterémž Měsyc w stěnu zemském stane/protáhne se za ů. hodině a vj. minut. A to Zatměnīj zběhne se na ů. stupni Sstěra / při Ocasu Dračím: Sstupugjč od swrchtu do stěnu zemského.

Druhé na Sluncy w Anterý po S. Michalu Archãgelu 3. dne Kžjgna/okolo xx. hodin: a tehdaž Zatmīj se Slunce na iij. Prsty od swrchtu / při Ocasu Dračím/na ix. stupni xx. minutě W áhy / v pyřtu Břlawce / blizko lewého plece Booris / aneb nedaleko yasně žwězdy Arcturus řečené.

Třetīj opět na Měsycy / kterěz se zběhne w Středu den S° Lukáše Ewangeli: 18. dne Kžjgna/při xiiij. hod. ráno. Bude též weliké: nebo se protáhne na xviij. puňktů/blizko při hlawě Dračij / na xxiij. stupni Skopce. Ale že my w našsem horizontu tohoto Zatměnīj nespacřjme/ protož Lucin: Kowé geho také nemnoho se nás dotey.
(♣ Kati budau. ♣)

Rumpe moras, miserere tui, cito Christe Redemptor
Qui premitur, cætus: Christe benigne redi.

č. 5 – List pojednávající o zatměních Slunce a Měsíce z Kalendáře hospodářského a kancelářského ku potřebě úředníkům, pisarům, prokurátorům, kupcům historikům a obchody vedoucím na rok 1595 od Gregora Žaluda vydaného Buriánem Valdou

č. 6 – Úvodní list kalendária z *Nového kalendáře hospodářského a kancelářského s pranostikou hvězdářskou* na rok 1667 od Michala Kruegenera vydaného Dominikem Schmidem zobrazující znak a podobiznu panovníka Leopolda I.

AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1667.

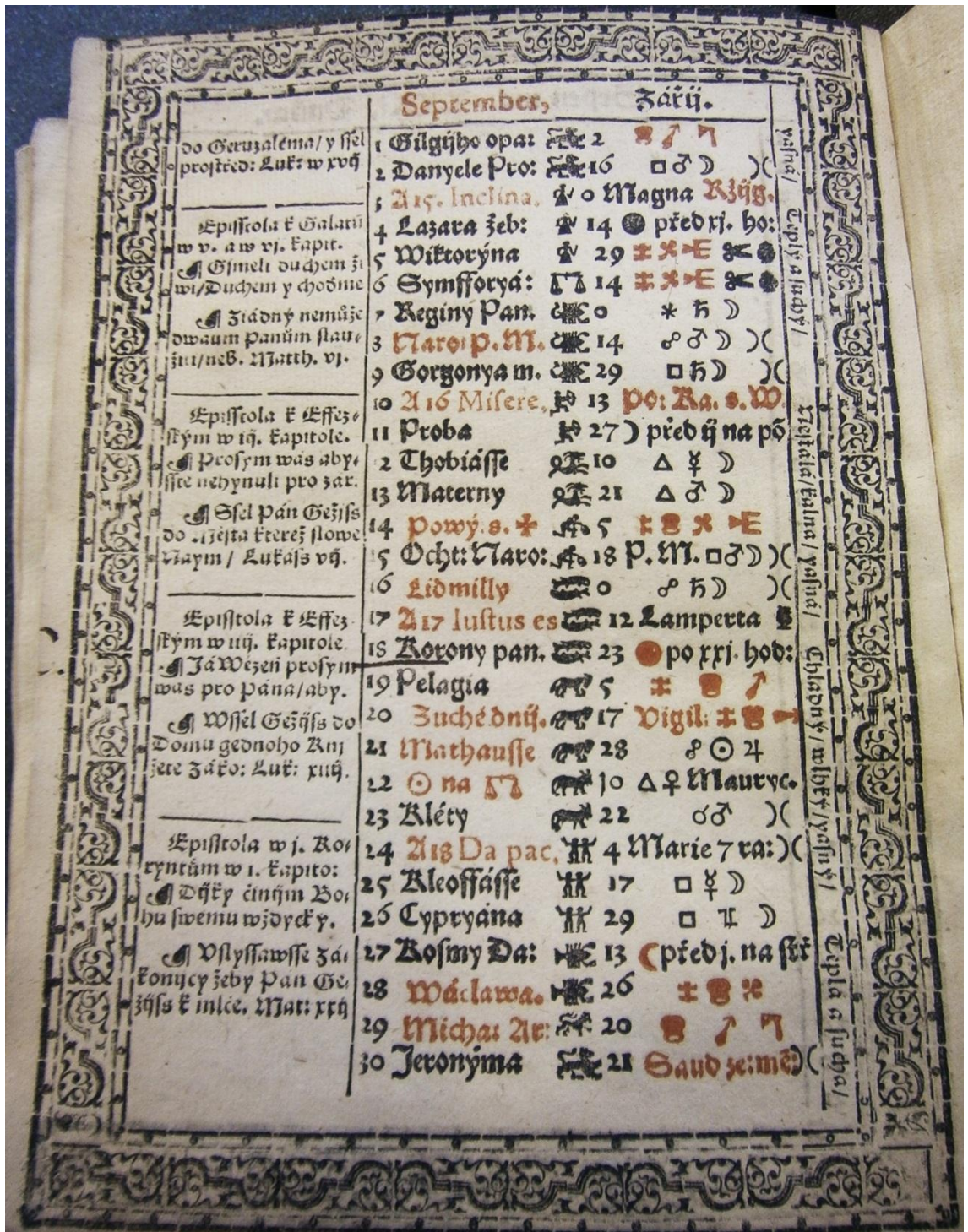

č. 7 – List s pojednáním o znameních zvěrokruhu z *Minucí a pranostiky* na rok 1570 od Tadeáše Hájka z Hájku vydané Jiřím Melantrichem z Aventýnu (SOA Třeboň, sign. 9/C8/1)

č. 8 – List kalendária na mēsic březen z *Minucí s aspekty a nebo s vyznamenáním* na rok 1595 od Bernarda Krakovského (SOA Třeboň, SVTI, sign. 4/C8/1)

č. 9 – List kalendária na měsíc září z *Kalendáře nového hvězdárského k psaní* na rok 1595 od Martina Bacháčka z Nauměřic vydaného Danielem Sedlčanským starším

AHMP, SVTI, sign. 2D 34, kniha č. 1595.

